

A FŐVÁROSI KÖNYVTÁR ÉRTESÍTŐJE

1908 ■ 2. ÉVFOLYAM ■ 1908

BULLETIN DE LA BIBLIOTHÈQUE
MUNICIPALE DE BUDAPEST

1908 ■ 2e ANNÉE ■ 1908

BUDAPEST

X 2440

7 / 60337

TARTALOMJEGYZÉK — TABLE DES MATIÈRES

A Fővárosi Könyvtár 1907-ben 3 <i>Gárdonyi Albert</i>: A városi könyvtárak feladatai 39 <i>Basch Imre</i>: Utmutató a fővárosi tisztviselők számára a folyóiratok használatára 63 Kurrens folyóiratok a Fővárosi Könyvtárban 1908-ban 9 A Fővárosi Könyvtár jelentékenyebb szerzeményei 1907 októberétől 1908 december végéig 15, 43, 67, 99 II. Pótlék a lakáskérdés és a városépítés irodalmához. 1908 123 Tárgymutató az újabb szerzeményekhez . . . 138 Főbb ajándékozók 1908-ban 91, 136 Apró közlemények 35, 59, 93, 137	La Bibliothèque Municipale en 1907 3 <i>Gárdonyi, Adalbert</i>: Les buts des bibliothèques communales 39 <i>Basch, Imre</i>: Guide des fonctionnaires communaux à l'usage des revues courantes de la Bibliothèque 63 Revue et journaux courants dans la Bibliothèque en 1908 9 Principales publications entrées à la Bibliothèque d'Octobre 1907 à Décembre 1908 15, 43, 67, 99 IIe Supplément au Catalogue de l'habitation et de la construction des villes. 1908 123 Table des matières des principales acquisitions 138 Principaux donateurs en 1908 91, 136 Miscellanées 35, 59, 93, 137
---	--

X 2440

7 / 60337

A FŐVÁROSI KÖNYVTÁR ÉRTESÍTŐJE

1908 ÁPRILIS
II. ÉVFOLYAM, 1/2. SZÁM

A Fővárosi Könyvtárban ingyen; postán
küldve v. könyvkereskedőnél egész évre 1 K

TARTALOM:

A Fővárosi Könyvtár 1907-ben	3
Kurrens folyóiratok a Fővárosi Könyvtárban 1908-ban	9
A Fővárosi Könyvtár jelentékenyebb szerzeményei az 1907. év IV. és az 1908. év I. negyedében	15
Apró közlemények	35

Kivonat a könyvtári szabályrendeletből.

(1903/89. kgy. sz.)

1. §. A fővárosi könyvtár célja egyrészt a közigazgatás menetét általában, másrészt a statisztikai hivatal feladatát különösen elősegíteni, továbbá a fővárosra vonatkozó mindennemű irodalmi termékeket gyűjteni. Ezen könyvtár részére kizárólag csak közigazgatási érdekű avagy olyan könyvek, folyóiratok stb. szerezhetők be, amelyek a fővárosra bármilyen tekintetben vonatkozással bírnak, vagy amelyekre a székesfőváros statisztikai hivatalának, többi hivatalainak és intézeteinek van szükségük.

6. §. A fővárosi könyvtár működési köréhez tartozik a főváros összes kiadványainak kezelése, valamint más belföldi vagy külföldi hatóságokkal való csereviszony gyakorlása. Evégből a kezelési nyomtatványokat kivéve, mindenféle nyomtatvány a fővárosi könyvtár igazgatója által a kinyomtatás előtt előre megállapítandó példányszámban a könyvtárnak megküldendő.

7. §. Minden, akármilyen úton a főváros hatósága címére érkező nyomtatvány a fővárosi könyvtárhoz beküldendő és a könyvtárban elhelyezendő; mindazon nyomtatványok azonban, melyeket valamely hivatal, illetőleg szakközeg önállóan beszerzett, valamint amelyek hozzá címezve érkeznek be, az illető szakkönyvtárban maradhatnak, azonban jegyzékbe vétel végett a fővárosi könyvtárnak bejelentendők.

14. §. A könyvtárból az alulírott feltételek alatt könyveket kölcsön kapnak:

- a) a polgármester;
- b) a fővárosi törvényhatósági bizottság tagjai;
- c) a tanács tagjai és a főtisztviselők;
- d) a fővárosi hivatalok, ügyosztályok, szakosztályok és intézetek főnökei és a törvényhatósági bizottság által választott tisztviselők, a tisztviselői személyzet többi tagjai, az illető hivatal, ügyosztály, szakosztály vagy intézet főnökének aláírására és felelősségére;
- e) a statisztikai hivatal személyzete;
- f) a hazai és külföldi hatóságok és tudományos intézetek;
- g) a tudományos célból kutatók.

Hat kötetnél többet egyszerre senki sem vehet ki a könyvtárból.

Ki nem kölcsönözhetők:

- a) olyan munkák, melyeket a könyvtárban gyakran használnak;
- b) díszművek és ritka vagy drága munkák;
- c) szótárak, enciklopédiák, törvény- és rendeletgyűjtemények, politikai lapok, térképek, tervek, szépirodalmi munkák és olyan művek, amelyekre a fővárosi hivatalok vagy intézetek személyzetének rendszerint gyakran van szükségük;

d) kötetlen vagy a könyvjegyzékbe még fel nem vett könyvek, folyóiratok vagy füzetes munkák.

15. §. Aki a könyvtárból valamely könyvet használatra kivett, azt két hónapon belül visszaadni köteles. A könyv azonban, feltéve, hogy arra időközben más valaki magát elő nem jegyezte, új térítvény és a könyv bemutatása mellett két hónapra ismét kiadható. Ha azonban valamely kivett könyvre a fővárosi hivatalainak hivatalos célra szükségük van, a kölcsönző azt eziránti felszólításra rögtön visszaadni tartozik.

A Fővárosi Könyvtár (IV., Károly-körút 28.) mindenki számára nyitva van:

köznapokon 9-től 2-ig,

vasárnap 9-től 12-ig.

A Fővárosi Könyvtár 1907-ben.

La Bibliothèque Municipale en 1907.

Szervezése óta az elmúlt év volt az első, amelyben a könyvtár tisztviselőinek teljes munkaképességével és anyagi erőinek teljes rájukfordításával törekedhetett céljai megközelítésére. Az első éveket az alapvető rendezés munkálatai foglalták el, talán hosszabb ideig, mint kellett volna, ha a személyzet létszáma a könyvtár nagyságával arányban állana. Csak 1907-ben foglalkozhattunk zavartalanul avval, hogy a könyvtárt tervszerűen fejlesszük a fővárosi közigazgatás valóságos és nem csak névleges segédszervévé, egyúttal pótolni igyekezzünk azt a hiányt, amelyet meglévő tudományos könyvtáraink konzervatív jellege folytán a társadalmi tudományok művelői mindinkább éreznek. Azon voltunk, hogy a városigazgatás semmiféle új problémája ne találjon készületlenül, ne kerülhessen napirendre városigazgatási vagy községi politikai kérdés, amelynek létező irodalma a Fővárosi Könyvtárban képviselve és nyilvántartva ne legyen. A feladat mindenestre könnyebb, mint talán némelyeknek látszik. Nem követel a könyvtár tisztviselőitől politikai jóstehetséget. Csupán annak kell folyton tudatában lenniök, hogy a fejlettebb országok mutatják a fejletlenebb ország jövő képét, tehát a nyugateurópai és északamerikai városok mai fejlődésiránya és mai problémái, sőt még sokszor — sajnos — már elmúlt fejlődési fázisaik és már letárgyalt problémáik azok, amelyeken Budapestnek is keresztül kell mennie, amelyek tehát Budapest hatóságait és közügyeivel törődő polgárait most vagy a jövőben foglalkoztatni fogják. Maga a főváros épp olyan nagyváros ugyan, mint akármelyik régi nyugati társa: ugyanúgy ipari és kereskedelmi gócpont, a lakosságnak ugyanolyan rétegződésével, a vagyon- és jövedelemmegoszlásnak ugyanolyan egyenlőtlenségeivel, a városba tömörülés ugyanolyan közegészségi és szociális tüneteivel és így tulajdonképpen ugyanúgy szerepelhetne új problémák elsőnek kitűzésével, mint azok; másrészt azonban bele van kapcsolva egy gazdaságilag és társadalmilag a Nyugat mögött sok tekintetben elmaradt ország fejlődésébe, társadalmi harcaiba, politikai tradícióiba, centrális közigazgatásába: egész sorozata az erőknél kényszeríti tehát, hogy többnyire csak utánuk haladjon nyugati társainak, és csak kivételesen velük egysorban vagy előttük. Ezért kell mindenkinek, aki minálunk városi ügyekkel hivatásszerűen foglalkozik, a külföld városaira irányítania tekintetét és a külföldi városi irodalmat kísérnie figyelemmel.

De ugyanazok a kérdések, amelyek ma a városigazgatás és a községi politika legsajátosabb problémái, egyúttal az egész államigazgatásnak és az elméleti és gyakorlati állampolitikának égető kérdései is. Hisz egyazon forrásból fakadnak: a modern ipari fejlődésből és a régi társadalmi keretek, a megállapodott hatalmi viszonyok megbolygatásából. Így a Fővárosi Könyvtár, amikor a főváros hatóságait speciális városigazgatási feladataikban a vonatkozó irodalommal támogatni igyekszik, egyúttal alkalmassá válik arra is, hogy a könyvet olvasóknak azt az erősen megnagyobbodott rétegét is kiszolgálja, amely a társadalmi tudományok iránt érdeklődik.

Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy pontos számadatokkal tüntessük föl a könyvtár gyarapodását tudományszakok szerint, amely számok legjobb mutatói volnának a könyvtár fejlesztése irányának. Az alább közölt néhány szám csak hozzávetőleges

képet nyújthat erről, mert a könyvtár felállítási rendjén belül történt gyarapodást tünteti föl, a fölállítás rendje pedig nem egységes elven alapszik, amennyiben részben földrajzi vonatkozás szerint csoportosítja anyagunkat, s csak részben tudománysszak szerint; mégis némileg alkalmasak a könyvtár fejlődésének megítélésére.

A könyvtár gyarapodása művekben fölállítási szakok szerint 1907-ben

Accroissement de quelques branches de la Bibliothèque pendant 1907

Városok irodalma

Littérature de villes

	1906 végén mű à la fin de 1906 ouvrages	1907 végén mű à la fin de 1907 ouvrages	Gyarapodás % plus
Bp. (Budapestiensék — <i>Budapestiensia</i>)	2352	2694	14.5
I. (Magyar városok — <i>autres villes hongroises</i>)	550	564	2.5
II. (Osztrák „ — <i>villes autrichiennes</i>)	285	344	20.7
III. (Német „ — <i>villes allemandes</i>)	744	1144	53.7
IV. (Brit „ — <i>villes anglaises</i>)	106	240	122.6
V. (Francia „ — <i>villes françaises</i>)	257	342	33.0
VI. (Olasz „ — <i>villes italiennes</i>)	154	190	23.4
VII. (Egyéb európai városok — <i>autres villes européennes</i>)	294	365	24.1
VIII. (Amerikai városok — <i>villes américaines</i>)	119	140	17.9

Némely tudománysszakok általános irodalma

Littérature générale de quelques branches de science

X—XII. (Statiztika és demológia — <i>Statistique et démographie</i>)	732	801	9.4
XVI. (Könyvtartan és könyvészet — <i>Bibliothéconomie et bibliographie</i>)	432	521	20.6
XVII. (Társadalomtudomány és szociálpolitika — <i>Sociologie et politique sociale</i>)	835	1294	54.9
XVIII. (Közigazdaságtan — <i>Économie politique</i>)	581	764	31.4
XIX. (Pénzügytan — <i>Finances publiques</i>)	150	191	27.3
XX. (Államtudomány és közigazgatás — <i>Droit public et administration</i>)	380	529	39.2
XXI. (Jogtudomány — <i>Droit et jurisprudence</i>)	206	261	26.7
XXII. (Közművelődés és közoktatás — <i>Culture intellectuelle et enseignement</i>)	215	264	22.8
XXIII. (Közegészségügy — <i>Médecine et hygiène publique</i>)	646	778	20.4
XXIV. (Történelem — <i>Histoire</i>)	158	172	8.8

Magyarországra vonatkozó némely szakok

Littérature de la Hongrie

Mo XVII. (Társadalomtudomány és szociálpolit. — <i>Sociologie et politique sociale</i>)	99	150	51.6
Mo XVIII. (Közigazdaságtan — <i>Économie politique</i>)	134	157	17.2
Mo XIX. (Pénzügytan — <i>Finances publiques</i>)	141	159	12.7
Mo XX. (Államtudomány és közigazgatás — <i>Droit public et administration</i>)	558	613	9.8
Mo XXI. (Jogtudomány — <i>Droit et jurisprudence</i>)	255	285	11.8
Mo XXII. (Közművelődés és közoktatás — <i>Culture intellectuelle et enseignement</i>)	359	382	6.4
Mo XXIII. (Közegészségügy — <i>Médecine et hygiène publique</i>)	174	184	5.7
Mo XXIV. (Történelem — <i>Histoire</i>)	662	690	4.2

Látnivaló ebből is, hogy a legnagyobb mértékben a városok speciális irodalma gyarapodott, és ott is az átlagon felül különösen az angol, a német és a francia városoké, bár a számunkra szintén fontos osztrák, olasz és amerikai városirodalom sem maradt kellő képviselő nélkül. Az általános tudománysszakok közt különösen a társadalomtudomány és a szociálpolitika, az államtudomány és a közigazgatás, a közgazdaságtan, a pénzügytan és a jogtudomány mutatnak nagyobb mérvű gyarapodást és a Magyarországra vonatkozó tudományos irodalomban is ezek a szakok növekedtek a legerősebben. Azt hisszük, hogy további ily irányú gyarapítás mellett könyvtárunk speciális szakjellege néhány év alatt teljesen tisztán kidomborodik majd.

Az egész gyarapodás az 1907. évben 8337 kötetet tett ki; 1906-ban 5298-at, vagyis több mint 3000 kötetrel kevesebbet. Ha a Nemzeti Múzeum könyvtárát, amely ilyenféle összehasonlításokra nem alkalmas, nem tekintjük, akkor az évi gyarapodás tekintetében a Fővárosi Könyvtár már 1906-ban a második helyen állt a budapesti tudományos könyvtárak közt, mindjárt az Egyetemi Könyvtár előtt, az akadémiai után; 1907-ben ezt a helyet bizonyára megtartotta.

A nagy gyarapodás azonban csak akkor ér valamit, ha megfelelően használják is a könyvtárt. Sajnos, ebben a tekintetben kevésbé öröndetes a kép, amelyet könyvtárunkról nyújthatunk. Még 1906-ban a helyben olvasók és a kölcsönzők száma összesen csak 2086 volt: elenyésző szám nagy könyvtáraink tízezres számai mellett! Valóban a Fővárosi Könyvtár használat tekintetében 1906-ban csak hetedik helyen állott a budapesti nyilvános közkönyvtárak közt, és bár ez nagy haladás volt 1905-tel szemben, amikor csak 736 egyén használta, még mindig igen kevés. 1907-ben erősen emelkedett a használók száma, 4796-ra, de bizony ez sem áll még arányban a gyarapodással.

Nem hallgathatjuk azonban el, hogy minálunk, sajnos, magának a könyvtár személyzetének kell óvatosan ügyelnie arra, nehogy az olvasók előzőnljék a könyvtárt. Maga az olvasószoza oly kicsi, oly alacsony és oly céltalanul van — a dolgozószobák és a raktárterem közt — elhelyezve, hogy már tíznél több olvasó egymásnak és a könyvtár személyzetének folyton útjában van, viszont a könyvtári személyzet sem kimélheti meg őket folytonos zavarástól, zajtól és zaklatástól. Ehhez járul, hogy a könyvtár személyzete a rendes kezelési munkákra is elégtelen, s így igen kevés időt szentelhet az olvasók kiszolgálásának. Míg 1906-ban az egyetemi könyvtárban a gyarapodás 398 kötetére esett egy alkalmazott, a műegyetemi könyvtárban 843-ra, a képviselőház könyvtárában 233-ra, addig a fővárosi könyvtárban egy alkalmazottra 1060 kötet jutott¹, sőt 1907-ben már 1390; ilyen munkateher mellett lehetetlen az olvasókat a kellő figyelemben részesíteni. És ha a használók száma ennek dacára kerek 130 százalékkal emelkedett 1906-tal szemben, ebből csak arra lehet következtetni, hogy a Fővárosi Könyvtár oly közszükségletet elégít ki, amely másutt nem talál kielégítésre.

A használat részletes adatait a túloldalon közölt összeállítások tartalmazzák.

A 7. oldalon levő táblázatból látjuk, hogy a használók közt a legnagyobb százalék-számmal azok szerepelnek, akik számára a könyvtár első sorban fennáll: a fővárosi tisztviselők, akikre, ha a fővárosi tanítókat hozzájuk számítjuk, a használt könyvek 21%-a, illetve — a bizottsági tagok beszámításával — 22,2%-a esett; követik őket a sorban a főiskolai és középiskolai hallgatók 14,3, az ipari és kereskedelmi munkások 13% és az írók és hírlapírók 9,9%-kal. A használt munkák közül legtöbb esett a társadalomtudományra, azután sorban a közgazdaságtanra, statisztikára, történelemre, közigazgatásra, stb.

¹ A nemzeti múzeum, az akadémia és az iparművészeti múzeum megfelelő adatai e könyvtárak különleges viszonyainál fogva az összehasonlításra nem alkalmasak.

A használat emelkedése 1905—1907-ben

Nombre total des lecteurs et des livres lus, 1905 à 1907

	Olvasó <i>Lecteurs sur place</i>	Kölcsönző <i>Lecteurs à domicile</i>	Használt mű <i>Livres lus</i>
1905	428	308	1.329
1906	1.404	682	2.518
1907	3.331	1.465	7.325

A könyvtár használata hónapok szerint 1907-ben

Statistique des lecteurs et des livres lus par mois durant 1907

Hónap <i>Mois</i>	Hány napon volt nyitva <i>Jours d'ou- verture</i>	A könyvtár helyiségein belül <i>Lecture sur place</i>		A könyvtár helyiségén kívül <i>Prêt à domicile</i>		Összesen <i>Total</i>	
		olvasó <i>lecteurs</i>	olv. kötet <i>livres</i>	kölcsönző <i>lecteurs</i>	kölcs. kötet <i>livres</i>	használó <i>lecteurs</i>	haszn. kötet <i>livres</i>
Január <i>Janvier</i>	30	201	389	170	193	371	582
Február <i>Février</i>	28	346	725	144	173	490	898
Március <i>Mars</i>	30	372	548	110	146	482	694
Április <i>Avril</i>	28	229	348	106	134	335	482
Május <i>Mai</i>	30	211	254	104	135	315	389
Junius <i>Juin</i>	30	197	266	101	115	298	381
Julius <i>Juillet</i>	31	242	302	77	86	319	388
Augusztus <i>Août</i>	30	215	358	90	106	305	464
Szeptember <i>Septembre</i>	30	282	483	110	172	392	655
Október <i>Octobre</i>	31	349	634	90	120	439	754
November <i>Novembre</i>	30	319	541	156	227	475	768
December <i>Décembre</i>	29	368	607	207	263	575	870
Összesen <i>Total</i>	357	3.331	5.455	1.465	1.870	4.796	7.325

Utoljára hagytuk a beszámolót a könyvtár azon tevékenységéről, amelyet eddigi fejlődése legjelentősebb mozzanatának tartunk: értjük szakkatalógusa első füzetének és a könyvtári értesítőnek kiadását.

Általános tapasztalat a könyvtárosok körében, hogy a legjobban megválogatott és a legkönnyebben hozzáférhető könyvtár csupán ezen tulajdonságai még nem biztosítják azt, hogy az olvasók meg is találják, amire éppen szükségük van, vagy ha szorosan kitűzött cél nélkül olvasnak, éppen a jó és nekik való könyvek vezessék és ösztönözzék további olvasásra és művelődésre. Még az Egyesült-Államokban is, ahol a nyilvános könyvtárak nagyobbára igen nagyszámú és különösen arra iskolázott személyzettel rendelkeznek, hogy az olvasóknak szóbeli útmutatással szolgáljanak, őket akár tudományos, akár művelődési céljaikban irodalmi tanáccsal támogatni tudják, azt tapasztalták, hogy a szóbeli tanács és útmutatás nem elég.

Az olvasók igen nagy része kezdő: fiatal ember vagy idősebb munkás, aki műveltsége és tájékozottsága hiányait szégyenli, és inkább száz rossz könyvön vergődik keresztül, semhogy tájékozatlanságát elárulja. Legtöbbször aztán néhány sikertelen kísérlet, néhány rossz könyv végleg elriasztja ezeket. Tudományosan dolgozók viszont igen sokszor nem érhetik be a könyvtári tisztviselő szóbeli felvilágosításaival, mert csak nyomtatott katalógusok, bibliográfiák segítségével tudják kérdésük irodalmi anyagát

A könyvtár használata az olvasók foglalkozása és a könyvek jellege szerint 1907-ben

Statistique par profession des lecteurs et par nature d'ouvrages en 1907

Az olvasók foglalkozása Profession des lecteurs	A használók száma Nombre des lecteurs				A használt művek kötettszáma szakok szerint Livres lus par nature d'ouvrages																									Összesen Nombre total des livres lus	o/o
	olvasó sur place		kiköl- csönző à domicile		Mindössze Totaux	Könyvészet Bibliographie	Általános művek Ouvrages généraux	Bölcsészeti Philosophie	Vallás, egyház Religion, Théologie	Társadalomtudomány Sociologie	Statistika Statistique	Közgazdaság Economie politique	Munkáskérdés Question ouvrière	Jótékony-ság Assistance	Alamtudomány, politika Politique	Jogtudomány Droit	Közigazgatás Droit pub., administ.	Pénzügy Finances publiques	Közművelődés Enseignement	Történelem Histoire	Földrajz Géographie, Ethnogr.	Természettudomány Sciences naturelles	Orvostudomány, közeg. Médecine, Hygiène publ.	Mathematika, technika Mathématique, Technique	Nyelvészet, szépiroda i. Littérature, Dictionnaires						
	férfi hommes	nő femmes	férfi hommes	nő femmes																											
1. Főv. bizotts. tag	7	—	56	—	63	—	—	—	—	5	20	8	12	—	9	9	22	9	—	—	—	—	—	—	—	—	94	1.2			
2. Főv. tisztviselő	18	—	370	—	388	9	41	—	—	75	82	60	23	8	28	15	99	8	14	60	3	2	1	1	4	533	7.2				
3. Főv. alkalmazott	91	—	527	6	624	43	44	37	2	230	100	53	38	1	2	20	50	9	44	121	6	11	4	2	21	838	11.4				
4. Egyéb közhivatalnok	16	—	43	8	67	—	—	1	—	19	13	11	3	—	2	—	14	24	—	6	—	—	—	—	—	—	93	1.2			
5. Főv. tanszemélyzet	74	9	25	3	111	5	32	6	—	24	43	10	5	10	3	2	5	—	18	11	—	5	—	—	—	—	179	2.4			
6. Egyéb „	302	—	14	3	319	5	69	6	1	69	17	17	3	—	17	—	1	—	32	15	6	10	—	—	164	432	5.8				
7. Ügyvéd és ügyvédj.	102	—	67	—	169	—	14	—	—	62	29	16	36	—	18	30	70	6	—	1	1	1	2	—	—	286	3.9				
8. Orvos, gyógyszer.	34	—	13	—	47	—	1	7	—	9	18	2	2	5	—	1	—	—	—	24	—	—	15	—	—	84	1.1				
9. Mérnök, építész	62	—	25	—	87	—	17	—	—	11	18	71	2	4	—	2	17	12	—	8	—	—	4	3	—	169	2.3				
10. Író és hírlapíró	263	—	111	4	378	4	94	4	1	82	98	166	20	10	53	6	19	55	5	30	1	15	3	—	—	666	9.9				
11. Iparos	13	—	—	—	13	—	4	1	—	4	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	1	1	17	0.2				
12. Kereskedő	20	—	1	—	21	2	19	7	—	5	5	2	—	—	—	4	11	—	—	—	1	—	—	—	—	56	0.7				
13. Bér munkás	349	—	12	—	361	1	76	16	—	149	35	22	56	—	1	3	8	2	30	65	8	32	5	—	4	513	7.0				
14. Magántisztviselő	260	—	37	—	297	—	86	46	—	121	12	36	—	4	5	2	19	1	32	75	18	22	6	1	1	487	6.6				
15. Főiskolai hallgató	980	6	119	1	1.106	17	295	40	—	276	87	231	106	4	87	86	90	35	53	70	19	47	18	36	29	1.626	22.1				
16. Közép- és szakisk. Elèves de gymn. et d'éc. spéc.	392	1	11	—	404	—	177	3	—	102	7	10	8	—	23	—	2	12	19	113	17	71	7	—	40	611	8.3				
17. Magánzó [tanuló]	230	1	5	—	236	2	105	—	—	35	127	56	5	1	20	9	32	9	1	27	5	5	4	—	—	443	6.0				
18. Egyéb	101	—	4	—	105	1	31	22	—	24	45	8	1	—	6	3	1	18	2	18	3	10	2	1	2	198	2.7				
Összesen	3.314	17	1.440	25	4.796	89	1.105	196	4	1.302	758	779	320	47	274	193	461	200	250	644	88	231	73	45	266	7.325	—				
o/o	69.6		30.4		100	1.2	15.8	2.6	0.0	17.8	10.3	10.6	4.3	0.6	3.7	2.6	6.2	2.7	3.4	8.8	1.2	3.1	0.9	0.6	3.8	100.0	100.0				

összeállítani. Mindenki, aki valaha tudományosan dolgozott, tapasztalta, hogy csupán könyvcímeknek az olvasása mily sokszor ösztönözte, termékenyítette meg, *anregolta*, figyelmeztette kérdése olyan vonatkozásaira, amelyek különben talán homályban maradtak volna, olyan adatokra és tényekre, amelyeket különben meg nem ismert volna. Azonkívül az irodalmi termelés rendkívüli mennyiségű megnövekedése majdnem lehetlenné teszi, hogy a könyvpiac újdonságairól, tehát tudománya haladásáról gyors és teljes tudomást szerezzen, és a könyvek özönéből a komoly és előrevívő munkákat kiválogathassa.

Ezeket a művelődési és tudományos szükségleteket akarják az angol és amerikai nyilvános könyvtárak kielégíteni, amikor új szerzeményeikről válogatott, szakok és kérdések szerint csoportosított jegyzékeket bocsátanak rendszeresen közre, vagy aktuális tudományos vagy politikai kérdések bibliográfiáit időnkint publikálják. Minden nagyobb népkönyvtárnak megvan a maga havi, vagy kéthavi, vagy negyedéves *bulletin*-je, jelennek meg időnkint *special list*-jei, *special catalogue*-jai, — és bizonyos, hogy az angolszász népkönyvtárak nagy sikereit nem utoljára ezek a jól szerkesztett katalógusok idézik elő.

Ami pedig odakünn közszükséglet, amelyet azért kell kielégíteni, mert megvan (demokratikus országokról van szó), az minálunk olyasvalami, amit föl kell ébreszteni, ha egyáltalán kulturális haladást akarunk. Nem lehet mondani, hogy meglévő könyvtáraink nagyon elkényeztetnék a közönséget, vagy nagyon előzékenyek volnának a nem-diplomásokkal, vagy a nem-beajánlottakkal szemben. De még az iskolát végzetek közül is hányan ismerik a tudományos dolgozás módszereit és segédeszközeit? Sem a középiskolában, sem az egyetemen ezzel nem törődnek, vagy ha igen, nagyon keveset törődnek. Az egyetemről kikerülnek államtudományi doktorok, akiknek sejtelmük sincs egy *Közgazdasági Lexikon*, egy *Handwörterbuch der Staatswissenschaften*, egy Mühlbrecht, egy Stammhammer, egy *Kritische Blätter* létezéséről; akik, ha később önállóan valamely kérdéssel foglalkozni akarnak, úgy fognak hozzá problémájukhoz, mint aki hátulról nyergeli meg a lovat: csoda-e, ha tudományos irodalmunkban annyi a korcasszülött és annyi az abortus!

A Fővárosi Könyvtár speciális céljai nézőpontjából ehhez még az járul, hogy mint közigazgatási segédszervnek gyakran kell gyors és szabatos tájékozódás irodalmi segédeszközeit nyújtania a főváros egyes tiszviselőinek, hivatalainak és intézeteinek: mi tudjuk legjobban, hogy ezen kötelességünk jó teljesítésében mily nagyon támogatnak jó szakkatalógusok és szakkibliográfiák.

Ezért azt hittük, helyesen cselekszünk, ha rögtön, mihelyt valamelyes kevés munkaerőnk — sajnos nagyon kevés — az alapvető rendezés és kiegészítés terhéől megszabadul, azt ily publikációk szerkesztésére és kiadására fordítjuk. A tanács engedélyével mindenekelőtt *A Fővárosi Könyvtár Értesítőjét* indítottuk meg, amely főként új szerzeményeink válogatott és szakok szerint csoportosított jegyzékét tartalmazza és olvasószobánkban és szétküldés útján mindenkinek ingyen rendelkezésére áll. Azután hozzáfogtunk szakkatalógusunk kiadásához, itt is a gyakorlati aktualitás nézőpontját tartván szem előtt. A katalógus első füzeté a lakáskérdés és a városépítés kapcsolatos kérdéseinek irodalmát tartalmazta: bizonyára elég aktuális kérdését.

Azt hisszük, mindkét kiadvány már eddig is nyomot hagyott könyvtárunk használatában, ennek nemcsak mennyiségi, de főként minőségi gyarapodásában.

Amikor e jelentést írjuk, a szakkatalógusnak másik, ugyancsak nagyon aktuális füzeté vár kinyomatásra: a városi pénzügyekre vonatkozó irodalom szakjegyzéké. Bízunk benne, hogy valamelyes hasznát ennek is első sorban a város fogja látni, amelynek érdekei szolgálatában a Fővárosi Könyvtár áll.

1908. április elején

Dr. Szabó Ervin
könyvtáros.

Kurrens folyóiratok a Fővárosi Könyvtárban 1908-ban.

Revue et journaux courants dans la Bibliothèque en 1908.

I. KÖNYVTÁRTAN. KÖNYVÉSZET.

Bibliografia. A külföldi irodalom újdonságainak havi értesítője. (Budapest.) Leipzig.

Blätter für Volksbibliotheken und Lesehallen. Leipzig.

Bulletin de l'Institut international de bibliographie. Bruxelles.

Literarisches Zentralblatt. Leipzig.

Magyar könyvszemle. Budapest.

Zentralblatt f. Bibliothekswesen. Leipzig.

MAGYARORSZÁG. Corvina. A „Magyar könyvészet“ melléklettel. Budapest.

BELGIUM. Bibliographie de Belgique. Bruxelles.

FRANCIAORSZÁG. Bibliographie de la France. Paris.

NAGYBRITANNIA. The publishers' circular and book-sellers' record. London.

NÉMET BIRODALOM. Wöchentliches Verzeichnis der erschienenen und der vorbereiteten Neuigkeiten des deutschen Buchhandels. Leipzig.

Bibliographie der deutschen Zeitschriften-Literatur. Leipzig.

OLASZORSZÁG. Bollettino delle pubblicazioni italiane. Firenze.

Bologna. L'archivnassio. Bollettino della biblioteca comunale di Bologna. Bologna.

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK. The publishers' weekly. The american book trade journal. New York.

New York. Bulletin of the New York public library. New York.

Revue de Hongrie. Budapest.

Revue d'Orient et de Hongrie. Budapest.

V. TÁRSADALOMTUDOMÁNY.

The american journal of sociology. Chicago and New York.

The annals of the american academy of political and social science. Philadelphia.

Archiv f. Rassen- u. Gesellschaftsbiologie. München.

Archiv f. Sozialwissenschaft u. Sozialpolitik. Tübingen.

Archiv für Volkswohlfahrt. Berlin.

Blätter für die gesamten Sozialwissenschaften [előbb *Kritische Blätter* . . .] Berlin.

Charities and the commons. New York.

Értekezések a társadalmi tudományok köréből. Budapest.

Huszadik Század. Budapest.

Jahrbuch für Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft im Deutschen Reich. Leipzig.

Magyar társadalomtudományi szemle. Budapest.

Die Neue Zeit. Stuttgart.

A nő és a társadalom. Budapest.

Politisch-Anthropologische Revue. Leipzig.

Sciences sociales. Bulletin mensuel des principales publications nouvelles. La Haye.

Soziale Praxis. Berlin.

Sozialistische Monatshefte. Berlin.

Szociálizmus. Budapest.

Társadalomgazdaságtani bibliographia. Berlin.

Vierteljahrsschrift f. Sozial- u. Wirtschaftsgeschichte. Berlin.

Zeitschrift f. die gesamte Staatwissenschaft. Tübingen.

Zeitschrift für Sozialwissenschaft. Breslau.

II. ÁLTALÁNOS FOLYÓIRATOK ÉS HIRLAPOK.

Akadémiai értesítő. Budapest.

Budai Hirlap. Budapest.

Budapesti Hirlap. Budapest.

Budapesti Szemle. Budapest.

Dokumente des Fortschritts. Berlin.

Katholikus Szemle. Budapest.

A munka szemléje. Budapest.

Néplap. Budapest.

Pester Lloyd. Budapest.

VI. STATISZTIKA ÉS DEMOLÓGIA.

Allgemeines statistisches Archiv. Tübingen.

Biometrika. Cambridge.

Journal of the Royal statistical society. London.

Journal de la Société de statistique de Paris. Paris.

Statistische Monatschrift. Brünn.

Statistisk Tidskrift. Stockholm.

- Zeitschrift für Demographie und Statistik der Juden. Berlin.
- MAGYARORSZÁG. Statisztikai havi közlemények. Budapest.
- Budapest. Statisztikai heti kimutatás. Budapest.
- Budapest. Budapest főváros statisztikai havi füzetek. Budapest.
- Zágráb. Mjesečni statistički izvještaji. (Monatliche statistische Mitteilungen.) Zagreb.
- AUSTRIA. Wochenausweis über Geburten u. Sterbefälle in den grösseren österr. Städten u. Gemeinden. Wien.
- Brünn. Mitteilungen des Stadtrates der Landeshauptstadt Brünn. Monatsbericht. Brünn.
- Lemberg. Lwów w cyfrach. Miesięcznik statystyczny. Léopol en chiffres. Bulletin mensuel de statistique municipale. Lemberg.
- Prag. Týdenní zpráva o podorech a úmrtnosti v Praze. Wochenbericht über die Geburten und Sterbefälle in Prag und den Vororten. Prag.
- Triest. Bollettino demografico-meteorologico del comune di Trieste. Triest.
- Triest. Bollettino statistico mensile del comune di Trieste. Triest.
- Wien. Mitteilungen der statistischen Abteilung des Wiener Magistrats. Monatsbericht. Wien.
- Wien. Mitteilungen der statistischen Abteilung des Wiener Magistrats. Wochenbericht. Wien.
- BELGIUM.
- Bruxelles. Bulletin hebdomadaire de statistique démographique et médicale. Bruxelles.
- Bruxelles. Bulletin trimestriel de statistique démographique et médicale. Bruxelles.
- FRANCIAORSZÁG.
- Besançon. Statistique démographique et médicale [de la] ville de Besançon. Besançon.
- Le Havre. Bulletin hebdomadaire de statistique démographique et médicale [de la] ville du Havre. Le Havre.
- Nancy. Bulletin hebdomadaire de statistique démographique et médicale [de la] ville de Nancy. Nancy.
- Nancy. Bulletin mensuel de statistique démographique et médicale [de la] ville de Nancy. Nancy.
- Paris. Bulletin hebdomadaire de statistique municipale [de la] ville de Paris. Paris.
- Rouen. Bulletin mensuel de statistique [de la] ville de Rouen. Rouen.
- Saint-Étienne. Bulletin statistique et administratif [de la] ville de Saint-Étienne.
- GÖRÖGORSZÁG. Μηνιαίον δελτίον θανάτων εν 12 πόλεσιν της Ελλάδος. Bulletin mensuel des décès de 12 villes de Grèce. Athen.
- NAGYBRITANNIA. Weekly return of births and deaths in London and in seventy-five other great towns. London.
- Quarterly return of marriages, births, and deaths [in] England and Wales. London.
- IRORSZÁG. Weekly returns of births and deaths in the Dublin registration area, and in twenty-one of the principal urban districts in Ireland. Dublin.
- Quarterly returns of the marriages, births and deaths in Ireland. Dublin.
- SKÓCIA. Quarterly return of the births, deaths and marriages in Scotland. Edinburgh.
- Weekly return of births, deaths, and marriages in eight principal towns of Scotland. Edinburgh.
- Monthly return of the births, deaths, and marriages registered in eight of the principal towns of Scotland. Edinburgh.
- NÉMETALFÖLD. Maandschrift van het central bureau voor de statistiek. Revue mensuelle de bureau central de statistique des Pays-Bas. 's Gravenhage.
- Statistiek der geboorten en der sterfte naar den leeftijd en de oorzaken van den dood in Nederland. 's Gravenhage.
- Amsterdam. Maandbericht van het bureau van statistiek der Gemeente Amsterdam. Bulletin mensuel du bureau de statistique de la ville d'Amsterdam. Amsterdam.
- Amsterdam. Weekbericht van het bureau van statistiek der Gemeente Amsterdam. — Bulletin hebdomadaire du bureau de statistique de la ville d'Amsterdam. Amsterdam.
- NÉMET BIRODALOM.
- Vierteljahrshefte zur Statistik des Deutschen Reichs. Berlin.
- BADEN. Statistische Mitteilungen über das Grossherzogtum Baden. [Karlsruhe.]
- BAJORSZÁG. Zeitschrift des königl. bayerischen statistischen Bureau's. München.
- HESSEN. Mitteilungen der grossherzogl. Hessischen Zentralstelle für die Landesstatistik. Darmstadt.
- POROSZORSZÁG. Zeitschrift des königl. preussischen Landesamtes. Berlin.
- SACHSEN-MEININGEN. Statistik d. Herzogtums Sachsen-Meiningen. Meiningen.
- Aachen. Statistische Monatsberichte der Stadt Aachen. Aachen.
- Altona. Monatsberichte des statistischen Amtes der Stadt Altona. Altona.
- Barmen. Statistischer Monatsbericht der Stadt Barmen. Barmen.
- Berlin. Wochenberichte des statistischen Amtes der Stadt Berlin. Berlin.
- Berlin. Monatsberichte des statistischen Amtes der Stadt Berlin. Berlin.
- Bremen. Monatsberichte des Bremischen statistischen Amtes. Bremen.
- Breslau. Monatsberichte des statistischen Amtes der Stadt Breslau. Breslau.
- Charlottenburg. Monatsberichte des statistischen Amtes der Stadt Charlottenburg. Charlottenburg.
- Chemnitz. Monatliche Mitteilungen des statistischen Amtes d. Stadt Chemnitz. Chemnitz.
- Cöln. Cölnische statistische Vierteljahrshefte Cöln.
- Cöln. Mitteilungen des statistischen Amtes über die Bewegung der Bevölkerung der Stadt Cöln. Cöln.
- Düsseldorf. Statistische Monatsberichte d. Stadt Düsseldorf. Düsseldorf.
- Halle. Statistische Monatsberichte der Stadt Halle a. S. Halle.

- Hamburg.** Eheschliessungen, Geburten, Sterbefälle im hamburgischen Staate. Hamburg.
- Karlsruhe.** Statistische Monatsberichte der Haupt- und Residenzstadt Karlsruhe. Karlsruhe.
- Kiel.** Statistische Monatsberichte d. Stadt Kiel. Kiel.
- Königsberg.** Monatsberichte des statistischen Amtes der Stadt Königsberg i. Pr. Königsberg.
- Leipzig.** Nachweis der Bevölkerungsvorgänge in Leipzig. Leipzig.
- Lübeck.** Übersicht der Eheschliessungen, Geburten und Sterbefälle i. d. Stadt Lübeck. Lübeck.
- Mannheim.** Statistische Monatsberichte d. Stadt Mannheim. Mannheim.
- München.** Mitteilungen des statistischen Amtes der Stadt München. München.
- München.** Wochenberichte des statistischen Amtes d. Stadt München. München.
- Plauen.** Bericht über die Bewegung der Bevölkerung in Plauen i. V. Plauen.
- Posen.** Statistische Monatsberichte der Stadt Posen. Posen.
- Schöneberg.** Statistische Monatsberichte d. Stadt Schöneberg. Schöneberg.
- Wiesbaden.** Statistische Monatsberichte d. Stadt Wiesbaden. Wiesbaden.
- OLASZORSZÁG.**
- Firenze.** Bollettino statistico mensile del comune di Firenze. Firenze.
- Marsala.** Rassegna statistica quadrimestale [del] comune di Marsala. Marsala.
- Messina.** Bollettino statistico del comune di Messina. Messina.
- Milano.** Bollettino statistico mensile [della] città di Milano. Milano.
- Napoli.** Bollettino statistico [del] municipio di Napoli. Napoli.
- Napoli.** Sintesi mensile di demografia [del] municipio di Napoli. Napoli.
- Palermo.** Bollettino statistico [del] comune di Palermo. Palermo.
- Roma.** Bollettino demografico-meteorologico [del] comune di Roma. Roma.
- Torino.** Bollettino statistico [della] città di Torino. Torino.
- Venezia.** Bollettino ebdomadario di statistica demografica [della] città di Venezia. Venezia.
- OROSZORSZÁG.**
- Moszkva.** Ežemějačnyj bjulleten' po gorodu Moskvě. — Bulletin statistique mensuel de la ville de Moscou. Moszkva.
- Odessa.** Eženedel'nyj bjulleten' sanitarioj statistiki g. Odess'i. Bulletin hebdomadaire de statistique sanitaire de la ville d'Odessa. Odessa.
- Riga.** Vorläufige Mitteilung d. statistischen Kommission d. Stadt Riga. Riga.
- St.-Peterburg.** Eženedel'nik statistieskago otdelenija S. Peterburgskoj gorodskoj uprav. Bulletin hebdomadaire du bureau de statistique de la ville de St.-Petersbourg.
- ROMÁNIA.**
- București.** Buletin statistic. Primăria comunei București. București.
- București.** Bulletin hebdomadaire de statistique démographique [de la] ville de Bucarest. București.
- Jassy.** Bulletin statistique [de la] ville de Jassy. Jassy.
- SPANYOLORSZÁG.** Estadística de la defunciones y de los nacimientos ocurridos en las provincias de la Nación española. Madrid.
- Madrid.** Estadística demográfica [del] ayuntamiento de Madrid. Madrid.
- SVÁJC.** Zeitschrift für schweizerische Statistik. Bern.
- Zürich.** Monatsberichte des statistischen Amtes der Stadt Zürich. Zürich.
- SVÉDORSZÁG.**
- Stockholm.** Statistisk Manadsskrift. Stockholm.
- EGYPTOM.** Weekly return [of the] department of public health [of] Egypt. Cairo.
- ARGENTINA.**
- Buenos Aires.** Monthly bulletin of municipal statistics of the city of Buenos Aires. Buenos Aires.
- Buenos Aires.** Boletín mensual [de la] dirección general de estadística de la provincia de Buenos Aires. Buenos Aires.
- Buenos Aires.** Bulletin mensuel de statistique municipale de la ville de Buenos Aires. Buenos Aires.
- Córdoba.** Boletín mensual de estadística municipal de la ciudad de Córdoba. Córdoba.
- Rosario.** Boletín mensual de estadística municipal de la ciudad del Rosario de Santa-Fe. Rosario.
- Santa Fe.** Boletín de estadística municipal de la ciudad de Santa Fe. Santa Fe.
- Tucuman.** Mouvement de population de la ville de Tucuman.
- EGYESÜLT-ÁLLAMOK.**
- Boston.** Monthly bulletin of the statistics department [of the] city of Boston. Boston.
- Boston.** Monthly statement of deaths [of the] health department of the city of Boston. Boston.
- Cuba.** Informe mensual sanitario y demografico de la republica de Cuba. Habana.
- Michigan.** Monthly bulletin of vital statistics [of the city of] Michigan. Michigan.
- New York.** Condensed quarterly report of bureau of records [of the] department of health [of the] city of New York.
- New York.** Monthly bulletin [of the] state department of health [of the city of] Newyork. New York.
- San-Francisco.** Bulletin [of the] health department of the city and county of San-Francisco.
- MEXIKO.**
- San Luis Potosi.** Boletín demografico-meteorológico [de la] ciudad de San Luis Potosi. San Luis Potosi.
- URUGUAY.**
- Montevideo.** Boletín mensual de Estadística Municipal del Departamento de Montevideo. Montevideo.

VII. KÖZGAZDASÁGTAN.

- Biztosítási és közgazdasági lapok. Budapest.
- The board of trade journal. London.
- Bollettino di legislazione e statistica doganale e commerciale. Roma.

Bulletin trimestriel [de la] Société française des habitations à bon marché. Paris.

Deutsche Hausbesitzer-Zeitung. Dresden.

The economic journal. London.

Ekonomisk tidskrift. Stockholm.

Építő ipar. Budapest.

Erdészeti lapok. Budapest.

The garden city. London.

Grosshandelspreise wichtiger Waren [in Deutschland und] Grosshandelspreise von Getreide im Auslande.

Grosshandelspreise von Getreide an deutschen und fremden Börsenplätzen. Berlin.

Grundstücks-Archiv. Berlin.

A hitel. Budapest.

Jahrbuch der Bodenreform. Jena.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. Jena.

Közzgazdasági Lapok. Budapest.

Közzgazdasági Szemle. Budapest.

Közlemények. A magyar gyáriparosok országos szövetsége hivatalos közlönye. Budapest.

Köztelek. Budapest.

Magyar Ipar. Budapest.

Magyar nemzetgazda. Budapest.

Magyar pénzügy. Budapest.

Magyar utazó kereskedő. Budapest.

Mészárosok és Hentesek Lapja. Budapest.

Molnárok Lapja. Budapest.

O. M. K. E. Az országos magyar kereskedelmi egyesülés hivatalos közlönye. Budapest.

Der österreichische Ökonomist. Wien.

Österreichisches wirtschaftspolitisches Archiv. Wien.

Revue d'économie politique. Paris.

Ludwig Schönberger's Börsen- und Handelsbericht. Wien.

A tőzsde. Budapest.

Zeitschrift f. Wohnungswesen. Berlin.

Zeitschrift für die gesamte Versicherungswissenschaft. Berlin.

Zeitschrift für Volkswirtschaft, Sozialpolitik und Verwaltung. Wien u. Leipzig.

MAGYARORSZÁG. Földmívelési értesítő. Budapest.

Közzgazdasági Értesítő. Budapest.

Központi Értesítő. Budapest.

Közzszállítási Értesítő. Budapest.

A magy. szent korona országai külkereskedelmi forgalmának havi eredményei. Budapest.

A magyar királyi posta- és távírda-rendeletek tára. Budapest.

Vasúti és közlekedési közlöny. Budapest.

Budapest. A budapesti árú- és értéktőzsde hivatalos árjegyző lapja. Budapest.

Budapest. Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piacain eladott élelmi cikkekéről. Budapest.

Budapest. Budapesti marha- és sertés-kereskedelmi közlöny. Budapest.

Budapest. Sertésvásári jelentés. Budapest.

AUSZTRIA. Monatliche Nachweise des Zwischenverkehrs zwischen den im Reichsrate vertretenen Königreichen und Ländern und den Ländern der ungarischen Krone. Wien.

Statistische Nachrichten aus dem Gesamtgebiete der Landwirtschaft. Wien.

Brünn. Nachweisung über die Einfuhr von verzehrungssteuerepflichtigen Gegenständen in die geschlossene Stadt Brünn. Brünn.

BULGÁRIA. Dbiženie na turgobjata na bulgarija su čuzditē duržabi. Mouvement commercial de la Bulgarie avec les pays étrangers. Sofia.

NÉMET BIRODALOM.

Berlin. Preis-Zusammenstellungen des statistischen Amtes der Stadt Berlin. Berlin.

Cöln. Bericht über die Bautätigkeit i. d. Stadt Cöln. Cöln.

EGYPTOM. Quarterly return of navigation in the ports of Egypt and the Suez Canal. Cairo.

ARGENTINA. El comercio exterior Argentino. Buenos Aires.

AUSZTRÁLIA. Trade, shipping, oversea migration, and finance of the Commonwealth of Ausztralia. Melbourne.

VIII. MUNKÁSKÉRDÉS.

The board of trade labour gazette. London.

Bulletin of the bureau of labor. Washington.

Bulletin du comité permanent des congrès internationaux des assurances sociales. Paris.

Bulletin des internationalen Arbeitsamts. Jena.

Correspondenzblatt d. Generalkommission d. Gewerkschaften Deutschlands. Berlin.

Die deutsche Arbeitgeber-Zeitung. Berlin.

Die Gewerkschaft. Berlin.

Meddelanden fran k. kommerskollegii afdelning för Arbetsstatistik. Stockholm.

Reichsarbeitsblatt. Berlin.

Revue du travail. Bruxelles.

Soziale Rundschau. Wien.

Szakszervezeti Értesítő. Budapest.

IX. JÓTÉKONYSÁG. SZEGÉNYÜGY.

Gyermekvédelmi lap. Budapest.

Revue des établissements de bienfaisance et d'assistance. Paris.

Zeitschrift für das Armenwesen. Berlin.

X. ÁLLAMTUDOMÁNY ÉS POLITIKA.

Revue du droit public et de la science politique. Paris.

Revue politique et parlementaire. Paris.

Zeitschrift für Politik. Berlin.

MAGYARORSZÁG. Országgyűlési Értesítő. Budapest.

A magyar országgyűlés képviselőházának irományai. Budapest.

XI. JOGTUDOMÁNY.

Jogállam. Budapest.

Budapest. Ügyvédi kamarai közlöny. Budapest.

XII. KÖZJOG ÉS KÖZIGAZGATÁS.

Állatvédelem. Budapest.
 Annalen des deutschen Reichs. München.
 Baupolizeiliche Mitteilungen. Berlin.
 Kommunale Praxis. Berlin.
 Kommunale Rundschau. Berlin.
 Köztisztasági közlöny. Budapest.
 Municipal engineering. Indianapolis and New York.
 The municipal journal. London.
 The municipal journal and engineer. New York.
 Il municipio italiano. Roma.
 Österreichische Zeitschrift f. Verwaltung. Wien.
 Preussisches Verwaltungsblatt. Berlin.
 Revue communale. Paris.
 Revue générale d'administration. Paris.
 Revue municipale. Paris.
 Der Staedtebau. Berlin.
 Staedtezeitung. Berlin.
 Technisches Gemeindeblatt. Berlin.
 Városok lapja. Budapest.
 Városi szemle. Budapest.
 Verwaltungsarchiv. Berlin.

MAGYARORSZÁG. Belügyi közlöny. Budapest.
 Budapesti Közlöny. Budapest.

A magyar közigazgatási bíróság általános közigazgatási osztályának döntvényei és elvi jelentőségű határozatai. Budapest.

A magyar közigazgatási bíróság pénzügyi osztályának döntvényei és elvi jelentőségű határozatai. Budapest.

Magyarországi rendeletek tára. Budapest.

Törvények gyűjteménye. Budapest.

Budapest. A főváros. Budapest.

Budapest. Fővárosi Közlöny. Budapest.

Budapest. Független Budapest. Budapest.

Budapest. Magyar székesfőváros. Budapest.

Budapest. Jegyzőkönyv a kerületi elöljárók értekezletéről. Budapest.

Budapest. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága közgyűléseinek jegyzőkönyvei. Budapest.

Budapest. A székesfővárosi vízművek igazgatóságának jelentése. Budapest.

Fiume. Avvisatore ufficiale del Municipio di Fiume. Fiume.

Temesvár. Városi Közlöny. Temesvár.

Zágráb. Glavni izvještaji o stanju usjeva i o gospodarskim prilikama u obće. Zagreb.

AUSZTRIA. Reichsgesetzblatt. [Wien.]

Wien. Amtsblatt der k. k. Haupt- u. Residenzstadt Wien. Wien.

Wien. Wiener Communalblatt.

Melléklete: Allgem. Baugewerbe-Zeitung. Wien.

FRANCIAORSZÁG. Bulletin officiel annoté de tous les ministères. Paris.

Dijon. Bulletin municipal officiel de la ville de Dijon.

Paris. Bulletin municipal officiel de la ville de Paris. Paris.

Toulouse. Bulletin municipal de la ville de Toulouse.

NAGYBRITANNIA.

London. London municipal notes.

London. The London county council gazette. London.
 Sheffield. Minutes of the council and minutes and reports of committees [of the] city of Sheffield.

NÉMET BIRODALOM. Reichsgesetzblatt. [Berlin.]

Berlin. Gemeinde-Blatt der Haupt- u. Residenzstadt Berlin. Berlin.

Berlin. Verwaltungs-Bericht des Magistrats zu Berlin. Berlin.

Berlin. Vorlage für die Stadtverordnetenversammlung zu Berlin. Berlin.

SPANYOLORSZÁG.

Barcelona. Boletín municipal de Barcelona. Barcelona.

Madrid. Boletín del ayuntamiento de Madrid. Madrid.

XIII. PÉNZÜGYTAN.

Bollettino di statistica e di legislazione comparata. Roma.

Bulletin de statistique et de législation comparée. Paris.

Finanzarchiv. Stuttgart.

MAGYARORSZÁG. Pénzügyi közlöny. Budapest.

XIV. KÖZMŰVELŐDÉS.

Országos középiskolai tanáregyesületi közlöny. Budapest.

Népmívelés. Budapest.

Néptanítók lapja. Budapest.

Turisták lapja. Budapest.

XV. TÖRTÉNELEM.

A magy. tudományos Akadémia elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek. Budapest.

Archaeologiai értesítő. Budapest.

Értekezések a történeti tudományok köréből. Budapest.

Numizmatikai Közlöny. Budapest.

Századok. Budapest.

Történelmi Tár. Budapest.

Turul, a magyar heraldikai és genealogiai társaság közlönye. Budapest.

MAGYARORSZÁG. Adalékok Zemplén vármegye történetéhez. Sátoraljaújhely.

A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat évkönyve. Zombor.

A hunyadmegyei történeti és régészeti társulat évkönyve. Déva.

XVI. FÖLDRAJZ.

Bulletin de la Société royale belge de géographie. Bruxelles.

Mitteilungen d. geographischen Gesellschaft in München.

Mitteilungen des Vereins für Erdkunde zu Dresden. Dresden.

MAGYARORSZÁG.

Az erdélyi kárpáregyesület értesítője. Kolozsvár.

Ethnographia. A magyar néprajzi társaság értesítője. Budapest.

Földrajzi közlemények. „Abrégé“ című melléklettel. Budapest.

Földtani közlöny. Budapest.

A magyar nemzeti muzeum néprajzi osztályának értesítője. Budapest.

Budapest. A m. kir. országos meteorológiai intézet följegyzései Budapestén.

AUSZTRIA.

Wien. Monatliche Mitteilungen der k. k. Zentralanstalt f. Meteorologie u. Geodynamik. Wien.

XVII. TERMÉSZETTUDOMÁNY.

Természettudományi közlöny [és] Pótfüzetek. Bpest.

Mathematikai és természettudományi közlemények. Budapest.

XVIII. ORVOSTUDOMÁNY ÉS KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Centralblatt für allgemeine Gesundheitspflege. Bonn. Egészség. Budapest.

Ipáregészségügy. Budapest.

Jó egészség. Budapest.

Journal d'hygiène. Paris.

Közegészségügyi kalauz. Budapest.

Mentők lapja. Budapest.

Le mois médico-chirurgical. Paris.

Orvosi Hetilap. Mellékletei: Szemészet, Gynaekologia, Elme- és Idegkórtan és Urológiai szemle. Budapest.

Pester medizinisch-chirurgische Presse. Budapest.

Revue pratique d'hygiène municipale. Paris.

Tuberkulózis. Budapest.

Veröffentlichungen des kaiserl. Gesundheitsamtes. Berlin.

Vierteljahrsschrift für öffentliche Gesundheitspflege. Braunschweig.

Zeitschrift für Krebsforschung. Berlin.

Zeitschrift für soziale Medizin. Leipzig.

Zeitschrift für Schulgesundheitspflege. Hamburg.

MAGYARORSZÁG.

Budapest. Budapest székesfőváros közegészségi állapota. Budapest.

FRANCIAORSZÁG.

Montpellier. Service d'hygiène [de la] ville de Montpellier. Montpellier.

OLASZORSZÁG. Bollettino sanitario. Roma.

Genova. Rassegna medico-statistica [del] municipio di Genova. Genova.

Roma. Bullettino mensile di statistica sanitaria [del] comune di Roma. Roma.

Venezia. Bollettino mensile [del] Ufficio d'igiene [del] comune di Venezia. Venezia.

OROSZORSZÁG.

Moszkva. Svedenija ob' umermich' v' Moskvö. Décès dans la ville de Moscou.

SVÁJC. Sanitarisch-demographisches Wochenbulletin der Schweiz. Bern.

SVÉDORSZÁG.

Stockholm. Veckoöfversikt af Stockholms sanitära statistik. Bulletin hebdomadaire de la statistique sanitaire de Stockholm. Stockholm.

EGYESÜLT-ÁLLAMOK.

Michigan. Public health, Michigan. Michigan.

New York. Quarterly report of the board of health of the department of health of the city of New York. New York.

New York. Weekly report of the department of health of the city of New York. New York.

MEXIKO.

San Luis Potosi. Boletín de la inspección general de salubridad pública [de la] ciudad de San Luis Potosi. San Luis Potosi.

XIX. MATHEMATIKA ÉS TECHNIKA.

A magyar mérnök- és építészegylet heti értesítője. Budapest.

A magyar mérnök- és építészegylet közlönye. Budapest. Matematikai és természettudományi értesítő. Budapest.

Polytechnikai szemle. Budapest.

XX. NYELVÉSZET.

Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből. Budapest.

Nyelvtudományi közlemények. Budapest.

A Fővárosi Könyvtár jelentékenyebb szerzeményei az 1907. év IV. és az 1908. év I. negyedében.

Principales publications entrées à la Bibliothèque durant le IVe trimestre 1907 et le Ier trimestre 1908.

I. KÖNYVTÁRTAN. ÁLTALÁNOS KÖNYVÉSZET.

Bibliothéconomie. Bibliographie générale.

Greve, H. E.: Das Problem der Bücher- und Lesehallen. Übers. v. Anna J. Jungmann. Einleitung v. C. Nörrenberg. Leipzig: Maas & Van Suchtelen 1908. (XVI, 426) — XVI 521

Shaw, A. Capel: The Birmingham free libraries. Birmingham: Aberdeen univ. pr. 1907. (27) — XVI 513

Anderson, Edwin H.: Tentative selection from best books of 1906. [New York] 1907. (50) — XVI 482 (New York state library.)

Katalog der Bibliothek des königl. Ministeriums der öffentlichen Arbeiten. Berlin: J. Springer 1907. (XVI, 955) — XVI 306

Katalog der Bibliothek des königl. Preussischen Oberverwaltungsgerichts. 2. Ausg. Berlin: C. Heymann 1907. (XXIV, 636) — XVI 517

V. TÁRSADALOMTUDOMÁNY.

Sociologie.

Bibliográfia.

Keeble, S. E.: The A B C annotated bibliography on social questions. London: R. Culley 1907. (103) — XVI 500

Verzeichnis sozialer Literatur. Eine systematische Zusammenstellung und Beurteilung der wichtigsten sozialwissenschaftlichen und sozialpolitischen Schriften. 7. vollst. umgearb. u. erw. Aufl. M.-Gladbach: Zentralst. d. Volksver. f. d. kath. Deutschl. 1908. (140) — XVI 522

Kézikönyvek és vegyes értekezések.

Arias, Gino: Il sistema della costituzione economica e sociale italiana nell'età dei comuni. Torino: Roux & Viarengo 1905. (558) — OI 206 (Bibl. di scienze soc. e pol. 47.)

Asturaro, A.: La sociologia, i suoi metodi e le sue scoperte. Parte prima. — Sezione prima. Genova: Libreria Moderna 1907. 1 vol. — XVII 1239
1. I. I. metodi generali. 2. ed. 1907. (356)

Bauer, Arthur: Essai sur les révolutions. Paris: Giard & Brière 1908. (303) — XX 513 (Bibl. sociol. intern. 36.)

Bouglé, C.: Les idées égalitaires. Etude sociologique. Paris: F. Alcan 1899. (249) — XVII 1233 (Bibl. de philos. contemp.)

Caird, Edw.: Philosophie sociale et religion d'Auguste Comte. Trad. de l'angl. par May Crum et Charles Rissignaux. Préf. de Em. Boutroux. Paris: Giard & Brière 1907. (195) — XVII 1273 (Bibl. sociol. intern. 35.)

Fouillée, Alfred: Morale des idées-forces. Paris: F. Alcan 1908. (LXIV, 391) — XVII 1292

Giddings, Franklin: Readings in descriptive and historical sociology. New York: The Macmillan Co. 1906. (XXIV, 553) — XVII 1223

Güntzberg, Benedikt: Die Gesellschafts- und Staatslehre der Physiokraten. Leipzig: Duncker & Humblot 1907. (XV, 144) — XVII 1233 (Staats- u. Völkerrechtl. Abh. Bd. 6, H. 3.)

Kropotkin, Péter: A kölcsönös segítség mint természettörvény. [1902.] Ford. Madzsar József. Bp.: Athenaeum 1908. (230) — XVII 1312 (Szociológiai könyvtár.)

Morgan, Lewis H.: Ancient society or researches in the lines of human progress from savagery through barbarism to civilisation. [1877.] Chicago: Kerr & Co. 1907. (XVI, 570) — XVII 1305

Pearson, Karl: The scope and importance to the State of the science of national eugenics. London: H. Frowde 1907. (45) — XVII 1293 (Journ. of the Oxford University Junior Scient. Club.)

Ratzenhofer, Gust.: Soziologie. Positive Lehre von den menschlichen Wechselbeziehungen. Hrsg. v. seinem Sohne. Leipzig: F. A. Brockhaus, 1907. (XV, 231) — XVII 1236

Sergi, G.: L'evoluzione umana, individuale e sociale. Fatti e pensieri. Torino: Frat. Bocca 1904. (VI, 283) — XVII 1298 (Picc. bibl. di scienze moderne, 81.)

Small, Albion W.: An introduction to the study of society. By A. W. S. and G. E. Vincent. New York: American Book Co. [1894.] (384) — XVII 1241

Small, Albion W.: General sociology; an exposition of the main development in sociological theory from Spencer to Ratzenhofer. Chicago: The Univ. of Ch. Press 1905. (XIII, 739) — XVII 1306

Small, Albion W.: Adam Smith and modern sociology; a study in the methodology of the social sciences. Chicago: The Univ. of Ch. Press 1907. (IX, 247) — XVII 1310

Spann, Othmar: Untersuchungen über den Gesellschaftsbegriff zur Einleitung in die Gesellschaftslehre. Bd. 1. Dresden: O. V. Böhmert 1907. 1 Bd. — XVII 1208

1. Wirtschaft und Gesellschaft. Eine dogmenkritische Untersuchung. 1907. (VIII, 229)

Tönnies, Ferd.: Die Entwicklung der sozialen Frage. Leipzig: G. J. Göschen 1907. (154) — XVII 1235 (Sammlung Göschen.)

Vaccaro, M. Angelo: La lotta per l'esistenza e i suoi effetti nell'umanità. [1885.] 3. ed. riv. e aum. Torino: Frat. Bocca 1902. (XV, 240) — XVII 1297 (Picc. bibl. di scienze moderne, 47.)

Webb, Sidney & Beatrice: Problems of modern industry. [1898.] New ed. London: Longmans, Green & Co. 1902. (XXXII, 286) — XVIII 740

Egyes társadalmi képződmények.

Család. Tulajdon. Osztályok. Jog és erkölcs. Vallás.

Baden-Powell, B. H.: The origin and growth of village communities in India. London: S. Sonnenschein & Co. 1899. (VI, 155) — Ázs 58

Bosanquet, Helen: The family. London: Macmillan & Co. 1906. (VI, 344) — XVII 1217

Harkányi Ede: Babonák ellen. Kisértet az erkölcsi világ gazdasági alapjainak meghatározására. Bp.: Grill K. 1907. (305) — XVII 1248 (Társadalomtud. könyvtár.)

Hildebrand, Richard: Recht und Sitte auf den primitiven wirtschaftlichen Kulturstufen [1896.] 2. veränd. Aufl. Jena: G. Fischer 1907. (VII, 189) — XVII 1279

Hobhouse, L. T.: Morals in evolution. A study in comparative ethics. P. 1—2. New-York: Holt & Co. 1906. 2 vol. — XVII 1299

Lagorgette, Jean: Le fondement du droit et de la morale. Fonction et genèse des idées de droit et de devoir. Paris: Giard & Brière 1907. (300) — XXI 264

Menger Antal: Új erkölcsstan. [1905.] Ford. Ormos Ede. Bev. írta Somló Bódog. Bp.: Grill K. 1907. (XIII, 116) — XVII 1301

Mucke, Joh. Rich.: Horde und Familie in ihrer urgeschichtlichen Entwicklung. Eine neue Theorie auf statistischer Grundlage. Stuttgart: F. Enke 1895. (XIX, 308) — XVII 1247

Niceforo, Alfr.: Ricerche sui contadini. Contributo allo studio antropologico ed economico delle classi povere. Milano: R. Sandron. [1907.] (208) — XVII 1229

Robertson, Will. Bell: The slavery of labour: a scientific demonstration of the identity of free and slave labour. Ed. with an introd. by I. P. Scott. [1906.] 2. ed., altered & enlarg. London: Sammels & Taylor 1906. (63) — XVII 1281

Smith, Adam: The theory of moral sentiments; or, an essay towards an analysis of the principles by which men naturally judge concerning the conduct and character, first of their neighbours and afterwards of themselves. To which is added, A dissertation on the origin of languages. [1759.] New ed. Vol. 1—2. Basil: J. J. Tourneisen 1793. 2 vol. in 1. — XVII 1216

Faj és nemzetiség.

Argus: Nemzetiségi politikánk hibái és bünei. Bp.: Deutsch J. ny. 1908. (148) — Mo XX 598

Becker, Bernh.: Der Missbrauch der Nationalitäten-Lehre. Wien: A. Pichlers Witwe & Sohn 1867. (134) — XX 499

Bernhard, Ludw.: Das polnische Gemeinwesen im preussischen Staat. Die Polenfrage. Leipzig: Duncker & Humblot 1907. (X, 686) — Pr 188

Čapek, Thomas: The Slovaks of Hungary, Slavs and panslavism. New York: The Knickerbocker Press 1906. (XVI, 214) — Mo XII 51

Focief, O.: La justice turque et les réformes en Macédoine. Aperçu sur leur histoire et leur organisation, leur fonctionnement et leur abus. Paris: Plon-Nourrit & Cie 1907. (313) — Tk 119

Goebel, Jul.: Das Deutschtum in den Vereinigten Staaten von Nord-Amerika. Hrsg. v. Alldutschen Verband. München: J. F. Lehmann 1904. (88) — Am 398

(Der Kampf um das Deutschtum. 16.)

Hamelius, Paul: Histoire politique et littéraire du mouvement flamand. Bruxelles: Ch. Rozez 1894. (239) — Bg 109

(Bibl. belge des connaissances modernes.)

Herrnritt, Rud. Herm.: Nationalität und Recht, dargestellt nach der österreichischen und ausländischen Gesetzgebung. Wien: Manz 1899. (X, 148) — XVII 1244

Kremer, Alfr. v.: Die Nationalitätsidee und der Staat. Eine kulturgeschichtliche Studie über den Einfluss der nationalen Ideen, besonders auf Staaten mit gemischter Bevölkerung. Wien: C. Konegen 1885. (XII, 195) — XVII 1254

Magyarisírozás in Ungarn. (Nach den Debatten des ungarischen Reichstages über den obligaten Unterricht der magyarischen Sprache in sämtlichen Volksschulen.) München: Th. Ackermann 1879. (XXXIV, 486) — Mo XVII 1279

Moses, Jul.: Die Lösung der Judenfrage. Eine Rundfrage. Berlin: Wigand 1907. (309) — XVII 1228

Renner, Karl (Rudolf Springer): Der nationale Streit um die Aemter und die Sozialdemokratie. Wien: J. Brand 1908. (28) — Au 566

[Erw. S. A. aus: Der Kampf.]

Szociográfia.

(L. még: Gazdasági leírás és történet.)

Best: Berlin und seine Arbeiter in englischer Beleuchtung. Ein vergleichender Bericht von B. Davis und Perks. Deutsch v. Waldemar Zimmermann. Vorw. v. Hans Delbrück. Berlin: Wedekind & Co. 1907. (78) — Berl 120

Chapman, Sydney J.: Work and wages in continuation of Lord Brassey's „Work and Wages“ and „Foreign work and english wages“. P. 1—2. Introd. by Lord Brassey. London: Longmans, Green & Co. 1904—1908 2 vol. — XVII 1318

1. Foreign competition. 1904. (XXXV, 301)

2. Wages and employment. 1908. (XXII, 494)

Howarth, Edward G.: West Ham: a study in social and industrial problems being the report of the Outer London Inquiry Committee. Compiled by E. G. H. and Mona Wilson. London: Dent & Co. 1907. (XIX, 423) — IV 165

Kläger, Emil: Durch die Wiener Quartiere des Elends und Verbrechens. Ein Wanderbuch aus dem Jenseits. Vorw. von Friedr. Umlauf. Ill. von Hermann Drawe. Wien: K. Mitschke 1908. (179) — Bécs 179

More, Louise Bolard: Wage-earners' budgets. A study of standards and cost of living in New York city. With a pref. by Franklin H. Giddings. New York: Holt & Co. 1907. (X, 280) — VIII 142 (Greenwich house ser. of soc. study, 1.)

Roller, Otto Konrad: Die Einwohnerschaft der Stadt Durlach im 18. Jahrhundert in ihren wirtschaftlichen und kulturgeschichtlichen Verhältnissen dargestellt aus ihren Stammtafeln. Karlsruhe i. B.: G. Braun 1907. (XXII, 272) — III 660

Russel, C.: The jew in London. A study of racial character and present day conditions. By C. R. and H. Lewis. Introd. by Canon Barnett. Pref. by James Bryce. London: T. Fisher Unwin 1900. (LXV, 238) — IV 155

Wilkins, W. G.: The rise and progress of poverty in England, from the norman conquest to modern times. London: Headley Broth. [1907.] (82) — Br 319

Keresztény szocializmus.

Boroviczeny Nándor: A szociális tevékenység kézikönyve. Bp.: Stephaneum ny. 1907. (VII, 400) — XVII 1282

Faber Oszkár: A keresztény szocializmus. Bp.: Népszava könyvker. 1907. (128) — XVII 1231

Ketteler, Freih. v.: Soziale Schriften. Neue Auswahl enthaltend: Die Arbeiterfrage und das Christentum; Verfassung und Arbeiterfrage; Die Arbeiterbewegung und ihr Streben in Verhältnis zu Religion und Sittlichkeit. Essen-Ruhr: Fredebeul & Koenen 1908. (117) — XVII 1314

Mumm: Eine eigene sozialpolitische Theorie für die christlich-nationale Arbeiterbewegung! Referate von M. u. H. Rafflenbeul. Berlin: Verlags-u. Kunstanst. 1907. (97) — XVII 1220 (Hefte d. freien kirchl.-soz. Konf. 41.)

Stang, Wilh.: Sozialismus und Christentum. [1905.] Übers. von Rudolf Amberg. Einsiedeln: Benziger & Co. 1907. (250) — XVII 1215

Szocializmus.

Abrier, Ch.: Le marxisme et le caractère social de la production capitaliste. Thèse. Paris: A. Rousseau. 1906. (76) — XVII 1298

Aucuy, Marc: Les systèmes socialistes d'échange. Avant-propos de A. Deschamps. Paris: F. Alcan 1908. (VIII, 372) — XVII 1224 (Individualisme et socialisme.)

Bax, Ernest Belfort: Essays in socialism, new and old. London: E. G. Richards 1906. (X, 336) — XVII 1307

Bertrand, Louis: Histoire de la démocratie et du socialisme en Belgique depuis 1830. Préf. par Emile Vandewilde. Vol. 1—2. Bruxelles: Dechenne & Cie 1906. 2 vol. 4° — Bg q 113

Bebel Ágost: A nő és a szocializmus. [1883.] A 44. német kiad. után ford. Somogyi Béla. Bp.: Népszava 1907. (535) — XVII 1317

Bibliothèque du Mouvement Socialiste. Vol. 1—5. Paris: M. Rivière 1908. — 5 vol. — XVII 1284

1. Syndicalisme et socialisme, conférence internationale, par V. Griffuelhes, B. Kritchewsky, A. Labriola, H. Lagardelle, R. Michels. 1908. (64)
2. Pouget, Em.: La Confédération générale du travail. 1908. (64)
3. Sorel, Geo.: La décomposition du Marxisme. 1908. (64)
4. Griffuelhes, Vict.: L'action syndicaliste. 1908. (67)
5. Le parti socialiste et la Confédération du travail. Discussion par Jules Guesde, H. Lagardelle, E. Vaillant. 1908. (72)

Blum, Léon: Les congrès ouvriers et socialistes français. T. 1—2. Paris: Soc. nouv. de libr. et d'éd. 1901. 2 vol. — Fr 425

1. 1876—85. (99)
2. 1886—1900. (101—200) (Bibl. socialiste, 6—7)

Bonomi, Ivanoe: Le vie nuove del socialismo. Milano: R. Sandron 1907. (315) — XVII 1327 (Bibl. di scienze soc. e pol. 68.)

Bouffé, Gaston: Le parti démocrate socialiste allemand. Son évolution. Thèse. Paris: A. Chevalier-Marescq & Cie 1903. (190) — Nm 984

Clark, Viktor S.: The labour movement in Australasia. A study in social-democracy. New York: Holt & Co. 1906. (IX, 327) — Ausztr. 20

Cornélissen, Christian: En marche vers la société nouvelle. Principes, tendances, tactique de la lutte de classes. Paris: Stock 1900. (III, 321) (Bibliothèque sociologique. No. 29.) — XVII 1207

Diehl, Karl: P. J. Poudhon. Seine Lehre und sein Leben. Abt. 1—3. Jena: G. Fischer 1888—1896. 3 Bde. — XVII 1325

1. Die Eigentums- und Wertlehre. 1888. (VII, 128)
2. Das System der ökonomischen Widersprüche, die Lehren vom Geld, Kredit, Kapital, Zins, Recht auf Arbeit und die übrigen Theorien, sowie die praktischen Vorschläge zur Lösung der sozialen Frage. 1890. (XI 328)
3. Sein Leben und seine Sozialphilosophie. 1896. (VII, 239)

Diehl, Karl: Über Sozialismus, Kommunismus und Anarchismus. 12 Vorlesungen. Jena: G. Fischer 1906. (228) — XVII 1210

Guyot, Yves: Sophismes socialistes et faits économiques. Paris: F. Alcan 1908. (XI, 351) — XVII 1250 (Bibl. d'histoire contemp.)

Hyndman, H. M.: A summary of the principles of socialism. By H. M. H. and William Morris. London: The Modern press 1884. (62) — XVII 1219

Kirkup, Thomas: An inquiry into socialism. [1887.] 3. ed. rev. & enl. New York: Longmans, Green & Co. 1907. (VI, 216) — XVII 1260

Kritsky, (Mlle): L'évolution du syndicalisme en France. Paris: Giard & Brière 1908. (IV, 426) — Fr 446

[Liebknecht:] Der Hochverratsprozess gegen Liebknecht vor dem Reichsgericht. Verhandlungsbericht nebst einem Nachwort. Berlin: Buchh. Vorwärts 1907. (87) — XVII 1237

Louis, Paul: Geschichte des Sozialismus in Frankreich. [1900.] Übertr. u. mit Anm. vers. v. Herm. Wendel. Stuttgart: J. H. W. Dietz Nachf. 1908. (VIII, 243) — Fr 457

[Marx, K.]: L'alliance de la démocratie socialiste et l'Association internationale des travailleurs. Rapport et documents publiés par ordre du congrès international de La Haye. London: A. Darson 1873. (137) — XVII 1279

Menger Antal: A jövő állama. [1902.] Ford. Ormos Ede. Bp.: Athenaeum 1908. (XII, 209) — XVII 1313 (Szociológiai könyvtár.)

Bibl. Civ.
Budapesti-
ensis

- Merlino, Saverio**: Pro e contro il socialismo. Esposizione critica dei principii e dei sistemi socialisti. 2. migl. Milano: Frat. Treves 1897. (387) — XVII 1232
- Pannunzio, Serg.**: Il socialismo giuridico. Esposizione-critica. Genova: Libreria moderna 1906. (243) — XVII 1259
- Podrecca, Guido**: Il sindacalismo. (L'ultimo travestimento individualista.) Roma: L. Mongini 1906. (86) — XVII 1227
- Puech, Jules-L.**: Le proudhonisme dans l'Association internationale des travailleurs. Préf. de Charles Andler. Paris: F. Alcan 1907. (XIX, 285) — XVII 1283
- [Saint-Simon:]** Religion Saint-Simonienne. Économie politique et politique. Paris: Bureau du Globe 1831. (XI, 176) — XVIII 743
- Schlüter, Herm.**: Die Anfänge der deutschen Arbeiterbewegung in Amerika. Stuttgart: Dietz Nachf. 1907. (X, 214) — Am 392
- Sombart, Werner**: Sozialismus und soziale Bewegung. [1895.] 6. verm. Aufl. Jena: G. Fischer 1908. (XI, 395) — XVII 1214
- Internationaler Sozialisten-Kongress** zu Stuttgart 1907. Berlin: Vorwärts 1907. (132) — XVII 128
- Spargo, John.**: Socialism. A summary and interpretation of socialist principles. New York: The Macmillan Co. 1906. (XVI, 257) — XVII 1258
- Webb, Sidney**: The basis & policy of socialism. By S. W. and the Fabian Soc. London: A. C. Fifield 1908. (95) — XVII 1322
(The Fabian socialist series 4.)
- Ferdy, Hans**: Der Malthusianismus in sittlicher Beziehung. Berlin: Heuser 1885. (32) — XII 249
- Kulemann, W.**: Christentum und Malthusianismus. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1897. (36) — XII 247
- Malthus**: Essai sur le principe de population. [1788.] Préf. par G. de Molinari. (5-e éd.) Paris: F. Alcan 1907. (LVIII, 206) — XII 237
- Nina, Luigi**: Principi fondamentali di statistica. Torino: Frat. Bocca 1907. (182) — XI 286
- Quetelet, A.**: Letters on the theory of probabilities as applied to the moral and political sciences. [1845.] Transl. by Olinthus Gregory Downes. London: Ch. & E. Layton 1849. (XVI, 309) — XI 288
- Rickards, George K.**: Population and capital. London: Longman, Brown, Green & Longmans 1854. (XII, 259) — XII 233
- Rutgers, J.**: Rassenverbesserung. Malthusianismus und Neumalthusianismus. Übers. von Martin G. Kramers. Einführg. von Marie Stritt. Dresden: H. Minden 1908. (V, 300) — XII 238
- Schnapper-Arndt, Gottlieb**: Sozialstatistik. (Vorlesungen über Bevölkerungslehre, Wirtschafts- und Moralstatistik.) Hrsg. von Leon Zeitlin. Leipzig: W. Klinkhardt 1908. (XXIII, 642) — XVII 1268
- Tenney, Alvan A.**: Social democracy and population. New York: The Columbia univers. press. 1907. (89) — XII 243
(Studies in hist. econ. and publ. law.)

Születés. Halálozás.

- Nőkérdés.**
- Arbeitsgebiete der Frauenbewegung.** H. 1. Leipzig: B. G. Teubner 1907 — 1 H. — XVII 1289
1. Wegner, Marie: Die Armen- und Waisenpflege. 1907. (40)
- Densmore, Emmet**: Sex equality. A solution of the woman problem. London: Sonnenschein & Co. 1907. (XX, 21, 390) — XVII 1234
- Lange, Helene**: Die Frauenbewegung in ihren modernen Problemen. Leipzig: Quelle & Meyer 1908. (IV, 135) — XVII 1291
(Wissenschaft u. Bildung, 27.)
- Thiébaux, Charles**: Le féminisme et les socialistes depuis Saint-Simon jusqu'à nos jours. Thèse. Paris: A. Rousseau 1906. (179) — XVII 1271

VI. STATISZTIKA. DEMOLÓGIA.

Statistique. Démographie.

Elméleti és vegyes értekezések.

- Beloch, Jul.**: Historische Beiträge zur Bevölkerungslehre. T. 1. Leipzig: Duncker & Humblot 1886. 1 Bd. — XII 248
1. Die Bevölkerung der griechisch-römischen Welt. 1886. (XVI, 520)
- Bowley, Arthur L.**: Elements of statistics. [1901.] 3. ed. London: King & Son 1907. (VIII, 336) — X 257
- Absterbe-Ordnungen** aus Beobachtungen an österreichischen Versicherten. Bd. 1—4. Wien: Verl. d. Verbandes 1907. 4 Bde. — XII 234
1. Vorwort. Sterblichkeitstabell. (403)
2. Beobachtungszahlen. Männer (1. T.) (831)
3. Beobachtungszahlen. Männer (2. T.) (483)
4. Beobachtungszahlen. Frauen. (705)
(Math.-stat. Verein d. öst.-ung. Verbandes d. Privat-Vers. Anstalten.)
- Ansell, Charles jun.**: On the rate of mortality at early periods of life, the age at marriage, the number of the children to a marriage, the length of a generation and other statistics of families in the upper and professional classes. London: Nat. Life Assur. Soc. 1874. (II, 88) — XII 239
- Bertillon, Jacques**: Des recensements de la population, de la nuptialité, de la natalité et de la mortalité à Paris pendant le 19e siècle et les époques antérieures. Paris: Impr. mun. 1907. (84) — V 290
(Ann. à l'Ann. stat. de Paris.)
- Boehn, Max v.**: Selbstmord und Selbstmörder. Verzeichnis der Büchersammlung von —. Charlottenburg 1907. (64) — XVI 497
- Bourgeois, Georges**: Exode rural et tuberculose. Paris: F. Alcan 1905. (VIII, 128) — XII 242
- Déghilage, P.**: La dépopulation des campagnes. Les causes, les effets, les remèdes. Paris: F. Nathan 1900. (320) — Fr 463
- Feriet, Jules**: L'abaissement de la natalité à Rome et la dépopulation des campagnes. Les réformes d'Auguste. Paris: Ch. Lewy 1902. (VIII, 124) — XII 245

Jung, Jules: Des moyens actuellement proposés pour favoriser l'accroissement de la natalité en France. Thèse. Paris: A. Pedone 1903. (250)
— Fr 438

Knibbs, G. H.: The classification of disease and causes of death, from the standpoint of the statistician. An address given to the Victorian Branch of the British Medical Association 1907. Melbourne: Stillwell & Co. 1907. (24) — XII 236
(Rep. from the Intercolon. Med. Jour. Australasia 1907.)

Ott: Dix ans de puériculture dans une petite ville industrielle: Lillebonne. La mortalité infantile à Lillebonne. Ses causes. Recherches statistiques. 1.) Rouen: impr. E. Cagniard 1907. (32) — XII 262

Strakosch-Grassmann, Gustav: Die Volkszahl der deutschen Städte in Gegenwart und Vergangenheit. Eine vorläufige Zusammenstellung. Korneuburg: Druck v. J. Kühkopf 1907. (31) — III 650
(9. Jahresber. des städt. Realgymnasiums in Korneuburg.)

Temme, Gustav: Die sozialen Ursachen der Säuglingssterblichkeit. Berlin: Hilfe Verl. 1908. (90)
— XII 246

Kivándorlás. Telepítés. Gyarmatosítás.

Bonn, Mor. Jul.: Die englische Kolonisation in Irland. Bd 1—2. Stuttgart: J. G. Cotta 1906. 2 Bde. — Br 316

Evans-Gordon, W.: The alien immigrant. London: W. Heinemann 1903. (XII, 323) — XII 235

Farkas Pál: Az amerikai kivándorlás. Bp.: Singer és Wolfner 1907. (91) — Mo XII 48

Frey, Karl Ritter v.: Entwurf eines österreichischen Gesetzes, betr. die Auswanderung nach überseeischen Ländern. Wien: Manz 1908. (51) 4°
— Au q 116

Friedmann, Arthur: Arbeitermangel und Auswanderung. Referat erstattet dem Zentralaussschuss des Bundes österr. Industrieller. Wien: Verl. d. Bundes 1907. (70) — Au 564

Grünwald József: A magyarországi kivándorlás okai és csökkentésének módja. Bp.: Thalia ny. [1907.] (32) — Mo XII 49

Kautsky, Karl: Sozialismus und Kolonialpolitik. Berlin: Vorwärts 1908. (80) — XII 240

Köbner, Otto: Einführung in die Kolonialpolitik. Jena: G. Fischer 1908. (XII, 227) — XII 241

Löherer Andor: Az amerikai kivándorlás és a visszavándorlás. Bp.: Pátria 1908. (263) — Mo XII 51

Relazione sui servizi dell'emigrazione per il periodo aprile 1906—aprile 1907. Roma: G. Bertero 1907. (260) — Ol 201
(Boll. dell'emigrazione 11.)

Saint-Paul, Jean Mesnaud de: De l'immigration étrangère en France considérée au point de vue économique. Thèse. Paris: A. Rousseau 1902. (VIII, 143) — Fr 437

Steiner, Edward A.: On the trail of the immigrant. [1906.] 4th ed. New York: Revell Co. 1906. (375) — Am 400

VII. KÖZGAZDASÁGTAN.

Économie politique.

Kézikönyvek és értekezések.

Becker, Jul.: Das deutsche Manchestertum. Eine Studie zur Geschichte des wirtschaftspolitischen Individualismus. Karlsruhe: G. Braun 1907. (131)
— Nm 978

Bouniatian, Mentor: Studien zur Theorie und Geschichte der Wirtschaftskrisen. Bd. 1—2. München: E. Reinhardt 1908—. 2 Bde — XVIII 729
1. Wirtschaftskrisen und Ueberkapitalisation. Eine Untersuchung über die Erscheinungsformen u. Ursachen der periodischen Wirtschaftskrisen. 1908. (VII, 188)
2. Geschichte der Handelskrisen in England im Zusammenhang mit der Entwicklung des englischen Wirtschaftslebens 1640—1840. 1908. (312)

Colson, C.: Cours d'économie politique, professé à l'École nationale des ponts et chaussées. T. 1—6. Paris: Gauthier-Villars 1905—07. 6 vol.
— XVIII 638

1. Théorie générale des phénomènes économiques. [—] 2. éd. rev. et augm. 1907. (447)
2. Le travail et les questions ouvrières. [1903.] 1907. (343)
3. La propriété des biens corporels et incorporels. [1903.] 1907.
4. Les entreprises, le commerce et la circulation. [1903.] 1907. (433)
5. Les finances publiques et le budget de la France. 1905. (443)
6. Les travaux publics et les transports. 1907. (527)
(Encyclopédie d. trav. publ.)

Friedenfels, Josef v.: Die Höhe des Einkommens nach Geschlecht und Beruf der Zensiten der Personaleinkommensteuer im Jahre 1903. Wien: Hof- u. Staatsdr. 1907. (85) — Au 552
(S. A. aus: Mitt. d. k. k. Finanzministeriums.)

Graziani, Augusto: Istituzioni di economia politica. [1903.] 2. ed. rived. Torino: Frat. Bocca 1908. (765) — XVIII 738
(Nuova collezione di opere giuridiche 24.)

Makato, Tentearo: Japanese notions of european political economy; being a summary of a voluminous report upon that subject forwarded to the Japanese government. Preceded by a sketch of a preliminary inquiry into the same subject by Teremoto. 3. ed. rev. Glasgow: Scottish single tax league 1900. (IV, 142) — XVIII 750

Marshall, M. A.: Principles of economics. [1890.] 5. ed. Vol. 1. London: Macmillan & Co. 1907. 1 vol. — XVIII 731

Rogers, James E. Thorold: The economic interpretation of history. Lectures. London: T. Fisher Unwin 1888. (XVII, 547) — XII 1278

Stephinger: Zur Methode der Volkswirtschaftslehre. Karlsruhe: G. Braun 1907. (128) — XVIII 745
(Volksw. Abh. d. badischen Hochschulen.)

Die Vorbildung für den Beruf der volkswirtschaftlichen Fachbeamten. Materialien und Gutachten. Berlin: C. Heymann 1907. (VI, 362) — Nm 973
(Schr. d. deutsch. volksw. Verb. Bd. 2.)

[Wagner, Adolph:] Festgaben für Adolph Wagner zur siebenzigsten Wiederkehr seines Geburtstages. Von Georg Adler, Rodolfo Benin, etc. Leipzig: C. F. Winter 1905. (VI, 343) 4° — XVIII q 13

Worms, Émile: La méthode d'enseignement en économie politique. Paris: Giard & Brière 1907. (42) — XVIII 741
(Extr. de la Revue intern. de sociologie.)

Gazdasági leírás és történet.

(L. még: Szociográfia.)

- Bogart, Ernest Ludlow:** The economic history of the United States. London: Longmans, Green & Co. 1907. (XIII, 522) — Am 406
- Cauderlier, Em.:** L'évolution économique du 19e siècle. Angleterre, Belgique, France, États-Unis. Bruxelles: H. Lamertin 1903. (246) — XVIII 742
- Geöcze, Sarolta:** Az eladósodott ország. Bp.: Stephaneum ny. r.-t. 1907. (47) — Mo XVIII 146 (A magy. gazdaszöv. kiadv.)
- Gross, Charles:** The gild merchant. A contribution to british municipal history. Vol. 1—2. Oxford: The Clarendon Press 1890. 2 vol. — Br 314
- Just, Robert:** Die Gemeinde Arosa. Ihr Wirtschaftsleben vor und seit dem Fremdenverkehr. Zürich: Rascher & Co. 1908. (VIII, 168) — VII 300 (Zürcher volksw. Studien. 11.)
- Knoop, Douglas:** American business enterprise. A study in industrial organisation. Report. Manchester: University press 1907. (112) — Am 404 (Publ. of the Univ. of Manchester.)
- Levasseur, E.:** Questions ouvrières et industrielles en France sous la troisième république. Paris: A. Rousseau 1907. (LXXII, 968) — Fr 447
- Levi, Leone:** The history of british commerce and of the economic progress of the british nation 1763—1878. [1872.] 2. ed. London: J. Murray 1880. (19, 579) — Br 328
- Oliver, Edm. Henry:** Roman economic conditions to the close of the republic. Toronto: Univers. library 1907. (XV, 200) — XVIII 760 (Univers. of Toronto studies.)
- Rogers, James E. Thorold:** The industrial and commercial history of England. Lectures. Ed. by Arth. G. L. Gogers. London: T. Fisher Unwin 1892. (XI, 473) — Br 315
- †Shadwell, Arthur:** England, Deutschland und Amerika. Eine vergleichende Studie ihrer industriellen Leistungsfähigkeit. (Industrial efficiency.) [1906.] Ins Deutsche übertr. v. Felicitas L e o. Berlin 1908. (XX, 624) — XVII 947
- Tooke, Thom.:** A history of prices and of the state of the circulation from 1839 to 1847 inclusive; with a general review of the currency question, and remarks on the operation of the Act 7 & 8 Vict. c. 32. London: Longman, Brown & Longmans 1848. (XVI, 500) — Br 329

Üzemszervezési formák.

Részvénytársulat. Kartel. Tröszt. Szövetkezet.

- Berglund, Abraham:** The United States Steel Corporation. A study of the growth and influence of combination in the iron and steel industry. Diss. New York 1907. (178) — Am 410
- Bridge, James Howard:** The inside history of the Carnegie Steel Company. A romance of millions. New York: The Aldine Book Co. 1903. (XV, 369) — XVIII 739
- Crüger, Hans:** Einführung in das deutsche Genossenschaftswesen. Berlin: J. Guttentag 1907. (XII, 397) — Nm 979 (Handbibl. f. d. deutsche Genossenschaftsw. 9.)

Dermitzel, Otto: Statistische Untersuchung über die Kapitalrente der grösseren deutschen Aktiengesellschaften (mit Ausschluss der Eisenbahnen) von 1876—1902. Diss. Göttingen: Druck v. L. Hofer 1906. (72) — Nm 958

Léger, A.: Les coopérations et l'organisation socialiste en Belgique. Thèse. Paris: Larose & Forcel 1903. (325) — Bg 107

Moll, Ewald: Das Problem einer amtlichen Statistik der deutschen Aktiengesellschaften. Berlin: C. Heymann 1908. (X, 206) — X 256

Steiger, J.: Trusts und Kartelle im Ausland und in der Schweiz. Zürich: O. Füssli 1907. (53) — Sv 143 (Erw. S. A. aus: Schweiz. Zentralbl. f. Staats- u. Gemeinde-Verw. — Schweizer. Zeitfragen H. 34.)

Földtulajdon.

†Creanga, G. D.: Grundbesitzverteilung und Bauernfrage in Rumänien. T. 1. Leipzig: Duncker & Humblot 1907—. (207) — XVII 27 = Staats- u. sozialwiss. Forsch. H. 129.

Gaillard, J.: La petite propriété rurale en Angleterre pendant la période 1887—1892. La législation des allotments et des small holdings. Thèse. Paris: L. Larose 1902. (XVII, 192) — Br 322

Grant, Corrie: The small holdings and allotments handbook. With an introd. by Earl Carrington. Bristol: J. W. Arrowsmith 1908. (X, 191) — Br 335

Levy, Hermann: Entstehung und Rückgang des landwirtschaftlichen Grossbetriebes in England. Wirtschaftliche und sozialpolitische Studien über die landwirtschaftliche Betriebsfrage. Berlin: J. Springer 1904. (VI, 247) — Br 312

Sabatier, Camille: Le morcellisme. Introd. par Maurice-Faure. Paris: Giard & Brière 1907. (178) — XVIII 679

(Collect. d. doctrines politiques, 3.)

Slater, Gilbert: The english peasantry and the enclosure of common fields. Introd. by the Earl of Carrington. London: Constable & Co. 1907. (XVIII, 337) — Br 281 (Studies in economics & pol. science.)

Lakáskérdés és telekpolitika.¹

(L. még: Lakáségszégügy.)

Bäumer, Wilh.: Eine Denkschrift über das bürgerliche Wohnhaus bei den Griechen und Römern im deutschen Mittelalter, im 16., 17., 18. & 19. Jahrhundert. Stuttgart: Druck v. E. Ebner 1862. (IV, 19, 6 Taf.) 4° — XXIII q 34

†Die Beschaffung hypothekarischer Darlehen für Baugenossenschaften. 1908. (XI, 164) — XVII 596 = Schr. d. Centralst. f. Arb.-Wohlfahrtseinrichtgen 33.

A tanácsli jog-, ipar- és rendészeti ügyosztály előterjesztése a székesfőváros lakás-politikai feladatai és a lakásügyi hivatal szervezése tárgyában. Bp.: Házi ny. 1907. (103) 2° — Bp q 673

†Fürth, Henriette: Wohnbedarf und Kinderzahl. Beitrag zur Wohnungsfrage, zugleich Anregung für die Tätigkeit gemeinnütziger Bauvereine. Leipzig: F. Dietrich 1907. (12) — XVII 529 = Kultur u. Fortschritt. No. 124.

¹ L. erről külön szakjegyzékünket is.

Jourdain, Franz: Construction élevées au Champ de Mars par Ch. Garnier pour servir à l'histoire de l'habitation humaine. Texte explicatif et descriptif. Paris: Libr. Centr. d. Beaux-Arts 1889. (20, 2 table) 2° — XXIII q 35
(Exposition universelle de 1889.)

Manes, Alfred: Mietverlustversicherung. Eine wirtschaftliche Studie. Berlin: Mittler & Sohn 1908. (126) — XVIII 756

Mangoldt, R.: Die städtische Bodenfrage. Eine Untersuchung über Tatsachen, Ursachen und Abhilfe. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1907. (XXX, 745) — XVIII 736
(Die Wohnungsfrage u. das Reich. H. 8.)

Regulativ, über die Verwaltung und Aufsicht der von der Einwohnergemeinde Bern erstellten Arbeiterquartiere. Bern 1898. (3) — VII 309

Strauss, Paul: Habitations à bon marché. Commentaire juridique de la loi du 12 avril 1906 et guide pratique. Par. P. J. et Charles Baulez. Paris: E. Flammarion 1907. (386) — XVIII 737

Földmívelés.

Goltz, Theodor Freih. v. der: Agrarwesen und Agrarpolitik. [1899.] 2. umgearb. u. durch ein Agrarprogramm verm. Aufl. Jena: G. Fischer 1904. (V, 330) — XVIII 732

A 8. orsz. gazdakongresszus tárgyalásai, Pécs 1907. szept. Bp.: Pátria r. t. ny. 1907. (125) — Mo XIII 272

A magyar gazdasági szakirodalom könyvjegyzéke. Bp.: Pátria 1908. (VIII, 136) — XVI 511

Waage, Theodor: Die Getreide-Produktion 1907. Berlin 1907. (20, 9 Taf.) 4° — XIII q 2
(S. A. aus: Der Saaten-, Dünger- u. Futtermarkt.)

Bányászat.

†Arndt, Adolf: Bergbau und Bergbaupolitik. Leipzig: C. L. Hirschfeld 1894. (VIII, 247) — XVIII 260
= Hand- u. Lehrb. d. Staatswiss. Abt. 1, Bd. 11.

Uhde, Kurt: Die Produktions-Bedingungen des deutschen und englischen Steinkohlen-Bergbaus. T. 1. Diss. Göttingen 1906. (80) — XIII 104

Ungár Miklós: A szénkérdés. Közgazdasági tanulmány. Bp.: Lampel R. [1907.] (62) — Mo XIII 144

Ipar.

Chatelin, Daniel: Les écoles d'apprentissage à Paris. Thèse. Paris: Giard & Brière 1906. (163) — V 271

Geller, Leo: Österreichische Gewerbe-Ordnung nebst einschlägigen Vorschriften. Mit Erläuterungen. 8. verm. Aufl. Wien: Perles 1908. (696) — Au 563

Harms, Bernh.: Arbeitskammern und Kaufmannskammern. Gesetzliche Interessenvertretungen der Unternehmer, Angestellten u. Arbeiter. Tübingen: Laupp 1906. (III, 56) — XVII 1245

†Kessler, Gerhard: Die deutschen Arbeitgeberverbände. Leipzig: Duncker & Humblot 1907. (XV, 386) — XVIII 523
= Schr. d. Ver. f. Sozialpol. Bd. 124.

†Laun Rudolf v.: Das Recht zum Gewerbebetrieb. Wien 1908. (VI, 212) — Au 357
= Wiener Staatswiss. Studien. Bd. 8, H. 3.

†Lemberger, Hedwig: Die wiener Wäsche-Industrie Wien 1907. (VI, 235) — Au 357
= Wiener Staatswiss. Studien. Bd. 7, H. 2.

Schuchardt, G.: Die Kontrolle industrieller Betriebe. Anleitung zur Durchführung einer modernen Betriebskontrolle. Berlin: M. Krayn 1907. (31) — XVIII 749

Szabó Gyula: Az új ipartörvény-tervezet ismertetése. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal el látva. 1. f. Szeged: Engel I. ny. 1908. 1 f. 4° — Mo XIV q 34

1. Az iparjog változásai az új ipartörvény-tervezetben. 1908. (52)

Szterényi, Josef: Grundzüge der Handwerks-Politik der ungarischen Regierung. Rede. Bp.: Ung. Landes-Industrie-Verein 1907. (32) — Mo XIV 115

Wagner, Curt: Konserven und Konservenindustrie in Deutschland. Mit einem Anhang: Upton Sinclair's „The jungle“ Jena: G. Fischer 1907. (VI, 113) (Abh. des staatswiss. Seminars Jena.) — Nm 987

Waldschmidt, W.: Leitende Ideen beim Bau der Fabriken: amerikanische Arbeitsmethoden und deutsche Arbeiter-Einrichtungen. Vortr. Berlin: R. v. Decker 1907. (47) 4° — XIV 63
(S. A. aus: Blaetter f. vergl. Rechtswiss.)

Kereskedelem.

Beer, Adolf: Die österreichische Handelspolitik im neunzehnten Jahrhundert. Wien: Manz 1891. (X, 618) — Au 555

†Dietzel, Heinr.: Bedeutet Export von Produktionsmitteln volkswirtschaftlichen Selbstmord? Unt. bes. Bericks. des Maschinen- und Kohlenexports Englands. 1907. (65) — XVIII 622
= Volkswirtsch. Zeitfragen. 227–228.

†Feilner, Frigyes: A nemzetközi fizetési mérleg és alakulása Magyarországon. Bp.: 1908. (181) — Mo XVIII 150
= Magy. közgazd. könyvtár 5.

Márffy Ede: A magyar határvám igazgatás és vámkezelés szabályai. Bp.: Márkus S. ny. 1907. (169) — Mo XVIII 150

Raineau, Louis Paul: Les mandataires aux halles centrales de Paris. Thèse. Paris: A. Rousseau 1907. (257) — V 288

Schanz, Moritz: Zielpunkte der Export-Praxis. Berlin: Puttkammer & Mühlbrecht 1908. (216) — XV 196

Közlekedés.

Közúti vasutak.

Décret du 16 juillet 1907 portant règlement d'administration publique pour l'exécution de l'article 38 de la loi du 11 juin 1880 sur les chemins de fer d'intérêt local et les tramways. — Décret du 16 juillet 1907 modifiant certaines dispositions des cahiers des charges-types des chemins de fer d'intérêt local et des tramways. Paris: Muzard & Elbin 1907. (35) — Fr 424
(Dépôt des lois et actes du gouv.)

Figuiet, Louis: Les chemins de fer métropolitains. Londres—New York—Philadelphie—Berlin—Vienne et Paris. Paris: Librairie Illustrée. [188 ?] (XII, 272) — XV 200

Grunzel, Joseph: System der Verkehrspolitik. Leipzig: Duncker & Humblot 1908. (407) — XV 199

Mossé, Armand: Du régime des transports en commun à Paris. Thèse. Paris: Chevalier & Rivière 1906. (515) — V 272

Petersen, Rich.: Der Personenverkehr und die Schnellbahnprojekte in Berlin. Berlin: G. Ziemsen 1907. (24, 10 Taf.) 40 — Berl q 36
(S. A. aus: Deutsche Strassen- u. Kleinbahn-Zeitg.)

Az alsóbbrendű vasutakról szóló törvény tervezete.
1. k. Bp.: Athenaeum 1908. 1 k. — Mo XV 319
1. Hazai anyag. 1908. (957)

Stahlberg, Walter: Der Hamburger Hafen, seine Gliederung und sein Betrieb. Berlin: Mittler & Sohn 1907. (35) — Hamb 95
(Meereskunde Jg. 1., 11.)

Theissig, Kurt: Die Rechtsstellung der Strassenbahngesellschaften gegenüber dem Staat und der Gemeinde nach sächsischem Recht. Leipzig: Veit & Co. 1908. (IV, 75) — III 659

Vicaire, André: L'automobilisme au point de vue économique. Thèse. Paris: A. Pedone 1905. (159) — XVIII 751

Pénz- és hitelügy.

Entwurf einer Mass- und Gewichtssordnung. Berlin: Reichsdruck. 1907. (67) 40 — Nm q 63
(Reichstag. 12. Legisl.-Per. 1. Sess. 537.)

†**Heffferich, Karl:** Das Geld. Leipzig: C. L. Hirschfeld 1903. (X, 590) — XVIII 360
— Hand- u. Lehrb. d. Staatswiss. Abt. 1, Bd. 8.

Hoffmann, Friedr.: Kritische Dogmengeschichte der Geldwerttheorien. Leipzig: C. L. Hirschfeld 1907. (VI, 294) — XVIII 747

Marcuse, Paul: Das Bundesgesetz der Vereinigten Staaten von Amerika über das Notenbankwesen. (The National Bank-Act.) Stuttgart: J. G. Cotta 1907. (116) — Am 395

†**Riesser:** Stand und Aussichten der Börsengesetzreform. Referat. Berlin: Simion 1907. (42) — XVIII 622
— Volkswirtsch. Zeitr. H. 229.

Rückblick beim 60jährigen Bestehen der städtischen Sparkasse zu Auerbach i. V. 1847 bis 1907.
Auerbach: Komm.-Verl. O. R. Haupt 1907. (38, 3 Taf.) — III 664

Simmel, Georg: Philosophie des Geldes. [1900.] 2. verm. Aufl. Leipzig: Duncker & Humblot 1907. (XVI, 585) — XVII 1213

Városok élelmezése.

Megélhetési viszonyok. Drágaság.

(L. még: Élelmiszerhigiéne.)

Bienaymé, Gust.: Le cout de la vie à Paris a diverses époques. [Avec] Partie supplémentaire. Nancy: impr. Berger-Lavault 1897—1899. 2 br. — V 295
(Extr. du Journ. de la Soc. de Stat. de Paris.)

Casalius, Mario: La vendita del latte per l'alimentazione umana. Studio sulla regolamentazione della vendita del latte e istituti di approvvigionamento in alcune città della Svizzera. Torino: L. Lattes et Co. 1906. (74) — XXIII 737

Felterjesztés az élelmiszerek drágaságátárgyában.
Miskolc: Szelenyi és tsa. 1908. (7) — Mo XVIII 147
(Miskolci kereskedelmi és iparkamara.)

Fürth, Henriette: Ein mittelbürgerliches Budget über einem zehnjährigen Zeitraum, nebst Anhang: Die Verteuerung der Lebenshaltung im Lichte des Massenkonsums. Jena: G. Fischer 1907. (131) — XVIII 727

Gegen die Hungerpolitik! Die Verhandlungen des Abgeordnetenhauses über die sozialdemokratischen Dringlichkeitsanträge Schrammel-Renner betr. die Lebensmittelerhöhung. Wien: I. Brand 1907. (88) — Au 553

Die Lebensmittelpreise in England und Deutschland. Antrag von Dade. Verhandlungen der 35. Plenarversammlung des deutschen Landwirtschaftsrats 1907. [Berlin: P. Parey 1907.] (543—573) — XVIII 754

Mayer, Melchior: Die Lebensmittel-Politik der Reichsstadt Schlestadt bis zum Beginn der französischen Herrschaft. Freiburg i. Br.: C. Troemer 1907. (VII, 161) — III 667

Relazione della commissione per lo studio intorno al costo dei viveri e dei fitti e ai pubblici servizi.
Roma: tip. Frat. Pallota 1907. (39) — VI 148
(Unione romana.)

Schöne, B.: Die Fleischversorgung der Provinz Sachsen. Halle a. S.: O. Thiele 1907. (89) — Pr 189

VIII. MUNKÁSKÉRDÉS ÉS TÖRVÉNYHOZÁS.

Question et législation ouvrières.

Vegyes értekezések és kézikönyvek.

†**Borgh, R. van der:** Grundzüge der Sozialpolitik. Leipzig: C. L. Hirschfeld 1907. (XII, 566) — XVIII 360
— Hand- u. Lehrb. d. Staatsw. Abt. 1, Bd. 15.

Bry, Georges: Cours élémentaire de législation industrielle. Lois du travail et de la prévoyance sociale, questions ouvrières. 3. éd. entièrement refondue. Paris: J. B. Sirey 1908. (VIII, 748) — Fr 459

Die wichtigsten sozialpolitischen Veröffentlichungen der arbeitsstatistischen Ämter des In- und Auslandes und sonstiger amtlicher und halbamtlicher Stellen im Jahre 1907. Zsgest. im kais. Stat. Amt. Berlin: C. Heymann 1908. (21) 40 — XVI q 11
(Beil. z. Reichs-Arbeitsblatt.)

Umbreit, Paul: Die Arbeiterschutz-Gesetzgebung. 12 Vorträge. Mit Anhang: Materialien zur Arbeiterschutz-Gesetzgebung. [1907.] 2. Aufl. Berlin: Generalkomm. d. Gewerksch. 1907. (VIII, 220) — XVII 1285

Cselédek.

Bienaymé, Gust.: Le cout de la vie à Paris a diverses époques. Gages des domestiques et rémunération de leurs auxiliaires. Nancy: Berger-Lavault 1900. (23) — V 296
(Extr. du Journ. de la Soc. de stat. de Paris.)

†**Pieper, Aug.:** Dienstbotenfrage und Dienstbotenvereine. M.-Gladbach: Zentralst. d. Volksver. d. kath. Deutschl. 1908. (76) — XVII 737
— Soziale Tagesfragen. 21.

Hatóságok munkásai.

- Allgemeine Arbeits-Ordnung** für die Lohnarbeiter der Stadt Stuttgart. Stuttgart: Druck C. Hammer 1907. (23) — III 670
- Lüthy, Paul:** Die Gemeinde Bern als Arbeitgeber. Bern: Scheitlin, Spring & Cie. 1907. (54) — VII 301 (Schr. aus d. Statist. Seminar d. Univers. Bern, H. 4.)
- Protokoll** der 1. internationalen Konferenz der Arbeiter öffentlicher Betriebe, 1907. Berlin: Verl. d. intern. Sekr. 1907. (75) — XVII 1288
- Regulativ** betr. die Anstellungs- und Lohnverhältnisse der Gemeindearbeiter der Stadt Bern. Bern 1907. (8) — VII 310
- Report** from the select committee on government contracts (fair wages resolution); together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, appendix, and index. London: Eyre & Spottiswoode pr. 1896—97. 2 vol. 2° — IV q 106
- Statut** über die Alters- und Invaliditäts-Versorgung städtischer Lohnarbeiter in Stuttgart. Stuttgart: Druck. Th. Spötle 1903. (6) — III 671

A munkaviszony.

Munkaszerződés. Békeltetés. Kollektiv szerződések.

- Arbeitstarifverträge.** Verhandlungen der Ortsgruppe Berlin der Gesellschaft für Soziale Reform am 28. Oktober 1907. Jena: G. Fischer 1908. (68) — XVII 1319
- Braun, Adolf:** Die Tarifverträge und die deutschen Gewerkschaften. Stuttgart: Dietz Nachf. 1908. (VI, 100) — XVII 1321
- Conseils de prud'hommes.** Loi du 27 mars 1907. Complétée des lois antérieures visées par la présente. Paris: M. Rivière 1907. (30) — Fr 417 (Publ. d. lois et décrets.)
- Lalle, Henri:** La question des règlements d'atelier. Thèse. Paris: Bonnet & Cie 1904. (169) — XVII 1267
- Nagaro, Bertrand:** L'arbitrage obligatoire et la propagation du contrat collectif en Australasie. Thèse. Paris: imp. Bonvalot-Jouve 1906. (142) — Ausztr. 19
- Nast, Marcel:** Des conventions collectives relatives à l'organisation du travail. Paris: A. Rousseau 1908. (376) — Fr 455
- Schall, Wilh.:** Das Privatrecht der Arbeitstarifverträge. Jena: G. Fischer 1907. (VIII, 206) — XXI 258 (S. A. aus: Jherings Jahrb. f. d. Dogmatik d. bürgerl. Rechts.)
- Scrive-Loyer, Antoine:** Du contrat de louage de services devant les conseils de prud'hommes. Lille: A. Cannoo 1907. (11, 146) — Fr 453
- Sinzheimer, Hugo:** Der korporative Arbeitsnormenvertrag. Eine privatrechtliche Untersuchung. T. 1. Leipzig: Duncker & Humblot 1907. (XIII, 132) — XXI 260

Munkabér és munkaidő.

- Brandt, Hans:** Gewinnbeteiligung und Ertragslohn. Beiträge zur Geschichte und Kritik der Theorien über die Teilnahme der Arbeiter am Reingewinn. Dresden: O. V. Böhmert 1907. (319) — XVII 1274

- La durée légale du travail.** Des modifications à apporter à la loi de 1900. Rapport de Fagnot, Millerand et Straohl. Discussion. Paris: F. Alcan 1905. (300) — Fr 423 (Ass. nat. franç. pour la protection lég. d. travailleurs. 2. sér.)
- Report** to the Board of Trade on the relation of wages in certain industries to the cost of production. London: Eyre & Spottiswoode pr. 1891. (196) 2° — Br q 83

Munkanélküliség.

- Crosson du Cornier:** Les caisses syndicales de chômage en France et en Belgique. Thèse. Paris: Chevalier & Rivière 1905. (249) — XVIII 1269
- Dupont, Paul:** L'assurance contre le chômage. Paris: Giard & Brière 1908. (263) — XVII 1315
- A tanácsi I. jog-, ipar- és rendészeti ügyosztály előterjesztése a munkanélküliség elleni biztosítás ügyében.** Bp.: Föv. háziny. 1907. (61) 2° — Bp q 674
- Las Cases, Phil.:** L'assurance contre le chômage en Allemagne. Thèse. Paris: Giard & Brière 1906. (187) — Nm 985
- Meyer, Otto:** Die Massnahmen gegenüber der Arbeitslosigkeit in Halle a. S. Halle a. S.: Gebauer-Schwetschke 1907. (VIII, 126) — III 636
- Report** on the Society for insurance against want of employment in winter and the general labour registry at Cologne. London: Harrison & Sons pr. 1896. (21) — III 672 (Foreign office. 1896. Misc. ser. No. 399.)

Munkaközvetítés.

- Becci, Gabriel:** Le placement des ouvriers et employés des deux sexes et de toutes professions et la loi du 14 mars 1904. Thèse. Paris: A. Rousseau 1906. (VIII, 221) — Fr 432
- Bathery, Edmond-Roger:** Etude juridique sur les bureaux de placement. Thèse. Paris: imp. H. Jouve 1904. (198) — Fr 434
- Jourdan, Jean:** Les bureaux de placement d'après la loi du 14 mars 1904. Thèse. Paris: Larose & Forcel 1904. (203) — Fr 450

Munkaegészségügy.

- Handbuch** der Arbeiterkrankheiten. Unter Mitwirkung v. Ascher, Bauer, Blaschko, etc. Hrsg. v. Theodor Weyl. Jena: G. Fischer 1908. (LXIX, 809) — XXIII 749
- Pach Henrik:** Magyar munkáegészségügy. Előszóval ellátta: Koiss Géza, J. Péterffy Zoltán. Bp.: Benkő Gy. 1907. (238) — Mo XVII 137

Munkásbiztosítás.

- Baernreither, Jos. M.:** Grundfragen der sozialen Versicherung in Österreich. Ergebnisse der Beratungen des Arbeitsbeirates. Wien: Manz 1908. (X, 96) — Au 567
- Daguin, A.:** Répertoire bibliographique sur la législation relative aux accidents du travail. Paris: Berger-Levrault & Cie 1904. (32) — XVI 498 (Rec. d. documents s. l. accidents du travail, 15.)

Fuster, Ed.: La statistique du risque professionnel et les enquêtes autrichiennes. Paris: Berger-Levrault & Cie 1907. (168) — Au 550
(Rec. d. documents s. l. accidents du travail, 26.)

Gutachten der territorialen Arbeiter-Unfallversicherungsanstalten über das Regierungsprogramm für die Reform und den Ausbau der Arbeiterversicherung. Wien: Selbstverl. 1907. (XIV, 343) 4° — Au q 115

Klein Adolf: A szabad orvosválasztás nálunk és Németországban. [1907.] 3. kiad. Szabadka: Hungária könyvny. 1907. (131) — XXIII 746

Krankenkassen und Aertzteorganisation. Hrsg. vom Verband rheinisch-westfälischer Betriebskrankenkassen. Essen: Günther & Schwan in Komm. 1907. (35) — XXIII 743
(Verb. rhein.-westfäl. Betriebskrankenkassen.)

Sarkadi Ignác: A munkásbiztosító törvény (1907. 19. t.-c.) magyarázata és gyakorlati rendszere. Bp.: Pallas r.-t. 1907. (285) — Mo XVII 138

Tanoncügy.

Metschl, Karl: Wiener Lehrlingselend. Wien: Verl. d. Vereines [1907?] (54) — Bécs 194
(Ver. genossenschaftl. Gehilfenvertreter in Wien.)

Szakegyletek.

Barnett, George E.: A trial bibliography of american trade-union publications. [1904.] 2. ed. Baltimore: The J. Hopkins Univ. Press 1907. (139) — XVI 501

Delesalle, Paul: La Confédération Générale du Travail. Historique, constitution, but, moyens. Paris: La publication soc. 1907. (32) — XVII 1243
(Bibl. d'études écon. et syndicales. 3.)

Deutsch, Julius: Geschichte der österreichischen Gewerkschaftsbewegung. Vorw. v. Viktor Adler. Wien: I. Brand 1908. (XI, 332) — Au 568

Die Gelben, mit bes. Berücks. der Gelben Frankreichs. Cöln: Christl. Gewerkschaftsverl. 1907. (76) — XVII 1311
(Schr. d. Gesamtverb. d. Christl. Gewerksch. Deutschlands.)

Die „freien“ und die Hirsch-Dunckerschen Gewerkschaften nebst einer Darstellung der sozialökonomischen Ursachen u. Ziele der Gewerkschaftsbewegung. M. Gladbach: Verl. d. Westdeutsch. Arb.-Zeitg. 1907. (96) — Nm 992
(Arbeiter-Bibl. 1.)

Kirk, Will.: National labor federations in the United States. Baltimore: The J. Hopkins press 1906. (150) — Am 394
(John Hopkins Univers. stud. Ser. 24, Nos. 9–10)

Sakolski, A. M.: The finances of american trade-unions. Baltimore: The J. Hopkins press 1906. (152) — Am 397
(Johns Hopkins Univers. stud. Ser. 24, Nos. 3–4.)

Thorndike, Andrew: Zur Rechtsfähigkeit der deutschen Arbeiterberufsvereine. Die Lage dieses Problems aus seiner Geschichte. Tübingen: H. Laupp 1908. (XII, 392) — Nm 989

Umbreit, Paul: Die gegnerischen Gewerkschaften in Deutschland. 8 Vorträge [1907.] 2. Aufl. Berlin: Verl. d. Gewerksch.-Komm. 1907. (VI, 190) — Nm 991

Sztrájk és bojkott.

Brentano, Lujo: Reaktion oder Reform? Gegen die Zuchthausvorlage. Berlin: Verl. d. „Hilfe“ 1899. (60) — Nm 982
(Erw. S. A. aus: Soziale Praxis.)

Delahaye, Adrien: Les grèves ouvrières envisagées dans leurs rapports avec les obligations. Thèse. Paris: A. Michalon 1904. (111) — XVII 1270

Das bernische Streikgesetz vor dem Grossen Rat. [1908.] 2. Aufl. Bern: Unionsdr. 1908. (70) — Sv 146

Munkáskamarák.

Adler, Victor: Die Arbeiterkammern und die Arbeiter. Wien: Genossenschafts-Buchdr. 1886. (24) — Au 565

Entwurf eines Gesetzes über Arbeitskammern. Berlin: Druck J. Sittenfeld 1908. (10) 4° — Nm q 65

Morizet, André: Les secrétariats ouvriers en Allemagne. Thèse. Paris: Mouvement socialiste 1903. (130) — Nm 994

IX. JÓTÉKONYSÁG. SZEGÉNYÜGY.

Bienfaisance. Assistance publique.

Booth, Charles: The aged poor in England and Wales. Condition. London: Macmillan & Co. 1894. (VI, 527) — Br 318

Buzano, Ernesto: Il domicilio di soccorso degli indigenti infermi nel diritto italiano. Torino: Frat. Bocca 1908. (84) — Ol 199
(Nuova coll. di opere giur. N. 141.)

Ferdinand-Dreyfus: L'assistance sous la seconde république (1848–1851). Paris: Cornély & Cie 1907. (220) — Fr 461
(Bibl. d'hist. moderne. 3.)

Kunwald, Ludwig: Über Communalverwaltung und Armenpflege. Wien: A. Hölder 1888. (67) — Bécs 182

Kelly, Edmond: The elimination of the tramp, by the introduction into America of the labour colony system already proved effective in Holland, Belgium, and Switzerland, [etc.] New York: Putnam's Ss. 1908. (XXII, 109, III) — XII 1316
(Question of the day.)

Lannes, Henri: Catalogue des ouvrages relatifs à l'assistance. Melun: Impr. Administr. 1907. (92) 4° — XVI 502
(Cons. supér. de l'ass. publ. Bibl. du conseil.)

Liese, Wilhelm: Handbuch des Mädchenschutzes Freiburg i. B.: Caritasverband 1904. (VII, 313) — XVII 1262
(Charitas-Schriften. H. 13.)

Rules and regulations for the management of poor-houses, prepared by the local government board. Glasgow: Hedderwick & Sons pr. 1907. (36) — IV 158

Anyavédelem.

Buckeley, August: Zur Frage der Mutterschaftsversicherung. Regensburg: G. J. Manz 1908. (IV, 77) — XVII 1309

Fauconnet, J.: L'assistance aux filles-mères et aux enfants illégitimes du premier âge, en France. Thèse. Paris: Giard & Brière 1907. (154) — Fr 454

Gyermekvédelem.

Cronson, Bernard: Pupil self-government. Its theory and practice. New York: The Macmillan Co. 1907. (IX, 107) — XXIII 751

Edelesheim-Gyulai Lipót: A társadalmi gyermekvédelemről. — **Torday Ferenc**: A gyermekápolás tanításáról. Bp.: Franklin-társ. ny. 1906. (19) (Magyarországi nőegyesületek szövetsége 3.) — XVII 1266

Egger, A.: Der Rechtsschutz des Kindes im Entwurf des schweizerischen Zivilgesetzbuches. Zürich: Schulthess & Co. 1908. (50) — Sv 145

Ergebnisse der Säuglingsfürsorge. Hrsg. von A. Keller. H. 1. Leipzig: Fr. Deuticke 1908. 1 H. — XVII 1290

1. Keller, Arth.: Kommunale Säuglingsfürsorge. Ärztliche Erfahrungen. — **Lindemann, Paul**: Die Stadtgemeinden im Dienste der Säuglingsfürsorge. Praktische Vorschläge. 1908. (136)

Landsberg, J. F.: Das Recht der Zwangs- und Fürsorgeerziehung. Einführung — Kritik — Vorschläge. Berlin: W. Rotschild 1908. (XII, 373) — Nm 997

Macnamara, T. J.: Children under the poor law. A report to the president of the local government board. London: Darling & S. pr. 1908. (25) 2° — Br q 79

Ruffy Pál: Az állami gyermekvédelemről. Előadások. Bp.: Franklin t. ny. 1. 1906. (52) — XVII 1265 (K. 1. a Nemzeti Névelésből.) (Magyarországi nőegyesületek szövetsége. 2.)

Samaran, Jean: Enfants assistés. Les pupilles de l'assistance publique et leur condition légale. Thèse. Paris: Giard & Brière 1907. (296) — Fr 449

X. ÁLLAMTUDOMÁNY.

Politique.

Dole, Charles Fletcher: The spirit of democracy. New York: Crowell & Co 1905. (VIII, 435) — XX 517

†**Gerlach, Hellmuth v.**: Das Parlament. Frankfurt a. M.: Rütten & Loening 1907. (100) — XVII 828 — Die Gesellschaft, 17.

Guyot, Yves: La démocratie individualiste. Paris: Giard & Brière 1907. (VIII, 269) — XX 520 (Coll. d. doctrines pol. 7.)

Kun József, barabási: A parlamenti házszabályok. Politikai tanulmány. Bp.: Franklin-társ. 1907. (259) — XX 500

Lamarzelle, G. de: Démocratie politique, démocratie sociale, démocratie chrétienne. Paris: Nouv. libr. nat. 1907. (VII, 214) — XX 504

Le Senne, Emile: Frédéric Bastiat et l'extension du rôle de l'état. Thèse. Paris: Giard & Brière 1906. (156) — XX 509

Lukács György: Parlamentáris eljárás Angliában. Bp.: Gelléri és Székely ny. r.-t. 1908. (95) — Br 332

Moreau, Felix: Les règlements des assemblées législatives. Ed. et trad. par F. M. et Jos. Delpech. Préf. de Charles Benoist. T. 1—2. Paris: Giard & Brière 1906—7. 2 vol. — XX 518

1. Allemagne (Empire, Prusse). — Angleterre. — Autriche-Hongrie. (Délégations. — Parlements autrichien et hongrois). — Belgique. 1906. (LI, 678)

2. Espagne. — États-Unis. — France. — Grèce. — Italie. — Norvège. — Pays-Bas. — Suède. — Suisse. (Confédération; Cantons: Berne, Fribourg, Unterwald-le-Haut) 1907. (781) (Bibl. internat. de droit public.)

†**Oppenheimer, Franz**: Der Staat. Frankfurt a. M.: Rütten & Loening 1907. (176) — XVII 828 — Die Gesellschaft, 14—15.

Salamon, Felix: Die deutschen Parteiprogramme. H. 1—2. Leipzig: Teubner 1907. 2 Bde. — Nm 974
1. 1844—1871. (VIII, 111)
2. 1871—1890. (VI, 124)

†**Schmidt, Richard**: Allgemeine Staatslehre. Bd. 1. Leipzig: C. L. Hirschfeld 1901. 1 Bd. — XVIII 300
1. Die gemeinsamen Grundlagen des politischen Lebens. 1901. (XII, 292)
— Hand- u. Lehrb. d. Staatswiss. Abt. 3. Bd. 1.

Soubies, Albert: Les régimes politiques au 20e siècle. La république démocratique. Par A. S. et Ernst Carotte. Paris: E. Flammarion 1907. (VIII, 226) — XX 505

Stillich, Oskar: Die politischen Parteien in Deutschland. Bd. 1. Leipzig: W. Klinkhardt 1908. — 1 Bd. — Nm 1003

1. Die Konservativen. Eine wissenschaftliche Darlegung ihrer Grundsätze und ihrer geschichtlichen Entwicklung. 1908. (XIV, 264)

Williams, Alfred Tuttle: The concept of equality in the writings of Rousseau, Bentham, and Kant. Diss. New York 1907. (88) — XVII 1326

XL. JOGTUDOMÁNY.

Droit et jurisprudence.

Bibliográfia.

Bibliographie générale et complète des livres de droit et de jurisprudence, publiés jusqu'au 7 November 1907 classée dans l'ordre des codes avec table alphabétique des matières et des noms des auteurs. Paris: L. Larose & Tenin 1908. (XXXIII, 175) — XVI 488

A systematical list of the principal continental law-literature published during 1907. With a nomenclature of all the periodicals, the law-collections, etc. Hague: M. Nijhoff 1908. (126) — XVI 523

Lakbérleti jog.

Grouard, Lucien: Le code du logis. Propriétaires. Locataires. Concierges. Guide pratique de droit usuel en matière de locations d'appartements. Usage locaux de la ville de Paris. 2e éd. Paris 1907. (190) — V 263

Güldenberger, M.: Führer durch das Mietrecht. Gemeinverständliche Erläuterung des gesetzlichen und vertraglichen Rechts. Berlin: Buchh. Vorwärts 1907. (62) — Nm 975

Millot, Maurice: Des droits du bailleur en cas de cession de bail et de sous-location. Thèse. Paris: A. Rousseau 1905. (132) — Fr 440

Polgári perrend.

Frank Sal.: A polgári törvénykezési perrendtartás mai érvényében. A perrendtartási törvények (1868: LIV, 1881: LIX, 1893: XVIII. és az 1907: XVII.

törvénycikkek) szerves összefüggésben. Rendes és sommás eljárás a fizetési meghagyásoknál, kereskedelmi, váltó, lakbérfelmondási és lakaskiűritési eljárás. [1895.] 3. bőv. kiad. Bp.: Franklin-társ. 1908. (315) — Mo XXI 223

Törvényjavaslat a polgári perrendtartásról. — Indokolás. Az 1907. évi október 17-én a képviselőház elé terjesztett szöveg. 1—2. k. Bp.: Grill K. 1907. 2 k. 4° — Mo XXI q 7

Vegyes értekezések.

Baumgärtel, Gust.: Die Sicherung der Bauforderungen der Kern der Mittelstandsfrage. Kritik des Reichsgesetzentwurfes über die Sicherung der Bauforderungen und Abänderungs-Vorschlag hierzu, den der 22. Delegiertentag des Innungs-Verbandes deutscher Baugewerksmeister beschlossen hat. Dresden: R. Kraut [1907.] (125) — Nm 980

Bogeng, G. A. E.: Erwerbsbeschränkung juristischer Personen nach deutschem Reichs- und Landes-Privatrecht. Mit bes. Rücks. auf die Beschränkungen des unentgeltlichen Erwerbes. Berlin: W. Rotschild 1907. (XV, 208) — Nm 999 (Die Rechtseinheit. 2.)

Friedrich Imre: A nő joga a váláshoz a magyar jog szerint. Bp.: Deutsch Zs. és tsa. 1907. (88) — Mo XXI 277

Legrand, Max: Dictionnaire usuel de droit. [Avec] Supplément. Paris: Larousse [1907.] 2 vol. en 1. — Fr 420

Liszt, Franzv.: Das Völkerrecht systematisch dargestellt. [1898.] 5. durchgearb. Aufl. Berlin: O. Haering 1907. (XII, 510) — XXI 261

Verhandlungen des I. Kongresses der deutschen Rechtsanwalts- und Notariatsbureaubeamten. 1907. Hrsg.: H. Stoffers, C. Engelhard. Hannover: Engelhard & Co. 1907. (69) — XVII 1287

XII. KÖZJOG ÉS KÖZIGAZGATÁSI JOG.

Droit public et administration.

Közjog.

Eisemann, Louis: Le compromis austro-hongrois de 1867. Étude sur le dualisme. Paris: Soc. nouv. de libr. et d'éd. 1904. (XX, 695) — Au 551

Fiske, John: Civil government in the United States, considered with some reference to its origins. [1890.] New ed. with additions by D. S. Sanford. Boston: Houghton, Mifflin & Co. 1904. (XXXII, 378) — Am 399

Flandin, Etienne: Institutions politiques de l'Europe contemporaine. Constitution, gouvernement, etc. Vol. 1—3. Paris: Le Soudier 1902—1907. 3 vol. — XX 494

1. Angleterre. Belgique. [1907?] 2. éd. rev. et augm. 1907 (VII, 309)

2. Allemagne: Empire Allemand; États confédérés; Alsace-Lorraine. 1902. (356)

3. Suisse. Italie. 1905. (397)

Lutzu, H. v.: Die Gesetze über die Begründung der Reichsduma und Umgestaltung des Reichsrats nebst Wahlordnung, Instruktionen und Senats-erläuterungen. Riga: N. Kymmel 1907. (X, 162) — Or 71

Melichár Kálmán. A katolikus autonomia Magyarországon. Bp.: Kilián F. 1907. (445) — Mo XX 597

Miller, Elmer I.: The legislature of the province of Virginia. Its internal development. Diss. [New York] 1907. (184) — Am 412

Newland, H. Osman: The model citizen. A simple exposition of civic rights and duties, and a descriptive account of british institutions, local, national, and imperial. London: I. Pitman & Sons [1907.] (216) — Br 311

Smith, J. Allen: The spirit of american government. A study of the constitution: its origin influence, and relation to democracy. New York: The Macmillan Co. 1907. (XV, 409) — Am 393 (The citizen's library.)

Trotter, Will. Finlayson: The citizen and his duties. London: T. C. & E. C. Jack 1907. (115) — XX 252 (Social problems ser. No. 6.)

Törvény- és rendeletgyűjtemények.

Carpentier, Adrien: Codes et lois pour la France l'Algérie et les colonies. Vol. 1—2. 12e éd. refondu. Paris: Marchal & Billard 1908. 2 vol. — Fr 444
1. Codes et traités. 1908. (XV, 270, 28)
2. Lois et décrets. 1908. (205, 200)

Közigazgatási döntvénytár. Szerk. Marschalkó János. Kiadja a Jogtud. Közlöny. 1 k. Bp.: Franklin-társ. 1908. 1 k. — Mo XX 601

Györffy István: Az 1836—1906. évi érvényben levő és leggyakrabban szükséges országgyűlési törvénycikkek betűrendes tárgymutatója. [1907?] 5. jav. és bőv. kiad. Bp.: Nagy S. ny. 1907. (62) — Mo XXVI 78

Sammlung von Reichsgesetzen und Verordnungen staats- und verwaltungsrechtlichen Inhalts. [1903.] 2. verm. Ausg. München: C. H. Beck 1907. (VII, 534) — Nm 993

Tájékoztató a Belügyi Közlöny 1896—1906. évfolyamához. Összeáll. a B. K. szerkesztősége. Bp.: Pesti könyvny. r.-t. ny. 1907. (XXXIII, 340) 4° — Mo XX q 20

Egyesülési jog.

Entwurf eines Vereinsgesetzes. Berlin: Reichsdruckerei 1907. (124) 4° — Nm q 62 (Reichstag, 12. Legisl.-Per., 1. Sess. 482.)

Vereinsrecht und Polizei. Eine Denkschrift gegen die Verpreussung und Versämselung des deutschen Vereins- und Versammlungsrechtes. Berlin: Buchh. Vorwärts 1908. (124) — Nm 1002

Választójog.

Barriéty, Clovis: La représentation proportionnelle en Belgique. Thèse. Paris: impr. H. Jouve 1906. (145) — Bg 108

Benoist, Carles: Pour la réforme électorale. Paris: Plon-Nourrit & Cie 1908. (III, 322) — Fr 460

Gerlach, H. v.: Die Geschichte des preussischen Wahlrechts. Berlin: Verl. Hilfe 1908. (252) — Pr 199

King, Jos.: Electoral reform. An inquiry into our system of parliamentary representation. Pref. by L. Harcourt. London: T. Fisher Unwin 1908. (188) — [Br 333

Leo, Erich: Wahlrecht und Berufstände. Ein Beitrag zur Reform des preussischen Landtagswahlrechts. Berlin: H. Walther 1907. (32) — Pr 185

Mathew, Arnold Harris: Woman suffrage. London: T. C. & E. C. Jack 1907. (VI, 119) — XX 497
(The social problems series 5.)

Report from the select committee on corrupt practices prevention and election petitions acts; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, and appendix [and] Index. London 1875. (XX, 230) 2° — IV q 104

Report from the select committee on parliamentary and municipal elections; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, and appendix [and] Index, 1869, 1870, 1876. London 1876. 3 vol. 2° — IV q 103

Köztisztviselők.

Chiusano, Guis.: Il diritto di organizzazione e gli impiegati dello stato. Torino: V. Bona 1907. (25) — XX 498

Denkschrift zur Frage der Neuregelung der Dienst-, Gehalts- und Pensionsverhältnisse der Staatsbediensteten. [Berlin] 1908. (269–608) 4° — Pr q 30
(Beil. z. d. Verhandl. d. Hauses d. Abg. 1908. Bd. 2.)

Legge, che istituisce una cassa di previdenza per le pensioni ai segretari comunali ed altri impiegati 1904. Napoli: E. Pietrocola 1904. (16) — VI 147
(Bibl. legale.)

Mentor, M.: Der Eintritt in den höheren Verwaltungsdienst. Ratschläge eines Verwaltungsbeamten an seinen Sohn. Berlin: C. Heymann 1908. (26) — XX 508

Miller, Const.: Württembergisches Beamtengesetz vom 28. Juni 1876., 1. Aug. 1907. Textausgabe mit Wohnungsgeldtarif, Grundsätzen über Gehaltsvorückung, Wohnungsverfügungen. Beamtenunfallfürsorgegesetzen etc. [1907.] 2. Ausg. Stuttgart: J. Hess 1907. (IX, 116) — Wb 34

Pensionsverhältnisse der hessischen Staatsbeamten. Amtl. Handausg. mit Erläuterungen. Darmstadt: Staatsverl. 1907. (42) — Kn 114
(Staats- und Beamtenrech. 2.)

Report from the select committee on retired soldiers and sailors' employment; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, and appendix. London: Eyre & Spottiswoode pr. 1895. (XVI, 75) 2° — Br q 84

Schelhorn, Joh. Rud. v.: Die zivilrechtliche Haftung der Beamten und des Staates, der Gemeinden und anderen Kommunalverbände für den von Beamten in rechtswidriger Ausübung anvertrauter öffentlicher Gewalt einem dritten zugefügten Schaden nach deutschen Reichs- und bayerischem Landesrecht. Diss. München: Schweitzer 1906. (108) — Nm 901

Schröder, Heinr.: Zur Gleichstellung der höheren Beamten in Preussen insbes. der Philologen und Juristen. [1907.] 3. Aufl. Kiel: R. Cordes 1907. (74) — Pr 190

Schwerin, Friedr. v.: Die Befähigung zum höheren Verwaltungsdienst. Gesetz vom 10. Aug. 1906, erl. Berlin: C. Heymann 1908. (XII, 96) — Nm 990

Wertheimer, R.: Les syndicats de fonctionnaires. Thèse. Paris: A. Rousseau 1906. (99) — Fr 430

Közigazgatási tisztviselők bíraskodása.

Morel, André: La juridiction des administrateurs actifs. Thèse. Paris: Giard & Brière 1904. (II, 336) — Fr 433

Testaud, Geo.: Des juridictions municipales en France. Des origines jusqu'à l'ordonnance de Moulins, 1566. Thèse. Paris: Larose & Forel 1901. (234) — V 265

Közigazgatás.

Autesserre, Jean: Des origines, de la nature et des effets de la centralisation administrative. Thèse. Paris: impr. H. Jouve 1904. (220) — Fr 428

Chardon, Henri: L'administration de la France. Les fonctionnaires de gouvernement. Le ministère de la justice. Paris: Perrin & Cie 1908. (XIV, 435) — Fr 421

Ernou, Louis: Traité théorique et pratique de droit administratif. Publié et mis au courant par P. Picard et E. Veillet T. 1. Paris: A. Rousseau 1903. 1 vol. — Fr 442
1. Les travaux publics. 1903. (640)

Kinney, Alex P.: Administration practice in India. Including a history of the Office of Administration-general of Bengal, etc. Calcutta: Thacker, Spink & Co. 1907. (86) — Ázs 57

Die Reaktion in der inneren Verwaltung Preussens. Von Bürgermeister X. Y. in Z. Berlin: Verl. d. Hilfe 1908. (138) — Pr 201

Roden, Paul: Le réforme administrative par la réforme géographique. Thèse. Paris: impr. Bonvalot-Jouve 1906. (198) — Fr 426

Rolland, Louis: Chronique administrative. Paris: Giard & Brière 1907. (48) — Fr 419
(Extr. de la Revue du droit public.)

Községi közigazgatás.

Vegyés értekezések, kézikönyvek, folyóiratok.

Brooks, Robert C.: Municipal affairs. A bibliography of the world's municipal literature. [1897.] 2. ed. rev. and enl. London: King & Son 1901. (346) — XVI 471

Bibliothèque populaire municipale sous la dir. de Ferdinand-Dreyfus. Paris: P. Dupont 1907—. 3 vol. — V 269

1. **Rondel, Geo.:** La commune et l'assistance obligatoire; secours assurés aux malades, aux enfants, aux infirmes, aux vieillards, aux aliénés. 1907. (104)

2. **Ogier, Em.:** La commune et assistance facultative. 1907. (133)

3. **Jacquín, Étienne:** La commune et les oeuvres complémentaires de l'école. Préf. de Léon Bourgeois. 1907. (IV, 152)

Carnevali, Tito: Il comune. Nuovi studi. Milano: Frat. Bocca 1908. (79) — VI 153

Collier, L.: Des enquêtes d'intérêt communal. Paris: Larose & Tenin 1906. (36) — V 279

Halpen, Louis: Études sur l'administration de Rome au moyen âge (751–1252). Paris: H. Champion 1907. (XVI, 190) — VI 150

(Bibl. de l'école d. hautes études, 166.)

Jowett, Frederick W.: The socialist and the city. London: G. Allen 1907. (88) — XX 524
(Labour ideal series.)

- Municipal affairs.** Issued at quarterly intervals. 1897—1902. New-York: Comm. on Mun. Administr. 1897—1902. 6 vol. —XX 501
- Pflüger, Paul:** Wesen, Bedeutung und Ziele der Kommunalpolitik. Zürich: Buchh. d. schweiz. Grütlvereins 1907. (20) —XX 496
- Proceedings of the . . . conference for good city government and the 2—3., 5—8., 10—13th annual meeting of the National municipal league.** Philadelphia: Nat. munic. league 1896—1907. 10 vol. —VIII 106
1. Baltimore. 1896.
 2. Louisville. 1897.
 3. Columbus. 1899.
 4. Milwaukee. 1900.
 5. Rochester. 1901.
 6. Boston. 1902.
 7. Chicago. 1904.
 8. New York. 1905.
 9. Atlantic City. 1906.
 10. Providence. 1907.
- Die Sozialdemokratie in den Gemeindevertretungen.** Berlin: Vorwärts 1907. (10) —XX 512 (Sozialdem. Flugschriften. 3.)
- Vincent, John Martin:** Municipal problems in mediaeval Switzerland. Baltimore: The J. Hopkins press 1905. (44) —VII 298 (J. Hopkins univers. stud. Ser. 23. Nos. 11—12.)
- Weber, A.:** Die Grossstadt und ihre sozialen Probleme. Leipzig: Quelle & Meyer 1908. (140) (Wissenschaft u. Bildung.) —XX 492
- ### Városigazgatás egyes országokban.
- Brockhausen, Carl:** Vereinigung und Trennung von Gemeinden. Beiträge zur Abgrenzung des Gemeindebegriffes. Wien: Manz 1893. (144) —XX 502
- Bürgerbuch für Duisburg-Meiderich.** Eine Sammlung von Ortsstatuten, Steuerordnungen, Orts-Polizeiverordnungen, Regierungs- und Berg-Polizeiverordnungen und anderen gesetzlichen Vorschriften. Duisburg: Heiland & Co. 1907. (XV, 468) —III 653
- Cadoux, Gaston:** La vie des grandes capitales. Études comparatives sur Londres—Paris—Berlin. Préf. de André Lefèvre. Paris: Berger-Levrault & Cie 1908. (XIII, 259) —XX 519
- Charitakis, Georg:** Die Stellung des Bürgermeisters in der griechischen Gesetzgebung. Leipzig: A. Deichert 1908. (VIII, 41) —VII 314
- Coudurier, Louis:** Une ville sous le régime collectiviste. Histoire de la municipalité brestoise. (1904—1908.) Brest: libr. Plon 1908. (X, 303) —V 287
- Duchesne, Georges:** Les éléments constitutifs de l'individualité administrative de la commune. (Territoire—Chef-lieu—Nom.) Thèse. Paris: Giard & Brière 1908. (II, 114) —V 274
- Encyclopaedia of local government law.** Exclusive of the Metropolis. Ed.: Joshua Scholefield. Vol. 1—5. London: Butterworth & Co. 1905—8. 6 vol. —IV 159
1. Accounts and audit to Baths and washhouses. 1905. (LXXXVIII, 602)
 2. Betterment to District councils. 1906. (LXXX, 535)
 3. Diversion of highways to Housing of the working classes. 1906. (LXXXIX, 591)
 4. Hundreds to Nuisances. 1907. (LXXXIII, 691)
 5. Officers of local authorities to Rates and rating. 1907. (XLIV, 468)
 6. Reformatory and industrial schools to Vestry clerks. 1908. (XC, 558)
- Fairlie, John A.:** Essays in municipal administration. New-York: The Macmillan Co. 1908. (VII, 375) —VIII 141
- Garland, James S.:** New England town law. A digest of statutes and decisions concerning towns and town officers. Boston: The Boston book Co. 1906. (XXXI, 894) —VIII 135
- Gazeau, Luc:** L'évolution des libertés locales en France et en Belgique au cours du XIXe siècle. (De 789 à nos jours.) Thèse. Paris: A. Pedone 1905. (314) —V 264
- Die Gemeindeordnungen und Gemeinde-wahlordnungen der im Reichsrat vertretenen Königreiche und Länder nebst den Gesetzen über die Gutsgebiete in der Bukowina und in Galizien und Steiermark und dem Gesetze vom 21. September 1869.** 10. Aufl. Wien: Manz 1907. (IX, 899) —II 109 (Manz'sche Taschenausg. d. österr. Gesetze. 9.)
- Kappellmann, H.:** Die Städteordnung für die sechs östlichen Provinzen der Preussischen Monarchie vom 30. Mai 1853. Mit Erlg. und e. Anhang: Die Instruktion für die Stadtmagistrate vom 25. Mai 1835. 2. Aufl. Berlin: C. Heymann 1908. (VI, 274) —III 656
- Kinne, Hugo:** Die Autonomie der Kommunalverbände in Preussen. Berlin: C. Heymann 1908. (XVI, 591) —Pr 200
- Kommunalpolitisches aus Offenbach am Main.** Hrsg. vom Wahl-Komitee der Sozialdemokratischen Partei zur Stadtverordnetenwahl 1907. Offenbach a. M.: Druck Offenb. Abendbl. 1907. (96) —III 658
- Lauder, Albert E.:** The municipal manual. A description of the constitution and functions of urban local authorities. London: King & Son 1907. (XIV, 292) —IV 167
- Local government and taxation of towns inquiry commission (Ireland).** P. 1—3 [and] Supple to P. 3. Dublin: Al. Thom pr. 1877. 4 vol 2°. —IV q 91
1. Report and evidences with appendices. (VII, 551)
 2. Report and evidences with appendices. Belfast Trim and Wicklow. (220)
 3. Report and evidences with appendices. (V, 394)
 4. Report and evidence, with appendices. Kingstown and Dalkey. (125)
- Lovas Zsigmond:** Javaslat a hazai városok fejlesztésére. Bp.: Pallas r.-t. ny. 1907. (22) —I 454
- Oppenheim, J.:** Het nederlandsch gemeentrecht. 3. herz. druck. Deel 1—2. Harlem: F. Bohn 1906. 2 vol. —Na 51
- Pénard, Dominique:** Le problème du mode d'élection des conseillers municipaux de Paris. Thèse. Paris: impr. H. Jouve 1905. (144) —V 275
- Pollard, James:** A study in municipal government: the Corporation of Berlin. [1894.] 2d ed. rev. Edinburgh: Blackwood & Sons 1894. (VIII 164) —Berl 129
- Protokolle über die Verhandlungen des 1. Kommunaltages und des ordentlichen Parteitages der schweizerischen sozialdemokratischen Partei, St. Gallen 1907.** Zürich: Buchdr. d. schweiz. Grütlvereins 1907. 1 H. —Sv 144
- Report from the select committee on local government and taxation of towns (Ireland); together with the proceedings of the committee; minutes of evidence, appendix and index.** [London] 1876—78. 3 vol. 2° —IV q 96

Report from the select committee of the House of Lords on municipal representation bill (H. L.); together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, and appendix. London: Wyman & Sons pr. 1907. (XVIII, 171) 2°

— IV q 82

Reiseberichte über Paris, erstattet von den Beamten des Stadtbauamtes. Wien 1901. (XI, 372)

— V 237

1. Kortz, Paul: Verkehrswesen. (1—44)

2. Beranek, Hermann: Marktwesen, Schulen, Bäder (47—74)

3. Goldemund, Heinrich: Stadtregulierung und Gartenwesen. (77—116)

4. Greil, Alfred: Baupolizei, Theater etc. (119—148)

5. Ruiss, Josef: Kanalisationswesen und Berieselungsanlagen. (151—213)

6. Schwetiz, Alexander: Strassenbau und Strassenpflege. (217—261)

7. Paul, Martin: Wasserversorgung und Beleuchtungswesen (267—372)

[Santi, Ignazio]: Le passate e le prossime elezioni amministrative in Roma. Critiche e consigli. Bologna: tip. Mareggiani 1907. (23) — VI 155

Schmid, Geo.: Württembergische Gemeindeordnung vom 28. Juli 1906 mit der Vollzugsverfügung und Beilagen. Stuttgart: J. Hess 1908. (633) — Wb 35

Sparling, Samuel Edwin: Municipal history and present organization of the city of Chicago. Madison 1898. (188) — VIII 137

(Bull. of the Univ. of Wisconsin. 20.)

Die Städte-Ordnung für das Grossherzogtum Hessen. Darmstadt: Staatsverl. 1907. (50)

— Kn 113

(Kommunale Gesetzgebung. 2.)

Starzer, A.: Die Konstituierung der Ortsgemeinden Niederösterreichs. Wien: Niederöstr. Statthaltereie 1904. (VI, 240) — II 111

Die Tätigkeit der sozialdemokratischen Fraktion in der Berliner Stadtverordneten-Versammlung. 1. September 1905 bis 30. September 1907. Berlin: Buchh. Vorwärts 1908. (32) — Berl 128

Verhandlungen der 18. Jahresversammlung des hessischen Städtetages zu Pyrmont 1907. Hrsg. von Boedicker. Cassel: Weber & Weidemeyer 1907. (63) — III 655

Verhandlungen des sächsischen Gemeindetages in Bautzen, Juli 1907. Leipzig: Rossberg 1907. (120) — III 637

Verwaltungsvorschriften für die preussischen Gemeinde-Polizei- und Kreisbehörden. Sammlung zentralbehördlicher Erlasse zur Ausführung und Erläuterung d. Staats- und Reichsgesetze. Begr. v. W. Maraun. Fortgeführt v. Kurt v. Rohrscheidt. Bd. 1—5. Jg. 1903—1906. [Nebst] Sachregister zu Band 1 bis 4, 1799 bis 1902 [und] Verzeichnis der ergänzten, geänderten und aufgehobenen Erlasse. Stand vom 1. Januar 1906—1907. Berlin: Bruer & Co. 1903—1907. 9 Bde u. 2 He. — Pr 197

Webb, Sidney: English local government from the revolution to the municipal corporations act: the manor and the borough. By S. W. and Beatrice Webb. P. 1—2. London: Longmans, Green & Co. 1903. 2 vol. — IV 169

Wright, R. S.: An outline of local government and local taxation in England and Wales. (Excluding the Metropolis); together with some considerations for amendment. By R. S. W. and Henry Hobhouse. London: Maxwell & S. 1884. (XVI, 13) — IV 168

Zueblin, Charles: A decade of civic development. Chicago: Univ. press 1905. (VI, 188) — VIII 136

Községi üzemek. Községesítés.

Avebury, Lord: A község és az állam mint vállalkozó. /1906./ Ford. Mikes Lajos. Bp.: Athenaeum r.-t. 1908. (XV, 164) — XX 526

(Városi könyvtár 1.)

Barbat du Closel, Henri: Les entreprises municipales de la ville de Glasgow envisagées au point de vue de l'intérêt économique collectif. Thèse. Paris: imp. Bonvalot-Jouve 1907. (130) — IV 154

Darwin, Leonard: Municipal ownership, four lectures. London: J. Murray 1907. (XV, 149) — XX 516

Ducceschi, Piero: La municipalizzazione dei pubblici servizi. Torino: Soc. tip. ed. naz. 1907. (131) (Bibl. d. cittadino ital., 92—93) — VI 152

Gaucheron, Maurice: Études sur l'oeuvre économique des municipalités. Thèse. Paris: imp. Bonvalot-Jouve 1906. (211) — XX 510

Mars, Pierre: La boulangerie municipale de Catane. Orleans: imp. F. Sarrière 1907. (169) — VI 151

Meyer, Hugo Richard: Public ownership and the telephone in Great Britain. Restriction of the industry by the state and the municipalities. New York: The Macmillan Co. 1907. (XVIII, 386) — Br 338

Müller, Hans: Inwieweit unterliegen die Staats- und Gemeindebetriebe den Vorschriften der Gewerbeordnung? Diss. Rothenburg 1907. (83) — Nm 890

Ogeran, Frédéric: Le développement des services municipaux particulièrement dans les grandes villes de France au cours du XIXe siècle. Thèse. Paris: A. Rousseau 1905. (232) — V 278

Municipal and private operation of public utilities. Report to the National Civic Federation, Commission on public ownership and operation. P. 1; P. 2, vol. 1—2. London: King & Sons 1907. 3 vol. — IV 160

1. 1. General conclusions and reports (489)

2. 1. Reports of experts — United States. (XVI, 1230)

2. 2. Reports of experts — United Kingdom. (XVI, 768)

Pond, Oscar Lewis: Municipal control of public utilities. A study of the attitude of our courts toward an increase of the sphere of municipal activity. New York: The Columbia univ. press 1906. (115) — VIII 134

(Stud. in hist., econ. & publ. law 25.)

Return of the water, gas, tramway, electric lighting, and other reproductive undertakings carried on by municipal boroughs. London: Eyre & Spottiswoode pr. 1889. (69) 2° — IV q 114

(Municipal corporations. Reproductive undertakings.)

Közmunkák. Közzállítások.

Bulgarien. Gesetz betr. die öffentlichen Unternehmungen. Vom 6/19. Februar 1906. Berlin: Mittler & Sohn 1908. (24) — Tk 120

†Dörner, Max: Kommunale Submissionspolitik. Die Vergebung öffentlicher Arbeiten in Mannheim. Stuttgart: J. G. Cotta 1908. (VII, 90) — XVIII 350

— Münchener Volkswirtsch. Studien. 25.

Franqueville, Ch. de: Du régime des travaux publics en Angleterre. Rapport. T. 1—4. Paris: Hachette & Cie 1874. 4 vol. — Br 313

Kner Izidor: A közzállítási szabályrendelet veszedelméről. Gyoma: Kner I. 1907. (15) — Mo XX 599

Leggi per gli appalti di lavori pubblici a società cooperative di produzione e lavoro, 12 maggio 1904, n. 178, e 19 aprile 1906, n. 126 e relativo regolamento 17 marzo 1907, n. 146 corredati di tutte le altre disposizioni legislative e regolamentari. Napoli: E. Pietrocola 1907. (23) — Ol 198 (Biblioteca legale.)

Közzállítási szabályrendelet. Hiv. kiad. Kiadja a m. kir. belügyminisztérium. Bp.: Házi ny. 1907. (105) — Mo XX 594

Világítás.

Bertelsmann, W.: Die Entwicklung der Leuchtgas-erzeugung seit 1890. Stuttgart: F. Enke 1907. (90) (S.-A. aus: Samml. chemischer Vortr.) — XIV 65

Jutzi, W.: Elektrizitätsversorgung und Gemeindeverwaltung. Berlin: F. Siemenroth 1907. (60) — XX 488

Le Vallois, Jean: Le régime de l'électricité à Paris. Thèse. Paris: Giard & Brière 1908. (154) — V 294

Mongeaud, Pierre: La question du gaz à Paris et le régime nouveau. Paris: Giard & Brière 1908. (162) — V 293

Regolamento speciale della officina comunale del gas. Bologna: tip. Monti 1907. (VII, 93) 4° (Comune di Bologna.) — VI q 45

Report from the select committee on metropolitan gas companies; together with proceedings of the committee, minutes of evidence, and appendix [and] Index and digest of evidence to the report. London: Wyman & S. pr. 1899. (XXVI, 387) 2° — IV q 132

Sée, Raymond: Les entreprises de distribution d'énergie électrique: législation et jurisprudence. Thèse. Paris: A. Rousseau 1903. (204) — Fr 436

Webber, Will. Hosgood Young: Town gas and its uses for the production of light, heat, and motive power. London: A. Constable & Co. 1907. (VI, 275) — XX 523

+Zencke, Kurt: Der Gaslieferungsvertrag nach dem Bürgerlichen Gesetzbuche. Berlin: H. Bahr 1908. (IX, 55) — Nm 117

Csatornázás.

Kade, Carl: Die Beseitigung der Rieselfelder von Gross-Berlin. Berlin: Baedeker & Moeller 1908. (16) — Berl 125

Rouchy, Ch.: Les eaux d'égout de Paris. Leur traitement par la méthode de l'épandage sur sol naturel, par la méthode biologique des lits de contact, par colonne épuratrice. Paris: J. Roussel 1907. (194) — V 258

Vízvezeték.

Burton, W. K.: The water supply of towns and the construction of water works. [] 3d ed. rev. Ed. by Allan Greenwell. London: C. Lockwood & S. 1907. (XVI, 318) — XXIII 754

Hanausek, Gust.: Die Stadtgemeinde Graz und die Grazer Wasserversorgungs-Gesellschaft. Graz: Leuschner & Lubensky 1907. (49) — II 108

Marchadier, A. L.: Le nouveau service d'eau potable au Mans. Paris: Levé 1907. (IV, 37) — V 267

Városépítés.*

Angermayer Károly, ifj.: A modern városrendezés egészségügyi alapjairól. Pozsony: Angermayer K. ny. 1907. (17) — XXIII 744

Cron, Ludwig: Die Eingemeindung der Vororte. Skizze aus dem Wirtschaftsleben neuerzeitlicher Gemeinden. Heidelberg: A. Wolf 1900. (23) — XX 525

Haucour, Louis d': L'hôtel de ville de Paris à travers les siècles. Paris: Giard & Brière 1900. (802) 4° — V q 64

Ludwig, Georg: Die Baubeschränkung des Strassen- und Platzlandes. Stuttgart: Druck v. C. Grüniger 1907. (VII, 40) — Nm 996

Woltmann, Alfred: Die Baugeschichte Berlins bis auf die Gegenwart. Berlin: Gebr. Paetel 1872. (VI, 312) — Berl 121

Közutak. Kövezés.

Gamann, H.: Die Unterhaltung der Wege und Fahrstrassen. Berlin: P. Parey 1908. (IX, 195) — XV 197

Perger Kálmán: Községi közlekedési (vicinális), közdülő, közúti és községi közmunkatügyi igazgatás. Nagyszombat: Szerző kiad. 1907. (353) — Mo XX 592

Voss: Der städtische Pflasterwirtschaftsplan. Berlin: Deutsch. Städteverl. 1908. (16) 4° — III q 234

Vizi utak. Kikötők.

Kvassay Jenő: A vizi társulatokra vonatkozó statisztikai adatok. Bp.: Pallas r.-t. ny. 1907. (XXIII, 247) — Mo XIII 275 (A m. kir. földmív. min. kiadv. 11.)

Tóth Elemér: A szabad kikötőkre és a vontató utakra vonatkozó jogszabályok gyűjteménye. Bp.: Pallas r.-t. ny. 1907. (58) — Mo XV 313 (A m. kir. földmív. min. kiadv. 7.)

Rendőrség.

Mouneyrat, Edm.: La préfecture de police. Thèse. Paris: imp. Bonvalot-Jouve 1906. (196) — Fr 435

Pohlandt, Wilh.: Grundlage und Schranken der Sicherheitspolizei unt. bes. Berücks. Preussens. Diss. Berlin: Druck G. Schade 1907. (41) — Pr 179

Közrend. Közbiztonság.

Degroote, Henri: De la responsabilité des communes en cas d'émeute et de grève. Thèse. Paris: A. Rousseau 1906. (VIII, 186) — V 276

Dumolard, Ed.: Essai critique sur la réglementation actuelle de la circulation des automobiles. Lecture. Grenoble: imp. Aubert 1907. (41) — XX 514

* L. erről külön szakjegyzékünk is.

Isaac, Martin: Das Recht des Automobils nach den Polizeibestimmungen des In- und Auslandes. [1905.] 2. völl. umgearb. Aufl. Mit Anhang: Strassen-, Droschken-, Fahr- und Radfahrverkehr, Statistik, Zoll, Steuer. Berlin: F. Vahlen 1907. (XVII, 351) — XX 493

Pavlik Ferenc: Határrendészet kézikönyve. (Határrendőrség, bevándorlás, kivándorlás, útlevelek s ezzel összefüggő törvények és rendeletek gyűjteménye.) Összeáll. P. F. és L. a k y Imre Bp.: Pátria ny. 1907. (XXVII, 404) — Mo XX 581

Die Radfahr-Ordnung für das Herzogtum Braunschweig. Gesetz betr. Ordnung des Radfahrerverkehrs vom 9. Nov. 1907. Braunschweig: J. H. Meyer 1907. (16) — Kn 115

XIII. PÉNZÜGY.*

Finances publiques.

Kézikönyvek és vegyes értekezések.

Agger, Eugene E.: The budget in the American commonwealths. Diss. New York 1907. (218) — Am 407

Beer, Adolf: Die Finanzen Oesterreichs im XIX. Jahrhundert. Prag: F. Tempsky 1877. (XI, 458) — Au 562

Heckel, Max: Lehrbuch der Finanzwissenschaft. Bd. 1. Leipzig: C. Hirschfeld 1907. 1 Bd. — XIX 188

Lacôte, Jules: Étude sur la dette départementale. Thèse. Paris: imp. H. Jouve 1905. (95) — Fr 429

Metzmacher, Felix: Reformen im Schankkonzessionswesen. Berlin: C. Heymann [1908.] (19) — Pr 198 (S. A. aus: Preuss. Verwaltungsbl.)

Zahn, Friedr.: Die Finanzen der Grossmächte. Deutschland, Österreich, Ungarn, Italien, Frankreich, Russland, Grossbritannien, Vereinigte Staaten von Amerika, Japan. Eine internationale finanzstatistische Untersuchung. Berlin: C. Heymann 1908. (X, 98, 47) — XIX 194

Adók és illetékek.

Benedek Sándor: A közigazgatási bíróság adóügyi határozatainak rendszeres gyűjteménye. Bp.: Magyar közigazgatás kiad. 1907. (V, 242) — Mo XIX 146

Berger, André: Les mutations secrètes d'immeubles devant l'enregistrement. Thèse. Paris: Pichon & Durand Auzias 1905. (158) — Fr 445

Charpentier, Clément: La progression dans les impôts indirects en Allemagne. Paris: F. Alcan 1908. (164) — Nm 976

Dowell, Stephen: The acts relating to the income tax. 6. ed. rev. alt. & enl. by John Edwin Piper. London: Butterworth & Co. 1908. (LXXXVIII, 677, 57) — Br 324

Az országos iparegyesület emlékirata az egyenes adók reformja ügyében. Bp.: Európa ir. és ny. r.-t. 1908. (49) 4° — Mo XIX q 23

[Egyenes adóreform.] Bp. 1907. 1 k. 2° [2 példány] — Mo XIX q 20

[1.] Törvényjavaslat a földadókataszter kiigazításáról és a földadó százalékaának megállapításáról. (11)

[2.] Az egyenes adók reformjának alapelvei és a földadókataszter kiigazításáról és a földadó százalékaának megállapításáról szóló törvényjavaslat indokolása. (34)

[3.] Törvényjavaslat a házadóról. (23)

[4.] Indokolás a házadóról szóló törvényjavaslathoz. (31)

[5.] Törvényjavaslat a tőkeamat- és járadékadóról. (13)

[6.] Indokolás a tőkeamat- és járadékadóról szóló törvényjavaslathoz. (17)

[7.] Törvényjavaslat a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról. (13)

[8.] Indokolás a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról szóló törvényjavaslathoz. (23)

[9.] Törvényjavaslat az általános kereseti adóról. (21)

[10.] Indokolás az általános kereseti adóról szóló törvényjavaslathoz. (38)

[11.] Törvényjavaslat a jövedelemadóról. (37)

[12.] Indokolás a jövedelemadóról szóló törvényjavaslathoz. (31)

[13.] Törvényjavaslat a közszolgáltatások egyesített kezeléséről. (15)

[14.] Indokolás a közszolgáltatások egyesített kezeléséről szóló törvényjavaslathoz. (17)

Gaston-Gros: L'impôt sur le revenu. Essai d'économie financière. Préf. de René Renoult. Paris: Larose & Tenin 1907. (VII, 585) — XIX 190

Friedmann, Harry G.: The taxation of corporations in Massachusetts. New York: The Macmillan Co. 1907. (177) — Am 391 (Stud. in hist. econ. & publ. law. Vol. 27, N. 3)

†Gothein, Georg: Die Vermahlungssteuer für Mühlen und die progressive Besteuerung der Grossbetriebe. Berlin 1908. (61) — XVIII 622 — Volkswirtschaftl. Zeitfragen, H. 230–231.

Les impôts en France. Traité technique. Préf. de J. Caillaux. Vol. 1–2. Paris: Plon-Nourrit & Cie 1904. 2 vol. — Fr 413

1. Contributions directes. Enregistrement, domaine et timbre. 1904. (CXXX, 410)

2. Contributions indirectes. Monopoles. Octrois. Impôt sur le sucre et ses dérivés. Douanes. Postes, télégraphes et téléphones. 1904. (500)

Az egyenes adóreformra vonatkozó törvényjavaslatok bírálatos ismertetése. Határozati javaslat. Bp.: Házi ny. 1908. (34, 4) 4° — Mo XIX q 21

Projet de loi portant suppression des contributions directes et établissement d'un impôt général sur les revenus et d'un impôt complémentaire sur l'ensemble du revenu. Présenté par J. Caillaux. Niort: G. Clouzet 1907. (92) — Fr 456

Special report from the select committee on rating of machinery bill; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, appendix and index. London: Hansard & S. pr. 1887. (X, 121) 2° — Br q 78

Reports from Her Majesty's consular officers on exemptions in foreign countries from rating and taxation of manufactories, and machinery used in manufactories. 1892. London: Harrison & Sons. 1893. (59) — XIX 195

Rhodes, James: Income tax assessments. Practical guide. Rev. ed. London: Simpkin, Marshall, Hamilton, Kent & Co. 1907–8. (56) — Br 336

Seligman, Edwin R. A.: Essays in taxation. [1895.] 5th ed. New York: The Macmillan Co. 1905. (X, 434) — XIX 191

Tassa sul consumo del gas, luce e dell'energia elettrica a scopo di illuminazione e di riscaldamento. Milano: Soc. ed. libr. 1907. (34) — Ol 202 (Coll. legisl. portafoglio. 939–941.)

Tissier, Théodor: Traité des contributions indirectes. Paris: P. Dupont 1902. (494) — Fr 416

* A községi pénzügyek irodalmáról legközelebb külön szakjegyzékünk jelenik meg.

XIV. KÖZMŰVELŐDÉS. KÖZOKTATÁS.

Culture intellectuelle. Enseignement.

Archiv für das Volksbildungswesen aller Kulturvölker. Bd. 1. Hrsg. von E. Schultze und G. Hamdorff. Hamburg: Guttenberg-Verl. 1907. 1 Bd. — XXII 254

Baudin, Henry: Les constructions scolaires en Suisse. Écoles enfantines, primaires, secondaires, salles de gymnastique, mobilier, hygiène, décoration, etc., etc. Genève: Ed. d'art et d'architecture 1907. (XII, 568) — Sv q 5

Bocquillon, Emile: La crise du patriotisme à l'école. Préf. de René Goblet. Paris: Vuibert & Nony 1905. (XXIII, 461) — Fr 443

Jones, Arthur J.: The continuation school in the United States. Diss. Washington: Gov. pr. off. 1907. (157) — Am 408
(Departm. of the interior; Bur. of education.)

Lyster, Robert A.: School hygiene. London: Univers. Tutorial Press 1908. (VI, 360) — XXIII 750

Miller, J. H. D.: Clericalised education in Ireland. A plea for popular control. Part I. Dublin: Maunsel & Co. 1907. (36) — Br 321

Osenberg, Ew.: Die Organisation von hauswirtschaftlichen und kaufmännischen Mädchen-Fortbildungsschulen. Leipzig: A. G. Teubner 1908. (63) — XXII 264

Rhees, Will. Jones: The Smithsonian Institution; documents relative to its origin and history. 1835—1899. Vol. 1. Washington: Gov. pr. off. 1901. 1 vol. — Am 411
1. 1835—1887. 1901. (LIII, 1044.)

Schultz, Heinr.: Sozialdemokratie und Schule. Berlin: Vorwärts 1907. (53) — XXII 261

Snedden, David S.: Administration and educational work of American juvenile reform schools. Diss. [New York] 1907. (206) — Am 415

XV. TÖRTÉNELEM.

Histoire.

Arbib, Edoardo: Cinquant' anni di storia parlamentare del regno d'Italia. Vol. 3—4. Roma: tip. C. Colombo 1902. 07. 2 vol. — Ol 200

3. 8—10. legislatura dal 25 maggio 1863 al 2 novembre 1870. 1902. (XIV, 727)

4. 11—13. legislatura dal 5 dicembre 1870 al 21 aprile 1880. 1907. (XVI, 852)

Friedjung, Heinrich: Österreich von 1848 bis 1860. Bd 1. Stuttgart: Cotta Nachf. 1 Bd. — Au 549

1. Die Jahre der Revolution und der Reform 1848 bis 1851. 1908. (XVIII, 512)

Marczali Henrik: Az 1790/1-iki országgyűlés. 1—2. k. Bp.: Magy. tud. akad. 1907. 2 k. — Mo XX 585
(A magy. tud. akadémia könyvk. váll. U. f. 70.)

Simmel, Georg: Die Probleme der Geschichtsphilosophie. Eine erkenntnistheoretische Studie. Leipzig: Duncker & Humblot 1907. (IX, 149) — XXIV 169

Várostartörténet.

Arundell, Thomas: Historical reminiscences of the city of London and its livery companies. London: R. Bentley 1869. (XII, 444) — IV 157

Consentius, Ernst: Alt-Berlin. Anno 1740. Berlin: Schwetschke & S. 1907. (190) — Berl 127

Giry, A.: Emancipation of the medieval towns. By A. G. and A. Réville. Transl. and ed. by Frank Greene Bates and Emerson Titsworth. New York: Holt & Co. 1907. (69) — V 289
(Historical Miscellany.)

Green, J. R.: Town life in the 15th century. Vol. 1—2. London: Macmillan & Co. 1908. 2 vol. — IV 161

Hymans, Louis: Bruxelles à travers les âges. T. 1—2. Bruxelles: Bruylant-Christophe & Cie 1882. 2 vol. 4° — Bg q 19

Kaufmann, David: Die Erstürmung Ofens und ihre Vorgeschichte. Nach dem Berichte Isak Schulhofs (1650—1732). Trier: S. Mayer 1895. 1 Bd. — Bp 2041

Petermann, Reinhard E.: Wien im Zeitalter Kaiser Franz Josephs I. Schilderungen. Wien: R. Lechner 1908. (411) 4° — Bécs q 30

XVI. FÖLDRAJZ.

Géographie.

Fried, Alfred H.: Wien—Berlin. Ein Vergleich. Wien: J. Lenobel 1908. (125) — Bécs 196

Friedrich, Ernst: Allgemeine und spezielle Wirtschaftsgeographie. [1904.] 2. Aufl. Leipzig: G. J. Göchen 1907. (468) — XI 289

Huret, Jules: In Deutschland. T. I. Übers. aus d. Franzö. von E. v. Kraatz. Leipzig: Grethlein & Co (1907.) 1 Bd. — Nm 957
I. Rheinland und Westfalen. [1907.] (559)

Passarge, Siegf.: Südafrika. Eine Landes-, Volks- und Wirtschaftskunde. Leipzig: Quelle & Mayer 1908. (XII, 355) — Afr 38

Stätten der Kultur. Eine Sammlung von Städte-Monographien. Hrsg. von Georg Biermann. Bd. 1—4. Leipzig: Klinkhardt & Biermann [1907—] 4 Bde. — III 651

1. Öttingen. Wölg. v.: Berlin. [1907.] (187)

2. Schmidt, Paul Ferd.: Frankfurt a. M. [1907.] (151)

3. Schaefer, Karl: Bremen. [1907.] (136)

4. Uhde-Bernays, Herm.: Rothenburg ob der Tauber. [1907.] (131)

X III. KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Hygiène sociale.

Kézikönyvek és vegyes értekezések.

Erster Bericht der Kommission zur Bekämpfung des Rauches in Königsberg i. Pr. Von Ascher, Kobbert, Rolin und Hurdelbrink. Königsberg i. Pr.: Druck R. Leupold 1907. (122, 154) — XXIII 736
(S. A. aus: Schr. d. Physik.-ökon. Gesellsch.)

Jewett, Frances Gulick: Town and city. Boston: Ginn & Co. [1907.] (VIII, 272) — XXIII 730
(The Gulick hygiene series.)

Kubatz, Alfred: Zur Frage einer Alkoholkonsumstatistik. München: E. Reinhardt 1907. (VII, 88) — XXIII 732

Lindheim, Alfr. v.: Saluti juventutis. Der Zusammenhang körperlicher und geistiger Entwicklung in den ersten zwanzig Lebensjahren des Menschen. Eine sozial-statistische Untersuchung. Leipzig: F. Deuticke 1908. (XI, 564) — XXIII 733

Parkers, Louis C.: Hygiene and public health. By L. C. P. and Henry R. Kenwood. [] 3. ed. London: H. K. Lewis 1907. (XI, 620) — XXIII 727

Die Wiener freiwillige Rettungs-Gesellschaft. Ihre Entstehung und Entwicklung, ihre Organisation und ihre Tätigkeit sowie die Beschreibung ihres Sanitäts- und Transportmaterials. Festschrift. Wien: M. Perles 1906. (223) — Bécs 181

Közegészségi viszonyok és törvényhozás.

Amat, Gust.: Pouvoirs et rôle des maires au point de vue de la protection de la santé publique. Les règlements sanitaires. Thèse. Paris: imp. Ch. Noblet 1905. (197) — Fr 422

Medizinische Anstalten auf dem Gebiete der Volksgesundheitspflege in Preussen. Festschrift dargeboten von dem preussischen Minister der geistlichen, Unterrichts- und Medizinal-Angelegenheiten. Jena: G. Fischer 1907. (445) — Pr 187 (14. intern. Kongr. f. Hyg. u. Demogr.)

Garet, Maurice: Le régime spécial de la ville de Paris en matière d'hygiène. Thèse. Paris: impr. Bonvalot Jouve 1906. (234) — V 277

16. Internationaler Kongress für Hygiene und Demographie, 1907. Besuch in Hamburg. H. 1-7. Hamburg: L. Voss 1907. 7 He. in 1 Bd. — Hamb 94

1. Das Institut für Schiffs- und Tropenkrankheiten. (29)
2. Der hafenärztliche Dienst. Auswandererschiffe. Beschreibung des Desinfektor. Die Auswandererhallen der Hamburg-Amerika Linie. (38)
3. Das Fleischbeschauamt im Hamburger Hafen. Die Station für Pflanzenschutz. Die Wasserversorgung der Stadt Hamburg. Verein für Volkskaffeehallen. Die Sielanlagen Hamburgs. (26)
4. Die Säuglingsmilchküchen der Patriotischen Gesellschaft in Hamburg. Das öffentliche Desinfektionswesen in Hamburg. Die städtische Verbrennungsanstalt für Abfallstoffe. Das Allgemeine Krankenhaus St. Georg. Warmbadeanstalten. Die Staatsimpfianstalt. Das Hamburgische Waisenhaus. (42)
5. Das Eppendorfer Krankenhaus. Das Gefängniswesen. Der Friedhof in Ohlsdorf. Das Krematorium. (36)
6. Das Hamburger Schulwesen. (Volksschule am Holstenwall.) Hamburgs Viehmärkte und Zentralschlachthof. Das Museum und das Erkennungsamt der Polizeibehörde. Einrichtungen für den Krankentransport. Das hygienische Institut. Das Leichenschauhaus mit der Anatomie. (66)
7. Anhang. (40)

Moye: Règlement sanitaire de la ville de Montpellier. Commentaire explicatif. Préf. de Grasset. Montpellier: imp. Serre & Roumégous 1907. (109) (Alliance d'hyg. soc. Comité de l'Hérault.) V 266

Das deutsche Reich in gesundheitlicher und demographischer Beziehung. Festschrift v. Kaiserl. Gesundheitsamte und Statist. Amte. Berlin: Puttkammer & Mühlbrecht 1907. (VII, 331) — Nm 988

Singer, K.: Hygiene und soziale Fürsorge in München. Eine Auswahl von Einrichtungen in Bild und Zahlen. München: Lindauer in Komm. [1907.] (22, 48) — III 657

Gyógyító személyzet.

Vorläufiger Entwurf eines Gesetzes betr. die Ausübung der Heilkunde durch nicht approbierte Personen und den Geheimmittelverkehr. München: J. F. Lehmann 1908. (9) 4° — Nm q 64 (S. A. aus: Münchener med. Wochenschr. 6.)

Offizieller Bericht über die Verhandlungen des 13. Delegiertentages der Vereinigung deutscher Hebammen, September 1906 in Düsseldorf. Berlin: E. Staude [1906.] (184) — XXIII 734

Lakáségszégügy.

(L. még: Lakáskérdés.)

Asselin, Georges: Les jardins ouvriers à Amiens et dans la Somme. Amiens: imp. Yvert & Tellier 1907. (34) — V 297

Bevier, Isabel: The house, its plan, decoration and care. Chicago 1907. (VI, 224) — XXIII 753 (Library of home econ. 1.)

†Kalkstein, W. v.: Deutsche Wohnungsordnungen. Leipzig: F. Dietrich 1907. — XVII 529 — Kultur u. Fortschritt, No. 122.

Kupffer, E.: Das Arbeiter-Wohnhaus auf der Ausstellung für Arbeiter-Wohnungen u. Volksernährung Riga 1907. Nachtrag üb. die Lauben-Gärten v. G. Kuphaldt. Riga: W. F. Häcker 1907. (69) — XXIII 731

Élelmiszerhigiéne.

(L. még: Élelmézés.)

König, J.: Die Anstalten zur technischen Untersuchung von Nahrungs- und Genussmitteln sowie Gebrauchsgegenständen. Statistische Erhebungen unter Mitwirkung von H. Beckurts, A. Beythien, A. Bujard (etc.), bearb. von J. K. und A. Juckenack. Berlin: J. Springer 1907. (XV, 308) — Nm 953

Lahor, Jean: L'alimentation à bon marché, saine et rationnelle. Par J. L. et Lucien-Graux. Paris: F. Alcan 1908. (284) — XXIII 741

Ostertag: Die Milchwirtschaft und die Bekämpfung der Rindertuberkulose. Vortr. Berlin: R. Schoetz 1907. (12) — XIII 105

Popineau, Albert: La loi du 1er août 1905 sur la répression des fraudes dans la vente des marchandises et des falsifications des denrées alimentaires et des produits agricoles et les règlements d'administration publique. Paris: Bur. d. lois nouvelles 1908. (144) — Fr 162

Pusch: Die Kindermilchproduktion in wirtschaftlicher und hygienischer Beleuchtung unt. bes. Berücks. der im Rassestalle der Tierärztlichen Hochschule in Dresden gemachten Erfahrungen. Berlin: R. Schwetz 1908. (73) — XXIII 752

Régime des boissons et des spiritueux. Loi du 29 décembre 1900. Loi du 6 août 1905 relative à la répression de la fraude sur les vins et au régime des spiritueux, complétée des lois visées par la présente loi du 30 janvier 1907 sur les spiritueux. Paris: Chevalier & Rivière 1906. (26, XI) — Fr 441 (Publ. d. lois et décrets.)

Report on the 2nd international dairy congress held at Paris in October 1905; including the text of the resolutions adopted and a detailed account of the proceedings relating to international co-operation for the prevention of butter adulteration; with an appendix. London: Wyman & Ss. 1907. (90) (Board of agriculture & fisheries.) — XXIII 722

Report on the stamping and control of meat supply in Copenhagen. London: Harrison & Sons pr. 1893. (31) — VII 303 (Foreign office. Reports.)

Temetkezés.

Dienst-Vorschriften für Leichenschauer in Württemberg. Stuttgart: W. Kohlhammer 1907. (40) — Wb 33

Dugas, E.: La loi du 29 décembre 1904 sur le régime des pompes funèbres. Thèse. Paris: A. Rousseau 1905. (232) — Fr 431

Freybe, A.: Erdbestattung und Leichenverbrennung. Halle a. S. 1908. (163) — XXIII 726

Gabba, C. F.: Intorno alla competenza dell'autorità municipale in materia di riti funebri. Parere. Pisa: tip. Nistri 1899. (65) — VI 168

Il servizio tramviario pei trasporti funebri e la nuova stazione funebre. Milano: A. Vallardi 1907. (42, 4 tav.) — VI 157
(Comune di Milano.)

Gyógyszerügy.

Gumprecht: Die Regelung des deutschen Apothekenwesens und der Entwurf eines Reichs-Apothekengesetzes von März 1907. Vortrag. Berlin: Fischer's med. Buchh. 1907. (83) — Nm 995

Kuhn: Apotheken und Krankenkassen. Essen: G. D. Baedeker 1907. (VIII, 79) — XXIII 745

Räuber, H.: Die Bestimmungen über den Verkehr mit Giften, Arzneimitteln und Geheimmitteln ausserhalb der Apotheken. [1904.] 2. verm. u. verl. Aufl. Düsseldorf: L. Schwann 1903. (62) — Nm 99

Járványügy.

Annuaire général et international de la tuberculose. Publ. sous la dir. de Em. Diamantberger. Paris: J. Russel 1907. 1 vol. — XXIII 72

Festschrift enthaltend Arbeiten über Tuberkulose. Hrsg. anlässlich der Tagung der 6. Internationalen Tuberkulose-Konferenz, Wien 1907 vom österr. Organisations-Komitee. Wien: W. Braumüller 1907. (450) — XXIII 72

Kirchner, Martin: Die gesetzlichen Grundlagen der Seuchenbekämpfung im Deutschen Reich unter bes. Berücks. Preussens. Festschrift. Jena: G. Fischer 1907. (XVI, 355) — Nm 977
(14. intern. Kongress f. Hygiene u. Demographie.)

Mac Vail, John C.: The prevention of infectious diseases being the Lane Lectures. London: Macmillan & Co. 1907. (XV, 290) — XXIII 728

Neubecker, F. K. Die Tuberkulose nach ihren juristischen Beziehungen in rechtsvergleichender Darstellung. Vortr. Leipzig: A. Deichert 1908. (36) — XXIII 725

APRÓ KÖZLEMÉNYEK.

Könyvkereskedők könyvtári szolgálatban.

Figyelemreméltó újítást honosított meg legújában a hamburgi városi könyvtár, mely a gyakorlatban előreláthatólag nagyon be fog válni. A könyvtári bizottság ugyanis az igazgató előterjesztésére azt határozta, hogy az egyik megüresedett állásra (*Wissenschaftlicher Hilfsarbeiter*) könyvkereskedőt alkalmaz.

Ez újítás, melyet 1906. november havában életbeléptettek, lényeges változást jelent a könyvtári adminisztráció terén. Eddig ugyanis azon megdönthetetlen elv uralkodott, hogy könyvtárban csupán egyetemet végzett s a tudományos irodalom terén dolgozó egyén alkalmazható, s most előkelő könyvtár kimondja, hogy könyvkereskedővel is megelégszik. Igaz, hogy akkora tudományos képzettséget követelnek tőle, amelyet középiskolát végzett tanulónál föltételezhetni s hozzá még három esztendei könyvkereskedői gyakorlatot is; de a formális képesítéstől mégis eltekintenek s e helyett a gyakorlati ismeretekre helyeznek súlyt.

Nem akarunk e helyen a formális képesítések terén uralkodó konzervativizmussal foglalkozni, csupán arra kívánjuk felhívni a figyelmet, hogy a hamburgi városi könyvtár újítása gyakorlatilag helyes s alkalmazása mindenhol kívánatos.

Minden könyvtárban sok olyan munka van, amely nem igényel különös tudományos képzettséget s amelyet gyakorlatilag képzett tisztviselők is elvégezhetnek anélkül, hogy az egyetemen tanultak volna. Csak ha ezek a kezelési teendők a tudományosan képzett tisztviselők válláról levétetnek, akkor fognak az utóbbiak abba a helyzetbe jutni, hogy ama legfontosabb könyvtári munkákat elvégezzék, melyeket rendszerint csakis tudományosan képzett tisztviselőktől várhatnak el.

Ilyen munkák pl. a könyvtárnak szakszerű kiegészítése, szakkibibliográfiák készítése, a könyvtár állományának, illetőleg az állomány részeinek tudomá-

mányos ismertetése, a kutatók szakszerű útbaigazítása. Ezek a könyvtáros igazi feladatai s ezért kell tudományos képzettséggel bírnia; és nem a kezelési munkákért, amelyeket nem-tudósok éppen sokkal jobban végeznek el.

Ez okok indították a hamburgi városi könyvtár igazgatóját arra, hogy a könyvtári kezelési munkák végzésére olyan tisztviselőt alkalmazzon, aki tudományosan képzettséggel nem bír. Hogy a tudományosan nem képzett egyének közül erre éppen a könyvkereskedők a legalkalmasabbak, annak magyarázata foglalkozásukban rejlik.

Torinói községi közigazgatási könyvtár.

A Consiglio Comunale 1906 május 4-én tartott ülésén Balsamo-Crivelli indítványt terjesztett be, hogy a Giunta állítson fel a városi bizottsági tagok használatára külön könyvtárt, amely kizárólag a községi közigazgatás irodalmának (*letteratura municipale*) legyen szentelve. E könyvtár az olaszországi és külföldi városok mindennemű közigazgatási jelentéseit, szabályzatait, tervezeteit stb. gyűjtené s a nevezett munkák beszerzése csere útján volna eszközölendő. Az indítványozó főleg arra hívta föl a figyelmet, hogy a városokban állandóan felmerülnek olyan javaslatok, amelyek ismerete a torinói viszonyok javítása céljából üdvös volna. Különösen az amerikai városok kiadványainak megszerzésére helyezne súlyt, amelyek ily természetű kiadványokban feltűnően gazdagok.

Az indítvány a városi közigazgatási intézmények céltudatos fejlesztése érdekében nagy jelentőségű s kívánatos, hogy minél több város állítson hasonló közigazgatási könyvtárt s bocsássa nemzetközi cserébe kiadványait.

Olaszországban a torinói lesz a második városi közigazgatási szakkönyvtár, mert az első már Firenze állította fel a városi statisztikai hivatallal kapcsolatosan.

(*Atti del municipio di Torino. Ann. 1906. p. 528—531.*)

BULLETIN

DE LA

BIBLIOTHÈQUE MUNICIPALE DE BUDAPEST

AVRIL 1908

IIE ANNÉE, N^{OS} 1/2

TABLE DES MATIÈRES:

La Bibliothèque Municipale en 1907	3
· Revues et journaux courants dans la Bibliothèque en 1908	9
Principales publications entrées à la Bibliothèque durant le IV ^e trimestre 1907 et le I ^{er} trimestre 1908	15
Miscellanées	35

A FŐVÁROSI KÖNYVTÁR ÉRTESÍTŐJE

1908 AUGUSZTUS

II. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM

A Fővárosi Könyvtárban ingyen; postán
küldve u. könyvkereskedőnél egész évre 1 K

TARTALOM:

Gárdonyi Albert: A városi könyvtárak feladatai	39
A Fővárosi Könyvtár jelentékenyebb szerzeményei az 1908. év II. negyedében	43
Apró közlemények	59

Kivonat a könyvtári szabályrendeletből.

(1903/89. kgy. sz.)

1. §. A fővárosi könyvtár célja egyrészt a közigazgatás menetét általában, másrészt a statisztikai hivatal feladatát különösen elősegíteni, továbbá a fővárosra vonatkozó mindennemű irodalmi termékeket gyűjteni. Ezen könyvtár részére kizárólag csak közigazgatási érdekű, avagy olyan könyvek, folyóiratok stb. szerezhetők be, amelyek a fővárosra bármi tekintetben vonatkozással bírnak, vagy amelyekre a székesfőváros statisztikai hivatalának, többi hivatalainak és intézeteinek van szükségük.

6. §. A fővárosi könyvtár működési köréhez tartozik a főváros összes kiadványainak kezelése, valamint más belföldi vagy külföldi hatóságokkal való csereviszony gyakorlása. Evégből a kezelési nyomtatványokat kivéve, mindenféle nyomtatvány a fővárosi könyvtár igazgatója által a kinyomtatás előtt előre megállapítandó példányszámban a könyvtárnak megküldendő.

7. §. Minden, akármily úton a főváros hatósága címére érkező nyomtatvány a fővárosi könyvtárhoz beküldendő és a könyvtárban elhelyezendő; mindazon nyomtatványok azonban, melyeket valamely hivatal, illetőleg szakközeg önállóan beszerzett, valamint amelyek hozzá címezve érkeznek be, az illető szakkönyvtárban maradhatnak, azonban jegyzékbe vétel végett a fővárosi könyvtárnak bejelentendők.

14. §. A könyvtárból az alulírott feltételek alatt könyveket kölcsön kapnak:

a) a polgármester;

b) a fővárosi törvényhatósági bizottság tagjai;

c) a tanács tagjai és a főtisztviselők;

d) a fővárosi hivatalok, ügyosztályok, szakosztályok és intézetek főnökei és a törvényhatósági bizottság által választott tisztviselők, a tisztí személyzet többi tagjai, az illető hivatal, ügyosztály, szakosztály vagy intézet főnökének aláírására és felelősségére;

e) a statisztikai hivatal személyzete;

f) a hazai és külföldi hatóságok és tudományos intézetek;

g) a tudományos célból kutatók.

Hat kötetnél többet egyszerre senki sem vehet ki a könyvtárból.

Ki nem kölcsönözhetők:

a) olyan munkák, melyeket a könyvtárban gyakran használnak;

b) díszművek és ritka vagy drága munkák;

c) szótárak, enciklopédiák, törvény- és rendeletgyűjtemények, politikai lapok, térképek, tervek, szépirodalmi munkák és olyan művek, amelyekre a fővárosi hivatalok vagy intézetek személyzetének rendszerint gyakran van szükségük;

d) kötetlen vagy a könyvjegyzékbe még fel nem vett könyvek, folyóiratok vagy füzetes munkák.

15. §. Aki a könyvtárból valamely könyvet használatra kivett, azt két hónapon belül visszaadni köteles. A könyv azonban, feltéve, hogy arra időközben más valaki magát elő nem jegyezte, új térítvény és a könyv bemutatása mellett két hónapra ismét kiadható. Ha azonban valamely kivett könyvre a főváros hivatalainak hivatalos célra szükségük van, a kölcsönző azt eziránti felszólításra rögtön visszaadni tartozik.

A fővárosi könyvtár (IV., Károly-körút 28.) mindenki számára nyitva van:

köznapiokon 9-től 2-ig,

vasárnap 9-től 12-ig.

A városi könyvtárak feladatai.

Irta: Dr. Gárdonyi Albert.

A város az ipar és kereskedelem központja már évszázadok óta s ugyanaz ma is. Az ipar és kereskedelem jelentősége azonban legújában lényegesen megváltozott a műszaki tudományok fellendülése s a pénzgazdaság kialakulása következtében. A mondott tényezők hatása alatt a gazdasági élet élére azon termelési ágak jutottak, melyek kezdettől fogva a városok falai között virágoztak s most megizmosodva, a várost is nagygyá és jelentőssé tették.

A városok lakossága nap-nap után gyarapodik s e gyarapodás nyomán nem csupán a városok gazdasági élete válik elevevebbé, hanem a társadalmi és kulturális élet is egészen átalakul s a városok kulturfeladatai jelentősebbek lesznek.

A városi lakosság gazdasági helyzetének megváltozásával a társadalmi és kulturális igények is megváltoznak, illetőleg olyan társadalmi és kulturális igények támadnak, amelyek kielégítése a városok életbevágó feladata. E társadalmi és kulturális igények kielégítése természetesen óriási anyagi terheket is ró a városokra, amelyek csupán az adózási kötelezettség helyes elosztásával volnának ellensúlyozhatók. Miután azonban a nevezett társadalmi és kulturális igények kielégítése, illetőleg a kielégítés megkísérlése anélkül történik, hogy az adózás terén szükséges reformok megvalósíttatnának, a városok eladósodnak s ez eladósodás mindaddig állandóan emelkedik, míg az adóreform meg nem váltja a városokat a fenyegető gazdasági csődtől.

Tagadhatatlan, hogy a társadalmi és kulturális igények felismerésében óriási szerepe van a munkásság szervezkedésének, ami gazdaságilag valamennyire függetlenítette a munkásságot s e gazdasági függetlenséget nyomon követték a társadalmi és kulturális igények. Ez utóbbiak felszínre vetésében és kiküzdésében a munkás szakszervezetek viszik a vezérszerepet s ha a nemzetek kulturális színvonala emelkedett és emelkedni fog, az a szakszervezeti mozgalommal szoros összefüggésben áll.

A legújában felmerült kulturfeladatok közé tartozik a városi könyvtárak alapítása is.

Hajdan nem fektettek különös súlyt városi könyvtárak alapítására. Ha valamelyik városi polgár hagyatékából könyvgyűjteményhez jutott a város, átvették, megőrizték, de egyáltalán nem törődtek azzal, hogy mi a tartalma az alapítványnak, kellene-e gyarapítani, hasznára válhatik-e a város lakosságának s hozzáférhetnek-e az érdeklődők.¹

A magyarázata mindezeknek abban rejlik, hogy az iparost és a kereskedőt teljesen leköttötte a foglalkozása, az önművelésre ideje nem maradt, a közügyekre befolyást nem gyakorolt s ezért a közügyek intézésével nem törődött; akik pedig a közügyeket intézték, nem igyekeztek a közigazgatást újabb terhekkel nehezebbé tenni. A régi könyvtárak különben is többnyire egyéni kedvtelés kielégítésére szánt tudományos szakkönyvtárak voltak, amelyek a városi lakosság szellemi szükségleteit messze túl-szárnyalták s számukra élvezhetetlen olvasmányokat tartalmaztak.

Egészen megváltoztak a viszonyok a legújabb időben.

A városi lakosság gazdasági, társadalmi és kulturális igényei a városi közigazgatást annyira megnehezítették, hogy helyes intézése csupán a szakirodalom állandó ismerete mellett lehetséges. E szakirodalom pedig ma már olyan bőséges, hogy termékei hatalmas tömeggé nőttek s állandó gyűjtésük külön tudományos szakkönyvtárt tesz szükségessé.

E szakkönyvtár nem csupán a város közigazgatását intéző tisztviselők számára nélkülözhetetlen, hanem a város összes polgárai számára is, mert a városi önkormányzat a város polgárainak is befolyást biztosít a közügyek intézésére s ezek csupán úgy élhetnek törvénybiztosította jogaikkal a köz javára, ha a szakirodalomban kellő jártassággal bírnak s alkalmuk nyílik e célra berendezett könyvtárban szakismereteiket állandóan gyarapítani.

E változás teremtette meg a modern közigazgatási szakkönyvtárakat, melyek felállítása állandóan napirenden van.²

A városi közigazgatási könyvtárak feladatkörének messzeágazása ismeretes mindazok előtt, kik a városi közigazgatás tömkelegében jártasak. Düring legújában megjelent könyvtári tanulmányában³

¹ Például Wallraf Ferenc kanonok 1824-ben Köln városának hagyományozza 15.000 kötetből álló könyvtárát s az 1880-ig a városi levéltár homályában nyugszik. Budapest számára Frank Ignác egyetemi tanár hagyományozott 1850-ben gyönyörű könyvgyűjteményt s 1875-ben e gyűjtemény legnagyobb részét átengedte a város az egyetemi könyvtárnak, holott ennél alkalmasabb anyagot városi könyvtár számára alig lehetett volna találni.

² Legújában például Milanóban és Londonban szerveznek külön közigazgatási szakkönyvtárakat.

³ Die Gründung von Stadtbibliotheken. (Kommunale Rundschau. Jg. 1. 262. s. kk. II.)

megkísérlette azon tárgyak összeállítását, melyek a városi közigazgatási könyvtárak szakkörébe tartoznak. Felsorolása nagyérdekű, mert a legszakavatottabb közséi szociálpolitikai munka nyomán készült;¹ de még sem kimerítő, mert sok tekintetben kiegészítésre szorul.

Düring tanulmánya első sorban az egész államtudományi irodalmat, a közjog és közigazgatási jog, a közgazdaságtan, pénzügytan, társadalomtudomány, mező- és erdőgazdaság, bányászat és kohászat, ipar és kereskedelem, nevelésügy stb. körébe vágó munkákat, törvénygyűjteményeket, törvényhozó testületek munkálatait utalja a városi közigazgatási könyvtárak szakkörébe.

Főleg azonban a közséi politika főbb tárgyai azok, melyek régi és újabb irodalma egész terjedelmében ide tartozik. Düring a következő tárgyakat sorozza ide: iskolaiügy és közművelődésügy (könyvtárak, olvasótermek, szórakoztató és tudományos előadások, színházak, hangversenyek, tudományos gyűjtemények), munkáskérdés (munka- és bérvizonyok, nyereségben részesedés, szakszervezeti fejlődés, ipari bíróságok és békéltető bizottságok, munkanélküliség, munkaközvetítés, felvilágosító hivatalok), kisember politika (köz munkák, tisztességtelen verseny, bértarifák, vasárnapi munkaszünet, munkaidő, bankok, áruházak, árucsarnokok, ipari szakoktatás, iparművészet), értékelmelkedési adó (forgalmi illetékek, telekadó), közséi földtulajdon (telekpolitika, nyilvános sétahelyek, kertek, játszótérek, bérlet, örökbérlet, kultur munkák), lakáskérdés (lakásfelügyelet és közvetítés, építési szabályok, telekárak, közséi házak, építőszövetkezetek, kisajátítási jog, városi kölcsönök), adóügyek, közséi üzemek (világításügy és vízvezeték, hirdetésügy, fürdőügy, takarékpénztárak, zálogházak, közlekedési eszközök), gyógyszerártügy.

A nevezett részletkérdéseken kívül természetesen a városok szervezetére, igazgatására és pénzügyeire vonatkozó egész irodalom ide tartozik, valamint a műszaki irodalom termékei is.

Amint látjuk, Düring felsorolásából hiányzanak a közegészségügyre, statisztikára és szegényügyre vonatkozó összes munkák, amelyek városi jelentősége a felsorolt tárgyakkal teljesen azonos.

Ily tisztán közigazgatási tartalmú szakkönyvtárakat azonban csupán ott találunk, ahol kezdettől fogva céltudatosan a nevezett szempontok alapján történt a könyvtárba kebelezett munkák kiválasztása, ami kizárólag a legújabbban, a közigazgatási szakkönyvtárak jelentőségének felismerése idejében szervezett könyvtárakban lelhető fel. Ilyen könyvtár pedig nagyon kevés van, mert leginkább a régebbi vegyes tartalmú könyvtárakból fejlesztették ki a városok jelenlegi közigazgatási szakkönyvtáraikat.

A közigazgatási szakkönyvtárak helyét megjelöli rendeltetésük. Ott kell elhelyezve lenniök, ahol a közigazgatás szervei összpontosulnak t. i. a városházán. Gyakorlati jelentőségük ugyanis abban áll, hogy mindenkor könnyen hozzájuk lehet férni s fellelhető bennük a szükséges irodalmi útmutatás.

Nyitvatartásuk idejét is ugyanazon szempont szabályozza, t. i. a hivatalos órák tartama alatt kell nyitva állaniök, hogy a tisztviselők hivatalos munkájuk közben is használhassák.

A közigazgatási szakkönyvtárak vezetése szakembert kíván, aki teljesen jártas az államtudományi irodalomban s figyelemmel tudja kísérni a megjelent szakmunkákat.

A szakszerű vezetés hiánya okozta, hogy a berlini *Magistrats-Bibliothek*-ből 1899-ben ki kellett selejtezni a nem közigazgatási érdekű munkákat. E kiselejtezés után a könyvtárban csupán a jog- és államtudományi, közséi közigazgatási, közgazdasági, társadalomtudományi, közegészségügyi s egyéb közséi érdekű szakmunkák maradtak benn. E közigazgatási szakmunkákhoz sorozták még a Berlin történetére vonatkozó munkákon kívül a porosz történelemre, német történelemre, általános művelődéstörténetre s az újkori történetre vonatkozó munkákat is.² Az ily módon újjáalakított berlini *Magistrats-Bibliothek* azonban így sem tisztán tudományos szakkönyvtár, hanem egyszersmind várostörténeti könyvtár.

Vita tárgyát képezheti e helyütt, hogy célszerű-e a közigazgatási és várostörténeti könyvtárak ilyen összeolvasztása, illetőleg közös kezelése. Lényeges különbség van ugyanis nem csupán a két könyvtár tárgya, hanem rendeltetése között is.

A közigazgatási szakkönyvtár, amint láttuk, gyakorlati célokat szolgál s a közigazgatás menetével áll szoros összefüggésben. Egészen más célokat szolgál a várostörténeti könyvtár. Ez utóbbi azon könyvtárak közé tartozik, melyek nincsenek gyakorlati használatra rendelve, hanem a melyek főcélja a munkák megőrzése. Múzeumi jelleget látunk a várostörténeti könyvtárakban, melyek azon célból állítottak fel, hogy minden nyomtatott emléket összegyűjtsenek, ami a város történetére vonatkozik.

E könyvtárak anyaga tehát nincs gyakori olvasásra szánva, sőt egyenesen kizárja a gyakori használatot, mert ez által megrongálódna a könyvek, s a várostörténeti irodalom termékei a legtöbb esetben annyira becsesek, hogy csupán nagy anyagi áldozatokkal szerezhetők be újra, sőt gyakran egyetlen példányok s így elpusztulásuk esetén teljesen pótolhatatlanok. Az ilyen munkák inkább

¹ Damaschke, *Aufgaben der Gemeindepolitik*.

² *Katalog der Bibliothek des Magistrats zu Berlin*. Berlin, 1902. (756.) 1. Nachtrag. Berlin, 1906. (476.) 2. Nachtrag. Berlin, 1907. (106.)

kiállításra valók, mint használatra, ámbár a szigorúan tudományos használat elől természetesen nem zárhatók el. Miután a várostörténeti könyvtárba tartozó munkák becse nagy, beszerzésük költséges s nem egyszer pótolhatatlanok, őrzésükre is kiváló gondot kell fordítani; nem helyezhetők el tehát olyan könyvtárba, amely gyakorlati célokat szolgál s kevésbé őrizhető.

Külön várostörténeti könyvtára van p. o. Páris városának, amely Páris történetén kívül csupán a francia forradalomra vonatkozó emlékeket gyűjti.¹ Van azonban ezenkívül Páris városának külön közigazgatási szakkönyvtára is, amely a berlinihez hasonlóan a közigazgatási szakkönyveken kívül Páris város történetére s a francia forradalomra vonatkozó munkákat is gyűjt, sőt egyéb irodalmi termékek is találhatók benne.²

A tudományos szakkönyvtár és várostörténeti könyvtár különválasztása nincs megvalósítva a legelőkelőbb európai városok könyvtáraiban s csupán ott valósítható meg, ahol a legújabb időben alapítanak városi könyvtárakat. A két könyvtár együttes kezelése ellen, amint láttuk, a könyvtárhasználat szempontjából emelhetők ugyan kifogások, a könyvtárgyarapítás azonban az egyesítés esetében is helyesen intézhető, ha a költségvetés a drágább várostörténeti emlékek beszerzéséről külön gondoskodik. Az együttes kezelés lehetőségét főleg az indokolja, hogy a várostörténeti emlékek gyűjtéséhez semmi különös szakképzettség nem kell; mert itt nem lehet és szabad válogatni az irodalmi termékek között, ha tárgyak azokat ide utalja, be kell sorozni a könyvtárba. Csupán arról kell gondoskodni, hogy a közigazgatási és várostörténeti könyvtárak egyesítése esetében a várostörténeti rész biztonsága nagyobb legyen.

A közigazgatási és várostörténeti könyvtáraknál fontosabb a közművelődési könyvtárak felállítása. Szándékosan említék közművelődési könyvtárakat,³ ámbár ma még általában a népkönyvtár elnevezés divik. Népkönyvtár alatt azonban közönségesen olyan könyvgyűjteményeket értenek, melyek az alacsony értelmiségi színvonalon álló olvasók szórakoztatására és művelésére hivatvák. Ilyen alacsony értelmiségi színvonalon álló olvasók ma a vidéken találhatók még, de a városi lakosság foglalkozási köre magasabb értelmiséget fejlesztett ki.

A jó közművelődési könyvtárnak számolnia kell az összes kulturfokokkal s mindannyiuk számára kell szórakoztató és művelő munkákkal rendelkeznie. A kulturfokok megjelölésére legalkalmasabb az iskolai végzettség, ámbár nem teljesen kielégítő, mert az önművelés sokban emelheti az iskolai képzettséget s megszünteti az iskolai képzettség egyenlőtlenségeit. Ez elvnek megfelelően külön kulturfokozatokat állapítanak meg az elemi, polgári, közép-, szak- és felső iskolák. E fokozatok mindegyikével számolnia kell a jól szervezett közművelődési könyvtárnak s ezzel *megszűnik a különbség a népkönyvtár és tudományos könyvtár között, amely megkülönböztetés ma még szétében divik.*

Városi feladat-e közművelődési könyvtárak alapítása? Ha a nevelés egyik tényezője, az iskola-alapítás és fentartás városi feladat, akkor az sem lehet kétséges, hogy a nevelés teljesen egyenrangú tényezője, a közművelődési könyvtár is a városok gondoskodási körébe tartozik. Mert hiszen az iskola csupán részleges kielégítése a közművelődési szükségletnek, amely sok tekintetben kiegészítésre szorul s e kiegészítés legalkalmasabb eszköze éppen a közművelődési könyvtár, ahol mindenki megtalálhatja a szórakoztatáshoz és műveléshez szükséges eszközöket.

De tekintsük más szempontból a kérdést. A városba tömörülés természetes okai az emberek gazdasági, társadalmi és közművelődési szükségleteinek tökéletesebb kielégítése. Főleg a gazdasági érdek az, ami az embereket a városokba hozza, a gazdasági érdek pedig annál tökéletesebb kielégítést nyer, minél műveltebbek a város lakosai. Mindazt, ami a gazdasági fejlődés útjában áll, el kell távolítani s ennek legtermészetesebb eszköze a közművelődés terjesztése. Ez érv teljesen elegendő arra, hogy a városokat közművelődési könyvtárak alapítására és fentartására indítsa, amint Amerika városai tényleg elül járnak e téren.

A közművelődési könyvtárak tárgyköre nagyon bő, mert ide tartozik a tudomány, irodalom és művészet minden ága, a legsőbb foktól kezdve a legmagasabbig. Életrajzok, nyelvtudomány, történelem, útleírások, földrajz, művelődéstörténelem, orvostudomány, természettudományok, mennyiségtan, hit-tudomány, bölcsészet, neveléstudomány, katonai tudományok, műszaki tudományok, művészet, szép-irodalom, egy szóval mindaz, ami tudományos művelésre, az ismeretek terjesztésére és szórakoztatásra alkalmas, a közművelődési könyvtárak tárgyköréhez tartozik. Természetesen ide tartozik a jog- és államtudományi irodalom is, de nem olyan széles mederben, mint a közigazgatási szakkönyvtáraknál.

Ilyen általános könyvtárak csupán nagy anyagi áldozatokkal alapíthatók és tarthatók fenn, ami a város lakosságára jelentékeny terheket ró. A külföldi, főleg az amerikai és angol városok nem

¹ V. ö. *Bulletin de la bibliothèque et des travaux historiques*. I. Paris. 1906. (175.)

² *Catalogue des livres composant la Bibliothèque du Conseil Municipal de Paris*. Paris, 1904. (908.)

³ Fritz, *Die Neugestaltung des städtischen Bibliothekswesens*. Berlin, 1902. (23) és *Erfolge und Ziele der deutschen Bücherhallenbewegung 1902—1907*. Berlin, 1907. (19.)

átallották e célból külön megadóztatni polgáraikat, illetőleg jövedelmük meghatározott részét fordítani könyvtári célokra. Chicago p. o. 1891-től 1896-ig 10 millió koronát költött pompás közkönyvtárára, New-York közkönyvtárai évi $2\frac{1}{2}$ millió koronát emésztenek meg, ami az összes kiadások $\frac{1}{2}$ százalékát teszi ki, Massachusetts állam városai pedig törvénnyel vannak felhatalmazva, hogy közkönyvtárak alapítása céljából évi 5 korona adót vehessenek ki fejenként polgáraikra.¹ Ilyen áldozatkészséget az európai városok nem fejthetnek ki, mert adózőképeességük így is nagyon igénybe van véve s túlhajtani a dolgot nem lehet.

Kíváncsú azonban, hogy a közművelődési könyvtárak ügye úgy oldassék meg, mint Amerikában és Angolországban, t. i. a községek gondoskodjanak könyvtárak felállításáról. Ne legyenek „szellemi népkonyhák“, melyekben a közjótékonyosság nyújt alamizsnát, hanem községi intézmények, melyek használatára minden polgárnak, ügyvédnek, orvosnak, tanárnak éppen úgy, mint az iparosnak, kereskedőnek egyaránt joga legyen,² s amelyekben a nevezettek mindegyike megtalálja a szellemi szükségletének kielégítésére alkalmas eszközöket. Azok a könyvtárak, melyek könyvradományképen nyújtják a népnek az olvasmányt, nem a közművelődés eszményét szolgálják, hanem elősegítik a társadalmi ellentétek fenmaradását, melyek a népesség nagy részét kizárják az igazi kulturából.

Kétségtelen tehát, hogy a közművelődési könyvtárak kulturfeladatot képeznek s a kulturfeladatok megvalósítására első sorban a városok hivatvák.

Nehéz azonban e kulturfeladat célszerű megoldása azért, mert a városok, főleg a legújabbban kialakult nagyvárosok területi kiterjedése megakadályozza azt, hogy egyetlen központban találjon célszerű kielégítésre az összes polgárok kultúrakisksége, több könyvtár felállítása pedig óriási anyagi áldozatokat kíván.³ Ezért p. o. Páris városa nem is állított központi közművelődési könyvtárt, hanem kerületi könyvtárakat tart fenn.⁴ E kerületi könyvtárak természetesen nem lehetnek úgy felszerelve, mint egy nagy központi könyvtár s így nem elégíthetnek ki minden szükségletet. Ezzel szemben célszerűbbnek látszik egy nagy központi könyvtár felállítása, míg a kerületekben inkább olvasótermek s kézikönyvtárak tartandók fenn, melyek a városi közlekedési eszközök állandó tökéletesedése folytán könnyen összeköttetésbe hozhatók a központi könyvtárral, amely lehetőleg sokirányú könyv- anyaggal szerelendő fel. (Bécs, Berlin.)

Tárgyalásunk kapcsán azon eredményre jutottunk, hogy a városi könyvtárak számára hármas célt lehet megjelölni: *szükség van 1. tudományos közigazgatási szakkönyvtárra, 2. várostörténeti könyvtárra és 3. általános közművelődési könyvtárra.* Az első a közigazgatás érdekeit szolgálja, a másik muzeális jellegű intézmény, a harmadik pedig a közművelődés terjesztésére van rendelve. Mindegyik szükséges intézmény s sorrendjüket sem lehet megállapítani, mert külön-külön áll s egymástól független célokat szolgálnak.

Úgy látszik, mintha a különálló célok azt követelnék, hogy a nevezett könyvtárak egymástól függetlenül szerveztessenek. Miután azonban a gyakorlatban azt látjuk, hogy a legtöbb nagyváros egyesíti a különálló könyvtári feladatokat, úgy, hogy a várostörténeti könyvtárt a közigazgatási szakkönyvtárhoz vagy az általános közművelődési könyvtárhoz (Frankfurt a/M) csatolja: nem kifogásolható, ha egyetlen központban egyesülnek ez intézmények, csupán az legyen biztosítva, hogy egyik cél sem fog háttérbe szorulni. De ha közös intézetben is egyesül e három feladat, gondoskodni kell arról, hogy szakemberek intézzék az egyes ágak vezetését, mert csupán így biztosítható mindegyiknek a felvirágzása.

Budapest székesfőváros könyvtára eleinte általános közművelődési könyvtárnak volt tervezve, amely közigazgatási szakmunkákat s a város történeti emlékeit is gyűjtötte volna. Miután azonban a város nem biztosíthatott számára e sokoldalú feladatnak megfelelő javadalmazást, meg kellett szorítani tárgykörét s közigazgatási szakkönyvtárrá lett, amely a város történeti emlékeit is gyűjti. E változtatást az is elősegítette, hogy a város egyik régi szakkönyvtára, a statisztikai könyvtár a nevezett irányokat képviselte s csekély anyagi áldozattal könnyű volt modern közigazgatási szakkönyvtárrá tenni. Mindig fenmaradt azonban még a város számára azon feladat, hogy egy nagy közművelődési könyvtárt szervezzen, amelyben a város összes polgárai megtalálják az eszközöket szellemi szükségleteik kielégítésére. E nagy feladat megvalósítása eltörlődöttugyan, de reméljük, hogy a közel jövőben ez is meg lesz oldva s Budapest minden tekintetben teljesíti a kultúrváros köteleseit.

¹ Meyer, *Amerikanische Bibliotheken und ihre Bestrebungen*. Berlin, 1906. (80.)

² V. ö. Greve, *Das Problem der Bücher- und Lesehallen*. Leipzig, 1908. (426)

³ V. ö. Keysser, *Das Bibliothekswesen und die öffentliche Verwaltung*. Köln, 1905. (51)

⁴ Saint-Albin, *Les bibliothèques municipales de la ville de Paris*. Paris, 1896. (334.)

A Fővárosi Könyvtár jelentékenyebb szerzeményei az 1908. év II. negyedében.

Principales publications entrées à la Bibliothèque municipale durant le 2e trimestre 1908.

I. KÖNYVTÁRTAN. ÁLTALÁNOS KÖNYVÉSZET.

Bibliothéconomie. Bibliographie générale.

Berghoeffer, Ch. W.: Führer durch die Freiherrlich Carl von Rothschild'sche öffentliche Bibliothek. Frankfurt a. M.: Druck v. Gebr. Knauer 1908. (46) — XVI 550

Cim, Albert: Petit manuel de l'amateur de livres. Paris: F. Flammarion 1908. (254) — XVI 545

Coch, Theodor Wesley: A portfolio of Carnegie libraries, being a separate issue of the illustrations from „A book of Carnegie libraries“ Michigan: G. Wahr 1907. (VIII, 120) — XVI 552

The library of Congress and its work. Washington: Gov. print. off. 1907. (21) — XVI 539
(Library of Congress.)

Condensed rules for an author and title catalog. Prep. by the cooperation committee of the American library association 1883. Revised by advisory catalog committee 1902. Issued by the library of congress. Washington: Gov. print. off. 1904. (24) — XVI 556
(A. L. A. Rules. Advance edition.)

Special rules on cataloging. To Supplement A. L. A. Rules Advance ed. 1—21. Issued for the use of the catalog division of the library of congress. Washington: Gov. print. off. 1906. (26) — XVI 555
(Library of Congress.)

Campbell, J. Maud: Selected list of Hungarian books. Compiled for the New Jersey public library commission. Adopted for use by the league of library commissions Boston: A. L. A. Publ. Board. 1907. (12) — XVI 560
(Am. libr. assoc. Publ. board. Foreign book list 2.)

American Library Association catalog. 8000 volumes for a popular library, with notes. 1904. Prepared by the New York State Library and the Library of Congress. Ed. Melvil Dewey, May Seymour & H. L. Elmsdorf. Washington: Gov. print. off. 1904. (485) — XVI 542
(Library of Congress.)

Attiker, Emma: Selected list of German books. Recommended for a small public library. Boston: A. L. A. Publishing Board 1907. (58) — XVI 543
Catalog der Bibliothek des Magistrats zu Berlin. [Neubst] Nachtrag 1—2. Berlin: Druck von Gebr. Grunert 1902—07. 3 Bde — XVI 546

Coole's Index to periodical literature. 5th suppl. London: Paul, Trench, Trübner & Co. 1908. 1. vol. — XVI 548
5. Ed. by Fletcher, William I. & Mary Poole. 1908. (XV, 714.)

III. BÖLCSESZET.

Philosophie.

† Couturat, Louis: Die philosophischen Prinzipien der Mathematik. [1906?] Übers. v. Carl Siegel. Leipzig: W. Klinkhardt 1908. (XIII, 328) — XVII 1206
= Philos.-soziol. Bücherei. 7.

† Eisler, Rudolf: Grundlagen des Geisteslebens. Leipzig: W. Klinkhardt 1908. (IV, 306) — XVII 1206
= Philos.-soziol. Bücherei. 6.

† Lachelier, J.: Psychologie und Metaphysik. Grundlagen der Induktion. [1885.] Nach der 5. Aufl. deutsch v. Rudolf Eisler. Leipzig 1908. (IV, 130) — XVII 1206
= Philos.-soziol. Bücherei. 11.

Lange, Friedrich Albert: Geschichte des Materialismus und Kritik seiner Bedeutung in der Gegenwart. Hrsg. O. A. Elissen. Bd. 1—2. Leipzig: Ph. Reclam jun. [1905.] 2 Bde. — XXV 645
1. Geschichte des Materialismus bis auf Kant. [1873.] (567)
2. Geschichte des Materialismus seit Kant. [1875.] (700)

IV. EGYHÁZ.

Église.

Kun Béla: Magyar református egyházalkotmány. Debrecen: Hegedüs & Sándor 1908. (351) — Mo XX 623

Zsilinszky Mihály: Az 1848-iki vallásügyi törvény-cikk története Bp.: Luthertárs. biz. 1908. (IV, 82) — Mo XX 604

V. TÁRSADALOMTUDOMÁNY.

Sociologie.

Kézikönyvek és vegyes értekezések.

Bücher, Karl: Die Entstehung der Volkswirtschaft. Vorträge und Versuche. [1893.] 6. Aufl. Tübingen: H. Laupp 1908. (IX, 464) — XVIII 784

† Durkheim, Emile: Die Methode der Soziologie. [1897.] Aut. Übers. nach d. 4. Aufl. Leipzig: W. Klinkhardt 1908. (VII, 177) — XVII 1206
= Philos.-soziol. Bücherei. 5.

Eleutheropoulos, A.: Soziologie. [1904.] 2. erw. u. umgearb. Aufl. Jena: G. Fischer 1908. (XII, 232) — XVII 1364

Giddings, Franklin Henry: A szociológia elvei. A társulás és társas szerveződés jelenségeinek elemzése. [1896.] Ford.: Dienes Valéria. Bp. Grill K. 1908. (XVIII, 548) — XVII 1373
(Társadalomtud. könyvtár.)

Molinari G. de: Théorie de l'évolution. Par's: F. Alcan 1908. (257) — XVII 785
(Économie de l'histoire.)

Monier, Camille: Résumé de sociologie [Paris]: E. Pelletan 1904. (208) — XVII 1356
(Bibliothèque sociale & philosophique.)

Simmel, Georg: Soziologie. Untersuchungen über die Formen der Vergesellschaftung. Leipzig. Duncker & Humblot 1908. (732) — XVII 1362

Spencer, Herbert: An autobiography. Vol. 1—2. London: Williams & Norgate 1904. 2. vol. — XVII 1360

†**Tarde, G.:** Die sozialen Gesetze. [1898.] Übers. v. Hans Hammer Leipzig: W. Klinkhardt 1908. (IV, 108) — XVII 1206
== Philos.-soziol. Bücherei, 4.

Winter, Max: Im dunkelsten Wien. 6.—10. Tsd. Wien: Wiener Verl. 1904. (152) — Bécs 202

Egyes társadalmi képződmények.

Család. Osztályok. Vallás. Faj és nemzet.

Bell, (Hugh): At the works. A study of a manufacturing town. [1907.] 2. ed. London: E. Arnold 1907. (XII, 272) — Br 358

An das Forum Europa's. Aufruf des am 4. Juni 1894 zu Bukarest abgehaltenen National-Meeting's der Bürger des Königreichs Rumänien in Angelegenheit der rumänischen Frage in Ungarn und Siebenbürgen. Bukarest: C. Göbl 1894. (136) — Mo XVII 160

Danzer, Carl M.: Das neue Österreich. Eine politische Rundfrage. Wien: C. Konegen 1908. (XVI, 157) — Au 575

Davison, Ellen Scott: Some forerunners of St. Francis of Assisi. Diss. New-York 1907, (75) — XXIV 172

Earp, Edwin L.: Social aspects of religious institutions. New-York: Eaton Mains 1908. (XII, 152) — XVII 1351

Éhen Gyula: A polgár. Szombathely: Seiler H. ut. ny. 1905. (97) — XX 534

Gohier, Urbain: La terreur juive. [1906.] 4. éd. augm. Paris: L'Edition 1908. (71) — Fr 485

Janssen, A.: Liberale Bauernpolitik. Berlin: Verl. d. „Hilfe“ 1908. (132) — Nm 1008

Lewis, Austin: The rise of the american proletarian. Chicago: Kerr & Co. 1907. (213) — Am 422

Lux, H.: Die Juden als Verbrecher. Eine Beleuchtung antisemitischer Beweisführung. München: Verl. f. Gesellschaftswiss. 1894. (32) — XVII 1328
(Samm. gesellschaftswiss. Aufsätze. 3.)

Mercator: A nemzetiségi kérdés és a magyar birodalmi eszme. Bp.: Ráth M. 1908. (65) — Mo XX 630

†**Was will die Mittelstandsbewegung? Ihre praktischen und idealen Ziele.** Gautzsch: F. Dietrich 1908. (16) — XVII 529
== Kultur u. Fortschritt. 171.

Report of an enquiry by the board of trade into working class-rents, housing and retail prices, together with the standard rates of wages prevailing in certain occupations in the principal industrial towns of the United Kingdom. With an introductory memorandum. London: Darling & Son 1908. (LIII, 616) 2° — IV q 211
(Cost of living of the working classes.)

Les roumains hongrois et la nation hongroise. Réponse au mémoire des étudiants universitaires de Roumanie. Publ. p. les étudiants de l'Université de Budapest; l'Ecole polytechnique de Budapest [etc.] Bp.: imp. Soc. Franklin 1891. (64) — Mo XX 633

†**Schücking, Walther:** Das Nationalitätenproblem. Eine politische Studie über die Polenfrage und die Zukunft Österreich-Ungarns. Dresden: Zahn & Jaensch 1908. (79) — XVII 754
== Neue Zeit u. Streitfragen, 2—3.

Vandervelde, Emile: Le sort des campagnards s'améliore-t-il? Un village brabançon en 1883, Gaesbeek, ce qu'il est devenu. Bruxelles: Misch & Thron 1907. (72) — XVII 1340

Keresztény szociálizmus. Állam-szociálizmus.

Bericht über die Verhandlung des deutschen Arbeiter-Kongresses. Berlin. Hersg. durch d. Ausschuss d. Kongresses. Cöln: Christl. Gewerkschaftsverl. 1. Bd. — Nm 1011
2. Berlin, okt. 1907. (240)

Erkelenz, Anton: Arbeiterkatechismus. Eine Erklärung des Programms der freiheitlich-nationalen Arbeiterschaft. Berlin: Buchverl. d. Hilfe 1908. (176) — Nm 1019

Métin, Albert: Le socialisme sans doctrines. La question agraire et la question ouvrière en Australie et Nouvelle-Zélande. Paris: F. Alcan 1908. (III, 281) — Ausztr. 22
(Bibl. gén. d. sciences soc.)

Millerand, A.: Travail et travailleurs. Paris: E. Fasquelle 1908. (XIX, 330) — XVII 1363

Mi a patronage? Kiadja a patronage elnöksége. Bp.: Stephaneum ny. r.-t. 1907. (81) — XVII 1357

Szociálizmus.

Bernstein, Ed.: Sozialismus und Demokratie in der grossen englischen Revolution. [1894.] 2. durchges. verm. u. ill. Ausg. Stuttgart: Dietz Nachf. 1908. (XIII, 367) — Br 245

Bolgar Elek: A gazdasági munkásmozgalom fejlődés-tanához. Bp.: Deutsch Zs. & tsa 1908. (20) — Am 433
(Huszadik Század könyvtára. 32. K. I. a H. Sz.-ból.)

†**Ferri, Enrico:** Die revolutionäre Methode. Übers. Robert Michels. Mit einer einleitenden Abh. R. Michels: Die Entwicklung der Theorien im modernen Sozialismus Italiens. Leipzig: L. C. Hirschfeld 1908. (92) — XVII 385
== Hauptw. d. Sozialismus u. Sozialpol. 9.

Issaieff, A. A.: Der Sozialismus und das öffentliche Leben. Aus d. Russischen übersetzt. Stuttgart: Dietz Nachf. 1903. (VII, 608) — XVII 1375

Issaieff, A. A.: Sozialpolitische Essays. Stuttgart: Dietz Nachf. 1902. (VII, 351) — XVII 1374

Kautsky, Karl: Die historische Leistung von Karl Marx. Berlin: Buchhandl. Vorwärts 1907. (48) — XVII 1344

Ludwig, Franz: Kommunismus, Anarchismus, Sozialismus. Geschichtliches und Kritisches. [1908?] 2. Aufl. Berlin: Reichsverb.-Verl. 1908. (VI, 199) — XVII 1371

Mandello, Jules: Le mouvement social en Hongrie. Paris: Giard & Brière 1894. (16) — Mo XVII 157 (Extr. de la Revue intern. de Sociologie.)

Muckle, Friedr.: Henri de Saint-Simon. Die Persönlichkeit und ihr Werk. Jena: G. Fischer 1908. (VI, 84) — XVII 1345

Die Sozialdemokratie im Deutschen Reichstag. H. 1—3. Berlin: Vorwärts 1907—1908. 3 He. — Nm 817

1. Bebel, A.: Die parlamentarische Tätigkeit des Deutschen Reichstages und der Landtage und die Sozialdemokratie von 1871 bis 1874. 1907. (66)

2. Bebel, A.: Die parlamentarische Tätigkeit des Deutschen Reichstages und der Landtage und die Sozialdemokratie von 1874 bis 1876. 1907. (70—184)

3. Bebel, A.: Die sozialdemokratischen Wahlaufträge für die Reichstagswahlen 1881, 1884, 1887. 1908. (187—273)

Tugan-Baranowsky, Michael: Der moderne Sozialismus in seiner geschichtlichen Entwicklung. Dresden: O. V. Böhmert 1908. (197) — XVII 1342

The case against socialism. A handbook for speakers and candidates. With. pref. A. J. Balfour. London: Allen & Sons 1908. (VII, 537) — XVII 1353

Villiers, Brougham: The socialist movement in England. London: T. Fisher Unwin 1908. (XIII, 339) — Br 344

VI. STATISZTIKA. DEMOLÓGIA.

Statistique. Démographie.

Vegyes értekezések. Kézikönyvek.

Juraschek, Franz v.: Die Staaten Europas. Statistische Darstellung begr. von H. F. Brachelli. [1852?] 5. Aufl. Leipzig: Irgang 1907. (995) — XI 292

Verhandlungsbericht über die [im] Mai 1907 zu Dortmund abgehaltene 21. Konferenz der Vorstände Statistischer Ämter Deutscher Städte. Dortmund: Boden & Firchow 1907. (52) 2° — III q 283 (Verband Deutscher Städtestatistiker)

Zizius, Joh.: Theoretische Vorbereitung und Einleitung zur Statistik. Wien: J. Geistinger 1810. (280) — X 258

Népesedés.

Fabre, J.: La dépopulation à Lyon. Ses principaux remèdes: protection de la grossesse, liberté de tester, allaitement rationnel. Rapport. Lyon: Imp. Réunies 1907. (30) — V 302

Gillfooy, William H.: The death rate of the city of New York as affected by the cosmopolitan character of its population. New York: Wood & Co [1908.] (15) — VIII 145

Malthus, T. R.: An essay on the principle of population; or a view of its past and present effects on human happiness; with an inquiry into our prospects respecting the future removal or mitigation of the evils which it occasions. [1798.] 6. ed. Vol. 1—2. London: J. Murray 1826. 2 vol. — XII 251

Sztille: Die Bevölkerungsfrage in alter und neuer Zeit. Berlin: L. Heuser 1889. (67) — XII 252

Stradner, Josef: Der Fremdenverkehr. Eine volkswirtschaftliche Studie. Graz: Verl. Leykam 1905. (139) — XVIII 786

Tronnier, Richard: Beiträge zum Problem der Volksdichte. Stuttgart: Strecker & Schröder 1908. (88) — XII 253

Kivándorlás. Telepítés.

Antal Géza: Az amerikai magyarság jövője nemzeti szempontból. Pápa: Föisk. Könyvny. 1908. (44) — Mo XII 54

†**Amerikai kivándorlás és visszavándorlás.** A M. T. E. szakértekezletén 1908. évi jan. 24-én és 25-én mondott beszédek és az az által kiküldött tisz bizottság emlékirata. Bp.: M. T. E. 1908. (112) — A Magy. Társadalomtud. Egy. közl. 3. — Mo XVII 147

Lévay Lajos báró: A kivándorlás és városaink pénzügyeinek rendezése. Bp.: Pesti könyvny. r. t. 1907. (66) — Mr XII 53

Lovas Sándor: A legújabb állami telepítések Magyarországon. Bp.: Pallas ny. 1908. (426) — Mo XII 56 (A m. kir. földmívelésügyi min. kiadv. 1908. 2.)

Memorandum on the history and functions of the emigrants information office. London: Darling & Son 1907. (10) 2° — Br q 87 (Emigration.)

VII. KÖZGAZDASÁGTAN.

Économie politique.

Kézikönyvek és vegyes értekezések.

Brentano, Lujo: Die Entwicklung der Wertlehre München: Bayer. Akad. d. Wiss. 1908. (84) — XVIII 787 (Sitzungsber. d. königl. Bayer. Akad. d. Wissensch.)

†**Cairnes J. E.:** Vezérelvek a közgazdaságtan köréből, újból kifejtve. [1874.] Ford. Jónás János. Bp.: Grill K. 1908. (VII, 372) — XVIII 511 — Magy. közgazd. könyvtár 6.

Gide, Charles: Principes d'économie politique. [1884.] 11e éd. corr. et augm. Paris: Larose & Tenin 1908. (XII, 659) — XVIII 768

Hahn, Ed.: Die Entstehung der wirtschaftlichen Arbeit. Heidelberg: C. Winter 1908. (IV, 109) — XVIII 774

Kuhlmann, Ernst: Das Recht der gesetzlichen Berufsvertretung (Berufskammern) in allgemeiner Darstellung nach Reichsrecht, preussischen und badischen Recht. Karlsruhe: G. Braun 1908. (105) — Nm 1006 (Freiburger Abhandl. aus d. Geb. d. öff. Rechts. 13.)

Laveleye, Émile de: *Éléments d'économie politique.* [1882.] 8e éd. Paris: Hachette & Cie 1908. (IV, 207) — XVIII 791

Lifschitz, F.: *Zur Kritik der Boehm-Bawerkschen Werttheorie.* Leipzig: Engelmann 1908. (115) — XVIII 771

Schirmacher [Käte]: *La spécialisation du travail par nationalités à Paris.* Paris: A. Rousseau 1908. (174) — V 330
(Bibl. du Musée social.)

Sorel, G.: *Introduction à l'économie moderne.* [1903.] 2e éd. Paris: G. Jaques 1903. (385) — XVIII 790
(Bibl. d'études socialistes. 13.)

Strieder, Jacob: *Zur Genesis des modernen Kapitalismus. Forschungen zur Entstehung der grossen bürgerlichen Kapitalvermögen am Ausgange des Mittelalters und zu Beginn der Neuzeit, zunächst in Augsburg.* Leipzig: Duncker & Humblot 1904. (XIV, 233) — XVIII 779

Walras, Léon: *Théorie mathématique de la richesse sociale.* Lausanne: Corbaz & Cie 1883. (253) — XVIII 782

Watkins, G. P.: *The growth of large fortunes. A study of economic causes affecting the acquisition and distribution of property.* New York: The Macmillan Co. 1907. (IV, 176) — XVIII 767
(Publ. of the Am. Econ. Assoc. 3d ser. Vol. 8. No 4.)
[Bibliography: p. 164—170]

Wieser, Friedr. v.: *Über den Ursprung und die Hauptgesetze des wirtschaftlichen Wertes.* Wien: A. Hölder 1884. (XIV, 214) — XVIII 781

Gazdasági leírás és történet.

L'année sociale et économique en France et à l'étranger 1907. Par Paul Fesch. Paris: M. Rivière 1908. (VIII, 683) — XVII 1365

Clerget, Pierre: *La Suisse au 20e siècle. Étude économique et sociale.* Paris: A. Colin 1908. (268) — Sv 148

Colescu, L.: *Progresele economice ale Romaniei indeplinite sub domnia M. S. regui Carol I. 1866—1906. tablouri figurative si notite explicative. — Progrès économiques de la Roumanie réalisés sous le règne de Carol I. Tableaux graphiques et notices explicatives.* Bucuresti: C. Göbl 1907. (111, 2 tabl. — Tk 121

Hirsch, Paul: *La situation économique de la France et la transformation sociale.* Préf. de Gabriel Séailles. Paris: Cornély & Cie 1907. (VIII 119) — Fr 470

Jürgens, Ado: *Wirtschafts- und Verwaltungsgeschichte der Stadt Varel.* Oldenburg: G. Stalling 1908. (VIII, 188) — III 715

Lahovary, J. N.: *Progrès de la Dobrodja depuis l'annexion jusqu'aujourd'hui 1878—1906. Tableau graphique. — Progresele Dobrogei dela anexarea până astăzi 1878—1906. Tableau grafic.* Bucuresti: A. Baer 1907. (12) 4° — Tk q 64

Skizzen aus dem sozialen Leben Österreichs. Ein Beitrag zur Charakteristik der österreichischen Verhältnisse. Leipzig: Luckhardt 1871. (51) — Au 569

Kartellek és trösztök. Szövetkezetek.

Bertrand, Louis: *Histoire de la coopération en Belgique. Les hommes — Les idées — Les faits.* Préf. par Emile Vandervelde. Bruxelles: Dechenne & Cie 1902. 2 vol. — Bg 11

Liefmann, Robert: *Kartelle und Trusts.* [1905.] 2 Aufl. 4—5. Tausend. Stuttgart: H. Moritz 1908. (143) — XVIII 88
(Bibl. d. Rechts- u. Staatskude. 12.)

Lindecke, Otto: *Das Genossenschaftswesen in Deutschland.* Leipzig: Göschen 1908. (14) — Nm 102
(Sammlung Göschen.)

Földtulajdon.

Bernát István: *A földbirtok megosztásáról.* Bp. Stephaneum ny. r. t. 1908. (41) — XVIII 76
(A Magyar Gazdaszövetség kiadványa.)

Библиографический указатель литературы по статистикъ землевладения. Bibliographie de Grund- und Boden-Mobilisierungsfrage und Immobilien-Besitzwechsel-Statistik. C.-Петербургъ 1904. (121, V) — XVI 54

(Материалы по статистикъ движения землевладения въ россіи 8.) (Materialien zur Statistik des Immobilien-Besitzwechsels, hrsg. v. Departament f. direkte Steuern. H. 8)

Bredt, Joh. Viktor: *Nationalökonomie des Bodens.* Berlin: Bruer & Co. 1908. (141) — XVIII 77

Delpach, Georges: *Du bail à colonage partiaire. Les usages suivis en pays Toulouse.* Thèse Toulouse: Imp. Saint-Cyprien 1907. (X, 294) — Fr 47

Mattyasovszky Miklós: *A földjádék Bp. Eggenberger 1908. (X, 227) — XVIII 76*

Oppenheimer, Franz: *Grossgrundeigentum und soziale Frage. Versuch einer neuen Grundlegung der Gesellschaftswissenschaft.* Berlin: Deutsch Verlaghaus. [o. J.] (XVI, 540) — XVII 133

Reibnitz, Kurt Freih. v.: *Familienfideikommiss. Ihre wirtschaftlichen, sozialen und politischen Wirkungen.* Berlin: C. Heymann 1908. (IV, 114) — XVIII 77

Schüz, Carl Wolfg. Christ: *Ueber den Einfluss der Verteilung des Grundeigentums auf das Volks- und Staatsleben.* Stuttgart: J. G. Cotta 1836 (X, 180) — XVIII 76

Lakáskérdés és telekpolitika.

(L. még: Lakáségszégügy.)

Das Einküchenhaus, seine Zwecke, Ziele, Einrichtungen. Berlin: Zentral-Stelle f. Einküchenhäuser. [1907.] (32) — Berl 13

Engelhard, C. V.: *Vorschriften über den Geschäftsbetrieb der gewerbmässigen Vermittlungs-Agenten Immobilien-Verträge (Immobilien-Makler). Erlas des Ministers für Handel und Gewerbe, nebst einer Geschäfts-Anweisung für Grundstück- und Hypotheken-Makler.* Hannover: C. V. Engelhard 1907. (117) — Pr 202

Falloise, Maurice: De la construction d'habitations ouvrières. Notice. Liège: imp. La Meuse 1906. (69) (Ville de Liège.) — VII 335

Das Gesetz vom 8. Juli 1902. R. G. Bl. Nr. 144., betr. Begünstigungen von Gebäuden mit gesunden und billigen Arbeiterwohnungen, samt Durchführungsvorschrift und Nachtragsordnungen. Hrsg. von der Zentralstelle f. Wohnungsreform in Österreich. Wien: Manz 1908. (VIII, 120) — Au 598 (Manz'sche Gesetz-Ausgabe.)

Gutachten über die Wohnungsfrage mit bes. Berücks. der Nürnberger Verhältnisse. Anträge an die gemeindlichen Kollegien der Stadt Nürnberg behufs Stellungnahme zur Wohnungsfrage. Nürnberg: Druck v. U. E. Sebald 1898. (66) — III 768

Mangoldt, K. v.: Bodenspekulation oder gemeinnützige Bodenpolitik für Gross-Berlin. Ein Reformunterschlagn. Berlin: C. Heymann 1908. (34) — Berl 137

Nettlefold, J. S.: Practical housing. Letchworth: Garden city press 1908. (XI, 200) — Br 343

Provvedimenti per la costruzione di case economiche pei ferrovieri, legge 14 luglio 1907, n. 553 e modificazioni successive, legge 2 gennaio 1908, n. 5. con note. Milano: L. G. Pirola 1908. (59—70) — OI 208

(Aggiunta alla legge sulle case popolari.)

Rapport annuel sur les travaux du Comité officiel de patronage des habitations ouvrières et des institutions de prévoyance en 1907. Morlanwelz: imp. A. Biche 1908. 1 br. — VII 339 (Cantons de Binche & de Merbes-Le-Chateau.)

Schlunck, A. F.: Die Berliner Arbeiter-Kolonie, ihre Entwicklung und Arbeit. Berlin: Verl. d. Kolonie 1908. (50) — Berl 138

Schomerus, Fr.: Wege und Ziele der Baugenossenschaften. Vortrag. Jena: G. Fischer 1908. (25) — XVII 1341

Schriften der Zentralstelle für Wohnungsreform in Österreich. H. 1—5. Wien: Selbstverl. 1907.— 1908. 5 He. — Au 597

1. **Rauchberg, Heinrich:** Ziele und Wege der Wohnungsreform in Österreich. 1907. (21)
2. **Pfeiffer, Theodor:** Arbeiter-Gärten. (Familiengärten, Schrebergärten, Lauben-Kolonien, Jardins ouvriers, Jardin de famille, coin de terre.) 1908. (23)
3. Die Steuer und Gebührenlast der gemeinnütziger Vereinigungen und Zwecke der Errichtung von Kleinwohnungen. (Erwerbs- und Wirtschafts-Genossenschaften, Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Aktiengesellschaften.) 1908. (29)
4. **Oppenheimer, Felix Freih. v.:** Die Beschaffung der Geldmittel für die gemeinnützige Bautätigkeit 1908. (19)
5. **Koska, Max:** Wohnungsfürsorge durch Beamtenbaugenossenschaften. 1908. (32)

Vogel, Hugo Emanuel: Die Fürsorge für Volkswohnungen auf dem Gebiete der Steuer- und Verwaltungsgesetzgebung in Österreich. Eine wirtschaftspolitische Studie zur Schaffung eines Volkswohnungsgesetzes. Wien: M. Perles 1908. (10) — Au 571

Földmívelés.

Claassen, Walter: Die deutsche Landwirtschaft. Leipzig: B. G. Teubner 1908. (VI, 118) — Nm 1017 (Aus Natur u. Geisteswelt. 215.)

Reitz, Adolf: Zur Hebung des Trinkmilchverbrauchs. Stuttgart: Verl. d. ill. deutsch. milchwirtsch. Presse [1908.] (16) — XXIII 759

Winslow, Kenelm: The production and handling of clean milk. New York: W. R. Jenkins Co. 1907. (207) — XXIII 756

Ipar.

Bericht der 25. Kommission über den derselben zur Vorberatung überwiesenen Entwurf eines Gesetzes, betr. die Abänderung der Gewerbeordnung. Berichterstatter: Dröschner. Berlin: C. Heymann. [1908.] (60) 2° — Nm q 66

Courcelle, Louis & J. Lemaitre: Législation du bâtiment. Propriété. Origine et évolution. Régime actuel. Servitudes foncières [etc.] Paris: Dunod & Pinat 1908. (VIII, 993) — Fr 480

Heller, Emil: Das österreichische Gewerberecht mit Berücks. der Gewerbenovelle vom 5. Februar 1907. RGBI. Nr. 26. Wien: Bh. Manz 1908. (XXXIX, 1120) — Au 579

†Muthesius, Hermann: Wirtschaftsformen im Kunstgewerbe. Vortrag. 1908. (31) — XVIII 622 (Volkswirtschaftliche Zeitfragen. 233.)

Otto, Eduard: Das deutsche Handwerk in seiner kulturgeschichtlichen Entwicklung [1899.] 3. durchges. Aufl. Leipzig: B. G. Teubner 1908. (VI, 147) (Aus Natur u. Geisteswelt. 14.) — Nm 1016

Sombart, Werner: Gewerbewesen. T. 1—2. Leipzig: G. J. Göschen 1904. 2 Bde. — XIV 66 (Sammlung Göschen. 203—204.)

Soušek, Jakob: Gewerbliche Betriebsanlagen nach österreichischem Gewerberecht. Wien: M. Perles 1908. (VII, 144) — Au 595

Szabályrendelet a sütőipar gyakorlása s a műhelyek berendezése, a kenyér s a péksütemények forgalomba hozatala, valamint a munkaadók és segédzemélyzetük között való munkaviszony tárgyában. Bp.: Sz. törv. kiad. [é. n.] (23) — Bp 2073 (Bp. sz. f. v. szabályrendeletei.)

Törvényjavaslat az ipar gyakorlásáról, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottak védelméről. Előadói tervezet. Kiadja: Kossuth Ferenc. Bp.: Athenaeum 1908. (234) 4° [2 példány] — Mo XIV q 35

Volger, Bruno: Die deutsche Gewerbepolitik nach ihrer Entwicklung und ihrem gegenwärtigen Stande. Leipzig: G. H. Wigand 1908. (352) — Nm 1012 (Die Politik d. Deutschen Reiches Bd. 3.)

Kereskedelem.

Cunningham, W.: The industrial revolution. Being the parts entitled Parliamentary Colbertism and laissez faire, repr. from The Growth of english industry and commerce in modern times. Cambridge: Univ. Press 1908. (XXII, 403—886) — Br 342

Hall, Hubert: A history of the custom-revenue in England. From the earliest times to the year 1827. P. 1—2. London: E. Stock 1892. 2 vol in 1
1. Constitutional history. (327) — Br 327
2. Fiscal history. (288)

Macfarlane, John J.: Foreign trade of the United States for 1907. Philadelphia: Philadelphia Commercial Museum 1908. (28) — Am 425 (Repr. from Commercial America.)

Aus den Warenhäusern beider Welten. Die Organisation der grössten berliner, pariser und amerikanischen Warenhäuser. [—] 3. verbess. Aufl. d. Buches: „Was können wir von den Warenhäusern lernen?“ Berlin: Schottländer & Co. [1907.] (236) — XV 201

Közlekedés.

Közüti vasutak.

Auszug aus den stenographischen Berichten der Stadtverordneten-Versammlung zu Berlin vom 7. und 11. Mai 1908. betr. die Begründung eines Verkehrsverbandes mit den Vororten. Berlin: Druck v. W. & S. Loewenthal 1908. (104) — Berl 139

Bau- und Betriebsvorschriften für Strassenbahnen mit Maschinenbetrieb. Erl. Anh: Sicherheitsvorschriften für elektrische Strassenbahnen und strassenbahnähnliche Kleinbahnen. [1898.] 2. Aufl. Cöln: Oster & Joisten 1908. (X, 60) — III 743

Royal commission on London traffic. Vol. 1—8. London: Wyman & Sons pr. 1905—6. 8 vol. 2°

1. Report of the Royal commission appointed to inquire into and report upon the means of locomotion and transport in London. 1905. (IX, 147)
2. Minutes of evidence. With index and digest, 1903. (XVII, 1299)
3. Appendices to the evidence with index. 1905. (XXXVI, 1048)
4. Appendices to the report with index. 1906. (XXII, 1011)
5. Maps and diagrams with index. 1906. (XXXVII.)
6. Maps and diagrams with index. 1906. (XXXVIII.)
7. Report by the Advisory Board of Engineers. 1905. (XXIX, 160)
8. Appendix to the report by the Advisory Board of Engineers. 1905. (XX, 678)

Port of London. Inspection by the rivers committee of Manchester, Liverpool, Southampton, Cardiff, Barry, Bristol, Avonmouth, Antwerp, Rotterdam, Bremen, Bremerhaven and Hamburg. [etc.] London: King & Son 1907. (43) 4° — XV q 7 (London County Council.)

Reichel, Frantz: L'automobile est-elle une richesse? Interview de Leroy-Beaulieu, Gide, Yves Guyot & A. Clément. Paris: imp. Renouf & Ballé [1905.] (8) — XVIII 789

Report from the select committee on cabs and omnibuses (metropolis) bill; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, and appendix. [and] index and digest of evidence to the report. London: Wyman & Sons 1906. (XLIV, 295) 2° — IV q 154

Scholtes, Ph.: Die Nürnberg-Fürther Strassenbahn 1881 bis 1906. Denkschrift aus Anlass des 25 jährigen Bestehens. Nürnberg: Selbstverl. d. Magistr. 1906. (57) 4° — III q 287

Zur Frage der Reform der Telefongebühren. Eingabe des Vereins Berliner Kaufleute und Industrieller und des Central-Ausschusses Berliner kaufmännischer, gewerblicher und industrieller Vereine an den Staatssekretär des Reichspostamts. Berlin: Puttkammer & Mühlbrecht 1908. (4°) — Nm 1023 (Veröff. d. Ver. Berl. Kaufleute u. Industrieller. 2.)

Wyssling, W.: Elektrische Bahnen in Nordamerika. Bericht über die von Wyssling und K. Wirth ausgeführte Studienreise in Nordamerika. Zürich: Rascher & Co. 1908. (III, 302) — Am 138 (Berichte d. Schweiz. Studienkomm. f. elektr. Bahnbetrieb. 1.)

Pénz- és hitelügy. Biztosítás.

Jegybankok.

†Biermer, Magnus: Die deutsche Geldverfassung. [1907.] 2. Aufl. Mit einer Nachtr.: Die Interpellation des Grafen Kanitz im Reichstag. Giessen: E. Roth 1908. (68) — XVIII 427

— Samml. nationalök. Aufsätze u. Vortr. Bd. 1. H. 10.

Csetényi József: A vámszövetség és bankközösség problémája. Bp.: Bp. Hirl. ny. 1908. (134) — Mo XVIII 155

Farkas Ferenc, Farkasfalvi: Egy nemzeti magyar hitelbank és élelem biztosító intézetnek tervezett szabályai. Buda: Magy. kir. egy. ny. 1841. (XVIII. 84) — Mo XVIII 151

Festschrift der Brandversicherungsanstalt des Kantons Bern. Hersg. bei Anlass des Begehung ihres hundertjährigen Bestandes 1807 bis 1907. Bern: Druck v. Rösch & Schatzmann 1908. (87, 17 Taf.) 2° — Sv q 6

Heim, Arthur: Scheckgesetz. Erl. Leipzig: C. E. Poeschel 1908. (57) — Nm 1005

A budapesti tőzsdén jegyzett értékpapírok táblázatos ismertetése. — Tabellarischer Ausweis der an der Budapester Börse cotirten effecten. — État tabellaire des valeurs cotées à la bourse de Budapest. Szerk. Hoch H. Henrik & Scherz József. Bp. Pester Lloyd ny. 1908. (41, IX) 4° [Magyar, német, francia.] — Mo XVIII 153

Jahrbuch des europaeischen Geldmarktes pro 1908. Übersichtliche Darstellung der europaeischen Geldmarkt-Verhältnisse im Jahre 1907 mit graphischen Vergleichs-Tabellen. Bearb. von Hugo Rosenthal. 2. Tsd. Hamburg: Selbstverl. 1908. 1 H. — XIX 199

Kreutzer, Lipót: Magyar jegybank. Adatok a bankkérdéshez. Bp.: Deutsch Zs. & ts. 1908. (96) — Mo XV 323

Kuntze, Oskar: Sparkassen und Gemeindefinanzen, deren gegenwärtige und zukünftige Gestaltung und Einrichtung. Berlin: C. Heymann 1882. (IX, 176) — III 756

Müller Vilmos: A jegybankügy. Bp.: Lampel R. 1908. (174) — XVIII 780

Fünfundzwanzig Jahre Postsparkassa. Eine Denkschrift zum 25. Jahrestage der Gründung des k. k. Postsparkassenamtes in Wien. Wien: Hof- u. Staatsdr. 1908. (36) — Bécs 197

Stenographische Protokolle über die von 8. bis 17. März 1892 abgehaltenen Sitzungen der nach Wien einberufenen Währungs-Enquête-Commission. Wien: Hof- u. Staatsdr. 1892. (V, 298) — Au 577

Raudnitz, Jos.: Das Scheckgesetz. Gesetz. v. 3. April 1906. Erl. Wien: Manz 1908. (48) — Au 576 (Manz'sche Gesetzausgabe. 77.)

Satzungen der Chemnitzer Stadtbank. Chemnitz: Druck v. Pickenhahn & S. [1903.] (6) — III 710

Tschurn, Karl: Die Entwicklung des Verwaltungsorganismus der Oesterreichisch-Ungarischen Bank vormals priv. österreichischen Nationalbank. Wien: A. Hölder 1908. (43) — Au 572

Westphal, Philipp: Die Aufnahme der Baarzahlungen in Oesterreich-Ungarn. Ein Compromiss-Vorschlag. Wien: W. Braumüller 1892. (123) — Au 593

Városok élelmezése.

†Brandt, Paul: Die Fleischversorgung von Karlsruhe, Mannheim und Ludwigshafen a. Rh. Karlsruhe: G. Braun 1901. (146) — XVIII 529

— Volkswirtsch. Abhandl. d. Badischen Hochschulen. Bd. 9. H. 6.

Freythüthige Gedanken über die Theuerung in Wien. Von. F. G. v. K. Wien: L. Grund 1816. (VIII, 77) — Bécs 201

Die beste Lösung der Verzehungssteuer- und Linienwall-Frage zugleich der beste Weg für die Brodversorgung und die Fleischversorgung von Wien und den Vororten. Wien: Comm. Verl. v. G. Szelinski 1889. (75) — Bécs 198

Nicolas, E. & Porcher, Ch.: De la municipalisation du lait. Evreux: imp. Hérissay & fils 1907. (251—259, 303—311) — XX 540
(L'hygiène de la viande et du lait.)

Rubner, Max: Volksernährungsfragen. Leipzig: Akad. Verlagsges. 1908. (IV, 103) — XXIII 775

VIII. MUNKÁSKÉRDÉS ÉS TÖRVÉNYHOZÁS.

Question et législation ouvrières.

Vegyes értekezések.

Compte rendu de la 4me assemblée générale du comité de l'Association Internationale pour la protection légale des travailleurs tenue a Genève, septembre 1906. Suivi de rapports annuels de l'Association internationale et de l'Office international du travail et de tableaux syoptiques. Publ. p. le Bureau de l'Association. Paris: Berger-Levrault & Cie 1907. (XVI, 163) — XVII 1369
(Publ. de l'Ass. intern. p. la prot. légale d. travailleurs. 3.)

Dietzel, Heinrich: Das Producenteninteresse der Arbeiter und die Handelsfreiheit. Ein Beitrag zur Theorie vom Arbeitsmarkt und vom Arbeitslohn. Jena: G. Fischer 1903. (VIII, 118) — XVIII 766

Métin, Albert: Les traités ouvriers; accords internationaux de prévoyance et de travail. Textes officiels, commentaire et historique. Paris: A. Colin 1908. (XVI, 272) — XVII 1338

Reichsberg, N.: Soziale Gesetzgebung und Statistik. Ein Beitrag zur Errichtung eines eidgenössischen sozialstatistischen Amtes. Bern: Scheitlin & Cie 1908. (VII, 138) — Sv 149

Ipari és kereskedelmi munkások.

Bonneff, Léon & Maurice: La vie tragique des travailleurs. Enquêtes sur la condition économique et morale des ouvriers et ouvrières d'industrie. Préf. de Lucien Descaves. Paris: J. Rouff & Cie [1908.] (XIII, 338) — XVII 1361

Dienstvertrag. Sonntagsruhe, Laden- und Kontor-schluss, Handels-Inspektoren. Drei Gesetzentwürfe und ihre Begründung dem österreichischen Abgeordnetenhaus überreicht. Hamburg: verl. d. Deutsch. nat. Handlungsgehilfen-Verb. 1908. (121)
(Schr. d. d. H. V. 17.) — Au 581

Iuszar Károly: Magyarország ipari munkásai. Szabadka: Szabadkai nyomda és hirlapkiadó váll. ny. 1908. (31) — Mo XVII 155

Report from the select committee on hand-loom weavers' petitions; with the minutes of evidences and index. [London] 1835. (XXII, 320) 20

— Br q 85

Taubner Vilmos & Lengyel Samu: Az ipartörvény-tervezet és a kereskedelmi alkalmazottak. Birálatos megjegyzések az új ipartörvény tervezetnek a magántisztviselőket és kereskedelmi alkalmazottakat illető részeihez. Bp.: Keresk. Alkalmazott kiadóhiv. 1908. (82) — Mo XVII 150

Cselédek és mezőgazdasági munkások.

Conrad, Elsa: Das Dienstbotenproblem in den nordamerikanischen Staaten und was es uns lehrt. Jena: G. Fischer 1908. (39) — Am 419

Fraccacreta, Angelo: Il movimento operaio nell' agricoltura francese. Napoli: L. Piero 1907. (168) — Fr. 377

Gessler, Ottó: Bayerisches Dienstbotenrecht. Ein Leitaden vornehmlich für Dienstherrschaften und Diensboten. München: Ph. L. Jung 1908. (188) — Bj 68

Salmon, Lucy Maynard: Domestic service. [1897.] 2nd ed. with an additional chapter on domestic service in Europa. New York: Macmillan Co. 1901. (XXV, 338) — XVII 1352
[Bibliography: 317—322]

Statistica preturilor de munci agricole după contractele scrise si invoie de verbale din anii 1904—1907. Statistique des prix des travaux agricoles selon les contrats et les conventions verbaies conclues dans les années 1904—1907. Bucaresti: C. Göbl 1908. (LXXXI, 392) 40 — Tk q 64
(Ministerul agriculturii, industrial commertului si domeniilor.)

Hatóságok munkásai.

[Arbeitsordnungen der Stadt Cöln.] [H. 1—14.] Cöln: Kölner Verl. Auss. u. Druckerei. A. G. 1901—8. 14 He. — III 724

- [1.] Allgemeine Bestimmungen für die städtischen Arbeiter gültig auch für die Bediensteten der städtischen Bahnen 1906. (31)
- [2.] Vorschriften betr. die städtischen Arbeiterausschlüsse. 1906. (10)
- [3.] Arbeitsordnung für die städtischen Bäder. 1907. (17)
- [4.] Arbeitsordnung für die bei der städtischen Friedhofverwaltung beschäftigten Arbeiter. 1907. (9)
- [5.] Arbeitsordnung für den Betrieb der städtischen Gartenverwaltung. 1907. (11)
- [6.] Arbeitsordnung für die Gas-, Elektrizitäts- und Wasserwerke. 1908. (50)
- [7.] Arbeitsordnung für die Arbeiter der Hafenverwaltung. 1907. (41)
- [8.] Arbeitsordnung für die Kutscher des Fuhrparks. 1907. (9)
- [9.] Arbeitsordnung für die Arbeiter der städtischen Marktverwaltung. 1901. (30)
- [10.] Arbeitsordnung für das Kraftwerk Ostheim und die Leitungsanlagen der Vorortbahnen. 1907. (13)
- [11.] Arbeitsordnung für die Arbeiter des Schlacht- und Viehofes. 1907. (51)
- [12.] Arbeitsordnung für die Werkstätten der Städtischen Strassenbahnen. [u.] Anhang: Unfallverhütungsvorschriften. 1907. (52)
- [13.] Arbeitsordnung für die Arbeiter der Strassenreinigung. 1907. (9)
- [14.] Arbeitsordnung für die Arbeiter des Tiefbauamtes. 1907. (13)

[Bestimmungen für die Gemeinde-Arbeiter der Stadt Kiel.] [H. 1—3.] Kiel 1906—1907. 3 He. — III 735

- [1.] Über die Fortzahlung des Lohnes an die ständigen Arbeiter der Stadt Kiel bei Behinderung an der Dienstleistung. 1907. (3)
- [2.] Über die Fortzahlung der Dienstvergütung an die privatrechtlich Angestellten der Stadt Kiel bei Behinderung an der Dienstleistung. 1907. (3)
- [3.] Über Arbeiterausschlüsse in den Betrieben der Stadt Kiel. 1906. (6)

Budapest székesfőváros tekintetes Tanácsához Előterjesztése az elnöki ügyosztálynak az altiszti és szolgai létszámhoz tartozó fővárosi alkalmazottak helyzetének javítása és jogviszonyainak rendezése ügyében. Bp.: Házi ny. 1908. (19) 2° — Bp q 718

Emlékirat a székesfővárosi alkalmazottak fizetés-
rendezése alkalmából 1908. január hó. Bp.: Stsz
D. 1908. (7) 4° — Bp q 714
(Bp. székesfőv. altisztek szakosztálya.)

Protokoll der Verhandlungen des 2. Verbandstages [des Verbandes der in Gemeindebetrieben beschäftigten Arbeiter u. Unterangestellten.] Berlin April 1900. Berlin: Selbstverl. 1900. (30) — Nm 1028

A munkaviszony.

Munkaszerződés. Békéltetés. Kollektív szerződések.

Broadhead, Henry: State regulation of labour and labour disputes in New Zealand. A description and a criticism. Christchurch: Whitcombe & Tombs 1908. (III, 230) — Ausztr. 21

Günther, Ad. Der Tarifvertrag in München, seine geschichtliche Entwicklung, seine rechtliche Struktur seine statistisch wirtschaftlichen Grundlagen. München: J. Lindauer 1908. (IV, 136) — III 713
(Einzelschriften d. Stat. Amts. d. Stadt. München. 7.)

Imle, Fanny: Gewerbliche Friedensdokumente. Entstehungs- und Entwicklungsgeschichte der Tarifgemeinschaften in Deutschland. Jena: G. Fischer 1905. (VI, 566) — Nm 1010

Wölbling, Paul: Der Akkordvertrag und der Tarifvertrag. Eine Darstellung zweier Vertragsarten aus dem modernen Wirtschaftsleben. Berlin: J. Guttentag 1908. (XII, 482) — XVII 1368

Munkaközvetítés.

Lauer, Fritz: Die Praxis des öffentlichen Arbeitsnachweises. Berlin: G. Reiner 1908. (90) — Nm 1007

Munkásbiztosítás.

Rendelet az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907. évi törvénycikk életbeléptetése tárgyában. Bp.: Háziny. 1907. (16) — Mo XVII 148

Verordnung betr. den Schutz der an Hochbauten beschäftigten Arbeiter gegen Gefahren für Leben und Gesundheit vom 12. Febr. 1908. Hamburg: Boysen & Maasch 1908. (31) — Hamb 96

Szakegyletek.

Brouckère, Louis de: Les syndicats et le parti socialiste. Rapport avec Les réponses officielles faites par divers partis socialistes au questionnaire du bureau international. Le compte-rendu des débats du Congrès de Stuttgart sur les rapports des syndicats et du parti. Gand: Soc. coop. Volksdrukkerij 1907. (124) — XVII 1337

Pelloutier, Fernand: Histoire des bourses du travail Origine — institutions — avenir. Préf. par Georges Sorel. Notice biographique par Viktor Daveluy. Paris: Schleicher frères 1902. (XXI, 232) — Fr 484

Rechenschaftsbericht der Gewerkschaftskommission Oesterreichs, über ihre Tätigkeit vom 1. Jänner 1903. bis zum 31. Dezember 1906. — Protokoll des 5. ordentlichen Gewerkschaftskongresses, abgehalten zu Wien vom 21. bis 25. Oktober 1907. Wien: Verl. d. Gewerkschaftskomm. [1908. 1 Bd. — Au 570]

[Arczai] [Lajos]: A fuvaripari munkások szervezkedése 1898—1908. A budapesti teherszállító és fuvaripari munkások szakegyletének jelentése Budapest: Világosság könyvny. r.-t. 1908. (45) — Mo XVII 149

Wissell, R.: Gewerkschaftsbewegung und Alkoholfrage. Berlin: Deutscher Arbeiter-Abstinenten-Bund [1908.] (32) — XXIII 767

Tanoncügy.

Die Errichtung von Lehrlingshorten. Ein Hilfsmittel bei der Heranbildung des gewerblichen Nachwuchses. Wien: Hof- u. Staatsdr. 1900. [48] — Au 582

Motley, James M.: Apprenticeship in American trade unions. Baltimore: J. Hopkins pr. 1907. (122) — Am 431
(Johns Hopkins university studies. Ser. 25.)

Whitehouse, John Howard, Geoffrey Gordon & N. Malcolmmeson: Report of an enquiry into working boys' homes in London. Intro. by E. J. Urwick. London: Fairbairns & Co. 1908. (24) — IV 217

Sztrájk és bojkott.

Ágoston Péter: A sztrájk büntetése. Nagyvárad Sebő I. 1908. (75) — M. XVII 156

Saint Girons, Pierre: L'assurance patronale contre la grève. Paris: Larose & Tenin 1908. (XIX, 412) — XVII 1339

Zolla, Daniel: La grève, les salaires et le contrat de travail. Préf. de Anatole Leroy-Beaulieu Paris: Giard & Brière 1908. (VIII, 308) — XVII 137

IX. JÓTÉKONYSÁG. — SZEGÉNYÜGY.

Bienfaisance et Assistance publique.

Vegyes értekezések.

Bericht der 17. Kommission zur Vorberatung des Entwurfs eines Gesetzes, betr. die Änderung des Gesetzes über den Unterstützungswohnsitz. Bericht erstatter: Horn. Berlin: C. Heymann 1908. (34) 4 — Pr q 3

Bonnet, Henri: Paris qui souffre. La misère à Paris Les agents de l'assistance à domicile. Préf. de Charles Benoist. Paris: Giard & Brière 1908. (IX, 291) — V 31
(Études écon. et soc. 4.)

Kácsér Romulus: Temesvár emberbaráti intézményei. Kiadja Temesvár sz. kir. város tanácsa. Temesvár: Uhrmann H. ny. 1906. (84) — I 474

Kirschner, Paul: Die Unzulänglichkeit des privaten und gemeinwirtschaftlichen Organisationsprinzips in der Volkswirtschaft. Berlin: C. Heymann 1908. (VI, 68) — XVIII 776

Schanz, A.: Über Krüppelnot und Krüppelhilfe mit bes. Berücks. der Verhältnisse im Königreich Sachsen. Dresden: Zahn & Jaensch 1908. (51) — Sz 56

Gyermekvédelem. Anyavédelem.

2e congrès international des gouttes de lait protection de l'enfance du premier âge. Bruxelles 1907. Rapports [et] Compte rendu du congrès. Bruxelles: M. Weissenbruch 1907. 2 vol. — XXIII 765

Nagórski, Sigmund: Das Rechtsverhältnis des unehelichen Kindes zu seinem Erzeuger nach deutschem und französischem Recht in geschichtlicher und rechtsvergleichender Darstellung. Zürich: Gebr. Leemann & Co. 1908. (XXVIII. 175) — XXI 267

Petersen, J.: Die hamburgischen Gesetze über die öffentliche Jugendfürsorge mit. Anm. v. I. P. u. P. Vogt, nebst Anhang enthaltend das Gesetz über das Armenwesen v. 11. September 1907. Hamburg: C. Boysen 1908. (103) — Hamb 97 (Boysens Samml. hamburgischer Gesetze. Nr. 8.)

†**Schreiber**, Adele: Romane aus dem Leben. Aus den Erfahrungen des Bundes für Mutterschutz. Gautzsch: F. Dietrich 1908. (15) — XVII 529 — Kultur u. Fortschritt. 162.

Staiger, E.: Die Abgabe warmen Frühstücks an bedürftige Schulkinder vom Standpunkt des Schularztes. Stuttgart: A. C. Reitz 1907. (61) — XXII 267

Trumpp, J.: Die Milchküchen und Beratungsstellen im Dienste der Säuglingsfürsorge. Wiesbaden: Bergmann 1907. (151—365) — XXIII 772 (S. A. aus: Verh. d. Ges. f. Kinderheilkunde 24.)

[**Vanderbilt**, W. K.]: La goutte de lait et la consultation des nourrissons à l'Hôpital-Dispensaire. Fonctionnement et résultats des années 1905—1906—1907. Tours: Imp. J. Allard 1908. (39) — V 305 (Oeuvre de W. K. Vanderbilt.)

X. ÁLLAMTUDOMÁNY.

Politique.

Hirsch, Paul: Der preussische Landtag. Handbuch für sozialdemokratische Landtagswähler. [189 ?] 2. umgearb. Aufl. Berlin: Vorwärts 1908. (596) — Pr 209

The imperial parliament. [Vol. 1—8] Ed. by: Sidney Buxton. London: Sonnenschein & Co. 1885. 8 vol. — Br 341

1. Marquis of Lorne: Imperial federation. 1885. (134)
2. Lubbock, John: Representation. 1885. (90)
3. Rathbone, William, Albert Peil, F. C. Montague: Local government and taxation. 1885. (139)
4. Baxter, W. E. England and Russia in Asia. 1885. (96)
5. Dilke, Ashton, Woodall: Women's suffrage. 1885. (122)
6. Caine, W. S. William Hoyle, & Dawson Burns: Local option. / — / 2. ed. 1885. (132)
7. Broadhurst, Henry, & Robert T. Reid: Leasehold enfranchisement. 1885. (138)
8. Richard, Henry, J. & Carvell Williams: Disestablishment. 1885. (156)

Kemény Zsigmond: Korteskedés és ellenszerei. 1. füz. Kolozsvár: Kir. Lyceum ny. 1843. 1 füz. — Mo XX 628

Montagne, Jean: Les avantages du militarisme au point de vue économique et social. Paris: Berger, Levrault & Cie 1908. (X, 208) — XVII 1367

Pobedonoszew, K. P.: Sammlung moskowsiticher Studien über das politische und geistige Leben der Gegenwart, mit Bezug auf Russland. [18 ? ?] Deutsch n. d. 4. Aufl. hrsg. von C. E. Wohlbrück Dresden: E. Pierson 1904. (342) — XVII 1347

Ramus, Pierre: Die historische Entwicklung der Friedensidee und des Antimilitarismus. Gautzsch: F. Dietrich 1908. (12) — XVII 529 — Kultur u. Fortschritt. 153.

Politikai pártok.

Buisson, Ferdinand: La politique radicale. Étude sur les doctrines du parti radical et radical-socialiste. Avec une lettre par Léon Bourgeois, Paris: Giard & Baère 1908. (VIII, 451) — Fr 483 (Collection des doctrines politiques.)

Fess, Simeon D.: The history of political theory and party organization in the United States. Origin and development of american political theory. Conflict arising from the difference of interpretation of the constitution. Leaders in the great struggle for supremacy between constitutional supremacy and states' rights. History of political organisation: Its progress and its results. Danville: World's Events publishing Co. 1906. (III, 609) — Am 428

6e congrès annuel [du] Parti républicain radical et radical-socialiste. Lille, octobre 1906. Paris: au Siège du Comité exécutif [1906.] 1 vol. — Fr 472

Seaman, Ezra C.: Le système du gouvernement américain. Son caractère & ses effets, ses défauts, l'organisation des partis & leur influence, la prospérité du peuple soumis à sa protection. [1870.] Trad. de Th. Hippert. Bruxelles: C. Muquardt 1872. (XI, 380) — Am 426

Preussische Vertretertag der Nationalliberalen Partei am 25. und 26. April 1908 in Magdeburg. Protokoll auf Grund stenogr. Aufzeichnungen. Berlin: Buchh. d. nat.-lib. Partei 1908. (102) — Pr 208

Világpolitika.

Balkán kérdés.

Chlumecky, Leopold Freih. von: Österreich-Ungarn und Italien. Das westbalkanische Problem und Italiens Kampf um die Vorherrschaft in der Adria [1906.] 2. Aufl. Leipzig: F. Deuticke 1907. (IV, 247) — Au 596

Coolidge, Archibald Cary: Die Vereinigten Staaten als Weltmacht. Eine Betrachtung über internationale Politik. Übers. v. Walter Lichtenstein Berlin: Mittler & Sohn 1908. (V, 367) — Am 434

Szegh Dezső: Magyarország a Balkánon. Gazdaságpolitikai tanulmány. Budapest: Stephaneum ny. 1908. (79) — Mo XV 321

Voinov, I. F.: La question macédonienne et les réformes en Turquie. Paris: Soc. Fr. d'imp. et de libr. 1905. (208) — Tk 122

XI. JOGTUDOMÁNY.

Droit et jurisprudence.

Dochow, Franz: Internationale Verwaltungsverträge zum Gebrauch in öffentlich-rechtlichen Vorlesungen und Konversatorien. Heidelberg: K. Gross 1908. (38) — XX 529

L a w s relating to business corporations being chapter 437, act of 1903, with additional acts relatings to business corporations. Boston: Wright & Potter Co. pr. 1906. (81) — Am 403

Revised l a w s relating to manufacturing and other corporations, organized under revised laws, whose organizations must be examined by the commissioner of corporations. Prep. under the direction of the commissioner of corporations. Boston: Wright & Potter 1906. (103) — Am 402

Mayer, Otto: Die juristische Person und ihre Wertbarkeit im öffentlichen Recht. Tübingen: J. C. B. Mohr 1908. (94) — XX 552
(S. A. aus: Staatsrechtl. Abh. Festgabe f. Paul Laband.)

Lakbérleti jog.

Dobri, Georges: De la responsabilité du locataire en cas d'incendie. (Droit français.) Toulouse: impr. Saint-Cyprien 1907. (VII, 149) — Fr 481
[Bibliographie: V—VII.]

Leduc, Maurice: De la responsabilité des propriétaires et des principaux locataires à l'égard des impôts dus par leurs locataires. Paris: A. Rousseau 1908. (189) — Fr 465

XII. KÖZJOG ÉS KÖZIGAZGATÁSI JOG.

Droit public et administration.

Vegyes értekezések.

Fleiner, Fritz: Einzelrecht und öffentliches Interesse. Tübingen: J. C. B. Mohr 1908. (39) — XXI 272
(S. A. aus: Staatsrechtl. Abhandl. Festgabe für Paul Laband.)

Gellért Oszkár: A szent korona hazugságai. Alkotmányjogi tanulmány. Bp.: Légrády testv. 1908. (54) — Mo XX 602

Egyesülési jog.

Adolph, P.: Vereinsgesetz vom 19. April 1908. Unter Berücks. aller bisherigen Landesgesetzgebungen. Erl. Leipzig: Rossberg 1908. (XVI, 196) (Juristische Handbibl. 277.) — Nm 1015

Reichsvereinsgesetz vom 19. April 1908. Textausgabe mit der Preussischen Ausführungsverordnung vom 8. Mai 1908. Berlin: C. Heymann 1908. (16) — Nm 1020

Választójog.

Ehrenstein, Otto v.: Das System der Verhältnisswahlen in Sachsen. Dresden: Zahn & Jaensch 1906. (38) — Sz 57

Herrmann: Das Hausbesitzervorrecht bei den Kommunalwahlen. Vortr. Danzig: A. W. Kafemann 1908. (31) — III 741

Krause: Die Nationalliberale Partei und die Wahlreform. Rede. Berlin: Buchh. d. Partei 1903. (19) — Pr 207

Meyer, Ernst C.: Wahlamt und Vorwahl in den Vereinigten Staaten von Nord-Amerika. Ein Beitrag zur Verfassungsgeschichte der Union insbesondere zur Geschichte der jüngsten Verfassungsreformen. Leipzig: R. Voigtländer 1899. (XXX, 210) — Am 420
(Beitr. z. Kultur- und Universalgeschichte.)

[Renner, Karl] Rudolf Springer: Mehrheits- oder Volksvertretung? Zur Aufklärung über Wesen, Arten und Bedeutung der Proportionalwahl. Wien: F. Deuticke 1904. (52) — XX 543

[Szende Pál]: A választójogi reform küszöbén. Bp.: Márkus S. ny. 1908. (16) — Mo XX 632

Die Wahlrechtsreform im Dreiklassen-Parlament. Die Verhandlungen des preussischen Abgeordnetenhauses vom 10. Januar 1908. Nebst einem Vorwort. Berlin: Buchhandl. Vorwärts 1908. (94) — Pr 203

Köztisztviselők.

Atti del 3o congresso nazionale dei funzionari comunali seguito in Roma, febbraio 1900. Roma: Tip. dell' Unione coop. ed. 1902. (XXIII, 237, CXLII) — VI 190
(Fed. naz. tra le assoc. prov. d. segr. e degl'impiegati comunali d. regno.)

Besoldungsordnung für die städtischen Beamten. Kiel 1907. (3) — III 733

[Bestimmungen für die Beamten der Stadt Kiel. H. 1—2.] Kiel 1907—1908. 2. He. — III 736
[1.] Bestimmung über die Tagegelder und Reisekosten der Mitglieder der städtischen Behörden und der städtischen Beamten. 1907. (4)
[2.] Bestimmungen über die Gewährung von Umzugsvergütung an die Beamten. 1908.

Compte rendu du congrès des secrétaires et employés de mairie. Paris 1907. Angers: Germain & G. Grassin 1907. (14) — V 313

Gemeindebeschluss betr. die Bewilligung von Ruhegeld und Hinterbliebenen-Versorgung für die ohne Pensionsberechtigung im Dienste der Stadt dauernd beschäftigten Personen. Berlin: Druck v. W. & S. Loewenthal 1908. (5) — Berl 136

Ginevri, Paolo: Sulla responsabilità degli amministratori comunali e provinciali e relativa applicazione. Raccolta di disposizioni legislative, circolari e massime di giurisprudenza dal 1860 ad oggi con note illustrative. [1903]. 2. ed. rivedutta. Como: Nani & Co. 1907. (130) — VI 181

Jeanneney, Jules: Associations et syndicats de fonctionnaires. Étude législative. Paris: Hachette & Cie 1908. (304) — Fr 475

Ladik Gusztáv: A közszolgálati alkalmazottak jogviszonyai. (Az élő magyar jog.) Bp.: Pesti könyvny. r.-t. 1908. (XXXVI, 469) — Mo XX 603

- Schmidt, Richard:** Staatsverfassung und Gerichtsverfassung. Betrachtungen zum Problem der Gemeindegerichtsbarkeit. Tübingen: J. C. B. Mohr 1908. (339—362) — XX 551
(S. A. aus: Staatsrechtl. Abhandl. 2. Festgabe f. Paul Laband.)
- Le statut des fonctionnaires. Choix de documents. Lois et projets de loi parus en France et à l'étranger. Lettre-préface de Demartial.** Paris: Un. gen. d. agents d. serv. sédentaire des douanes. [1908.] (61) — XX 528
- Statuto della federazione nazionale delle associazioni fra il personale dei comuni, delle provincie e delle opere pie.** Roma: tip. C. Colombo 1907. (11) — VI 185
- Bürgerbuch der Provinzial-Hauptstadt Posen.** Posen: Druck v. Decker & Co. 1907. (555) — III 686
- Galli, Henri:** Huit ans de mandat au Conseil municipal de Paris et au Conseil général de la Seine. Paris: Imp. J. Gainche, 1908. (48) — V 307
- Jegyzőkönyv a törvényhatósági joggal felruházott városok polgármestereinek Pécssett 1907. évi szeptember hó 16—17-ik napján tartott 8. értekezletéről.** Pécs: Wessely és Horváth ny. 1908. (12) 2° — I q 150
- London county council. By-laws and regulations.** London: King & Son. 1908. (506) — IV 201
- Morel, Gustave:** Guide pratique des conseillers municipaux. Loi du 5 avril 1884 sur l'organisation municipale. Tours: Impr. P. Bousrez 1907. (72) — V 315

Közigazgatási értekezések.

- Blodig, Hermann:** Die Selbstverwaltung als Rechtsbegriff. Eine waltungsrechtliche Monographie. Wien: W. Braumüller 1894. (XIV, 400) — XX 545
- Brockhausen, Carl:** Verwaltungsrechtliche und Verwaltungspolitische Essays. Wien: F. Deuticke 1908. (IV, 104) — Au 594
- Hauke, Franz:** Studien zum österreichischen Verwaltungsrechte. Tübingen: J. C. B. Mohr 1908. (431—459) — XX 550
(S. A. aus: Staatsrechtl. Abhandl. Festgabe f. Paul Laband. 1.)
- Preuss, Hugo:** Selbstverwaltung, Gemeinde, Staat, Souveränität. Tübingen: J. C. B. Mohr 1908. (199—245) — XX 549
(S. A. aus: Staatsrechtl. Abhandl. Festgabe f. Paul Laband 2.)
- †Preuss, Hugo:** Die wirtschaftliche und soziale Bedeutung der Stein-Hardenbergschen Reform. Berlin: L. Simion 1908. (31) — XVIII 622
= Volkswirtsch. Zeitfragen. H. 232.
- Rabany, Charles:** Guide général des élections. [1888.] Nouvelle éd. réf. et compt. des Elections municipales de Juillet Saint-Lager et Vuillemon. Paris: Berger-Levrault & Cie 1908. (VII, 519) — Fr 468
- Relié v. des périodiques spéciaux parus en Belgique à l'occasion des élections communales du 20 octobre 1907.** Dressé par Gaston Mertens et Albert de Fonvent avec la coll. de Alfred Berrewaerts & J. P. Dupont. Bruxelles: Imp. A. Leempoel 1908. (19) — XVI 525
- Sládeček, Josef:** Ernstes und heiteres aus der pilser Stadtverwaltung. Ein Beitrag zur Reformbedürftigkeit unserer Gemeindeautonomie. [1907?] Freie Bearbeitung des Franz Tropsch'schen Werkes „Plzenska Samospráva“ Prag: Selbstverl. 1906. (159) — II 112

Községi közigazgatás.

Értekezések, kézikönyvek.

- Cronier, M.:** État du pouvoir municipal et de ses variations, depuis la restauration jusqu'au 28 février 1828, et examen de quelques questions élevées sur l'organisation de ce pouvoir. Paris: Delaforest 1829. (439) — V 312
- Fairlie, John A.:** Municipal administration. New York: Macmillan Co. 1901. (XIII, 448) — XX 536
- †Putzeys, F. & E. & M. Piettre:** Approvisionnement communal. Eaux potable. Abattoirs. Marchés. Paris: J. B. Baillièrre & fils 1908. (464) — XXIII 76
= Traité d'hygiène 14.
- Veber, Adrien:** Le socialisme municipal. Paris: Giard & Brière 1903. (62) — V 309

Városigazgatás egyes országokban.

- Stenographischer Bericht über die Sitzungen des ständigen Ausschusses der österreichischen Städtetages.** 1903. 1905. 1908. Wien: Druck v. P. Gerin 1903—8. 3 He 4° — II q 35
- Biddaer, P.:** Loi communale coordonnée et commentée. [1904.] 2. éd. Bruxelles: Imp. J. Janssens 1908. (III, 590) — VII 340
- Bréjean, Jules & Jos. Humblot:** Précis d'administration communale: mairies de Paris et des départements. Paris: Larose & Tenin 1908 (289) — Fr 467
- Die Sozialdemokratie im Münchener Rathaus.** Handbuch für Gemeindewähler. Hrsg. vom Sozialdemokratischen Verein in München. München: Druck v. Birk & Co. 1908. (112) — III 693
- Österreichischer Städtetag in Wien [1.] 3—5. 1895., 1901., 1903., 1905. [und] Denkschrift über die Verhandlungen und Beschlüsse des 3. österreichischen Städtetages.** Wien: Druck v. P. Gerin 1895—1905. 5 He. 4° — II q 36
- Tagg, Charles Will. & Louis Oliver Glenister:** London laws and byelaws, being the acts of parliament orders and byelaws under which London is governed for local purposes. Pref. by Laurence Gomme. London: Tarrant & Co. 1908. (XXII, 986) — IV 215
- Tomka Emil:** Buda elmaradottságáról, annak okai és orvosszereiről. Felolvasás. Bp.: Müller K. 1906. (15) — Bp 2062
- Veith:** Zusammenstellung der für die Stadtgemeinde Heidelberg geltenden ortsstatutarischen Bestimmungen. Heidelberg: J. Hörning 1908. (VIII, 128) — III 740
- Verhandlungen des 1. deutschen Städtetages 1905 zu Berlin.** Berlin: Druck v. W. & S. Loewenthal [1905.] 1 H. 4° — III q 278
- Wright, R. S. & Henry Hobhouse:** An outline of local government and local taxation in England and Wales (excluding London) [1884.] 2^a ed. with introduction and tables of local taxation by Henry Hobhouse & E. L. Fanshawe. London: Sweet & Maxwell 1894. (XXII, 152) — IV 214

Községi üzemek.

Községésítés.

Ráczy Gyula: A városi vállalatok jövedelmezősége. Lord Avebury könyvéről. Budapest: Házi ny. 1908. (42) — XX 539
(K. I. a Városi Szemléből.)

Report from the joint select committee of the House of Lords and the House of Commons on municipal trading; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, appendix and index. London: Wyman & Sons 1903. (XVIII, 462) 2° — IV q 156

Return of the reproductive undertakings carried on by municipal boroughs. London: Eyre & Spottiswoode 1902. (141) 2° — IV q 168
(Municipal corporations. Reproductive undertakings.)

Suthers, R. B.: Mind your own business: the case for municipal management. London: The Clarion press 1907. (152) — IV 228

Közmunkák. Közszállítások.

Bestimmungen über die Vergebung von Arbeiten und Lieferungen für die Stadt Karlsruhe. H. 1—2. Karlsruhe: Druck. Thiergarten 1905. 2 He. 2° — III q 266

†Paepflow, Fritz: Das Submissionswesen. Berlin: Vorwärts 1908. (64) — XVII 1332
== Sozialdem. Gemeindep. 7.

†Submissionswesen. Materialien zur Frage der Regelung des öffentlichen Lieferungswesens. 1908. (217) — Au 580
== Verhandl. u. Beschlüsse d. Industrierates. 17.

Világítás.

Cesarini, Carlo: Le concessioni comunali della illuminazione pubblica e privata e la nuova legislazione 1894—95 sulla trasmissione a distanza dell'energia elettrica. Firenze: F. Lumachi 1903. (161) — VI 189

Budapest székesfőváros tekintetes tanácsához előterjesztése a tanácsi 2. (középítési) ügyosztálynak a légszuszvillágítási kérdés megoldása ügyében. Bp.: Házi ny. 1908. (58) 2° — Bp q 709

Forbáth Imre: A budapesti gázkérdés. Műszaki és pénzügyi tanulmány a városok világításáról. Budapest: Nágel O. biz. 1908. (91) — Bp 2104
[2 példány]

A budapesti gázkérdés végleges megoldásáról. Jegyzőkönyv a magánmérnökök országos szövetségének 1908. év ápr. 30-án tartott értekezletéről. Irta: Varga József. Bp.: Magánmérn. orsz. szöv. kiad. [1908.] (127) — Bp 2116

A budapesti gázkérdés. Bp.: Pátria ny. 1908. (72) — Bp. 2100
(K. I. A Magyar Mérnök- és Építész Egylet heti értesítőjéből.)

Hoppe, Fritz: Die Elektrizitätswerkbetriebe im Lichte der Statistik. [1903.] 2. vollst. umg. u. erw. Aufl. d. Buches: Was lehren die Statistiken der Elektrizitätswerke. Leipzig: J. A. Barth 1908. (VIII, 321) — XX 542

Plenske, W.: Das Elektrizitätsrecht und das Reichs-elektromonopol. Eine nationalökonomische Studie. Berlin: Pulvermacher R. Co. 1908. (192) — Nm 1024

Report from the select committee on electric lighting (London) bill; together with the proceedings of the committee, minutes of evidence, and appendix. London: Wyman & Sons 1904. (VIII, 48) 2° — IV q 166

Report of the departmental committee appointed to inquire and report as to gas testing in the Metropolis. London: Wyman & Sons 1904. 2 vol. 2° — IV q 167

1. Report. (10)
2. Evidence and appendices. (III, 262)
(Metropolitan gas committee.)

Rückblicke auf das Gaswerk St. Gallen 1857—1907. St. Gallen: Honegger'sche Buchdr. 1907. (49) 4° — VII q 78

Schäfer, A.: Einrichtung und Betrieb eines Gaswerkes. Ein Leitfaden für Betriebsleiter und Konstrukteure. [1907.] 2. verm. & verb. Aufl. München: R. Oldenbourg 1907. (XIV, 751) — XX 544
(Oldenbourg Techn. Handb. Bd. 3.)

Schäfer, Franz: Die angebliche Gefährlichkeit des Leuchtgases im Lichte statistischer Tatsachen. München: R. Oldenbourg 1906. (52) — XXIII 777
(S. A. aus: Journ. f. Gasbeleuchtung u. Wasserversorgung. 1906. 40—41)

Szalai Tivadar: A gázkérdés megoldása. Bp.: Globus ny. 1908. (13) — Bp 2099
(K. I. a Polgárból.)

Uppenborn, F.: Die Versorgung von Städten mit elektrischem Strom. Nach Berichten elektrotechnischer Firmen über die von ihnen verwendeten Systeme. Festschrift. Berlin: J. Springer 1891. (271) — XX 546

Die Gas-, Wasser- und Elektrizitäts-Werke der Stadt Hannover. Hannover: F. Culemann 1904. (50) — III 776

Csatornázás.

Bericht über den Betrieb der Braunschweiger Rieselfelder in den Jahren 1895 bis 1900. Erstattet H. Beckurts und R. Blasius. Leipzig: Veit & Co. 1906. (232—294) — Kn 116
(S. A. aus: Zeitschr. d. Hyg. u. Infektionskrankheiten, 15.)

Halmi Gyula & Müller Walter: Ipari szennyvizek és azok tisztítása. Bp.: Vegyészeti lapok kiad. 1908. (61) — Mo XXIII 374
(K. I. a Vegyészeti Lapokból.)

Vízvezeték.

Detienne, Edmond G.: Les compteurs d'eau dans leurs rapports avec l'organisation municipale des services de distributions d'eau. Bruxelles: Goemaere 1908. (30) — XXIII 774

Wasserleitungsordnung der Stadt Mülhausen v. 1. April 1904. Mülhausen i. E.: Buchdr. Bader & Cie 1904. (16) — III 744

Werner: Die Versorgung der Stadt Nürnberg mit Wasser. Denkschrift für die Landesausstellung 1906. Nürnberg 1906. (57) 4° — III q 290

Városépítés.

(L. még: Lakáskérdés.)

XIII. PÉNZÜGY.*)

Finances publiques.

Kézikönyvek és vegyes értekezések.

Lotze, Otto: Die baupolizeilichen Vorschriften für das platte Land des Regierungsbezirks Liegnitz. Berlin: Hayn's Erben [1908.] (VIII, 89) — III 759

ux, Joseph Aug.: Der Städtebau und die Grundpfeiler der heimischen Bauweise. Dresden: G. Kühnmann 1908. (156) — XX 531

anulmány a szomszédos községeknek Budapesthez való kapcsolásáról. (Harrer Ferenc tanácsjegyző.) Bp.: Háziny. 1908. (21, 39 tabl.) 20 (2. példány.) — Bp q 718

own planning in theory and practice. A report of a conference arranged by the Garden City Association. Papers and speeches by Nettlefold, Aneurin Williams, Patrick Geddes, and others. London: The Garden City Assoc. [1908.] (72) — XX 533

Gneist, Rudolf: Budget und Gesetz nach dem konstitutionellen Staatsrecht Englands mit Rücksicht auf die deutsche Reichsverfassung. Berlin: J. Springer 1867. (45) — Br 339

Leggie regolamento sulla cassa depositi e prestiti. Milano: Soc. ed. libr. 1905. (44) — OI 207 (Coll. legisl. portafoglio.)

Tomesányi Vilmos Pál: A parlamentek költségvetési joga. Politikai tanulmány. Budapest: Benkő Gy. 1908. (X, 261) — XX 538

Van der Broght, R.: Finanzwissenschaft. T. 1—2. Leipzig: G. J. Göschen 1908. 2 Bde. — XIX 201
1. Allgemeiner Teil. [1902.] 3. erg. u. erw. Aufl. (112)
2. Besonderer Teil. (Steuerlehre.) [1902.] 3. erg. u. erw. Aufl. (156)

Rendészet.

Közrend. Közbiztonság.

bauer, Franz: Das Meldewesen in Wien und die Reform des Meldzettels. Wien: Manz Verl. 1908. (24) — Bécs 200

degroote, Henri: De la responsabilité des communes en cas d'émeute & de grève. Thèse. Paris: A. Rousseau 1906. (186) — V 310 [Bibliographie: VII—VIII.]

freund, Ernst: The police power. Public policy and constitutional rights. Chicago: Callaghan & Co. 1904. (XCII, 819) — Am 427

müller, Emil: Die Gast- und Schankwirtschafts-Polizei in Preussen. Neue verb. Aufl. Halle a. S.: Selbstverl. [1908.] (272) — Pr 210

ita Emil: A magyar állampolgárságra, községi illetőségre és az idegeneknek Magyarországon való tartózkodására nézve fennálló jogszabályok. Bp.: Athenaeum. 1908. (128) — Mo XX 609

Vásárrendészet. Vágóhidak.

Jeugebauer, J.: Die Wiener Vieh- und Fleischmarktfrage. Wien: C. Gerold's Sohn 1884. (20) — Bécs 203

ordnung für den Verwaltungs-Dienst des Schlacht- und Viehhofes zu Nürnberg. Nürnberg: Druck Fr. Monninger 1906. (30) — III 754

schneider, Johannes: Der Schlacht- und Viehhof der Stadt Augsburg. Augsburg: Verw. d. Schlacht u. Viehhofes 1906. (53) — III 721

Budapest székesfőváros közönsége és a budapesti állatvásárpénztári rt. között a vásárpénztári intézmény létesítése és fentartása tárgyában kötött szerződés. Hiv. kiad. Bp.: Háziny. 1908. (53) — Bp 2105

Pénzügyi történet és leírás.

Büchel, Hermann: Die Finanzen Japans. Essen: G. D. Baedeker 1908. (VI, 223) — Ázs 60

Dewey, Davis Rich.: Financial history of the United States. [1903.] 2nd ed. London: Longmans, Green & Co. 1903. (XXXV, 530) — Am 432 [Bibliography: IX—XXVIII.]

Oberleitner, Karl: Frankreichs Finanzverhältnisse unter Ludwig XVI. von 1774—1792. Wien: W. Braumüller in Komm. 1866. (V, 83) — Fr 469

Plebano, Achille: Storia della finanza italiana dalla costituzione del nuovo regno alla fine del secolo 19. Vol. 1—3. Torino: Casa editrice naz. 1899—1902. 3. vol. — OI 209

1. Dal 1861 al 1876 premesso un cenno sulla finanza del regno Subalpino. 1899. (VIII, 520)
2. Dal 1876 al 1887—88. 1900. (512)
3. Dal 1888—89 al 1900—01. 1902. (590)
(Bibl. storica 107—108, 114.)

Stenographisches Protokoll der Enquête über die Landesfinanzen. 7. bis 12. März 1908. Wien: Hof- u. Staatsdr. 1908. (XXXI, 291) — Au 591

Sachs, Isidor: L'Italie; ses finances et son développement économique depuis l'unification du royaume 1859—1884. Paris: Guillaumin & Cie 1885. (XVI, 1184) — OI 211

Adók és illetékek.

Chorlton, J. D.: The rating of land values. Manchester: University press 1907. (177, III) — Br 351

Cooley, Thomas M.: A treatise on the law of taxation, including the law of local assessments. Vol. 1—2. [1876.] 3d ed. by Albert Poole Jacobs. Chicago: Callaghan & Co. 1903. 2 v. — VIII 157

Derbanne, Jacques: La réforme des impôts en Prusse. Impôt sur le revenu; impôt sur la fortune; impôts communaux. (1891—1893.) Paris: Chevalier-Marescq & Cie 1899. (226) — Pr 206

*) A községi pénzügyekről l. most megjelent szakjegyzékünket.

Magyarország törvényhatósági jogú és rendezett tanácsú városainak Budapesten 1908. évi február hó 26-án egybegyűlt országos értekezletének felterjesztése [a magyar országgyűlés képviselőházához] az egyenes adóreform ügyében benyújtott törvényjavaslatok tárgyában. Bp.: Háziny. 1908. (54) 2° — I q 153

Frey, Julius: Das badische Einkommensteuer-Gesetz in seiner neuesten Fassung mit Führer durch das Veranlagungs-Gesetz nebst Muster-Steuererklärung. Emmendingen: Verl. d. Druck u. Verl. Gesell. 1908. (67) — Bd 49

†Gothein, Georg: Die Vermahlungssteuer für Mühlen und die progressive Besteuerung der Grossbetriebe. 1908. (61) — XVIII 622
— Volkswirtschaftliche Zeitfragen. 230—231.

Budapest székesfőváros tek. Tanácsához a 6. ügyosztály jelentése az egyenes adóreform ügyében benyújtott törvényjavaslatok tárgyában. Bp.: Háziny. 1907. (63) 2° — Bp q 688

Laband, Paul: Direkte Reichssteuern. Ein Beitrag zum Staatsrecht des Deutschen Reichs. Berlin: O. Liebmann 1908. (70) — Nm 1009

Milhaud, Edgard: L'imposition de la rente, les intérêts du crédit public, les engagements de l'état, l'égalité devant l'impôt. Paris: F. Alcan 1908. (II, 363) — Fr 482
(Bibl. d. sciences morales et pol.)

†Die Reform der Besteuerung der Industrieaktiengesellschaften. 1908. (54) — Au 580
— Verhandl. u. Beschlüsse d. Industrierates. 18.

Regolamento per l'applicazione dell'imposta sui redditi della ricchezza mobile appr. 11 luglio 1907. Napoli: E. Pietrocola 1907. (50) — Ol 204
(Bibl. legale. 805.)

Regolamento per l'esecuzione della legge 9 luglio 1905 sulla conservazione degli antichi catasti dei terreni e di quello urbano, appr. 24 marzo 1907. Napoli: E. Pietrocola 1907. (54) — Ol 205
(Bibl. legale. 470)

Report of the commission on taxation to investigate the subject of taxation and to codify revise and amend the laws relating thereto. January 1908. Boston: Wright & Potter 1908. (234) — Am 418

State and local taxation. First national conference under the auspices of The National Tax Association. Columbus, Ohio 1907. Adresses and proceedings. New York: The Macmillan Co. 1908. (XIX, 675) — VIII 153

Pénzügyi igazgatás.

Barnett, James D.: The state administration of taxation in Wisconsin. Madison: Democrat print. Co. 1905. (163—177) — Am 429
(Transactions Wisconsin Academy. Vol. 15. P. 1.)

Comptabilité départementale, vicinale, communale et commerciale. Paris: Vve Ch. Dunod 1905. (VIII, 779) — V, 328
Comptabilité départementale et communale par E. Dardart.
— Comptabilité vicinale par A. Bonnal. — Comptabilité commerciale par Ch. Orrier.
(Bibl. du conducteur de travaux publics.)

Ullrich, Otto: Die Steuerkommissionen, deren Bildung und Aufgaben. Wien: J. Lenobel 1908. (VI, 54) — Au 592

XIV. KÖZMŰVELŐDÉS. KÖZOKTATÁS.

Culture intellectuelle. Enseignement.

Iskolaügy.

Agotai, Louis: Short notice of the school of industrial drawing of the city of Budapest. Bp.: print. at the mun. print works 1908. (22) — Bp 212
[Két példány.]

Kemény János: Népoktatásunk állapota. (Előmurkálát az állami kötelező ingyenes felekezeten kívüli népoktatás kérdéséhez.) Bp.: Károlyi Gy. ny. 1908. 1 f. — Mo XXII 36

A szabad tanítás Pécsen 1907-ben tartott magyar országos kongresszusának naplója. Szerk. Pály Sándor közreműködésével Vörösváry Ferenc. Kiadja a kong. végrehajtó bizottsága. Bp.: Franklin ny. 1908. (XIV, 647) — Mo XXIII 37.

†Nyurath, Otto: Die allgemeine Einführung der Volkswirtschaftlichen und staatsbürgerlichen Unterrichts. Gautsch: F. Dietrich 1908. (16) — XVII 521
— Kultur u. Fortschritt. 168.

Paquier, J. B.: L'enseignement professionnel en France. Son histoire. — Ses différentes formes — Ses résultats. Paris: A. Colin 1908. (339) — Fr 47

Report of the Education Committee of the London county council, submitting report by the chief inspector presenting reports on Women's Trade: compiled by the late inspector of women's technical classes (G. M. Oakeshott) London: King & S. 1908. (41) 2° — IV q 16:
(London county council.)

Die Schulen in Nürnberg, mit bes. Berücksichtigung des städtischen Schulwesens. Hrsg. v. Stadt-magistrat. Nürnberg: Druck v. S. L. Stich 1906 (VII, 367) 4° — III 77:

Schulen, und Schulgesundheitspflege in Nürnberg Festschrift vom Ortsausschuss. Nürnberg: C. P. I. Bieling Dietz 1904. (187) 4° — III q 28:

Siercks, H.: Das deutsche Fortbildungsschulwesen nach seiner geschichtlichen Entwicklung und in seiner gegenwärtigen Gestalt. Leipzig: G. J. Göschen 1908. (176) — Nm 1026

Tanítók és tanulók.

Lagorgette, Jean: Conditions d'existence de l'étudiant. (Logement, alimentation, etc.) Moyens de les améliorer. Paris: Giard & Brière (1908) (36) — XVII 1348

Petri Mór: Az ifjúsági egyesületek a népművelés terén. Bp.: Lampel R. r.-t. 1908. (74) — Mo XXII 366
(Néptanítók könyvtára 34.)

Physical welfare of school children. An examination of the home conditions of 1400 New York school children found by school physicians to have physical defects. Boston 1907. (46) — VIII 150
(Quarterly publ. of the american stat. association 10.)

Schulz, Walter: Subalternbeamten- und Lehrer-Besoldung. Ein statistischer Vergleich nebst Auszügen aus den Parlamentsstenogrammen. Berlin: J. Klinghardt 1908. (31) — XXII 266
(Broschüren z. Schulpol. 3.)

Jews, Joh.: Ein soziales Lehrerbesoldungssystem. Vortr. Berlin: Klinkhardt 1908. (27) — XXII 265 (Broschüren z. Schulpol. 2.)

Műemlékek.

ros-Mayrevieille, Fernand: De la protection des monuments historiques ou artistiques, des sites et des paysages. (Évolution historique. Restrictions à la propriété privée foncière.) Paris: Larose & Tenin 1907. (286) — Fr 476 [Bibliographie: 275—286.]

Aladár: A Vörösmarty-szobor. A budapesti Vörösmarty-szobor története. Kiadta a szobor-bizottság. Bp.: Bp. Hirl. ny. 1908. (162) 4° — Bp q 726

XV. TÖRTÉNELEM.

Histoire.

Budapest.

gai, Adolf: (Porzó) Utazás Pestről Budapestre 1843—1907. Rajzok és emlékek a magyar főváros utolsó 65 esztendőjéből. Bp.: Pallas 1908. (446) — Bp 2064.

istoria degl'avvenementi dell'armi imperiali con tro ribelli, et ottamani, confederazioni e trattat-fequiti frà le Potenze di Cezare, Polonia, Venetia e Moscovia, dell'anno 1683. fino 1687. Venetia S. Curti 1688. (415) — XXIV 175

ttke Aurél: Buda-Pest a török uralom korában. Bp.: Fritz A. ny. 1903. (49) — Bp 2102

erissinia, e distinta relatione di quanto e successo nell'acquisto della città di Buda con distinto ragguaglio dell'assalto, e il numero de morti, schiaui, cannoni, mortari, e prouisioni così da bocca come da guerra ritrouate in detta Piazza, e della fuga del gran visir, e seraschier dall'armi cesaree sotto il comando del serenissimo duca Massimiliano Emanuel. Venetia: Appresso G. Cagnolini 1686 (4) — Bp 2068

hwarz Miksa: Kohen Efrájim óbudai rabbi élete és responsumai. Diss. Bp.: Márkus S. ny. 1887. (35) — Bp 2097

gyéb várostörténetek és egyéb történet.

alogh Szidónia: A magyarországi zsidók kamarszolgásga és igazságszolgáltatása a középkorban. Diss. Bp.: Vasutas szöv. ny. 1907. (99)

(Művelődéstörténeti értekezések 28.) — Mo XXIV 609

umann, Franz Ludw.: Zur Geschichte Münchens. [1908.] (190—280) — III 717

(S. A. aus: Archivalische Zeitschrift.)

e Stadt Danzig, ihre geschichtliche Entwickelung und ihre öffentlichen Einrichtungen. Danzig: Druck von A. W. Kafemann 1904. (222) — III 758

Palacio, Timoteo Domingo: Documentos del archivo general de la villa de Madrid interpretados y coleccionados. Publicados por orden y á expensas de la corporación municipal. T. 1—3. Madrid: Imp. mun. 1888—1907. 3 vol. — VII 350

XVI. FÖLDRAJZ.

Géographie.

Berkesz István: Temesvár szabad királyi város kis monographiája. Temesvár: Uhrmann H. ny. 1906. (202) — I 471

Quetelet, A.: Recherche sur le poids de l'homme au diffèrents ages. Bruxelles: M. Hayes 1833. (44) — XII q 6

Steinhäusser, Fritz: Augsburg in kunstgeschichtlicher, baulicher und hygienischer Beziehung. Festschrift der Stadt Augsburg. Augsburg: Druck v. Gebr. Reichel 1902. (139) 4° — III q 275

XVIII. KÖZEGÉSZSÉGÜGY.

Hygiène sociale.

Közegészségi viszonyok és törvényhozás.

The first address from the committee [of the Metropolitan Working classes' Association] for improving the public health, London: I. Churchill 1845. (14) — IV 229

Baudin, L.: Nécessité de l'organisation dans toutes les communes d'un service médical de constatation des décès & des causes de décès. Besançon: Imp. Dodivers 1907. (12) — V 327

Bremen in hygienischer Beziehung. Unter Mitwirk. v. Becker, Böhmert, Delbrück. [etc.] Hrsg. v. Tyaden. Bremen: G. Winter 1907. (396) III 685

Heron, David: A first study of the statistics of insanity and the inheritance of the insane diathesis. London: Dulau & Co. 1907. (33) 4° — XII q 7 (Eugenics laboratory memoirs. 2.)

Reports on the laws in force in certain foreign countries in regard to the emission of smoke from chimneys. London: Harrison & Sons 1905. (29) 2° — XXIII q 39

Weyl, Th.: Die Einwirkung hygienischer Werke auf die Gesundheit der Städte mit bes. Rücks. auf Berlin. Jena: G. Fischer 1893. (VI, 70) — Berl 133

Lakásegészségügy.

Crotch, Walter: The cottage homes of England. The case against the housing system in rural districts. Introd. by G. K. Chesterton [1900.] 3d ed. rev. and enl. London: Industrial Publ. Co. 1908. (XIII, 117) — Br 346

Gienapp, Emil: Die Gartenkunst im Dienste kommunal-sozialer und volkshygienischer Bestrebungen. Gautsch: F. Dietrich 1908. (14) — XVII 529 — Kultur u. Fortschritt. 170.

†**Kalkstein, W. v.:** Das Einlogierwesen. Gautzsch; F. Dietrich 1908. (16) — XVII 529
— Kultur u. Fortschritt. 169.

Provensal, Henry: L'habitation salubre et à bon marché. Paris: Ch. Schmied. 1908. (II, 80) — XXIII 761

(Les problèmes sociaux.)

Vorort-Bibliothek. Eine Sammlung von Einzeldarstellungen aller wichtigen Fragen des Vorortlebens. Bd. 1—3. Berlin: Baedeker & Moeller 1908. 3 Bde — XX 547
1. Fischer, Alfons: Gartenstadt und Gesundheit. 1908. (45)
2. Lux, S.: Licht, Luft, Wärme im eigenen Heim. 1908. (150)
3. Blanke: Geflügelzucht in den Vororten. 1908. (134)

Élelmiszer higiéné.

Boughet, Frédéric: A propos de la „Question du lait“. De l'influence des Sociétés de médecins sur l'alimentation des villes en lait. Lyon: Impr. Réunies 1907. (62) — XXIII 770

Spargo, John: The common sense of the milk question. New York: Macmillan Co. 1908. (XIV, 351) — XXIII 776

Gyógyintézetek. Fürdők.

Grotjahn, Alfred: Krankenhauswesen und Heilstättenbewegung im Lichte der Sozialen Hygiene. Leipzig: F. C. W. Vogel 1908. (VIII, 406) — XXIII 757

Öffentliche Schwimm- u. Badeanstalten. Das Stadtbad. Augsburg: Druck v. Ph. J. Pfeiffer [1907.] (32) — III 720

Wolff, Karl: Öffentliche Bade- und Schwimm-anstalten. Leipzig: G. Göschen. 1908. (151) — XXIII 758
(Sammlung Göschen. 380.)

Temetkezés.

Freyle, A.: Erdbestattung und Leichenverbrennung. Halle a. S.: Verl. d. Buchhandl. d. Waisenhaus 1908. (136) — XXIII 7

Gyógyszerügy.

Geml József: A gyógyszerári jog adományozása a temesvári gyógyszerárak. Temesvár: Csend J. ny. 1907. (255—306) — I 4
(K. L. a Városi Közlönyből.)

Pagnien, J.-E.: La pharmacie dans ses rapports avec les institutions d'assistance à Paris et dans les principales villes de France. Préf. de Mesureur. Bagnole: Impr. A. Goulhot 1907. (259) — V 3

Alkoholizmus.

Bericht über die 24. Jahresversammlung des Deutschen Vereins gegen den Missbrauch geistiger Getränke zu Posen. Anhang: Bericht über die 8. Jahresversammlung des Verbandes von Trinkheilstätten des deutschen Sprachgebiets. Berlin: Mässigkeits-Verlag 1908. (166) — XXIII 7

Böckel, Fritz: Alkoholismus und Recht. Jena: H. Costenoble 1908. (V, 140) — XXIII 7

Tuberkulózis.

Kirchner, Martin: Die Bekämpfung der Tuberkulose und die Fürsorge für die Physiker. Referat. Jena: G. Fischer 1908. (30) — XXIII 7
(Abdr. aus d. Klinischen Jahrbuch)

APRÓ KÖZLEMÉNYEK.

A berlini városi könyvtárról. Berlin városa közigazgatási szakkönyvtára, tanácsi kézikönyvtára mellett, amely igen gazdag és jól rendezett gyűjtemény, még külön városi könyvtárral is dicsekedik. Ez utóbbi 1901-ben létesült. Ideiglenesen egy városi épületben kénytelen két hivatallal megosztani helyét, amely mind szűkebbnek bizonyul. Néhány ndkivüli szünnap kivételével hétköznapiakon 12—3 óráig és este 6—10 óráig van nyitva. A látogatási díjden kívül a következő határozatok érdemelnék figyelmet. Minden berlini lakos, aki meghaladta a tizenhatodik életét és igazolni tudja magát, szabadon kölcsönözhet könyvet. Városi iskolák tanulóinak könyvtárfelügyelőik ajánlólevelét kell felmutatniuk. A kölcsönzés díjtalanul történik, csak a térítvényekért 1 tizenkint 5 pfenniget fizetni. 3 kötetnél több kölcsönzésre nem kölcsönözhető. A kölcsönzési határ-1 hónap, de szükség esetén meghosszabbítható. A határidőt túllépők csekély bírságot fizetnek. Különös dolog (és ez nem szerepel a hivatalos határozatok között), hogy a legközelebbi községek lakosaihoz is a kölcsönzési szabályzatot alkalmazomra méltó lakosainak is kölcsönöznek könyvet. Az olvasótermet mindenki, aki a 16. életévét meghaladta (különös engedelem esetében fiatalabb korúak is) megszorítás nélkül használhatja. E terem 60—70 ember számára van hely. Itt találjuk a legfontosabb kézikönyveket, az olvasottabb újságokat, katalógusokat és a folyóirattart. Ez utóbbiban a tudományok van képviselve. A látogatók száma 1907 októberről (az olvasóterem megnyitásától) 1908 márciusig 2733-ról 8951-re emelkedett. A könyvtár ezidőszereint 85.000 kötetet foglal magában, ami — tekintve a könyvtár fiatal voltát — igen szép eredmény. Érdekes, hogy a könyvváltoztatásnak csak 1/3-ad része került ki adományokból alapítványokból.

A berlini városi könyvtár igen fontos szerepet játszik benne mint a 28 berlini népkönyvtár és a 13 nyilvános városi olvasóterem központja. A városi könyvtár, mint a népkönyvtárak központja felügyel az ezek állományát, az elavult könyveket kicseréli és időszereikkel pótolja. A városi könyvtár könyvei a legközelebbi népkönyvtárban a leggyorsabb könnyűséggel megrendelhetők és annak napján 24 órán belül megszerezhetők.

Hogy a könyvtár dotációjáról is szóljunk, végeztül megemlítjük, hogy az 1908-iki könyvtári költségvetési törvény „rendkívüli szükségletek” rovatába, mely önálló épület emelését célzó alapítvány első ügylete gyanánt 100.000 márka van beállítva. A

katalógusok nyomtatására ez évre is 3000 márkát szavaztak meg. A városi könyvtárak összkiadása, a bevételek levonása mellett az 1907. évi 197.063 márka ellenében 299.047 márkát tesz ki. (Vorwärts.)

Londoni községi közigazgatási könyvtár. A londoni tanács a közmunkák tanácsa (Metropolitan Board of Works) számára egy könyvgyűjteményt adott át azon célból, hogy községi érdekű s London történetét magában foglaló könyvtárra fejlesszessék. A tervezett könyvtár a következő szakokra oszlanék: 1. Városok története és leírása. 2. London története és leírása. 3. Községi közigazgatás. 4. Londoni községi igazgatás. 5. Községi adóügy. 6. Londoni községi adóügy. 7. Statisztika. 8. Községi közigazgatási szolgálat és 9. általános érdekű munkák. Az 1905/6. év folyamán 298 fontot költöttek a könyvtárra s ezen kívül nagyszámú ajándékkal is gyarapították, előreláthatólag tehát rövid időn belül tekintélyes és nagybecsű könyvtárrá fog fejlődni.

Report of the council for 1905/6. p. 403.

Könyvtári törvényhozás Amerikában 1907. A *Library Journal* közlései szerint, a könyvtárügy terén 1907-ben 22 állam alkotott törvényeket. Ezen törvények egyrészt a könyvtárosi fizetések, másrészt a könyvtári dotációk emelésére vonatkoznak. Magas pénzbírságokat állapítottak meg a könyvek rongálásának és túlhosszú használatának büntetésére. Egyes államok könyvtári bizottságokat szerveztek. Rhode Island vándorkönyvtárakat állított fel. Washington ilyen könyvtárak számára külön felügyelő-tisztviselőket nevezett ki.

Különös figyelmet érdemel a könyvtári adók törvényes kivetése. Pennsylvaniában minden városnak, amely egy harmadrendű várossal szomszédos, jogában áll ezzel vagy a legközelebbi községgel, közös könyvtár fenntartására szolgáló adók kivetése céljából szövetkezni. Még a kisebb helységekre is kiterjesztették az 1/1000-nyi könyvtári adó behozatalának jogát. Dél-Dakotában minden 500 lakóval bíró község 11/2000 népkönyvtári adót vethet ki. Utahban 1/1000 könyvtári adót vethettek ki a városok; most minden első osztályú város könyvtár létesítése céljából 1/3000-t köteles kivetni és 2/3000-t követelhet; másodosztályú város 1/1000-t követelhet. Washingtonban minden két millió dollár adóelőiránnyal rendelkező város dolláronként 1/2000 adót vethet ki népkönyvtára számára, és a kisebb adóelőiránnyal bíró városokban könyvtári adóra évenként legalább 1000 dollár fordítandó. (Blätter f. Sozialhw.)

BULLETIN

DE LA

BIBLIOTHÈQUE MUNICIPALE DE BUDAPEST

AOÛT 1908
IIE ANNÉE, n° 3

TABLE DES MATIÈRES:

Gárdonyi, Albert: Les buts des bibliothèques communales	39
Principales publications entrées à la Bibliothèque municipale durant le 2 ^e trimestre 1908	43
Miscellanées	59

A FŐVÁROSI KÖNYVTÁR ÉRTESÍTŐJE

1908 OKTÓBER
II. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

A Fővárosi Könyvtárban ingyen; postán
küldve v. könyvkereskedőnél egész évre 1 K

TARTALOM:

Basch Imre: Útmutató a fővárosi tisztviselők számára a folyóiratok használatára	63
A Fővárosi Könyvtár jelentékenyebb szerzeményei az 1908. év 3. negyedében	67
Főbb ajándékozók az 1908. év első három negyedében	91
Apró közlemények	93

A fővárosi könyvtár (IV., Károly-körút 28.) mindenki számára nyitva van:

**köznapiokon 9-től 2-ig,
vasárnap 9-től 12-ig.**

Mutató a legújabb szerzeményekhez

- I. Könyvtartan. Általános könyvészet 67
- III. Bölcsészlet 67
- V. Társadalomtudomány 67—69
Kézikönyvek és vegyes értekezések 67. — Egyes társadalmi képződmények. Család. Tulajdon. Osztályok. Erkölc. Vallás 68 — Nemzetiségi kérdés 68 — Szociográfia 68 — Szocializmus 68 — Anarchizmus 69 — Keresztény szocializmus 69 — Nőkérdés 69
- VI. Statisztika. Demológia 70
Kongresszusok 70 — Népesedés 70 — Vándorlások. Telepítés. Gyarmatosítás. Kivándorlás 70
- VII. Közgazdaságtan 70—74
Kézikönyvek és vegyes értekezések 70 — Termelő erők 70 — Gazdasági leírás és történet 71 — Kartellak és trösztök. Szövetkezetek 71 — Földtulajdon 71 — Földművelés 71 — Lakáskérdés és telekpolitika 71 — Ipar 72 — Munkáltató szervezetek 73 — Kereskedelem. Vámügy 73 — Közlekedés. Közúti vasutak 73 — Pénz- és hitelügy 74 — Fogyasztás. Elelmzés 74 — Biztosítástügy 74
- VIII. Munkáskérdés és törvényhozás 75—78
Szellemi munkások 75 — Cselédek és mezőgazdasági munkások 75 — Ipari munkások 75 — Hatóságok munkái 75 — A munkaviszony. Munkaszerződés. Békéltetés. Kollektív szerződések 75 — Munkabér és munkaidő. Munkaháztartás 76 — Munkanélküliség. Idegen munkások versenye 76 — Munkaközvetítés 76 — Munkásbiztosítás 77 — Tanoncok és ifjúmunkások 77 — Szakegyletek 77 — Sztrájk és bojkott 77 — Iparegészségügy. Gyárfelügyelet 78 — Munkástitkárságok és hivatalok 78
- IX. Jótékonyosság. Szegénység 78
Vegyes értekezések 78 — A jótékonyosság hatósági szervezete 78 — Gyermekvédelem. Anyavédelem 78
- X. Államtudomány 78
Vegyes értekezések 79 — Politikai viszonyok leírása 79 — Parlamentarizmus 79 — Állam és egyház 79
- XI. Jogtudomány 79—81
Jogtörténet. Jogbölcsészet 79 — Magánjog 79 — Lakhatóság 80 — Kereskedelmi jog 80 — Büntetőjog 80 — Rendtartás 81
- XII. Közigazgatás 81—85
Vegyes értekezések. Kézikönyvek 81 — Sajtójog 81 — Választójog 81 — Köztisztviselők 82 — Közigazgatási értekezések. Kézikönyvek 82 — Községi közigazgatás. Ertekezések, kézikönyvek 82 — Ügykezelés 83 — Közföldök 83 — Közmunkák. Közszállítók 83 — Tűzoltóság 84 — Világítás 84 — Csatornázás. Vízszabályozás 84 — Vezeték 84 — Városépítés. Építésrendszet 84 — Közföldök 85 — Rendészet. Közbiztonság, nyilvános helyek ellenőrzése, erkölcrendszet 85
- XIII. Pénzügy 86
Kézikönyvek és vegyes értekezések 86 — Adók és illetékek 86
- XIV. Közművelődés. Közkultúra 86—87
Közművelődési egyesületek. Kongresszusok. Kulturpolitika. Művészet. Műemlékek 87 — Iskolaügy 87 — Egyetemügy 87
- XV. Történelem 88
Budapest története 88 — Egyéb várostörténetek és történet 88
- XVI. Földrajz 88
- XVIII. Közegészségügy 89—90
Közegészségügyi viszonyok és törvényhozás 89 — Foglalkozási közegészségügy 89 — Elelmiszerhigiéne 89 — Gyógyintézetek. Fürdők 89 — Fertőtlenítés. Mentőügy 89 — Temetkezés 90 — Gyógyszerügy 90 — Alkoholizmus 90 — Tuberkulózis. Tífusz 90.

Megjelent

és a Fővárosi könyvtárban s minden könyvkereskedésben kapható

Szakkatalógus:

1. füzet: A lakáskérdés és a városszabályozás kapcsolatos kérdései. 56 lap. 1907. Ára
2. füzet: A községi pénzügy. VIII. 139 lap. 1908. „

Útmutató a fővárosi tisztviselők számára a folyóiratok használatára

Guide des fonctionnaires communaux à l'usage des revues courantes de la Bibliothèque

Irta Basch Imre, id. könyvtári hivatalnok

Bármily rohamosan növekszik a könyvirodalom, a gyakorlattal és az élettel még sem tart lépést. Temérdek tudományos könyv jelenik meg évenként, havonként, hetenként, de a gyakorlati élet még több problémát vet föl szinte naponként. Hogyan kísérjük nyomon? Jó közigazgatás — és különösen városi közigazgatás — nem is lehetséges, ha nincs folytonos és közvetlen kapcsolat, mindennapos kölcsönhatás közte és a praktikus élet közt. Hiszen a közigazgatás a gyakorlati élet szükségleteiért létezik, és nenten elvesztette — legalább elméleti — jogosultságát, mihelyt attól annyira eltávolodik, hogy szinte öncéllá lesz. Ami bizony elég gyakran megtörténik, akármit mond is az elmélet.

Az élettel haladó közigazgatás problémáinak folytonos gyarapodása teremtette meg a közigazgatási, a politikai, a szociálpolitikai folyóiratoknak tömegét, amely ma már majd-majd lehetetlenné teszi az áttekintést valamennyi felett, ami pedig a tudományok óriási növekedése és differenciálódása okán elengedhetlen föltételévé lett az elméletnek és a gyakorlatnak. Az irányok, pártállások problémák és részletkutatások oly óriásivá szaporodtak, hogy könyvek révén bennük eligazodni, a tudományok haladásának szinte zsurnalisztikai sebességét nyomon követni, lehetetlenné lett. Csakis a folyóiratok szemmel tartása és állandó követése segíthet át e labirintuson; csakis ennek révén tudatosíthatjuk könyvolvasásunkat és ökonomizálhatjuk tudományos kutatásainkat; különben a rossz vagy érdektelen könyvekre s elavult irányokra pazarolt fáradság lassítaná a fejlődés és alkalmazkodás gyorsaságát, mit pedig mai életünk minden tevékenységtől, de első soron a közigazgatástól joggal megkövetel.

Megtalálni a jó s szükséges könyvet, elkerülni minden fölösleges olvasást: föltétele minden munkának. Ez csak úgy lehetséges, ha a nagyobb folyóiratok könyvismertetéseit figyelemmel kísérjük. Szinte minden folyóirat ismerteti a szakjához tartozó könyveket. Emellett a *Blätter für die gesamten Sozialwissenschaften* tehet jó szolgálatokat, amely havonként közli a világirodalom újonnan megjelent könyveinek, folyóiratcikkeinek és folyóiratainak bibliográfiáját, kiterjeszkedve a társadalomtudományok minden ágára. A fővárosi könyvtár használóinak a *Fővárosi Könyvtár Értesítője* adhat első útmutatást, mely negyedévenként szakszerint csoportosítva közli a könyvtár újabb szerzeményeit; a városigazgatási és szociálpolitikai kérdéseknek szinte teljes világirodalmát találhatja meg benne az érdeklődő.

Mentül inkább specializálódik tudományos és gyakorlati tevékenységünk, annál inkább kell keresnünk a társadalom egyéb jelenségeivel s törekvéseivel a kapcsolatot, ha nem akarunk a részletkutatással a társadalom harcaiból kikapcsolódni és izolálódni, ami elértéktelenítené még a szaktudomány eredményeit is. Ezt megint csak az általános szociológiai folyóiratok olvasása ellensúlyozhatja, melyek a legkülönbözőbb téren megjelenő törekvéseknek ismertetésével tájékoztatnak, vagy a tudományos hírszolgálat, szemlerovataikkal segítenek át az események és tények zűrzavarán, mit a napilapok, az élet ritmusának gyorsasága okán, kúszaságukkal és rendszertelenségükkel többé nem teljesíthetnek. A nemzetközi életben a *Dokumente des Fortschritts* cikkei és gazdag szemlerovata kalauzol el. A politikai kérdésekben a liberális *Zeitschrift für Politik*, a délnémet bürokratikus *Annalen des Deutschen Reichs*, a mérsékelt *Revue politique et parlementaire*, melyből különösen a francia és nemzetközi politikai mozgalmak ismerhetők meg, míg a *Revue du droit public* inkább a közjogi és jogászati kérdésekben tájékoztató. A szociológiai kérdésekben a *Huszadik Század* és a *Magyar Társadalomtudományi Szemle*, az *American Journal of Sociology* és az *Annals of the American Academy of political and social science*, melyben az amerikai városigazgatásnak is bő irodalmát találhatjuk; külön pótköteteket is szentel a városigazgatás egyes kérdéseinek. Végül az igen modern, szociál, liberális németországi *Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik* (Sombarts Archiv). A szociálizmus

és különböző irányait a magyar Szocializmusból, a németországi orthodox-marxista *Die Neue Zeit* és annak reformista ellenfeléből, a *Sozialistische Monatshefte*-ből ismerhetjük meg; az utóbbi egyúttal szocialista gyakorlati szociál-, gazdaság- és községgazdasági politikára is forrásul szolgálhat cikkeivel, főleg minden kérdésre kiterjeszkedő bő szemleirovatával, melyet e kérdésben elsőrendű szaktekinetly, Lindemann Hugó vezet. A kialakulásban lévő forradalmi szindikálizmusnak a párisi *Le Mouvement Socialiste* a lapja.

A közgazdasági elméletének s gyakorlatának előkelőbb folyóiratai: a *Közgazdasági Szemle*, konzervatív, államszociálisztikus *Jahrbuch für Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft* (Schmolers Jahrbuch), a liberális *Jahrbücher f. Nationalökonomie und Statistik* (Conrads Jahrbücher), melyek különösen érdekessé teszik a *Volkswirtschaftliche Chronik* c. melléklete, rendszeres értesítés a gazdasági konjunktúra változásairól. Ezekon kívül az angol *Journal of the Royal Statistical Society* és az *Economic Journal*, a francia *Revue d'économie politique*, stb.

Ezek azok a fontosabb általános társadalomtudományi és politikai folyóiratok, melyek a városigazgatás kérdéseivel foglalkozókban az egyetemesebb szempontokat kinevelhetik és megkönnyítik, hogy a részletjelenségek kapcsolódásait ismereteikkel nyomon követhessék.

A közigazgatás s az azzal összefüggő kérdéseket tárgyaló folyóiratokban még nagyobb a tárgysokféleség; tárgyi munkamegosztás és pártállásbeli különbségek fonódnak egymásba a különféle folyóiratokban.

Az általános közigazgatás kérdéseit tárgyalja a hivatalos *Revue générale d'administration* c. havi folyóirat, amelynek nagyobb tanulmányaiban a szoroson vett közigazgatás mellett a társadalmi és egyéb jelenségeiről is olvashatunk; terjedelmes szemléi informálnak a francia és nemzetközi közigazgatás eseményeiről, hivatalos intézkedéseiről és jogászatáról. A kiterjedelmű bürokratikus *Österreichische Zeitschrift für Verwaltung* az osztrák közigazgatás ügykezelésére, jogászatára szorítkozik; a porosz *Verwaltungsarchiv* nagyobb terjedelmű közigazgatás- és közjogi értekezéseket tartalmaz, erősen bürokratikus szelleműeket.

Az önkormányzatú testületekre vonatkozó magyar folyóiratirodalom első sorban tárgyszempontok szerint oszlik meg. A *Magyar Közigazgatás* a megyei közigazgatás céljainak elősegítésére törekszik; a lap nagyobb felét közigazgatáspolitikai vezetőcikk mellett döntvények, határozatok s közigazgatási hirdetmények töltik meg. A vidéki városokat szolgálja a *Városok Lapja*, amely kisebb cikkekkel s hírekkel ismerteti közigazgatásuk kérdéseit, amellet főként a városi tisztviselők mozgalmainak szócsöve; a *Községi Közlöny* a községi jegyzők és körjegyzők, s a hatáskörükbe tartozó közigazgatás orgánuma. Inkább az elmélet fejlesztésére hivatott a *Városi Szemle*; nagy értekezéseiben a városi igazgatás összes kérdéseit alapos és feldolgozott formában tárgyaltnak, míg a közigazgatás és statisztika apróbb tényeit nagy szemleirovatában csoportosítja. A *Budapest székesfőváros statisztikai havi füzetek* a fővárosi lakosság demológiai és gazdaságstatisztikai jelenségeit gyűjtik össze.

A német városi igazgatást szolgáló folyóiratokat inkább pártállásuk különbözteti meg egymástól; ami azért nem jelenti, hogy a folyóiratokat kizáróan a párt-agitáció dominálja. A porosz, konzervatív *Kommunale Rundschau* hosszabb cikkeket ír a városigazgatás kérdéseiről, felölelve annak minden ágát és ismerteti a fontosabb közigazgatási döntvényeket és rendeleteket; különösen a városok pénz- és hitel kérdéseivel foglalkozik. A *Städte-Zeitung* a liberálisok lapja, de benne is meghúzódik a párttendenciára, hogy annál nagyobb helyet juttasson a városigazgatás kérdéseit objektív megvilágításának. Külön állandó mellékletben számol be a városi világításügyről. A *Preussisches Verwaltungs-Blatt* inkább bürokratikus jellegű, főleg a porosz városi élet szervezeti kérdéseire irányadó. A városi képviselők munkájának elősegítésére hivatott a liberális *Der Stadtverordnete*, amely egyfelől a képviselőknek szükséges információt teljesíti, másfelől a városi képviselők szervezését és érintkezését propagálja. A szociáldemokrácia községpolitikai törekvései a *Kommunale Praxis*-ből ismerhetők meg. Apró cikkei különösen a városok szociálpolitikai tevékenységére szolgálhatnak forrásul. Számtalan kisebb tény és esemény följegyzésével megbecsülhetetlen forrása a városigazgatás történetének. A mi számunkra sokban mintaszerű angol városi igazgatás életéről a *The Municipal Journal* informál; nagy zsűrnalisztikai élénkséggel szerkesztett rövid cikkei és szemléi az angol városi igazgatás minden kérdésére kiterjednek. A francia városi folyóiratokat könyvtárunkban a *Revue municipale* és a *Revue communale* képviselik. Az utóbbi inkább a hivatalos világnak szól; nagyobb részét jogesetek, határozatok és rendeletek foglalják le. Az előbbi a községi politika kérdéseivel foglalkozik, s feladatául vállalta, hogy a külföldi, a német és angol községpolitika eredményeit a francia városigazgatás számára közvetítse. Az osztrák városigazgatásról szól a *Wiener Communalblatt*.

A városigazgatást általában tárgyaló folyóiratok mellett szinte minden speciális szaknak is megvan a maga folyóirata. Pénzügyi kérdésekben a leghasználhatóbbak a *Finanzarchiv* testes kötetei, melynek terjedelmes tanulmányai és kisebb cikkei között számos foglalkozik a városok pénzügyeivel is. Teljes terjedelemben közli a német és külföldi pénzügyi törvényeket. Noha gyakorlati szempontból is

használható, első sorban a tudományt és az elméletet szolgálja. A lakáskérdés és telekpolitika kérdéseiben mérvadó a *Zeitschrift für Wohnungswesen*, mely a lakáskérdés minden részletére kiterjeszkedve ismerteti a törvényhozást, a mozgalmakat, magánosok és hatóságok tevékenységét. Az osztrák viszonyokra jó tájékoztató a *Mitteilungen der Zentralstelle für Wohnungsreform in Österreich*, amely különösen a mozgalmakat ismerteti. A francia viszonyokra vonatkozóan a *Bulletin de la Société Française des habitations à bon marché*, melyben a társaságnak és a hatóságoknak az olcsó lakások építésében elért eredményeiről, a francia és külföldi lakásügyi törvényhozásról számol be, jelentések és cikkek formájában. Telekpolitikai kérdéseknek van szentelve a *Jahrbuch der Bodenreform*, mely a *bodenreformerek* elméleti és gyakorlati felfogását ismerteti nagyobb tanulmányokban és kisebb dokumentumaiban. Inkább gazdasági és üzleti célokat szolgál a *Grundstück-Archiv*, mely főleg a telekforgalom- és hitel kérdéseit tárgyalja. A háztulajdonosok érdekeit képviseli és a lakáspolitikai terén való tevékenységükkel foglalkozik a *Deutsche Hausbesitzer-Zeitung*.

Szoros kapcsolatban vannak e kérdésekkel a városrendezés, építésrendészet és egyéb városi technikai kérdések, amelyek magyarországi állását a *Magyar mérnök- és építészegylet heti értesítője* és *Közlönye* ismerteti, felölelve az útépités, a városközlekedés és világítás kapcsolatos kérdéseit is. A német viszonyokra nézve minden technikai ágat, mi a városi élettel összefügg, kultivál a *Technisches Gemeindeblatt*, kiterjeszkedve a városi higiéné problémáira is. Csak szűkebb értelemben vett városrendészettel, inkább a városok esztétikai fejlődésével foglalkozik a *Der Städtebau*; hosszabb tanulmányaival számos műmelléklettel szolgálja a célt. Csak az építésrendészet a tárgya a *Baupolizeiliche Mitteilungen*-nek, mely az építés technikai és higiéniai föltételeivel s az erre vonatkozó jurisdictioval és törvényhozással foglalkozik. Ide tartozik a kertvárosok kérdése is, mit a *Garden Cities and Town Planning*, propagál, de kiterjeszkedik a városrendészet és esztétika egyéb kérdéseire is. Az amerikai városok echnikai kérdéseit foglalkoztatják az illusztrált *Municipal Engineering*-et és a *Municipal Journal and Engineer* c. folyóiratot, amely amellet a városigazgatás egyéb tereire is kiterjeszkedik. Ezek a leg-gazdagabb folyóiratai a városteknika kérdéseinek.

A közegészségüggyel foglalkozik a *Deutsche Vierteljahrschrift für öffentliche Gesundheitspflege*; hosszú tanulmányai között számos a városok egészségügyére, a lakásügyre és iskolaegészségügyre vonatkozó értekezés; a közegészségügy minden problémájának, a lakáskérdésnek, gyermekvédelemnek, az élelmiszerhigiéné és a közegészségügyi közigazgatásnak bő irodalmát találhatjuk meg e folyóiratban. Hasonló a *Centralblatt für allgemeine Gesundheitspflege*. Mind a kettőben bő irodalma van az ipar-egészségügynek is. Speciálisan az iskolaegészségüggyel törődik a *Zeitschrift für Schulgesundheitspflege*; hosszabb tanulmányokat közöl e kérdésekről és kisebb följegyzéseket a mozgalmakról és eseményekről. A *Schularzt* c. melléklete az iskolaorvosok tevékenységéről és kari érdekeiről hoz apróbb közleményeket. Míg e folyóiratok inkább elméleti vizsgálódásokat közölnek, közvetlenül a gyakorlat számára dolgozik a hivatalos német *Veröffentlichungen des kaiserlichen Gesundheitsamts*, amely valamennyi ország járvány-hireit, közigazgatási és törvénykezési eseményeit hozza. A *Revue pratique d'hygiène municipale urbaine et rurale* a francia közegészségügyi mozgalmakat, törvényhozást, határozatokat közli; a higiéniai és az ehhez tartozó demologiai statisztika eredményeit is ismerteti kisebb cikkeiben. Az *Egészség* inkább orvostudományi folyóirat, amelyben azért számos szociálhigiéniai cikk is foglaltatik. E kérdésekkel foglalkozók számára igen használható a *Hygienisches Zentralblatt*, bibliográfiai folyóirat, amely szakok szerint rendezve rövid ismertetések közöl a nemzetközi irodalomban megjelent egészségügyi könyvekről és folyó-iratickekről.

A szegényügyről a *Zeitschrift für das Armenwesen* tájékoztathatja az olvasót, amely értekezéseket és apróbb közleményeket közöl e kérdésekről, első sorban a németországi állapotokról. Hasonlóan szerkesztett a *Revue des établissements de bienfaisance et d'assistance*, amely a francia viszonyokat ismerteti, a *Charities and the Commons* meg az amerikai állapotokat.

Szoros kapcsolatban van a városok tevékenységével a szociálpolitika is, melynek művelésére korunk újabb fejlődése mindjobban rászorítja a köztisztviselőket. A főbb államokban az állam munkás-hivatalokat szervezett, melyeknek a munkásügyek megfigyelése a hivatásuk; eredményeiket folyó-iratokban bocsájtják a nyilvánosság rendelkezésére. Ausztriában ilyen a *Soziale Rundschau*, Német-országban a *Reichs-Arbeitsblatt*, Belgiumban a *Revue du travail*, Angolországban a *The Labour Gazette*. A nemzetközi munkapiac viszonyaira, a szociális törvényhozásra, a munkásszervezetekre és mozgalmakra hasznos források. A nemzetközi munkástörvényhozásról a *Bulletin des internationalen Arbeitsamts*-ből informálódhatunk, mely közli valamennyi országban meghozott törvényeket és rendeleteket. A szak-szervezeti mozgalmakról, munkásszempontból értesítenek a *Correspondenzblatt der Generalkommission der Gewerkschaften Deutschlands* és a *Szakszervezeti Értesítő*, a Magyarországi Szakszervezeti Tanács lapja. E folyóiratokban apróbb cikkeket találunk a bérmozgalmak és az egyesületi élet eseményeiről és az idetartozó törvényhozási és közigazgatási cselekvésekről. E kérdésekben az említett *Sozialistische*

Monatshafte és a *Le Mouvement Socialiste* is forrásul szolgálhat. A munkásmozgalmak és szociálpolitika objektív megítéléséhez szükséges, hogy a többi pártállásokat is megfigyeljük. A munkáltatói munkáskérdésekben való álláspontját és szervezkedését a *Die Deutsche Arbeitgeber-Zeitung*, a német munkáltató-szervezet hivatalos lapja képviseli élesen. A magyarországi mozgalmakat a *Magyar Ipar- és Munkaadó*-ban, az építőmesterek munkáltató szervezetének lapjában, figyelhetjük. A liberális és szociálpolitikai hajlandóságú német polgárságot, mozgalmait és tevékenységét a *Soziale Praxis* képviseli. Középállást foglal el a bürokratikus *Archiv für Volkswohlfahrt*; nagyobb közleményeket hoz a szegény és alsóbb néposztályok védelméről, anyagi és kulturális fejlődését előmozdító törvényhozásról és mozgalmakról.

A városi tisztviselők mozgalmairól és viszonyairól az érdeklődők a *Városok Lapjában*, a *Städte-Zeitung*-ban, a *Municipal Journal*-ben, a *Soziale Praxis*-ban találnak sok anyagot. A városi munkásviszonyokról tájékoztat a *Kommunale Praxis*, amely a tisztviselők érdekeivel is sokat foglalkozik és a *Gewerkschaft*, a német szociálista hatósági munkások lapja, melyben sok cikk foglalkozik a külföldi eseményekkel is.

Az egyes gazdaságpolitikai pártok és szervezetek céljait és tevékenységét megismerhetjük a *Köztelekből*, a magyar agráriusok hivatalos lapjából; a *Magyar Iparból*, amely a közép- és kisipari érdekeit szolgálja és a *Közleményekből*, amely a magyar gyáriparos-szövetség akcióinak dokumentumait közli. Megtaláljuk ezekben az illető érdekeltséget érdeklő törvényhozást és a fontosabb gazdasági események ismertetését is. A városok élelmezése és a közszállítások szempontjából is fontosak e lapok, amelyek mellett még a *Mészárosok és Hentesek Lapja* és a *Molnárok Lapja* is említendő.

A népművelési, újabb pedagógiai és iskolaügyi irányokat a *Népművelés* ismerteti.

*

A világ folyóiratirodalmának csak egy kis töredékét és a társadalomtudományi, politikai és szociálpolitikai folyóiratoknak is csak részét ismerteti e szemle, mely a Fővárosi Könyvtárban meglevőket sem meríti ki. Csak a legfontosabbakat említettük, melyek a gyakorlat és az elmélet emberének szolgálatára lehetnek és kell hogy legyenek.

A Fővárosi Könyvtár jelentékenyebb szerzeményei az 1908. év 3. negyedében

Principales publications entrées à la Bibliothèque municipale durant le 3e trimestre 1908

I. KÖNYVTÁRTAN. ÁLTALÁNOS KÖNYVÉSZET

Bibliothéconomie. Bibliographie générale

Bücher für Volksbibliotheken. Vorrätig in der Kanzlei der Gesellschaft für Verbreitung von Volksbildung. Berlin: Ges. f. Verbreitung v. Volksbildung 1900. (52) — XVI 566

The American Catalog 1905—1907. Containing a record, under author, title, subject and series of the books published in the United States, recorded from January 1, 1905 to December 1907, together with a directory of publishers. New York: Publishers' Weekly 1908. (LXIV, 1164) — XVI 574

Katalog der Königlichen Landesbibliothek zu Düsseldorf [und] Nachtrags-Katalog Nr. 1—5. Düsseldorf: Voss & Cie. [u. Andere] 1843—1892. 6 He. — XVI 567

Katalog der wissenschaftlichen Werke der Central-Bibliothek in Wien. [189?] 2. Aufl. [Wien]: Centr.-Bibl. 1903. (VI, 385) — XVI 564

A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának magyar történeti és irodalomtörténeti kiállítása. Oklevelek és levelek. Codexek. Régi magyar nyomtatványok. Latin és német nyomtatványok. Arcképek és csataképek. Bp.: Weismann testv. ny. 1877. (60) — XVI 565
(K. I. a Magyar Könyvszemléből.)

Le Soudier, H.: Bibliographie française. Comprehendant les ouvrages en un seul alphabet: 1° par ordre alphabétique de noms d'auteurs; 2° par ordre alphabétique de titres; 3° par ordres alphabétique de matières au moyen de mots-souches. Sér. 2, T. 1. Paris: H. Le Soudier 1908. 1 v. — XVI 570
1. 1900—1904. 1908. (771)

[Satzungen und Betriebsordnung der Stadtbibliothek Strassburg i. E. 1—2.] Strassburg i. E.: Druck d. Strassb. Neuesten Nachrichten A.-G. 1907. 2 He. — III 784
[1.] Satzungen. 1907. (7)
[2.] Betriebsordnung. 1907. (4)

Satzungen des Vereines „Central-Bibliothek“ in Wien (vormals Verein „Bibliothek.“) Wien: Selbstverl. 1897. (11) — XVI 562

Die Verwaltung der Central-Bibliothek in Wien. Wien: Selbstverl. 1902. (21) — XVI 563

Wie gründet und leitet man ländliche Volksbibliotheken? [18?] 6. Ausg. Berlin: Ges. f. Verbreitung v. Volksbildung 1901. (46)
(Erw. S. A. aus: Bildungs-Verein.) — XVI 561

III. BÖLCSÉSZET

Philosophie

Adler, Max: Kausalität und Teleologie im Streite um die Wissenschaft. — Marx-Studien. 1. 1904. (195—433) — XVII 1123

Lyon, Georges: Enseignement et religion. Études philosophiques. Paris: F. Alcan 1907. (239) — XXII 269

Pikler Gyula: Az objektív létben való hit lélektana. 1. rész. Bp.: Révai L. 1890. 1 f. — XXV 735
1. Megjelenő objektívumok 1890. (85)
(K. I. a Magy. Philos. Szemléből.)

V. TÁRSADALOMTUDOMÁNY

Sociologie

Kézikönyvek és vegyes értekezések

Duguit, Léon: Le droit social, le droit individuel et la transformation sociale. Conférences. Paris: F. Alcan 1908. (154) — XVII 1398
(Bibl. de philos. contemp.)

The new encyclopedia of social reform, including all social-reform movements and activities, and the economic, industrial, and sociological facts and statistics of all countries and all social subjects. Ed. by Will. D. P. Bliss & Rud. M. Binder. [?] New ed. New York: Funk & Wagnalls Co. 1908. (1312) — XVII 1397

Majewski, Erasme de: La science de la civilisation. Prolégomènes et bases pour la philosophie de l'histoire et la sociologie. Paris: F. Alcan 1908. (IV, 352) — XVII 1408

Picard, Roger: La philosophie sociale de Renouvier. Paris: M. Rivière 1908. (344) — XVII 1422
(Systèmes et faits sociaux.)
[Bibliographie: 337—339.]

Ratzenhofer Gusztáv: A szociológiai megismerés lényege. [1898.] Ford. Timár Szaniszló. Bp.: Grill K. 1908. (472) — XVII 1392
(Társadalomtud. könyvtár.)

Schulpe György, törökkanizsai: Munkásügyi reformok. Állami, törvényhatósági és társadalmi szocializmus. 1—2. köt. Pozsony: Steiner Zs. biz. 1908. 2 köt. — XVII 1391

1. Előszó. Bevezetés. Lakásügy. Egészségügy. 1908. (173)
2. Gyermekvédelem. Szociálpedagógia. A heti bérfizetés napja. Vasárnapi munkaszünet. Munkaközvetítés, munkaskamarák. Szociális felügyelők. Népiroda. Munkásbiztosítás. Sztrájkügy. Szociális útmutató. Zárószó, stb. 1908. (183)

Somló Bódog: Szociológia. Pozsony: Stampfel K. 1901. (64) — XVII 1441
(Stampfel-féle Tud. Zsebkönyvt. 79.)

Sorel, Georges: Les illusions du progrès. Paris: M. Rivière 1908. (282) — XVII 1383
(Études sur le devenir social, 1.)

†**Žmavc, Joh.:** Die Gesundung des sozialen Lebens durch die angewandte Naturwissenschaft. Gemeinverständliche Anregungen zu einer arbeitsrechtlich-volkserziehlischen Lösung der sozialen Frage. Gautzsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (34) — XVII 529
== Kultur & Fortschritt. 185–86.

Egyes társadalmi képződmények

Család. Tulajdon. Osztályok. Erkölcs. Vallás

Dungern, Otto Freih. v.: Der Herrenstand im Mittelalter. Eine sozialpolitische und rechtsgeschichtliche Untersuchung. Bd. 1. Papiermühle S.-A.: Gebr. Vogt 1908. I Bd. — XVII 1434
[Bibliographie: Bd. 1, p. 459–468.]

Fehle, Eug.: Die kultische Keuschheit im Altertum. T. 1. Diss. Naumburg a. S.: Druck v. L. ppert & Co. 1908. (62) — XVII 1433

†**Fürth, Henriette:** Das Geschlechtsproblem und die moderne Moral. Gautzsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (23) — XVII 529
== Kultur & Fortschritt. 179–80.

Graf, Alfr. d.: Die soziale und wirtschaftliche Lage der Bauern im nürnbergischen Gebiet zur Zeit des Bauernkrieges. Diss. Nürnberg: Druck v. J. L. Stich [1908.] (41) — III 851

Jászi Oszkár: Művészet és erkölcs. [1904.] 2. kiadás. Bp.: Grill K. 1908. (XX, 439) — XVII 1382
(Társadalomtud. Könyvtár.)

Kohler, J.: Zur Urgeschichte der Ehe. Totemismus, Gruppenehe, Mutterrecht. Stuttgart: F. Enke 1897. (167) — XVII 1377
(S. A. aus: Zeitschr. f. Vergleich. Rechtswiss.)

Kollmann, Karl: Die Rechtsverhältnisse des (nieder-) Adels in Bayern. Diss. Rosenheim: Buchdr. F. Späth 1907. (VI, 46) — Bj 79

Maisch, G.: Religion und Revolution nach ihrem gegenseitigen Verhältnis in drei Geschichtsbildern. 1. Das Reich der Wiedertäufer zu Münster (16. Jahrh.) 2. Die Revolution der Independenten in England (17. Jahrh.) 3. Die Revolution der Freidenker in Frankreich (18. Jahrh.) Leipzig: R. Werther 1892. (VIII, 215) — XXIV 174

Morgan, Lewis H.: Die Urgesellschaft. (Ancient Society.) Untersuchungen über den Fortschritt der Menschheit aus der Wildheit durch die Barbarei zur Zivilisation. [1877.] Aus d. engl. übertragen v. W. Eichhoff unter Mitwirk. v. Karl Kautsky. 2. durchges. Aufl. Stuttgart: Dietz Nachf. 1908. (XVI, 480) — XVII 1421

†**Stauff, Ph.:** Das Duell. Gautzsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (12) — XVII 529
== Kultur & Fortschritt. 175.

Wagemann, Ernst: Soziale Klassen und Sozialpolitik in Britisch-Westindien. Diss. Hamburg: Druck v. H. Meyer 1907. (39) — Äzs 63

Renner, Karl Josef Karner: Die soziale Funktion der Rechtsinstitute. — Marx-Studien. 1. 1904. (65–194) — XVII 1123

Nemzetiségi kérdés

Benes, Edvard: Le problème autrichien et la question tchèque. Études sur les luttes politiques de nationalités slaves en Autriche. Paris: Giard & Brière 1908. (312) — Au 60
[Bibliographie: 309–312]

Herzl, Theodor: Der Judenstaat. Versuch einer modernen Lösung der Judenfrage. [1896.] 6. Aufl. Köln. a. Rh.: Jüdischer Ver. [1908.] (94) — XVII 139

La Hongrie. Ses nationalités, son avenir. Paris: E. Dentu 1878. (72) — Mo XVII 17

Nastitsch, Georg: Finale ... Bp: Druck S. Márkus 1908. (91) — Tk 123

Pap Tibor: A ruthén akció és a kereskedelem M.-Sziget: Sichermann M. ny. 1903. (41) — Mo XVII 174
(K. 1. a Pol. Hetiszemléből.)

Ungarn und die Apostel des Panslavismus. Vor X Y Z. Berlin: Pan-Verl. [1908.] (93) — Mo XVII 176

†**Winterstein, F.:** Die Polenfrage. Gautzsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (18) — XVII 529
== Kultur & Fortschritt 172.

Szociográfia

Briefe aus Wien. Von einem Eingebornen. Bd. 1. Hamburg: Hoffmann & Campe 1844. (271) — Bécs 213

†**Edel, Edm.:** Neu-Berlin. Berlin: H. Seemann [1908.] (83) — XVII 468
== Grossstadt-Dokumente. 50.

Joly, Henri: La Hollande sociale. Paris: Gabalda & Cie. 1908. (48) — Na 53
(Études morales s. 1. peuples europ.)
(Extr. du Correspondant.)

Zwiedinek-Südenhorst, Hans v.: Dorfleben im 18. Jahrhundert. Culturhistorische Skizzen aus Innerösterreich. Wien: C. Gerold's S. 1877. (IV, 178) — Au 619

Szociálizmus

†**Berth, Éd.:** Les nouveaux aspects du socialisme. Paris: M. Rivière 1908. (64) — XVII 1284
== Bibliothèque du Mouvement Socialiste. 6.

Calwer, Richard: Einführung in den Sozialismus. Leipzig: G. H. Wigand 1896. (X, 232) — XVII 1379

Héberlin-Darcy, Éd.: Esquisse d'une société collectiviste. Étude sociologique. Préf. d'Anatole France. Jussey: A. Fournier 1908. (80) — XVII 1435

Köhler, Oswald: Der sozialdemokratische Staat. Grundzüge einer mutmasslichen ersten Form sozialdemokratischer Gesellschaftsverfassung nebst einleitender Schilderung des bestehenden Systems. Nürnberg: Wörlein & Co. 1891. (XIV, 212) — XVII 1395

Lorenz, Max: Die marxistische Sozialdemokratie. Leipzig: G. H. Wigand 1896. (XII, 229) — XVII 1423
(Bibl. f. Socialwiss. 9.)

Mac Donald, J. Ramsay: Socialism. [1907.] 2. impr. London: T. C. & E. C. Jack 1907. (127)

(Social problems ser. 7.) — XVII 1405

Martini, Walther: Die Wandlungen der Sozialdemokratie seit 1875. Diss. Erlangen: Buchdr. Junge & S. 1908. (IX, 160) — Nm 1056

Mössmer Pál: A német tudományos szocializmus. Bp.: Grill K. 1908. (XI, 310) — Nm 1054
(Társadalomtud. könyvtár.)

Pierrot: Syndicalisme et révolution. [1905.] 2me éd. Paris: La Publication Sociale 1908. (35)
(Petite bibl. économique. 6.) — XVII 1385

Pouget, Ém.: Le parti du travail. Paris: l'Émancipatrice [1908.] (28) — XVII 1436
(Bibl. syndicaliste. 3.)

Rohleder, Franz: Die pariser Kommune vor der Deputiertenkammer in Versailles. Generaldebatte über die Amnestieanträge und Rede Raspail's (Vater) v. 16—18. Mai 1876. [1876.] Nach d. amtli. Bericht ins Deutsche übertr. Braunschweig: W. Bracke jr. 1876. (53) — V 336

Schwechler, K.: Die österreichische Sozialdemokratie. Eine Darstellung ihrer geschichtlichen Entwicklung, ihres Programmes und ihrer Tätigkeit. [1907.] 3. verm. Aufl. Graz: Styria 1908. (IV, 252) — Au 610

Sombart, Werner: A szocializmus és a szociális mozgalom. [1896.] Ford. Vezsenyi Béla. Bp.: Grill K. 1908. (XXIX, 421) — XVII 1428
(Társadalomtud. könyvtár.)
[Bibliográfia: Kalauz a szociálta irodalomban, 347—357]

Spargo, John: The common sense of socialism. Letters. Chicago: Ch. H. Kerr 1908. (184)
[Bibliography: 175—184.] — XVII 1407

A szociáldemokrácia. Képek a szociáldemokrata szentek életéből. Kiállítják magukról a szociáldemokraták. Eger: Érseki Liceumi könyvny. ny. 1907. (15) — Mo XVII 165

Vandervelde, Emil: A kollektizmus és az ipar evolúciója. [1901.] Ford. Wildner Ödön és Zalai Béla. Bp.: Grill K. 1908. (VI, 254)
(Társadalomtud. könyvtár.) — XVII 1381

Weitling, Wilhelm: Das Evangelium eines armen Sünders. [1845.] München: M. Ernst 1894. (102)
(Samml. gesellschaftswiss. Aufsätze. 4—5.) — XVII 1448

Yvetot, Georges: A. B. C. syndicaliste. Origine, fonctionnement, moyens d'action, but du groupe syndical. Paris: L'Émancipatrice 1908. (95) — XVII 1384

Keresztény szocializmus

Bebel, Aug.: Glossen zu Yves Guyots und Sigismond Lacroix' „Die wahre Gestalt des Christentums“ (Études sur les doctrines sociales du christianisme.) Nebst einem Anhang: Ueber die gegenwärtige und künftige Stellung der Frau. [1878.] 4. durchges. Aufl. Berlin: Buchh. Vorwärts 1908. (54) — XVII 1412

Benyács István: A keresztény szocializmusról. Bp.: Buschmann F. ny. 1903. (60) — XVII 1416

Csepela Lajos: Szociális káté. Eger: Érseki Liceum könyvny. 1908. (31) — XVII 1417

Csepela Lajos: Agrár, kisipari és kereskedelmi keresztény szocializmus. Miskolc: Klein & Ludwig ny. 1906. (62) — XVII 1414

Mit mérnek a demokrata vörös cégér alatt? Hazugságok az olasz szerzetesekre. Kalocsa: Jurcsó A. könyvny. 1907. (10) — XVII 1424
(K. I. a Kalocsai Néplap-ból.)

Dercsényi Béla: Keresztes zászló alatt, a vörös lobogó ellen! Értekezések néhány társadalmi kérdésről. Nagyszeben: Meltzer H. ny. 1907. (48) — XVII 1415

Dercsényi Béla: A megtért elvtárs. Kolozsvár: Ellenzék Könyvny. 1905. (8) — XVII 1413

Frühwirth Mátyás: Az igaz út. Bp.: Bruck ny. [190?] (16) — XVII 1411

Huszár Károly: Zsidóméreg. A Talmud népies ismertetése. [190?] 3. bőv. kiad. Bp. 1903. (20) — XVII 1406

Keresztény szocialisták naptára. 1908. 1. évf. Kiadja a Ker. Szociális Egyesületek Orsz. Szövetsége. Bp.: Stephaneum ny. rt. 1907. 1 köt. — Mo XVII 166

Roeder, Max: Christlicher Arbeiterkatechismus. Agitations-Handbuch für die christliche Arbeiterschaft. [1906.] 2. Aufl. Heiligenstadt (Eichsfeld): F. W. Cordier 1908. (142) — XVII 1396

Schindler, Franz M.: Die soziale Frage der Gegenwart, vom Standpunkte des Christentums. [1905.] 3. u. 4. Aufl. Wien: A. Opitz Nachf. 1908. (VIII, 236) — XVII 1420

Velics Antal, lászlófalvi: Szózat a magyar néphez! Keresztényszociális irányeszmék. (Adalékok a keresztényszociális programhoz.) [190?] 2. bőv. kiad. Bp.: Stephaneum ny. rt. 1906. (104) — Mo XVII 163

Anarchizmus

Congrès anarchiste tenu à Amsterdam, août 1907. Compte-rendu analytique des séances et résumé des rapports sur l'état du mouvement dans le monde entier. Paris: P. Delesalle 1908. (116) — XVII 1376

Was ist der Nihilismus? Eine sachgemässe Darlegung seines Wesens und seiner Entwicklung v. einem Eingeweihten. Leipzig: C. Reissner 1881. (VIII, 96) — XVII 1378

Nőkérdés

Handbuch zur Frauenfrage. Der Deutsch-Evangelische Frauenbund in seiner gesichtlichen Entwicklung, seinen Zielen und seiner Arbeit. Hrsg. v. Paula Müller. Berlin: E. Runge 1908. (V, 206) — Nm 1031

Frauenwahlrecht und Arbeiterinnenschutz. Verhandlungen der 3. sozialdemokratischen Frauenkonferenz in Oesterreich. Wien: Arbeiterinnen-Zeitung 1908. (56) — Au 603

VI. STATISZTIKA. DEMOLÓGIA

Statistique. Démographie

Webersik, Gottlieb: Geographisch-statistisches Welt-Lexikon. Ein Nachschlagebuch über die Länder, Staaten, Kolonien, [usw.] der Erde. Wien: A. Hartleben 1908. (VIII, 960) — XI 296

Kongresszusok

Block, Maurice: Projet de programme de la 7e session du congrès international de statistique. [Paris 1869.] (46—50) — XI 294
(Journal d. économistes.)

Bericht über den 14. internationalen Kongress für Hygiene und Demographie, Berlin, September 1907. Bd. 1, 2, 3, 4. Hrsg. v. der Kongressleitung. Red. von Nietner. Berlin: A. Hirschwald 1908. 5 Bde. — XXIII 762

Népesedés

National conference on infantile mortality. Report of the proceedings of the national conference on infantile mortality, Westminster, march 1908. London: King & S. 1908. (200) — Br 353

Jaquart, Camille: Essais de statistique morale. Vol. 1. Bruxelles: A. Dewit 1908. 1 vol. — XVII 1443
1. Le suicide. 1908. (106)

Kob, Curt: West-Masuren. Eine bevölkerungsstatistische Untersuchung Diss. Berlin: R. Trenkel 1908. (71) — Pr 216

Rubner, Max: Das Problem der Lebensdauer und seine Beziehungen zu Wachstum und Ernährung. München: R. Oldenbourg 1908. (VIII, 208) — XXIII 778

†Streitberg, Gräfin Gisella v.: Die Bevölkerungsfrage in weiblicher Beurteilung. 1—3. Gautzsch b. Leipzig: Dietrich 1908. 2 He. — XVII 529
— Kultur & Fortschritt. 182/3, 193/4.

Vándorlások. Telepítés. Gyarmatosítás Kivándorlás

†Arbeitsort und Wohnort. Eine wanderungs- und steuerstatistische Untersuchung der nicht an ihrem Wohnort erwerbstätigen Personen für Zürich und Umgebung in 1900. Zürich 1908. (88) — Statistik d. Stadt Zürich. 9. — VII q 53

Barcza Imre: Magyarországi kivándorlások irodalma. (Bibliographia emigrationis Hungaricae.) Bp.: Pesti könyvny. r-t. 1908. (12) — XVI 577
(K. 1. a Közgazdasági Szemléből.)

Cabrini, Angiolo: I problemi dell'emigrazione e i lavoratori della terra. Milano: tip. Operai 1908. (16) — OI 213
(3. congresso naz. d. lavoratori della terra, 1908.)

Didczun, Max: Der Einfluss der geographischen Beschaffenheit und der wirtschaftlichen Entwicklung auf die Siedelungen und die Wohndichte der Bevölkerung Schwedens. Diss. Königsberg i. Pr.: Druck v. G. Kemsies 1908. (79) — Sk 143

Frey, Erich M.: Das spanische Kolonialsystem im 19. Jahrhundert. Diss. Heidelberg: Buchdr. J. Hörning 1908. (32) — Sp 58

Nicolai, Edm.: Migrations intérieures; dépopulation des campagnes; accroissement des villes; avantages et inconvénients; causes et mesures à prendre. Rapport. [Bruxelles 1903.] (70) — Bg 11e (13ème congrès intern. d'hygiène et de démogr.)

Dehns: Die innere Kolonisation in Mecklenburg-Schwerin. — Landarbeit & Kleinbesitz. 4. 1908. (217—278) — Nm 60^e

Inama-Sternegg, Karl Theod. v.: Stadt und Land. — Inama-Sternegg: Neue Probleme d. modernen Kulturlebens. 1908. (129—138) — XVIII 79

VII. KÖZGAZDASÁGTAN

Économie politique

Kézikönyvek és vegyes értekezések

Bode, Herm.: Die Anfänge wirtschaftlicher Berichterstattung in der Presse. Diss. Pforzheim: Gebr. Bode 1908. (64) — XVI 573

Damianoff, Michael D.: Die volkswirtschaftlichen Anschauungen Johannes Friedrich von Pfeiffers. Ein Beitrag zur Geschichte der Nationalökonomie. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (68) — XVIII 802

Eckener, Hugo: Arbeitermangel oder Geldknappheit? Eine neue Antwort auf eine alte Frage und Gesichtspunkte zu einer Stabilisierung der wirtschaftlichen und der Geldmarktverhältnisse. Leipzig: C. L. Hirschfeld 1908. (65) — XVIII 800

†Fellner, Friedr.: Die Zahlungsbilanz Ungarns. Ein Beitrag zur Lehre von der internationalen Zahlungsbilanz im allgemeinen. Wien: F. Deuticke 1908. (162) — Wiener statwiss. Studien. Bd. 8. H. 1. — Au 357

Hilferding, Rud.: Böhm-Bawerks Marx-Kritik. — Marx-Studien. 1. 1904. (1—64) — XVII 1123

Inama-Sternegg, Karl Theodor v.: Neue Probleme des modernen Kulturlebens. Leipzig: Duncker & Humblot 1908. (V, 314) — XVIII 797
(Staatswiss. Abhandlgn 2. Reihe.)

Navratil Ákos: A társadalmi gazdaságtan és a közháztartástan vázlata. Bp.: Grill K. 1908. (XII, 360) — XVIII 808

Reyer, E.: Kraft. Ökonomische, technische und kulturgeschichtliche Studien über die Machtentfaltung der Staaten. Leipzig: W. Engelmann 1908. (XVI, 380) — XVIII 798
[Bibliographie: Technische Literatur, 358—363.]

Termelő erők

Hohoff, Wilhelm: Die Bedeutung der Marxschen Kapitalkritik. Eine Apologie des Christentums vom Standpunkte der Volkswirtschaftslehre und Rechtswissenschaft. Paderborn: Bonifacius-Druck. 1908. (338) — XVII 1440

Jacob, Fr. E.: Über die volkswirtschaftliche Bedeutung der Wasserkräfte. Diss. Erlangen: Buchdr. Junge & S. 1907. (X, 125) — XVIII 804

Jacoby, Walther: Kritik der Carl Mengerschen Kapitalstheorie. Diss. Jena: G. Fischer 1908. (39) — XVII 1427

Mayr, Otto: Die Verwertung der Wasserkräfte und ihre modernrechtliche Ausgestaltung in den wasserwirtschaftlich wichtigsten Staaten Europas. Wien: A. Hartleben 1909. (VIII, 311) — XVIII 811

Gazdasági leírás és történet

André, Louis: Histoire économique depuis l'antiquité jusqu'à nos jours. Paris: F. Alcan 1908. (II, 200) — XVIII 801

Bodnár István: Nemzetgazdasági észleletek kül. tek. Szeged jövőjére. Szeged: Burger Zs. ny. 1859. (52) — I 492
(K. I. a Szegedi Híradóból.)

Frank, Peter Joseph: Siebenbürgens hervorragende Bestimmung als Industrieland. Hermannstadt: Frank & Dressuand 1868. (164) — Mo XIV 122

Fraser, J. F.: Amerika, wie es arbeitet. Mögliches und Unmögliches aus den Vereinigten Staaten. [1903.] Übertr. d. 14. Aufl. v. Ernst Werner. Frankfurt a. M.: O. Brandner 1908. (XII, 293) — Am 439

Hawerkamp, Ludw.: Die wirtschaftlichen und sozialen Wandlungen auf der nordfriesischen Insel Sylt. Eine nationalökonomische Studie. Diss. Berlin: R. Trenkel 1909. (VI, 66) — Pr 221

Inama-Sternegg, Karl Theod. v.: Japan und Mexiko. Eine Parallele. — Inama-Sternegg: Neue Probleme... 1908. (49—58) — XVIII 797

Pohle, Ludwig: Die Entwicklung des deutschen Wirtschaftslebens im letzten Jahrhundert. [1904.] 2. Aufl. Leipzig: B. G. Teubner 1908. (IX, 150) — Nm 1121
(Aus Natur & Geisteswelt. 57.)

Kartellek és trösztök. Szövetkezetek

Bauch, Fritz: Die Rechtsform der Kartelle. Jena: G. Fischer 1908. (8) — XVIII 806
(Abh. d. staatswiss. Seminars zu Jena. Bd 7. H. 1.)

†Ortloff, Herm.: Die Mittelstandsbewegung und die Konsumvereine. Gautsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (34) — Kultur & Fortschritt. 195/96. — XVII 529

Protopopescu, I.: Coopération et sociétés coopératives. Paris: A. Pedone 1908. (244) — XVIII 812

Staudinger, Franz: Die Konsumgenossenschaft. Leipzig: B. G. Teubner 1908. (145) — XVIII 799
(Aus Natur & Geisteswelt. 222.)

Messinger, Simon: Die Kartelle und der ungarische Gesetzentwurf. — Zeitschr. f. ungar. öff. & Privatrecht. 11. 1905. (53—65, 158—191) — Mo XXI 284

Földtulajdon

Buer, H. C.: Die Heimstättenversicherung, eine soziale Einrichtung zur Bekämpfung der Landflucht. Bonn: C. Georgi 1908. (136) — XVII 1410

Cadbury, Geo & Bryan, Tom: The land and the landless. London: Headley Broth. 1908. (VI, 182) — Br 356

(Social service handbooks. No. 3.)

David, Eduard: Sozialismus und Landwirtschaft. Bd. 1. Berlin: Verl. d. Sozialist. Monatshefte 1903. 1 Bd. — XVII 1447
1. Die Betriebsfrage. 1903. (703)

Eberstadt, Rud.: Die städtische Bodenparzellierung in England und ihre Vergleichung mit deutschen Einrichtungen. Berlin: C. Heymann 1908. (V, 61) — Br 357

Eliasberg, Ahron: Beiträge zur Kenntnis der Allmendverfassung. Diss. Karlsruhe i. B.: G. Braun 1907. (39) — XVII 1430

Müller, H. A. C.: Die preussischen Agrargesetze. Die wichtigsten Bestimmungen der preussischen Agrarreform-, Rentenguts- und Ansiedlungsgesetze, des Anerben- und Höferechtes, so wie des Zusammenlegungs- und des Enteignungsgesetzes... [1904.] 2. verm. u. verb. Aufl. Neudamm: J. Neumann 1908. (64) — Pr 219

Vandervelde, Emile: Le socialisme agraire ou le collectivisme et l'évolution agricole. Paris: Giard & Brière 1908. (487) — XVII 1388
(Collection d. doctrines pol. 10.)

Vigier, Emanuel: Du partage des biens communaux en Auvergne sous l'ancien régime et étude sommaire de la question de la révolution à nos jours. Thèse. Paris: Larose & Tenin 1908. (138) — V 343

Földmívelés

Bernát István & Rubinek Gyula: Törvényjavaslat a mezőgazdasági kamarákról. Előadói tervezet. Bp.: Pallas r.-t. ny. 1908. (31) — Mo XIII 284
(A m. k. földmív. min. kiadv. 11. sz.)

Magyarország állami mezőgazdasági intézményei. Kiadja Darányi Ignác. Bp.: Pallas r.-t. ny. 1908. (44) — Mo XIII 285
(A m. k. földmív. min. kiadv. 9. sz.)

Viszota Gyula: Gróf Széchenyi István és a magyarországi lóversenyek megalapítása. Bp.: Pátria r.-t. 1904. (44) — Mo XIII 282

Weigmann, H.: Ueber die Organisation und Einrichtung amerikanischer milchwirtschaftlicher Lehranstalten und Versuchsstationen und Gedanken zu der vom Deutschen Milchwirtschaftlichen Verein gegebenen Anregung der Gründung einer Reichsanstalt für Milchwirtschaft. Leipzig: M. Heinsius Nachf. 1908. (76) — XIII 110
(Schr. d. D. Milchwirtschaftl. Ver. Nr. 36.)

Lakáskérdés és telekpolitika

(L. még: Lakáségszégügy.)

Bernhardt, Arno: Grundpreise der Stadt Gera (Reuss J. L.) während der letzten 50 Jahre. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (112) — II 850

Fabricius, R.: Die Organisation des Verbandes schlesischer Hausbesitzer- und Handwerker-Genossenschaften. Breslau: Druck. P. Förster 1902. (144) — Nm 1049

- Gebäude- und Wohnungsstatistik der Stadt Lübeck nach der Volkszählung v. 1. Dezember 1905**, bearb. v. Statistischen Amte. [Lübeck 1908?] 1 H. — III 722
- † **Les habitations à bon marché. Législation, statuts-types, statistiques.** Paris: Berger-Levrault & Cie. 1908. (75)
 = Recueil de documents s. la prévoyance sociale. [1.] — Fr 494
- † **Hoeniger, Franz:** Ratgeber für Grundbesitz- und Hypothekenverkehr in den Vororten. Berlin 1908. (100)
 = Vorort-Bibliothek, 5. — XX 547
- Inama-Sternegg, Karl Theod. v.:** Städtische Bodenpolitik.
 = Inama-Sternegg: Neue Probleme... 1908. (170—239) — XVIII 797
- † **L'inchiesta sulle abitazioni popolari** (ottobre 1907.) Firenze 1908. (64, 21 tab.) 4°
 = Monografie e studi della Sezione di Stat. [del] comune di Firenze. I — VI q 70
- † **Kalkstein, W. v.:** Der gemeinnützige Wohnungsbau. Gautzsch b. Leipzig 1908. (18)
 = Kultur & Fortschritt. No. 200. — XVII 529
- † **Kalkstein, W. v.:** Kommunale Bodenpolitik. Gautzsch: Dietrich 1908. (16)
 = Kultur & Fortschritt. No. 187. — XVII 529
- Modificazioni alla legge 31 maggio 1903, sulle case popolari. Legge 2 gennaio 1908, corredata di tutte le altre disposizioni legislative dalla medesima richiamate.** Napoli: E. Pietrocchia 1908. (19) — VI 202
 (Bibl. legale. N. 846)
- † **[Pranard, C.]:** L'habitation ouvrière et les autorités locales en Angleterre. Paris: Berger-Levrault & Cie. 1908. (83)
 = Recueil de documents s. la prévoyance sociale. [3.] — Fr 494
- [Schiavi, Arnaldo]:** L'azione del comune di Bologna in materia di case popolari. Bologna: Frat. Merlani 1908. (42) 4° — VI q 61
- Schlegel, Carl:** Was muss der Hausbesitzer wissen? Berlin: H. Steinitz 1905. (143) — Nm 1030
- Schmoll, Louis:** Habitations à bon marché. Commentaire de la loi du 10 avril 1908 relative à la petite propriété et aux maisons à bon marché. Préf. de A. Millerand. Paris: Marchal & Billard 1908. (XVIII, 107) — Fr 500
- Streuli, Adolf:** Die züricher Liegenschaften-Krise. Eine wirtschafts- und sozialpolitische Studie. Diss. Zürich: Fäsi & Beer 1902. (VI, 129) — VII 353
- Wandel, Ant.:** Über das Schlafburschenwesen und über Ledigenheime vom Standpunkte der öffentlichen Gesundheitspflege.
 = Deutsche Vjschrift f. öff. Gesundheitspf. 40. 1908. (483—99) — XXIII 15
- Weber, Adolf:** Boden- und Wohnung. Acht Leitsätze zum Streite um die städtische Boden- und Wohnungsfrage. Leipzig: Duncker & Humblot 1908. (VII, 140) — III 785
- Praktische Wohnungsfürsorge in Hessen.** Hrsg. v. Ernst-Ludwig-Verein Darmstadt, Hessischer Zentralver. f. Errichtung billiger Wohnungen. Wiesbaden: Westdeutsche Verlagsges. 1908. (98, 56 Taf.) 4° — III q 105
- Ipar**
- d'Albert, W.:** Der Musikverlag und die „Genossenschaft Deutscher Tonsetzer“. Diss. Jena: G. Fischer 1907. (70) — XVI 572
- Biedermann, Bruno:** Die Versorgung der russischen Baumwollindustrie mit Baumwolle eigener Produktion. Diss. Heidelberg: Buchdr. K. Rössler 1907. (107) — Or 172
- Bourgin, Hubert:** L'industrie de la boucherie dans le département de l'Oise au 19e siècle. Beauvais: Impr. Centr. Adm. 1907. (178) — Fr 495
 [Bibliographie: 9—15.]
- Darányi István:** Néhány őszinte szó a szeszkontingens kérdéséről. Bp.: Benkő Gy. 1907. (40) — Mo XX 639
- Denkschrift betr. die Errichtung einer Gewerbehalle in Aachen.** Bearb. durch. d. Städt. Statist. Amt. Aachen: La Ruelle'sche Accidenzdr. 1908. (27) — III 849
- Dilthey, Friedr. Otto:** Die Entwicklung der Baumwollindustrie im niederrheinischen Industriebezirk bis zum Niedergang der Hausindustrie. Diss. Jena: G. Fischer 1908. (23) — Pr 223
- Goldmann, Curt:** Die Entwicklung der Aktien-Gesellschaften der Porzellan- und Steingutindustrie Deutschlands. Statistisches. Diss. Berlin: Buchdr. Gebr. Ernst 1907. (54) — Nm 1064
- Horowitz, Elis.:** Beiträge zur Geschichte und gegenwärtigen Lage der Kleineisenindustrie in Russland. Diss. Altenburg: Pierersche Buchdr. 1907. (73) — Or 171
- Heck, Peter:** Die deutsche Erdölindustrie. Diss. Aachen: Aachener Verl.- u. Druckerei-Ges. 1907. (VII, 103) — Nm 1120
- Herrschell, Willy:** Die sächsische Sandsteinindustrie. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (IV, 186) — Sz 59
- Höfle, Anton:** Die Gewerbeordnung der Pfalz seit der französischen Revolution bis 1868. Diss. München: J. Schweitzer 1908. (43) — Bj 76
- Horster, Paul:** Die Entwicklung der sächsischen Gewerbeverfassung. (1780—1861.) Crefeld: Druck W. Greven 1908. (IX, 170) — Sz 61
- Klump, Wilh.:** Handwerk und Gewerbe bei den Angelsachsen. Diss. Heidelberg: C. Winter 1908. (40) — XIV 67
- Kobatsch, Rud.:** Die Gewerbegesetznovelle vom 5. Febr. 1907.
 = Zeitschr. f. Volksw., Socialpol. & Verw. 17. 1908. (276—315) — XVIII 283
- Menold, Heinr. Hugo:** Der Einfluss der Maschine auf die Entwicklung der gewerblichen Betriebsformen in der deutschen Buchbinderei. Diss. Erlangen: Buchdr. Junge & S. 1908. (132) — Nm 1061
- Michelson, J.:** Die bayerische Grossindustrie und ihre Entwicklung seit dem Eintritt Bayerns in das Deutsche Reich. Diss. Erlangen: Buchdr. Junge & S. 1907. (VIII, 164) — Bj 75
- Stenographisches Protokoll der Enquête in Angelegenheit des Spirituskontingents, abgehalten am 26., 27. u. 28. März 1908.** Wien: Hof- & Staatsdr. 1908. (IX, 104) — Au 606
- Snyckers, Alex.:** Les chambres des métiers. (Handwerkskammern.) Diss. Leipzig: G. J. Göschen 1906. (60) — Nm 1047

Tobias, Erich: Das Reinigungsgewerbe (Färberei und chemische Waschanstalten) als Reparaturgewerbe der textilen Färberei. Diss. Wittenberg: Herrosé & Ziemsens 1908. (80) — XIV 68

Pflüger, Rud.: Die Lederhandschuhindustrie Deutschlands, ihre Entwicklung und ihre Lage. Diss. Weimar: Druck R. Wagner S. 1908. (VIII, 96) — Nm 1088

Munkáltató szervezetek

Arbeitgeberverbände. Ein Überblick über ihre Geschichte, Organisation und Tätigkeit. M. Gladbach: Verl. d. Westdeutschen Arbeiter-Zeitung 19 8. (30) — Nm 1051
(Arbeiter-Bibl. H. 11.)

Tänzler, Fritz: Die Hauptstelle Deutscher Arbeitgeberverbände. [1905.] 2. veränd. u. verm. Aufl. Berlin: J. Guttentag 1907. (52) — Nm 1029
(Schr. d. Hauptstelle Deutscher Arbeitgeberverbände. 2.)

Kereskedelem. Vámügy

Boeck, Joh. H.: Der Exportbetrieb. Diss. Demmin: Druck W. Gesellius 1908. (78) — XV 204

Colze, Leo: Berliner Waarenhäuser. Berlin: Seemann 1908/7. (80) — XVII 468
= Grossstadt-Dokumente. Bd. 37.

Devillez, E.: Les warrants agricoles. Thèse. Paris: Giard & Brière 1908. (172) — Fr 504

Epstein, Mordecai: The English Levant Company, its foundation and its history to 1640. Diss. London: Routledge & Sons 1908. (X, 270) — Br 358

Handbook to the tariff question. [1905.] 4th and rev. ed. London: Free Trade Union 1908. (206) — XVIII 814

Jacobs, Gust.: Die deutschen Textilzölle im 19. Jahrhundert. Diss. Braunschweig: Druck v. Vieweg & S. 1907. (VIII, 122) — Nm 1063

Kresz, Carl v.: Die Bestrebungen nach einer mitteleuropäischen Zollunion. Diss. Heidelberg: Buchdr. J. Hörning 1907. (73) — XVIII 803

Kossuth Ferenc: A kiegyezésről. Kiadja az Orsz. Füg. és 48-as Párt. Bp.: Wodianer F. Fiai 1907. (31) — Mo XVIII 156

Lagus, Hugo: Über den Holzexport und die Wälder Finnlands. Diss. Heidelberg: Buchdr. J. Hörning 1908. (120, 25 Taf.) — Or 173

Lestyánszky Sándor: Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával, a magyar gazdasági érdekek érvényesülése. Bp.: Franklin-társ. ny. 1908. (30) — Mo XV 324

Polster, Otto: Zur Geschichte und Entwicklung des Kohlenhandels. Denkschrift. Berlin: A. Unger 1903/7. (24) — Nm 1012
(Veröff. d. Centralverb. d. Kohlenhändler Deutschl.)

Reche, Em: Das wirtschaftliche Vordringen der Vereinigten Staaten von Nordamerika in der Südsee. Diss. Weimar: Druck R. Wagner S. 1908. (75) — Am 446

Sabel, Gottlob Jul. Ad.: Die kaufmännische Bilanz. Diss. Pfersee-Augsburg: Buchdr. A. Hieber 1908. (165) — XV 206

Satzungen des Mitteleuropäischen Wirtschaftsvereins in Deutschland. (Verein zur Förderung der gemeinsamen wirtschaftlichen Interessen der mitteleuropäischen Staaten.) Berlin: Druck d. National-Zeitung. [1907?] (6) — Nm 1043

Winterstein, F.: Rechtsfragen für Reisende. Leipzig: Dietrich 1908. (24) — XVII 529
= Kultur & Forschrift. 190.

Zickert, Herm.: Das Eindringen der böhmischen Braunkohle in ihr gegenwärtiges Absatzgebiet. Diss. Offenbach a. M.: Druck v. J. Scherz [1906.] (67) — XIII 109

Közlékedés

Közüti vasutak

Betriebs-Ordnung für die elektrische Strassenbahn im Stadtbezirke Ulm a. D. Genehmigt 1897. Ulm: H. Frey 1897. (8) — III 837

Hotchkiss, Willard E.: Recent phases of Chicago's transportation problem. — Ann. Amer. Acad. pol. & social science 31. 1908. (619—29) — XVIII 233

Kander, Jos.: Die Gefährdung des Eisenbahnbetriebes. Diss. Karlsruhe i. B.: Druck v. G. Braun 1908. (66) — Nm 1098

Kersandt, Friedr.: Das Kleinbahnwesen in der Provinz Ostpreussen, vom volkswirtschaftlichen Standpunkte aus betrachtet. Diss. Berlin: R. Trenkel 1907. (122) — Pr 218

Köhler, Raimund: Die Reichs-Post- und Telegraphentarife in ihren rechtlichen Formen. Diss. Berlin: Druck d. Reichsdr. 1907. (26) — Nm 1096

Mc Lain, Frank D.: The street railways of Philadelphia. [London 1908.] (233—260) — VIII 165
(Quarterly Journ. of Econ.)

Schneeli, Gust.: Radiotelegraphie und Völkerrecht. Diss. Merseburg: Druck v. F. Stollberg 1908. (96) — XXI 277

Sengstock, Paul: Über die rechtliche Natur und Gültigkeit der Postordnung. Diss. Bonn: Buchdr. S. Foppen 1908. (IX, 135) — Nm 1108

Törvényjavaslat a Budapesti Helyi Érdekű Vasutak gőzmozdonyú vasútvonalainak villamos üzemre való átalakításának engedélyezése és a nevezett társaság vonalaira vonatkozó engedélyokiratnak és engedélyokirati függeléknek egyesítése tárgyában. [Bp. 1908.] (57) 4° — Bp q 738
[Litogr.]

Warneken, Emil G.: Lade- und Löschfristen im Seerecht. Diss. Vegesack: Druck v. F. W. L. Borovsky 1908. (104) — Nm 1069

Neue Werft- und Hafenanlagen zu Köln. Festschrift. Köln: Th. Fuhrmann 1898. (201, 89 Taf.) 4° — III q 304

Wettstein, K. A.: Die Verkehrsverhältnisse der deutsch-brasilianischen Kolonie Blumenau. Ein Kapitel aus Brasilien und Blumenau. Diss. Leipzig: F. Engelmann 1907. (91) — Am 444

Wolff Gerő: A pozsony-bécsi villamos vasút.
Pozsony: Eder I. könyvny. [1903.] (22)
(Pozsonyi keresk. és iparkamara.) — Mo XV 327

Wright, Henry C.: Development of transit control in New York City.
— Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908.
(18–41) — XVIII 233

Pénz- és hitelügy

Aschendorff, Emil: Die Währungsreform. Eine gemeinfassliche Darstellung der Währungsfrage.
Berlin: H. Walther 1896. (34) — XVIII 813

Baer, Eug.: Zur Vorgeschichte der deutschen Kreditgenossenschaften. Diss. Heidelberg: Buchdr. D. Straus 1907. (83) — Nm 1087

Brode, Leopold: Beleuchtung der Usancen der Pester Waaren- und Effektenbörse. Pest: Gebr. Pollak 1864. (39) — Bp 2 35

Claus, Rud.: Die Entwicklung des Bankwesens in Russland. (Kapitel 1–2.) Diss. Altenburg: Buchdr. Pierer 1907. (56) — Or 173

Gareis, Karl: Börsengesetz für das deutsche Reich in der neueren Fassung v. 8. April 1908. Erl. 7. Aufl. Giessen: E. Roth [1908.] (43) — Nm 1042
(Deutsche Reichsgesetze. Nr. 347/350.)

Heidemann, Paul: Zur Entwicklung des deutschen Sparkassenwesens unter bes. Berücks. der Postsparkassenfrage. Diss. Halle a. S.: Buchdr. Kämmerer & Co. 1907. (116, 7 Tab.) — Nm 1083

Hoppe, Osw.: Der Silberbergbau zu Schneeberg bis zum Jahre 1560. Diss. Freiberg: Buchdr. Gerlach 1908. (159) — III 853

Iwanoff, Neytscho: Das Geldwesen Bulgariens. Diss. Leipzig: Boden 1907. (VI, 126) — Tk 126

Pollak, Ludw.: Der Schek nach dem Schekgesetze v. 1. April 1908. Diss. München: Seyfried & Co. 1908. (VIII, 60) — Nm 1059

Rauchhaupt, Fr. W. v.: Das Depot- und Depositen-Geschäft unter bes. Berücks. des zivilen Schutzes der Gläubiger. Diss. [Heidelberg 1907.] (87) — XVIII 807

Satzungen für die Sparkasse der Stadt Strassburg i. E. Strassburg: Elsäss. Druck. & Verlagsanst. 1897. (32) — III 823

Satzung des Leihhauses der Stadt Strassburg. Strassburg: Druck v. Le Roux & Co. 1907. (28) — III 809

Steller, Paul: Die Wendung in der deutschen Geld- und Bankfrage. Köln a. R.: P. Neubner 1908. (190) — Nm 1045

Tobias, Geo.: Die Entwicklung der Aktienbanken in Leipzig. Diss. Leipzig: Druck v. J. B. Hirschfeld 1907. (131) — III 852

Wessling, C. M.: Die Reichsbank und die „Enskilda“ Banken Schwedens. Diss. Leipzig: Druck v. A. Pries 1907. (87, 10 Tab.) — Sk 144

Hansen: Landwirtschaftliche Spar- und Darlehenskassen und Arbeiter-Ansiedlung in Schleswig-Holstein.
— Landarbeit & Kleinbesitz. 4. 1908. (279–286) — Nm 697

Fogyasztás

Élelmezés

Gerlőczy Gyula: Fényűzés (luxus) a társadalmi életben és a nemzetgazdaságtan. Bp.: Franklin-Társ. ny. 1874. (87) — XVII 1442

Klinkerfues, Friedr.: Ist die Brot- und Fleischnotfrage ein lösbares Problem? Ludwigshafen a. Rh. G. Biller 1908. (54) — XVIII 810

Tudnivalók Budapest székesfőváros vásárcsarnokairól. Bp.: Háziny. [1908.] (7) — Bp 2134
(Bp. székesfőv. vásárcsarnokainak igazgatósága)

Biztosításügy

Alglave, Paul: L'assurance contre l'incendie par la province ou la ville en Autriche-Hongrie & Russie. Paris: Chevalier-Marescq & Cie 1903. (XVI, 336) — XVIII 793

Alglave, Paul: Les assurances contre l'incendie par l'État, les provinces ou les villes en Allemagne. Paris: Chevalier-Marescq & Cie 1901. (LXIV, 896) — Nm 1041

Actes du 2e congrès international de la mutualité. Bruxelles: Hayez 1906. 1 v. — XVII 1444
2. 1905. Liège, 1906. (LXIV, 487)

[Baillet, Gaston:] La société de secours mutuels de Nanterre en 1908. Nanterre: E. Huby 1908. 1 br. — V 347

Fürst, Max: Die Besonderheiten der Versicherungs-Aktiengesellschaft. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1907. (50) — Nm 1058

†Küttner, W.: Das Risiko der Lebensversicherungs-Anstalten und Unterstützungskassen. Berlin: Mittler & S. 1906. (95)
— Veröff. d. Deutschen Ver. f. Versicherungs-Wiss. 7. — XVIII 445

Meyer, Ferd.: Die Lebensversicherung als Mittel zur Schuldentilgung. Diss. Berlin: Druck v. Mittler & S. 1908. (44) — XVIII 805

Michelson, Justin: Die Behandlung der Prämienreserve im Privatversicherungsgesetz. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (VI, 29) — Nm 1055

Rasp, Carl v. & Rehm, Hermann: Bemerkungen zur Frage der Verstaatlichung der Privat-Mobiliar-Brandversicherung in Bayern und in einigen anderen Staaten. [1906.] 3. erg. Aufl. München: J. Lindauer 1908. (230) — Bj 69

Rohrbeck, Walter: Der Hagelversicherungsvertrag nach dem Reichsgesetze über den Versicherungsvertrag und einem zugehörigen Einführungsgesetze. Diss. Naumburg a. S.: Lippert & Co. 1908. (XVII, 32) — Nm 1081

†Die Versicherung der Aufsichtsrathspflicht. Berichte v. Georgii, Kahlert und Warschauer nebst Diskussion. Berlin: Mittler & S. 1906. (60)
— Veröff. d. Deutschen Ver. f. Versicherungs-Wiss. 8. — XVIII 445

VIII. MUNKÁSKÉRDÉS ÉS TÖRVÉNYHOZÁS

Question et législation ouvrières

Szellemi munkások

Jaekel, Reinhold: Statistik über die Lage der technischen Privatbeamten in Gross-Berlin. Jena: G. Fischer 1908. (VIII, 162) — Berl 142

Mertens, Wilh.: Zur Bewegung der technischen Privatbeamten. Diss. Tübingen: Druck v. H. Laupp jr. 1907. (III, 65) — Nm 1090

†Die Privatbeamten und die Versicherungsgesetzgebung. 1. **Silbermann**: Krankenversicherung. 2. **A. Ennesch**: Invalidenversicherung. 3. **C. Eichler**: Unfallversicherung. Jena: G. Fischer 1908. (117)

== S c h r. d. Ges. f. soz. Reform. Bd. 3, H. 1. — XVII 384

Cselédek és mezőgazdasági munkások

Ernst, Georg: Die ländlichen Arbeitsverhältnisse im rechtsrheinischen Bayern. Diss. München: G. J. Manz 1908. (VIII, 189) — Bj 74

†**Eschle**, Emilie: Zur Reform des Dienstbotenwesens. Gautsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (37)

== Kultur & Fortschritt 173—74. — XVII 529

Fabeck, Helene v.: Die Stellung des Deutsch-Evangelischen Frauenbundes zur Dienstbotenfrage.

== Handbuch z. Frauenfrage. 1908. (137—151) — Nm 1031

Leroux, Th. & **Gaud**, Aug.: Nos ouvriers agricoles. Rapports. Préf. de Éd. Petit. Beauvais: Prévot 1907. (99) — Fr 496

Pohl, Ernst: Die Lohn- und Wirtschaftsverhältnisse der Landarbeiter in Masuren in den letzten Jahrzehnten. Diss. Magdeburg: Druck v. Faber 1908. (123) — Pr 214

Rosen, Kathinka v.: Zur Dienstbotenfrage. Eine Erwiderung an Oskar Stillich. [1902.] 2. Aufl. Leipzig: Frauen-Rundschau 1903. (46) — XVII 1380

Röpke, Ad.: Die hamburgische Dienstbotenordnung v. 7. Dezember 1898 in der Fassung v. 11. Oktober 1901, nebst dem Statut der Dienstbotenkrankenkasse und den Vorschriften für den Geschäftsbetrieb der Gesindevermieter v. 30. April 1902. [1899.] 2. verm. Aufl. Hamburg: L. Voss 1908. (VIII, 104) — Hamb 101

Ipari munkások

Internationale Konferenz der Maurer- und Bauhilfsarbeiter-Organisationen, Stuttgart 1907. Hamburg: Th. Bömelburg 1907. (80) — XVII 1402

Lebenshaltung und Arbeitsverhältnisse der Deutschen Bauhilfsarbeiter. Hrsg. v. Zentralverb. d. baugewerbl. Hilfsarbeiter Deutschlands. Hamburg: G. Behrendt 1903. (76) — Nm 1103

Hatóságok munkái

Arbeits-Ordnung für das städtische Gas- und Wasserwerk Ulm. Ulm: Druck d. Ulmer Zeitung 1904. (7) — III 838

Arbeitssatzung [und] Versorgungs-Statut für die Lohnarbeiter der Stadt Strassburg. Strassburg: Müh & Cie. 1905. 2 He in 1. — III 800

Bestimmungen [und] Gehaltsordnung für das städtische Orchester [der] Stadt Strassburg. Strassburg i. E.: Druck v. Eisenmann & Bauer [1906.] (7) — III 822

Dienstordnung für die Todtengräber [der] Stadt Strassburg [und] Bekanntmachung betr. die den Todtengräbern zustehenden Gebühren. Strassburg 1890. [13, 1] 4° — III q 299 [Lithogr.]

Entwürfe zur Regelung der Arbeits-, Einkommens- und Versorgungsverhältnisse der in den städtischen Betrieben beschäftigten Lohnarbeiter, nebst Begründungen. 1. Arbeits-Satzung mit Ausführungsbestimmungen. 2. Versorgungsstatut. 3. Statistik der städt. Arbeiterschaft. Strassburg i. E.: Druck d. Strassb. Neuesten Nachrichten 1904. (72, 34, 27) — III 803 (Stadt Strassburg.)

Gehaltsordnung für Schuldienner, Heizer, Hausmeister, Diener pp. an Museen und ähnlichen Anstalten [der Stadt Strassburg]. [Strassburg 19 7.] [1] — III 827

Leo, Vict.: Die Frage des Streikrechts in öffentlichen Betrieben. — Archiv. f. Sozialw. u. Sozialpol. 27. 1908. (136—71) — XVII 97

Lohnstatistik der städtischen Arbeiter in Chemnitz. Aufgest. im Stat. Amt. Chemnitz: Druck v. Pickenhahn & S. [1907.] (51) — III q 3.6

Lohntafel für die Arbeiter der Stadt Strassburg. Gültig v. 1. April 1908 ab. [Strassburg 1908.] [3] 4° — III q 298

Satzungen der Versorgungs-Kasse für die bei dem städt. Gas- und Wasserwerk in Ulm beschäftigten Arbeiter und ihre Hinterbliebenen. [Nebst] Ausführungs- und Vollzugs-Vorschriften. [Nebst] Die für die Regelung der Hinterbliebenen-Versorgung für die Arbeiter des städtischen Gas- und Wasserwerks getroffenen Bestimmungen. Ulm: Druck d. Ulmer Zeitung [1904?] (25) — III 840

Szabályrendelet az altiszti és szolgai létszárhoz tartozó fővárosi alkalmazottakról. Bp.: Ifj. Nagel O. biz. 1908. (13) — Bp 2127 (Bpest szék. főv. szabályrendeletei.)

A munkaviszony

Munkaszerződés. Békéltetés. Kollektív szerződések

Die kollektiven Arbeits- und Lohnverträge in Österreich im Jahre 1906. Hrsg. v. k. k. Arbeitsstat. Amte. Wien: A. Hölder 1908. 1 Bd. — Au 616

Böhm, Gust.: Die rechtliche Bedeutung des Tarifvertrages. Diss. München: Buchdr. C. Gerber 1908. (80) — XVII 1426

†**Gilman**, N. P. & **Katscher**, L.: Der Arbeitsfriede. Gautsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (11)

== Kultur & Fortschritt. No. 181. — XVII 529

Jay, Raoul: Qu'est-ce que le contrat collectif de travail? Paris: Bloud & Cie 1908. (64) — XVII 1439 (Questions sociologiques.)

†**Katscher**, Berta & **Leop.**: Zwei Muster-Arbeitgeber. Gautsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (16) — XVII 529

Kelemen Nándor: Döntő bíráskodás munkabeszűntetésekben. Bp.: Grill K. 1908. (IX, 205)

— XVII 1401

Ortsstatut für das Kaufmannsgericht der Stadt Strassburg. Strassburg i. E.: Druck v. M. Du Mont-Schauberg 1904. (31)

— III 794

†**Die Weiterbildung des Tarifvertrags im Deutschen Reich.** Berlin: C. Heymann 1908. (XII, 411)

— Beiträge z. Arbeiterstatistik. 8. — XVII 312

Zeitler, Reinhold: Die rechtliche Natur des Arbeitstarifvertrages. Diss. Nördlingen: Buchdr. C. H. Beck 1908. (VI, 82)

— XVII 1425

Zimmermann, Waldemar & Sinzheimer, H.: Arbeitstarifverträge. 2 Vorträge. Giessen: E. Roth 1908. (47)

— XVII 1409

(Samml. v. Vortr. & Aufsätzen über soz. Reformfragen. Bd. 1. H. 1.)

Munkabér és munkaidő. Munkás-háztartás

Abolizione del lavoro notturno nell'industria della panificazione e delle pasticcerie. Milano: Soc. Ed. Libreria 1908. (3)

— OI 214

(Coll. legisl. „Portafoglio“ N. 1012.)

Asmis, W.: Die Regelung der Sonntagsruhe im Milchhandels- und Molkereigewerbe im deutschen Reiche, ihre Mängel, und Vorschläge zur Abänderung. Leipzig: M. Heinsius Nachf. 1908. (IV, 96)

— Nm 1036

(Schr. d. Deutschen Milchwirtsch. Ver. 35)

Aves, Ernest: Report on the acts for the regulation of the hours of employment in shops in Australia and New Zealand. London: Darling & S. 1908. (28) 4°

— Ausztr q 5

(Home Office.)

Geib, Aug.: Der Normal-Arbeitstag. Hottingen-Zürich: Genossenschaftsbuchdr. [187?] (16)

— XVII 1389

Máday, Andor v.: Die gesetzliche Regelung der Nachtarbeit der Frauen.

— Zeitschr. f. ungar. öff. u. Privatrecht. 11. 1905. (66—79, 192—212)

— Mo XXI 284

Mulert, Oskar: Vierundzwanzig ostpreussische Arbeiter und Arbeiterfamilien. Ein Vergleich ihrer ländlichen und städtischen Lebensverhältnisse. Jena: G. Fischer 1908. (228)

— Pr 212

Mulert, Oskar: Vierundzwanzig ostpreussische Arbeiter und Arbeiterfamilien. Ein Vergleich ihrer ländlichen und städtischen Lebensverhältnisse. Diss. Jena: G. Fischer 1908. (45)

— Pr 229

Quéker, Ch. de: Les salaires moyens à Bruxelles et dans l'agglomération bruxelloise. Bruxelles: L'Oeuvre du Travail 1908. (74)

— VII 356

Quelques observations sur les procédés et sur certains enseignements des statistiques de salaires. A propos des récentes communications de G. Cadoux et F. Simiand. [Paris 1908.] (149—158)

— XVII 1403

(Journ. de la Société de Stat. de Paris. 5.)

Cost of living in german towns. Report of an enquiry by the Board of Trade into working class rents, housing and retail prices, together with the rates of wages in certain occupations in the principal industrial towns of the German Empire. With an introductory memorandum and a comparison of conditions in Germany and the United Kingdom. London: Darling & S. pr. 1908. (LXI, 548) 4°

— III q 311

Munkanélküliség

Idegen munkások versenye

Bericht an den Gemeinderat betr. Arbeitslosenversicherung der Stadt Strassburg im Jahre 1907. Erstattet v. Dominicus. [Strassburg 1908.] (XIX)

— III 807

Bericht an den Gemeinderat [der Stadt Strassburg] betr. die Gewährung von Zuschüssen an Vereine von Arbeitern und Angestellten zur Unterstützung ihrer arbeitslosen Mitglieder. Bericht-erstatte: Dominicus. [Strassburg 1906.] (VII)

— III 808

Die bestehenden Einrichtungen zur Versicherung gegen die Folgen der Arbeitslosigkeit im Ausland und im Deutschen Reich. Bearb. im Kais. Stat. Amt. Abt. f. Arbeiterstat. T. 1—2. Berlin: C. Heymann 1906. 1 Bd. 4°

— XVII q 14

1. Die Versicherung gegen die Folgen der Arbeitslosigkeit. 1906. (VII, 691)

2. Der Stand der gemeinnützigen Arbeitsvermittlung öffentlicher und privater Verbände im Deutschen Reich. 1906. (VII, 468)

Lorenz, Jak.: Zur Italienerfrage in der Schweiz. Zürich: Druck v. H. Börsig [1908?] (23)

— Sv 156

Schirmacher, Käthe: Die Ausländer und der Pariser Arbeitsmarkt. (Gibt es auf dem Arbeitsmarkt im Paris eine Arbeitsteilung nach Nationalitäten)

— Arch. f. Sozialwiss. u. Sozialpol. 27. 1908 (234—59, 477—512)

— XVII 97

Munkaközvetítés

Becker, Ernst: Verordnung über den Gewerbebetrieb der Gesindevermieter und Stellenvermittler v. 6. August 1902. Erl. Dresden: Druck v. C. Heinrich 1904. (63)

— Sz 58

Bohny, Emanuel: Notwendigkeit und Nutzen des öffentlichen Arbeitsnachweises und der Errichtung von Arbeitsämtern in der Schweiz. Zürich: Grütliverein 1908. (24)

— Sv 150

Geschäftsordnung für die städtische Arbeits- und Wohnungsvermittlungsstelle in Ulm. Ulm: Druck v. Th. G. Sellmer 1895. (4)

— III 839

Lorenz, Jakob: Die Organisation des Arbeitsnachweises in der Schweiz. [Basel]: Druck d. Basler Volksblattes 1908. (46)

— Sv 153

(S. A. aus: Monatschr. f. christl. Sozialref.)

†**Der Stand der gemeinnützigen Arbeitsvermittlung öffentlicher und privater Verbände im Deutschen Reiche.** Berlin: C. Heymann 1906. (VII, 468)

— Einrichtungen z. Versicherung geg. d. Folgen d. Arbeitslosigkeit, 2.

— XVII q 14

Munkásbiztosítás

Az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár alapszabályai. Bp.: Háziny. 1908. (66) 4° — Mo XVII q 9

Baillet, Gaston: Les oeuvres dites de prévoyance sociale et la commune de Nanterre. La mutualité & les retraites ouvrières. Nanterre: E. Huby 1908. (31) — V 346

Bellom, Maur.: L'assurance contre les accidents et les domestiques. Bordeaux: Libr. de la Mutualité 1908. (62) — Fr 501

[Tanácsi határozat a budapesti kerületi munkásbiztosítási pénztár körirata tárgyában, a betegség és baleset esetére biztosításra kötelezett alkalmazottak és a balesetbiztosítás hatálya alá eső üzemeknek bejelentéséről.] Bp.: Háziny. 1908. (4) 4° (Bp. székesfőv. Tanácsa.) — Bp q 730 [2 példány.]

[Tanácsi határozat a székesfőváros betegség és baleset esetére biztosításra kötelezett alkalmazottainak bejelentése tárgyában.] Bp.: Háziny. 1908. (11) 4° (Bp. székesfőv. Tanácsa.) — Bp q 732

Löwenstein, E.: Die Krankenversicherung im Entwurf der österreichischen Regierung. Gross-Lichterfelde: Verl. d. Arbeiterversorgung 1908. (62) — Au 618

Schmid, Geo.: Die Geschichte des deutschen Arbeiterversicherungs-Rechtes. Diss. Blaubeuren: Druck v. Fr. Mangold 1907. (177) — Nm 1065

Schwartz Rich.: A kerületi munkásbiztosító pénztárak ügykezeléséről. Néhány észrevétel, kül. tek. az 1907-XIX. törvénycikkre és az annak életbe lépésétől szóló rendeletről... Bp.: Világosság könyvny. r.-t. 1908. (15) — Mo XVII 175

Tanoncok és ifjúmunkások

Ehrenbacher, Ludwig: Der kaufmännische Lehrvertrag. Ein Beitrag zum geltenden deutschen Handelsrecht. Diss. Erlangen: Druck v. Junge & Sohn 1907. (VIII, 67) — Nm 1123

Jugendvereine und Gewerkschaften. Briefe an einen christlichen Jüngling. Rixheim: Buchdr. Sutter & Co 1906. (135) — XVIII 1438 (S. A. aus: Strassb. Kath. Vereinsbl.)

Kötzschke, Walter: Zur Fürsorge für die männliche gewerbliche Jugend. Alte und neue Wege. Vortr. Dresden: E. Zacharias i. Komm. 1902. (12) — Nm 1046

Weigle: Der Einfluss der Jugendvereine auf die sittliche und religiöse Entwicklung der männlichen Jugend. [1902.] 2. Aufl. Barmen: Westdeutscher Jünglingsbund i. Komm. [1907.] (37) — Nm 1094

Szakegyletek

A Keresztény Szociálista Famunkások Országos Szakszervezetének alapszabályai. — Statuten des Landesverbandes der christlich-sozialen Holzarbeiter. Bp.: Stephaneum ny. r.-t. 1907. (55) [Magyar és német.] — Mo XVII 169

A Keresztény Szociálista Szabómunkások és Munkáskörmű Országos Szakszervezetének alapszabályai. Bp.: Stephaneum ny. r.-t. 1907. (43) — Mo XVII 168

A Keresztény Szociálista Vas- és Fémmunkások Országos Szakszervezetének alapszabályai. Statuten des Landesverbandes der christlich-sozialen Eisen- und Metallarbeiter. Bp.: Stephaneum ny. r.-t. 1906. (55) — Mo XVII 170 [Magyar és német.]

A Keresztény Szociálista Építőmunkások Országos Szakszervezetének alapszabályai. — Stanovy krajinského odborného družstva křesťanského sociálních stavitel'skich robotníkov. Besztercebánya: Havelka J. ny. 1907. (47) [Magyar és szlovén.] — Mo XVII 172

A Keresztény Szociálista Cipész-, Csizmadia- és Bőrmunkások Országos Szakszervezetének alapszabályai. Bp.: Stephaneum ny. r.-t. 1907. (44) — Mo XVII 171

A Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Egyesülete alapszabályai. Bp.: Gutenberg könyvny. ny. 1899. (31) — Mo XVII 167

Brüggerhoff, Gustav: Das Unterstützungswesen bei den deutschen freien Gewerkschaften. Jena: G. Fischer 1908. (IV, 147) — Nm 1038

Congrès national des Bourses du Travail de France et des colonies, 4, 8, 9, 10. 1896—1902. 4 v. — Fr 515 (Fédération d. Bourses du Travail de France.)

4. Nîmes, 1895. 1896. (92)

8. Paris, 1900. 1900. (182)

9. Nice, 1901. 1901. (176)

11. Alger, 1902. 1902. (158)

Congrès national corporatif et conférence des Bourses du Travail. Compte rendu des travaux. 8, 11, 13—15. 1896—1906. 5 v. — Fr 506 (Confédération générale du travail.)

8. Tours, 1896. (180)

11. Paris, 1900. (226)

13. Montpellier, 1902. (296)

14. Bourges, 1904. (XXIV, 300)

15. Amiens, 1906. (XXV, 344)

Flügler, Ad.: Geschichte des Verbandes der deutschen Buchdrucker und der Lohnbewegung im Buchdruckergewerbe. Diss. Mannheim: Buchdr. J. Gremm 1908. (106) — Nm 1092

A szakszervezeti mozgalom Magyarországon. A magyarországi Szakszervezeti Tanács jelentése. Függelékül az 1899—1908-ban tartott 1—4. szakszervezeti kongresszus jegyzőkönyve. Bp.: Nép-szava ny. 1899—1908. 4 f. — Mo XII 164 1899: A Magyarországi Szakegyletek és Szakszervezetek 1. országos kongresszusának jegyzőkönyve. 1901: A Magyarországi Szak- és Munkásképző-Egyletek 2. kongresszusának jegyzőkönyve.

Sztrájk és bojkott

Bernstein, Ed: La grève et le lock-out en Allemagne. Leurs forces, leur droit et leurs résultats. Conférences. Bruxelles: Misch & Thron 1903. (108) — Nm 1035

Briand, Aristide: La grève générale et la révolution. Discours. [1899.] [Le Havre 1907.] (16) — XVII 1437 (Les éditions à bon marché du „Progrès“.)

Georgi, Elsbeth: Theorie und Praxis des Generalstreiks in der modernen Arbeiterbewegung. Jena: G. Fischer 1903. (144) — XVII 1386
[Bibliographie: 137–144.]

Iparegészségügy. Gyárfelügyelet

3-ème Congrès de l'hygiène et de la sécurité des travailleurs et des ateliers, 1907. Paris: L'Émancipatrice 1907. 1 v. — Fr 493

[**Giamboni, Dario:**] Della istituzione di una Commissione Comunale per la vigilanza igienica degli opifici industriali. Firenze: Tip. Coop. 1908. (8) — OI 215

Lukinac, Alexander: Die Gewerbe-Inspektion in Österreich. Wien: Druck v. L. Holubetz 1908. (99) — Au 607

Munkástitkárságok és hivatalok

Bericht über die Jahresversammlung der Vertreter der Elsass-Lothringischen städtischen Arbeitsämter in Strassburg i. E. 1907. Strassburg i. E.: Elsass-Lothr. Druckerei 1907. 1 H. — III 825

Satzungen des städt. Arbeiter-Sekretariats in Ulm. Ulm: Druck v. Th. G. Sellmer [1898 ?] (4) — III 836

IX. JÓTÉKONYSÁG. SZEGÉNYÜGY

Bienfaisance et Assistance publique

Vegyes értekezések

†Das Programm der Wohlfahrtspflege. Vorträge. Berlin: C. Heymann 1908. (82) — XVII 596
= Schr. d. Zentralstelle f. Volkswohlfahrt. N. F. 1.

[**Muensterberg:**] Gedanken zur Geschichte und Theorie des Armenwesens. — Zeitschr. f. Armenw. 9. 1908. (163–86) — XVII 1393

A jótekonyság hatósági szervezete

Bericht über die Neuordnung der Hausarmenpflege. Erstattet v. Schwander. Strassburg: Strassb. Druckerei & Verlagsanst. 1905 (57) (Armenverw. d. Stadt Strassburg.) — III 802

Flesch: Die Kommune und die Wohlfahrtspflege. — Schr. d. Zentralstelle f. Volkswohlfahrt. N. F. 1. 1908. (57–65) — XVII 596

Gesetz über den Unterstützungswohnsitz v. 30. Mai 1908. Gross-Lichterfelde: Verl. d. Arbeiter-Versorgung 1908. (8) — Nm 1053

Reglement betr. die offene Armenkrankenpflege, [der Stadt Strassburg.] [Strassburg: Strassb. Neueste Nachrichten 1904.] (7) — III 826
(Armenverwaltung d. Stadt Strassburg.)

Richer, Maurice: Organisation de l'assistance aux aliénés dans le département de la Seine. Thèse. Paris: typ. A. Davy 19. 8. (166) — Fr 491

Satzungen für die Verwaltung der Hausarmenpflege zu Strassburg i. E. Strassburg i. E.: Strassb. Druckerei & Verlagsanst. 1905. (11) — III 801

Savouré-Bonville, A.: Réflexions sur le fonctionnement et le rôle de l'assistance publique en France. Paris: Berger-Levrault & Cie. 1893. (XVIII, 138) — Fr 502

Stiller, Felix: Das ältere berliner Armenwesen bis zur Einführung der Selbstverwaltung im Jahre 1820. Diss. Altenburg: Buchdr. Pierer 1908. (32) — Berl 143

Gyermekvédelem. Anyavédelem

Christiani, L.: Die öffentliche Kinderfürsorge in Strassburg. Strassburg: Buchdr. „Elsässer“ 1908. (31–36) — III 810
(Blätter f. d. Strassb. Armenwesen.)

Godelück: Die Gemeindewaisenpflege und die Generalvormundschaft in Strassburg i. E. [Strassburg 1907.] (9) — III 833

Mangold G. Gusztáv: Gyermekvédelmi eszmék és érzelmek. Bp.: Nagel Ö. 1907. (46) — XVII 1446

Neter, Eug.: Die Behandlung der straffälligen Jugend. München: Verl. d. Aerztlichen Rundschau 1908. (56) — XVII 1418
(Der Arzt als Erzieher. H. 30.)

†**Landsberg, J. F. & Cossmann:** Berufsvormundschaft und Kostkinderfrage mit bes. Berücks. der im ersten Lebensjahre stehenden Kinder. Konferenzber. [nebst Diskussion.] Berlin: C. Heymann 1908. (59) — III 846
= Veröff. d. Ver. f. Säuglingsfürsorge im Regierungsbezirk Düsseldorf. H. 1.

Pflüger, Paul: Unentgeltliche Geburtshilfe und Wöchnerinnenpflege. Zürich: Grütlibuchh. in Komm. 1908. (12) — X. III 791

La protection de l'enfance en Hongrie. Ouvrage publié à l'occasion du Congrès international pour l'enfance tenu à Budapest en 1899 par le comité préparatoire du congrès. Bp.: Soc. Anon. d'Impr. 1899. (110) — Mo XVII 161

Report from standing committee B on the children bill, with the proceedings of the committee. London: Nichols & Ss 1908. (83) 4° — Br q 88

Scander Levi, Adolpho: Communication sur les concours à prix entre les parents pour l'amélioration physique, intellectuelle et morale des enfants et quelques idées sur ce sujet. Interlaken: imp. O. Schlaefli 1902. (40) — XXII 272

Schultz, Anna: Der strafrechtliche Schutz des Kindes. Diss. Pforzheim: Buchdr. D. Weber [1908 ?] (VIII, 32) — Nm 1085

Suckow, Edm.: Die Bedeutung der kommunalen Kinder- und Kurmilchanstalten und die Bedeutung der Tierärzte für die Leitung dieser Wohlfahrts-einrichtungen. Vortr. Bergisch-Gladbach: Druck v. Chr. Illinger 1906. (19) — III 783

Tugendreich, Gust.: Die städtische Säuglingsfürsorge in Berlin. — Arch. f. Volkswohlfahrt. 1. 1908. (638–43) — XVII q 16

X. ÁLLAMTUDOMÁNY

Politique

Vegyés értekezések

Barkhausen, Max: Die Entwicklung der politischen Anschauungen Guicciardinis bis zum Sturze der florentinischen Republik 1512. Diss. Heidelberg: C. Winter 1908. (37) — VI 203

Concha Győző: Az államhatalmak megosztásának elvei. Felolvasás. Bp.: Franklin-társ. könyvny. 1892. (48) — XX 560
(Magy. jogászegyl. ért. 8. k. 2. f.)

Fleiner, Fritz: Einzelrecht und öffentliches Interesse. Tübingen: J. C. B. Mohr 1908. (39) — XXI 272
(S. A. aus: Staatsrechtl. Abhandl. Festgabe f. Paul Laband.)

Jellinek, Georg: Verfassungsänderung und Verfassungswandlung. Eine staatsrechtlich-politische Abhandlung. Berlin: O. Häring 1906. (VI, 80) — XX 553

Kretzer, Eug.: Imperialismus und Romantik. Kritische Studie über Ernest Seillière's Philosophie des Imperialismus. Berlin: H. Barsdorf 1909. (80) — XVII 1419

Politikai viszonyok leírása

d'Auriac, Jules: La France d'aujourd'hui et la France de demain. [1902.] Nouv. éd. rev. et augm. Paris: Berger-Levrault & Cie. 1908. (182) — Fr 489
(Études sociologiques.)

†Burger, Al.: Die Parteien des deutschen Reichstages. Gautzsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (28) — Kultur & Fortschritt 176/77. — XVII 529

Dunning, John C.: Die neuesten Anwendungen der Monroedoktrin. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (VII, 66) — Am 433

Gubernatis, Angelo de: La Hongrie politique et sociale. Florence: J. Pellas 1885. (357) — Mo XI 390

Müller, E.: Eine rein demokratische Republik. Der Kanton Zürich zu Anfang des 20. Jahrhunderts. Zürich: O. Füssli 1908. (IV, 84) — Sv 158

Pinon, René: L'Europe et l'Empire Ottoman. Les aspects actuels de la question d'Orient. Paris: Perrin & Cie 1908. (XI, 603) — Tk 124

Parlamentarizmus

Deák Albert: Gazdasági elemek a parlamentarizmusban. Felolvasás. Kolozsvár: Stief J. és tsa ny. 1907 (33) — XX 555
(K. I. az Erdélyi Muzeumból.)

Dolmatowsky, Aron: Der Parlamentarismus in der Lehre Benjamin Constant's. Diss. Tübingen: Druck v. H. Laupp jr. 1907. (46) — XX 564

A képviselőház házszabályai. Hiv. kiad. Érvényes az 1906–1911-iki országgyűlés harmadik ülésszakától az országgyűlés végéig. Bp.: Pesti könyvny. r.-t. 1908. (55) — Mo XX 640

Leser, Guido: Untersuchungen über das Wahlprüfungsrecht des deutschen Reichstags. Zugleich ein Beitrag zur Frage: Parlamentarische oder richterliche Legitimationsprüfung. Diss. Heidelberg: Buchdr. J. Hörning 1908. (IX, 148) — Nm 1093

Söhlig, Willy: Die Ministerverantwortlichkeit nach preussischem und Reichsstaatsrecht. Diss. Mülheim a. Rh.: Druck d. Mühlheimer Volksztg. 1908. (X, 81) — Nm 1113

Állam és egyház

Eible, Otto: Der Kanzelparagraph (§ 130a ST.-G.-B.). Diss. Heidelberg: Buchdr. J. Hörning 1908. (63) — Nm 1112

Rothenbücher, Karl: Die Trennung von Staat und Kirche. München: O. Beck 1908. (XV, 478) — XX 558

Staat und Kirche in der deutschen protestantischen Schweiz. Ein Beitrag zur Trennungsfrage. Zürich: Verl. d. Zürcher Anzeiger 1908. (32) — Sv 154
(S. A. aus: Zürcher Anzeiger.)

Vollert, Kurt: Sind in Preussen Kirchendiener Staatsbeamte? Diss. Dessau: Anhaltische Buchdr. Guttenberg 1908. (VIII, 70) — Pr 213

XI. JOGTUDOMÁNY

Droit et jurisprudence

Jogtörténet. Jogbölcsészet

Balogh Jenő: A jogtörténet tanításának kérdéséhez. Bp.: Franklin társ. ny. 1905. (24) — XXI 273
(K. I. a Budapesti Szemléből.)

Cohn, Jul.: Des Samuel al-Magrebi Abhandlung über die Pflichten der Priester und Richter bei den Karäern. Diss. Berlin: Druck v. H. Itzkowski 1907. (72, 23) — XVII 1432

Finkey Ferenc: A tételes jog alapelvei és vezéreszméi. A jogbölcsészet, mint alapvető és összefoglaló (általános) tudomány kézikönyve, egyetemes fejlődéstörténeti alapon. 1. k. Bp.: Grill K. 1908. 1 k. — XXI 278
1. Bevezetés és a jogbölcsészet kifejlődésének története. 1908. (XVI, 463)

Jellinek, Geo.: Der Kampf des alten mit dem neuen Recht. Rede. Heidelberg: Buchdr. J. Hörning 1907. (3) — XXI 279

Tourtoulon, Pierre de: Les principes philosophiques de l'histoire du droit. T. 1. Paris: F. Alcan 1908. 1 vol. — XXI 275

Magánjog

Arkenau, Hans: Das oldenburger Spatenrecht. Diss. Oldenburg i. Gr.: Druck v. G. Stalling 1908. (41) — Kn 119

Barthelmess, R.: Gesetz, betr. die Berufsvormundschaft v. 23. Februar 1908. Erl. München: J. Schweitzer 1908. (VIII, 138) — Bj 72

Bezola, Constant: Die gesetzlichen Eigentumsbeschränkungen des Nachbarrechts nach dem Entwurf eines schweiz. Zivilgesetzes und dem Bündner Zivilgesetzbuch. Diss. Chur: Ebner & Cie 1907. (43) — Sv 157

Fiedler, Alfred: Der gewerbliche Gedanke im Schriftwerksbegriff. Diss. Spandau: Hapf'sche Verlagsbuchdr. 1908. (50) — XVI 576

Görnandt, Otto: Über das Notwegrecht des Bürgerlichen Gesetzbuches. Diss. Friedenau-Berlin: Buchdr. L. Schultz 1907. (X, 45) — Nm 1075

Grouven, Anton: Ist nach dem B. G. B. die Genehmigung des Vormundschaftsgerichts zu einem Rechtsgeschäfte anfechtbar nach den für die Anfechtung von Rechtsgeschäften wegen Willensmängel geltenden Vorschriften? Diss. Erlangen: Buchdr. Junge & S. 1907. (VII, 39) — Nm 1057

Henneberg, Heinrich: Die Rechtstellung des Verlegers nach modernem Recht. Diss. Potsdam: Buchdr. Hayn's Erben 1907. (X, 127) — XXI 282

Huszár Elemér: Az egyházi házasság vonatkozása a polgári házassághoz. Bp.: Pallas rt. 1895. (32) (K. l. a Hittud. Folyóirat-ból.) — XXI 274

Kaisenberg, Georg: Das Recht des Staates an öffentl. Flüssen nach römischem und deutschem Recht. Diss. München: Druck v. R. Oldenbourg 1908. (XI, 64) — XX 562

Korsch, Bruno: Die Haftung des Tierhalters nach dem Bürgerlichen Gesetzbuche. Diss. Hanau a. M.: Waisenhaus-Buchdr. [1907?] (VIII, 56) — Nm 1101

Kriener, Wilh: Die Bedeutung der unrichtigen Bezeichnung der Grundstücke im Grundbuch, mit bes. Berücks. der Verhältnisse in Bayern. Diss. Würzburg: Fränkische Gesellschaftsdr. 1907. (32) — Bj 73

Lorenz, Em.: Die unrichtige Todeserklärung. Diss. Doberan: Druck v. Rehse & Co. 1907. (44) — Nm 1104

Meier, Rich. Heinr.: Die privatrechtlichen Bestimmungen der heutigen Wassergesetzgebung in Preussen, Bayern, Baden und Elsass-Lothringen. Diss. Kiel: Druck v. Schmidt & Klaunig 1908. (167) — Nm 1114

Plenske, Walter: Das Elektrizitätsrecht. Diss. [Heidelberg] 1907. (128) — Nm 1099

Schuler, Hans: Die öffentlichrechtliche Körperschaft. Eine Begriffsstudie. München: Buchdr. Wild 1908. (67) — XX 566

Stephany, Werner: Die Unterhaltspflicht des ausserhehlichen Vaters. Diss. Heidelberg: Buchdr. J. Hörning 19. 8. (61) — Nm 1111

Lakbérleti jog

Ágoston Péter: Észrevételek a budapesti lakásbérleti szabályrendelet tervezetéhez.
— Városi Szemle 1. 1908. (546—9) — XX 580

Baux & congés en matière de location d'appartements, magasins, locaux industriels et maisons. Avec recueil de divers usages ou coutumes de France. Soit: Paris, Lyon, Marseille, Grenoble, Mâcon, Chalon-sur-Saône, etc. Charolles: impr. L. Guillemin 1908. (64) — V 345

Kereskedelmi jog

Aron, Siegr.: Die Handelsbücher in ihrer juristischen Bedeutung. Eine systematische Darstellung des geltenden Rechts. (Unter Berücks. des Allgemeinen Deutschen Handelsgesetzbuchs.) Diss. Saarbrücken: Druck v. Gebr. Hofer 1907. (II, 55) — Nm 1079

Dóczi Sámuel: Az ipari titok. Bp.: Benkő Gy. 1908. (240) — Mo XIV 123

Fürstenheim, Hans: Der Kaufmannsbegriff in der Handelsgesetzgebung des Erdballs. Diss. Trebnitz i. Schles.: Buchdr. Maretzke & Martin 1908. (87) — XV 205

Grimmeisen, Rob.: Die eingetragene Genossenschaft in Vergleichung mit der offenen Handelsgesellschaft und der Aktiengesellschaft. Diss. Strassburg i. E.: Elsass-Lothr. Druck. 1907. (67) — Nm 1095

Pauly, Geo.: Vergleichende Übersicht über die Gesellschaften mit Nachschusspflicht. (Gewerkschaft, Gesellschaft mit beschränkter Haftung, Reederei, Genossenschaft.) Diss. Tempelburg: Druck v. E. Manig 1908. (61) — Nm 1115

Schmid, Euchar: Die Voraussetzungen für Erwerb und Aufrechterhaltung des Patents. Diss. Bamberg: G. Duckstein 1908. (VIII, 71) — Nm 1066

Schwagmeier, Friedr.: Das Urheberrecht des Geschäftsherrn an Werken und Erfindungen seiner Angestellten. Diss. Berlin: R. Trenkel 1908. (51) — Nm 1080

Schwarzkopf, Karl E.: Grundkapitalsherabsetzung im Aktienrecht. Diss. Heidelberg: Buchdr. J. Hörning 1908. (48) — Nm 1082

Büntetőjog

Baur, Hans: Die Religionsvergehen im deutschen Strafrecht. Diss. Landau: Buchdr. J. Meixner 1907. (98) — Nm 1100

Bold, Karl: Die Anzeigepflicht gemäss § 139 R.-St.-G.-B. Diss. Aschaffenburg: Druck v. G. Werbrun 1907. (39) — Nm 1106

Burgener, Rupert: Zur Lehre von den Sittlichkeitsdelikten insbes. § 174 R.-St.-G.; unter Berücks. des schweiz. Entwurfes. Diss. Luzern: Buchdr. J. Schills Erben 1908. (61) — Nm 1077

†Buschan, Georg: Geschlecht und Verbrechen. [1908.] 3. Aufl. Berlin: H. Seemann [1908.] (96) — Grossstadt-Dokumente. Bd. 48. — XVII 46

Eisemann, Max: Der Aufrühr. Diss. Erlangen: Druck Junge & S. 1907. (VIII, 60) — Nm 1124

Elwenspoek, Curt: Über die Quellen des im Landrecht für das Herzogtum Preussen von 1620 enthaltenen Strafrechts. Diss. Breslau: Schlette 1908. (57) — Pr 217

Guht, Aug.: Misshandlung Untergebener nach Militärstrafrecht. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (X, 82) — Nm 1078

Hasler, Eugen: Die jugendlichen Verbrecher in Straf- und Strafprozessrecht mit bes. Berücks. des Vorentwurfs zu einem schweizerischen Strafgesetzbuch und der zürcherischen Strafprozessreform. Aarau: Sauerländer & Co. 1908. (VII, 170) — Sv 159

- Hiller, Kurt:** Die kriminalistische Bedeutung des Selbstmordes. Diss. Heidelberg: C. Winter 1908. (43) — XXI 280
- Kanzleiordnung** für die Gerichte und Staatsanwaltschaften v. 27. März 1907. Amtl. Ausg. Berlin: R. v. Decker (48) — Nm 1048
- Klein, Heinr.:** Inland im Sinne des Strafgesetzbuches. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (VIII, 77) — Nm 1116
- Oba, Shigema:** Unverbesserliche Verbrecher und ihre Behandlung. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (IX, 84) — XXI 276
- Schweiss, Oskar:** Die sogenannte Staatsverleumdung (§ 131 RSTGB.) unter Berücks. der ausländischen Gesetzgebung. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (24) — Nm 1076
- Stauff, Ph.:** Strafe und Strafaufschub. Gautzsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (16) — XVII 529
= Kultur & Fortschritt. No 201
- Tempksi, Heinr. v.:** Die Religionsvergehen. Eine systematische Darstellung auf Grund der §§ 166 u. 167 St. G. B. Diss. Berlin: Druck v. W. Pilz 1908. (104) — Nm 1109
- Beitz, Egid:** Die Verfassungsurkunde v. 31. Jan. 1850 u. die Wahlverordnung v. 30. Mai 1849 in Preussen. Diss. Köln: Kölner Verlagsanst. & Dr. 1907. (X, 58) — Pr 222
- Berckheim, Philipp-Paul Frhr. v.:** Strafbare Eingriffe in die öffentlich-amtliche Verfügungsgewalt. (§§ 133, 136, 137 Str. G. B.) Diss. Berlin: Druck v. E. Streisand 1907. (74) — Nm 1105
- †Bornhak, Conrad:** Staats- und Verwaltungsrecht des Grossherzogtums Baden. Hannover: M. Jänecke 1908. (VI, 174)
= Bibliothek d. öff. Rechts. 1. — XX 554
- Bosse, Harald v.:** Einzelstaat und Bundesstaat in der Nordamerikanischen Union und im Deutschen Reich. Diss. Heidelberg: Buchdr. J. Hörning 1907. (47) — XX 563
- Grünwald, Max:** Darstellung der bayerischen Reservatrechte. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (VIII, 41) — Bj 78
- Hellmann, Otto:** Die staatsrechtliche Stellung des Reichlandes Elsass-Lothringen nach seiner geschichtlichen Entwicklung und dem geltenden Recht. Diss. Freising: Buchdr. A. Warmuth 1907. (VI, 89) — Kn 117
- Köhler, Emil:** Die Haus- und Familiengewalt der deutschen Landesherrn. Diss. Erlangen: Druck v. E. Th. Jacob 1908. (VII, 100) — Nm 1067
- Tezner, Friedrich:** Die Wandlungen der österreichisch-ungarischen Reichsidee. Ihr Inhalt und ihre politische Notwendigkeit. Wien: Manz 1905. (XI, 156) — Au 601
- Vonficht, Geo.:** Das Aufsichtsrecht der Reichsgewalt über die Einzelstaaten. Diss. Ingolstadt: Druck v. A. Ganghofer 1907. (VII, 75) — Nm 1060
- Werner v. d. Schulenburg, Gerhard:** Die staatsrechtliche Stellung des Fürstentums Oels in seiner rechtsgeschichtlichen Entwicklung. Diss. Oels: Ludwig 1908. (XIV, 110) — Nm 1071
- Brügelmann, Otto:** Der Konkurs der eingetragenen Genossenschaft. Diss. Bonn: Buchdr. E. Eisele 1908. (VIII, 78) — Nm 1118
- Keller, Bruno:** Begriff und Schutz des Kredites im Bürgerlichen Gesetzbuche. Diss. Strassburg i. E.: Druck v. Dumont-Schauberg 1908. (64) — Nm 1107
- Meyer, Georg:** Das Recht der Beschlagnahme von Lohn- und Gehaltsforderungen. Gesetze v. 1869 u. 1897. [1900.] 3. verm. Aufl. Berlin: J. Guttentag 1908. (185) — Nm 1037
(Guttentagsche Samml. Deutscher Reichsgesetze. 55.)
- Sauter, Friedr. Joh.:** Die Exemption ausländischer Staaten von der inländischen Zivilgerichtsbarkeit. Diss. Freising: Buchdr. A. Warmuth 1907. (V, 59) — Nm 1068
- Schulenburg, Rich.:** Versteigerung. Diss. Soest: Buchdr. M. Hoffmann 1907. (46) — Nm 1119

Perrendtartás

Sajtó jog

XII. KÖZJOG ÉS KÖZIGAZGATÁS

Droit public et administration

Vegyes értekezések. Kézikönyvek

- Bazille, Wilh.:** Das Staats- und Verwaltungsrecht des Königreichs Württemberg. Hannover: M. Jänecke 1908. (IX, 351)
= Bibliothek d. öff. Rechts. Bd. 2. — XX 554
- Beims, H.:** Wie wird die Staatsangehörigkeit erworben? Ein Führer durch das Recht der Staats- und Reichsangehörigkeit. Berlin: Vorwärts 1908. (44) — Nm 1044
- Fromes, Armand:** Code électoral belge ou recueil complet de toutes les lois actuellement en vigueur en Belgique, relatives aux élections législatives, provinciales et communales. Bruxelles: Veuve F. Larcier 1908. (229) — Bg 116
- Hubbauer, Ludw.:** Die geschichtliche Entwicklung des bayerischen Landtagswahlrechts mit Beschränkung auf die Kammer der Abgeordneten. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (86) — Bj 77
- Pénard, Dominique:** Le problème du mode d'élection des conseillers municipaux de Paris. Thèse. Paris: imp. H. Jouve 1908. (144) — V 337

Választó jog

Die Wahlrechtsreform im Dreiklassenparlament. Die Verhandlungen des preussischen Abgeordnetenhauses vom 10. Januar 1908. Berlin: Vorwärts 1908. (94) — Pr 203

Köztisztviselők

Chinca, C.: I segretari comunali e li altri impiegati comunali e provinciali. Commento alla legge 7 maggio 1902, colla scorta dei lavori parlamentari, della giurisprudenza e di tutte le altre disposizioni relative alla materia. Torino: Paravia & Comp. 1908. (87) — VI 201

†**Falkenberg, Alb.:** Freiheitliche Beamtenpolitik. [1908.] 2. Aufl. Gautzsch bei Leipzig: Dietrich 1908. (16) — Kultur & Fortschritt. 192. — XVII 529

Grössler, Siegfr.: Die Schranken der Gehorsamspflicht des Beamten nach deutschem Recht. Berlin: Druck v. W. Pilz 1908. (XI, 56) — Nm 1084

Holl, Alfred: Der Begriff des Beamten im strafrechtlichen Sinne. Diss. Kempfen: Buchdr. J. Kösel 1908. (VIII, 56) — Nm 1070

Kioibaschieff, Nedeltscho: Über die Rechtsverhältnisse der Zivilstaatsbeamten in Bulgarien. Diss. Erlangen: Buchdr. E. Th. Jacob 1908. (61) — Tk 127

Peters, J.: Die gesetzlichen Pensionsansprüche der preussischen Staatsbeamten und ihrer Familienangehörigen. Neu bearb. v. Otto Speckenbach. f. 10. Ausg. Elberfeld: Martini & Grütiefen 1908. (64) — Pr 220

Puppe, Siegfr.: Die Begriffe „Beamter“ und „Amt“ im Strafgesetzbuch für das Deutsche Reich. Diss. Heidelberg [1907.] (101) — Nm 1117

Rényi Dezső: Előterjesztés Budapest székesfőváros Tanácsához a nyugdíjszabályzat módosítása ügyében. Bp.: [Háziny.] 1907. (49) 4° — Bp q 781

Ritzmann, Friedrich: Zur Frage der Erziehung der Architekten und Ingenieure zu Verwaltungsbeamten. Mit einer Literaturübersicht, zsgest. v. Internat. Inst. f. Sozial-Bibliographie in Berlin. Berlin: J. Springer 1908. (50) — Nm 1032

Közigazgatási értekezések. Kézikönyvek

Backhaus, Emanuel: Das Verordnungsrecht in den deutschen Kolonien. Diss. Bremen: Buchdr. H. M. Hauschild 1908. (64) — Nm 1097

Barrès, Maur.: Assainissement et fédéralisme. Discours. Paris: Revue Socialiste 1895. (16) — Fr 499

Hübner, M.: Militärpolitik. Leipzig: G. H. Wigand 1908. (VII, 186) — Nm 1050
(Die Politik d. Deutschen Reiches. 5.)

Proposition de loi relative à la décentralisation et tendant à l'organisation de réformes politiques, administratives, communales, départementales et électorales. [Paris] 1906. (57—63)
(Documents parlementaires. Chambre.) — Fr q 57

Schultz, Bruno: Hilfsbuch zur Einführung in die Praxis der österreichischen politischen Verwaltung. Bd. 1—2. Wien: Akad. Verl. 1908. 2 Bde — Au 612

Községi közigazgatás

Értekezések, kézikönyvek

Ábrai Lajos: Arad szociális feladatai a gazdasági terén. Arad: Réthy L. & f. ny. 1907. (46) — I 48

Adolph: Die Städteordnung von 1808.

— Preuss. Verw.-Bl. 29. 1908. (827—32) — Pr q

Babeau, Alb.: La ville sous l'ancien régime. 1—2. f. — 2me éd. rev. et augm. Paris: Didot & Cie 1884. 2 vol. — V 35

Bishop, Will. Henry: The laws governing cities and towns in West Virginia, with commentaries thereon. Including directions and forms of procedure thereunder by municipal officers, boards and tribunals, and forms of procedure, etc. Cincinnati: Anderson Co. 1907. (IX, 566) — VIII 16

Cornish, H. D.: District councils. A concise guide to their powers and duties. London: Stevens & Sons 1908. (XXIII, 412) — IV 23

†**Decharme, Pierre:** La commune et l'agriculture. Syndicats professionnels, assurances mutuelles, caisses de crédit, sociétés coopératives. Paris: Dupont 1908. (190) — Bibliothèque populaire municipale. [4] — V 2

Ereký István: A magyar helyhatósági önkormányzat. Vármegyék és községek. 1—2. k. Bp.: Gril 1908. 2 k. — Mo XX 64
1—2. A vármegyék. 1908. 2 k.

Fleischer, Max: Das frankfurter Stadtparlament. Frankfurt a. M.: E. Grieser 1907. (57) — III 84

Forti, Ugo: La fonction juridique du territoire communal. Toulouse: É. Privat 1908. (30) — (Extr. du Recueil de législation. 1907) — V 33

†**Lange, M. E.:** London to day and to-morrow. Proposals for the reform of London government with map of Greater London, and appendices. London: King & S. pr. 1908. (57) — London Reform Union pamphlet. [10] — IV 1

The National Municipal League, 1894—1907. [Philadelphia] 1907. (24) — VIII 16

Lough, Thos.: Die Gemeindeverwaltung von London. — Dokumente d. Fortschritts I. 1908. (768—70) — XVII 14

The membership of the National Municipal League. 1908. [Philadelphia] 1908. (56) — VIII 16

Organisation municipale. Loi du 5 avril 1884 complétée par la loi du 22 mars 1890 mise à jour par les lois modificatives et combinée avec les textes antérieurs visés par ces lois. Législation électorale. (Élections municipales.) Paris: G. Roustan 1908. (101) — V 34

Oven, A. H. E. v.: Gemeinde-Verfassungsgesetz. Gemeinde-Statute, allgemeine Verwaltungsvorschriften für Frankfurt a. M. 1867—1872. I. Hälfte. Frankfurt a. M.: F. Roselli 1872. 1 H. — III 83
(Neue Samml. v. Gesetzen, Statuten & Verordnungen f. Frankfurt a. M. I.)

Pastur, Paul & Louis Caty: L'action socialiste au conseil provincial du Hainaut 1895—1907. Gand: Volksdrukkerij 1908. (47) — VII 33
(Abonnement Germinale. 5ème année.)

†**Patruzeu de an de saracie, de robie și rușin.** Progresele materiale ale țării. — Impartirea averii la Romîni. . . . Manifestul cercului social. România Muncitoare [—] 2. ed. rev. și adaogit. București: Universala 1906. (64) — VII 5
(Biblioteca România Muncitoare. 5.)

Peez, Alexander v.: Stein. Berlin: H. Hillger 1908. (75) — Nm 1039
(Polit. Hausschatz d. Deutschen. 2.)

Pflüger, P.: Der Gemeindesozialismus der Stadt Zürich. Denkschrift. Zürich: Grütli-Verl. 1908. (40) — VII 351

Proposition de loi ayant pour objet la suppression des commandements supérieurs ou gouvernements militaires de Paris et de Lyon. [Paris] 1906. (316—317) — V q 90
(Documents parlementaires. Chambre.)

Proposition de loi pour l'application: 1° à la ville de Paris, de la loi du 5 avril 1884 sur l'organisation municipale; 2° au département de la Seine, de la loi du 10 août 1871 relative aux conseils généraux. [Paris] 1906. (313—316) — V q 90
(Documents parlementaires. Chambre.)

Reed, Geo. D. & Schutt, Erwin E.: Town clerks' manual. A digested treatise and compendium of the law on town clerks, and town officers, containing full and complete annotations, necessary forms and a reference table of laws and statutes. Rochester, N. J.: Williamson 1907. (XVI, 790) — VIII 168

Reports from the select committee on parliamentary and municipal registration bill; with the proceedings of the committee 1877—78. London 1877—78. 2 br. 4° — Br q 81

Schreiber: Die moderne Entwicklung Wiens. — Kommunale Rundschau I. 1908. (392—99) — XX q 15

Seckerson, Fred. C.: Manual of civics. A text book of municipal government for the City of New York; with an exposition of the principles of government in New York State and the United States. [1905.] 3d ed. New York: Chief Publ. Co. 1908. (344) — VIII 169

Verfassung und Verwaltungsorganisation der Städte. Bd. 4. H. 1—5. Leipzig: Dunker & Humblot 1907. 5 He.

1. Königreich Sachsen. Mit Beitr. von G. Häpe, R. Heize, L. Ludwig-Wolf, J. Hübschmann 1905. (VI, 185)
 2. Springer, E. Königreich Württemberg. 1905. (113)
 3. Grossherzogtum Baden. Mit Beitr. von Ernst Walz, L. Landmann und Joseph Ehrl. 1906. (203)
 4. Königreich Bayern. Mit Beitr. von Bruno Stern und Friedrich Morgenstern. 1906. (VI, 190)
 5. Die Hansestädte. Mit Beitr. v. Geert Seelig und Johannes Hollmann. 1907. (45)
- Schr. d. Ver. f. Sozialpol. 120. — XVIII 523

Wintersperger, Anton: Die Gemeinde-Wahlordnung für das Erzherzogtum Oesterreich unter der Enns. Erl. Wien: Selbstverl. 1863. (46) — II 121

Ziekursch, Johannes: Das Ergebnis der friderizianischen Städteverwaltung und die Städteordnung Steins. Am Beispiel der schlesischen Städte dargestellt. Jena: H. Costenoble 1908. (VIII, 228) — III 789

Zielowski, O.: Die Millionärs-Wirtschaft auf dem frankfurter Rathause. Ein Rückblick für die Stadtverordnetenwahlen auf die städtische Verwaltung in den Jahren 1900 bis 1904. Hrsg. v. d. Sozialdemokr. Partei. Frankfurt a. M.: Union-Druckerei 1904. (122) — III 843

Ügykezelés

Boedicker: Vereinfachung des Geschäftsganges und Verminderung des Schreibwerks bei den Stadtverwaltungen. — Städte-Zeitung. 5. 1908. (606—12, 630—3) — XX 436

Frenzel, G.: Leitfaden für die Einrichtung der Kanzleien, Registranden und Akten der deutschen Stadt- und Landgemeinden. [1903.] 2. erw. Aufl. Leipzig: F. Leineweber 1906 (57) — III 782

Községi üzemek

Avrède, Ge.: Quatre services municipaux par excellence. — Revue municipale. 11. 1908. (202—4) — XX 576

Bancroft, Wm. A.: Moderation in control of public service corporations. — Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908. (701—2) — XVIII 233

Bergen, Frank: Restrictive legislation against public service corporations in New Jersey. — Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908. (659—70) — XVIII 233

Bruère, Henry: Public utilities regulation in New York. — Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908. (1—17) — XVIII 233

Bussy, André: La municipalisation des tramways. Ses résultats financiers à l'étranger. Paris: A. Rousseau 1908. (XII, 343) — XX 556
[Bibliographie: V—XII.]

Foreman, Milton J.: Chicago new charter movement: its relation to municipal ownership. — Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908. (639—48) — XVIII 233

Jaffé, Geo.: Die wirtschaftlichen Unternehmungen der Städte. — Zeitschr. f. Sozialwiss. 8. 1908. (414—37) — XVII 167

Murphy, John J.: Franchise grants in New York City. — Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908. (612—8) — XVIII 233

Pollock, Horatio M.: The public service commissions of the state of New York. — Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908. (649—58) — XVIII 233

Sikes, George C.: The relation of Chicago to public service corporations. — Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908. (689—94) — XVIII 233

Wilcox, Delos F.: The control of public service corporations in Detroit. — Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908. (576—592) — XVIII 233

Wolff, Solomon: Public service corporations of New Orleans. — Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908. 3. (630—8) — XVIII 233

Közmunkák. Közszállítások

Emphiehlt sich die Ausschreibung von Wettbewerben zur Gewinnung von Entwürfen zu grösseren Bauten? — Der Stadtverordnete. 3. 1908. (4—6) — XX 577

Heiss, Cl.: Arbeiter- und Handwerkerschutz bei Vergebung öffentlicher Arbeiten. — Techn. Gemeindebl. 11. 1908. (89—91) — XX q 4

Tűzoltás

Das Feuerlöschwesen in Braunschweig. — Städte-Zeitung. 5. 1908. (627—9) — XX 436

Feuerlöschwesen der Stadt Strassburg. Jahresbericht für 1904—1906. Strassburg i. E.: Buchdr. Gebr. Riedel 1905—1907. 3 He. — III 787

Vorschriften betr. die Anstellung und den Dienst in der städtischen Feuerwehr [in Strassburg.]. Strassburg i. E.: Müh & Cie 1906. (12) — III 805

Világítás

- Dominik, Hans:** Die polizeiliche Aufsicht elektrischer Starkstromanlagen.
 — Städte-Zeitung 5. 1908. (537—41) — XX 436
- Erziehung guter finanzieller Ergebnisse elektrischer Zentralen auf kommerziellem Wege.**
 — Techn. GemeindeBl. 11. 1908. (124—5) — XX q 4
- Hopf:** Das Elektrizitätswerk der Stadt Eberswalde.
 — Kommunale Rdschau 1. 1908. (344—9) — XX q 19
- Nouveau régime de l'électricité à Paris.**
 — Bulletin municipal de Paris 27. 1908. (3269—96) — V 239
- Richards, J. L.:** The Boston Consolidated Gas Company: its relation to the public, its employees and investors.
 — Ann. Amer. Acad. pol. & social science. 31. 1908. (593—9) — XVIII 233
- Serf, A.:** Les grands fiefs modernes. Le monopole du gaz. Par un électeur parisien. Commentaire de Benoit Malon. Paris: P. Sévin 1892. (V, 64)
 — V 349

Csatornázás. Vízszabályozás

- Polizeiverordnung zur Regelung der Entwässerung der Grundstückstücke durch die städtische Kanalisation.** Vom 4. Mai 1908.
 — Veröff. d. kais. Gesundh.-Amts. 32. 1908. (733—4) — XXIII q 1
- Bestimmungen betr. die Übernahme der Reinigung von Privatentwässerungs-Anlagen durch die Stadt Strassburg.** Strassburg 1907. [2]
 (Bürgermeisteramt d. Stadt Strassburg.) — III 832
- Eddy, Harrison P.:** Standard forms for sewerage data.
 — Municipal Journal & Engineer 25. 1908. (5—7) — XX q 18
- Finály István:** A Garam viziereje, kül. tek. e víz-erőnek Budapestén és a tervbe vett magasvezetésű Duna-Tisza-csatornánál való felhasználására. Bp.: Pátria 1907. (12) — Mo XX 45
- Grébaud, Arm.:** L'épuration bactérienne des eaux d'égout dans le département de la Seine.
 — Revue municipale 11. 1908. 433 (170—2) — XX 576
- Horney, Oskar:** Der volkswirtschaftliche Wert der städtischen Fäkalien. Karlsruhe i. B.: G. Braun 1908. (55) — XVIII 792
 (Volkswirtsch. Abh. d. Badischen Hochschulen. Bd. 10. H. 1.)
- Jastrow, F.:** Maschinelle Abwasserreiniger.
 — Techn. GemeindeBl. 11. 1908. (113—119, 133—40) — XX q 4
- Klut:** Die königliche Versuchs- und Prüfungsanstalt für Wasserversorgung und Abwasserbeseitigung in Berlin.
 — Preuss. Verw. Bl. 29. 1908. (885—8) — Pr q 32
- Lübbert, A.:** Schwemmkanalisation und Abwasserreinigung.
 — Kommunale Rundschau 1. 1908. (399—408) — XX q 19
- Sewerage and drainage of New Orleans.**
 — Municipal Journ. & Engineer 25. 1908. (18—20) — XX q 18
- Schreiner, Alb.:** Sewerage of Queens Borough.
 — Municipal Journ. & Engineer 25. 1908. (1—5) — XX q 18
- Steiner Gusztáv:** Reform-eszmék vízszabályozási rendszerünk és jogunk köréből. A vízszabályozás és öntözés államosítása. Bp.: Lampel R. 1900. (88) — Mo XX 646
- Venable, Will. Mayo:** Methods and devices for bacterial treatment of sewage. New-York: Wiley & Sons 1908 (VII, 236) — XXIII 792

Vízvezeték

- Bericht über die Ergebnisse der bakteriologischen Untersuchung des Wassers der städtischen Wasserleitung [der Stadt Strassburg] während des Jahres 1906/1907. [Strassburg] 1907. 1 H. — III 829**
 (Beilage d. Stat. Monatsberichtes d. Stadt Strassburg)

- Cruveilhier, L.:** Approvisionnement en eau potable et municipalités.
 — Revue communale 16. 1908. (242—7) — Fr 203
- Hazen, Allen:** Clean water and how to get it. New York: Wiley & Sons 1907. (X, 178) — XXIII 781
- Hempel, Walther:** Über die Trinkwasserversorgung der Städte vom chemischen Standpunkte.
 — Städte-Zeitung 5. 1908. (569—72, 593—6) — XX 436
- Klut:** Die königliche Versuchs- und Prüfungsanstalt für Wasserversorgung und Abwasserbeseitigung in Berlin.
 — Preuss. VerwBl. 29. 1908. (885—8) — Pr q 32
- †Lueger, Otto:** Die Wasserversorgung der Städte. Abt. 2. Leipzig 1908. 1 Bd.
 1. [Vergiffen.]
 2. Einzelbestandteile der Wasserleitungen. Unter Mitwirkung v. Ernst Fischer. 1908. (545)
 — Der Städtische Tiefbau. 2. — XXV 676
- Le manque d'eau dans les villes. Comment une ville de 25.000 habitants y a remédié en 1907.** Paris: impr. Hugonis 1908. (32) — V 339
 (Extr. de „La France“ Bordeaux.)
- Papers presented at the convention of the American Waterworks Association.**
 — Municipal Engineer 34. 1908. (340—53) — XX 579
- The relation of the municipality to the water supply. A symposium.** [Amsterdam, Berlin, Copenhagen, Stockholm, Upsala, Madrid.]
 — Ann. Amer. Acad. pol. & social science 31. 1908. (170—83) — XVIII 233
- Sheffield water supply.**
 — Municipal Journal 17. 1908. (661—2) — IV q 14
- Wasserwerk [der Stadt Strassburg i. E.] A.:** Allgemeine Bestimmungen für die Abgabe von Wasser aus dem Wasserwerk der Stadt Strassburg i. E. B.: Vorschriften des Wasserwerks der Stadt Strassburg für die Herstellung und Unterhaltung von Hausleitungen. Gültig v. 1. April 1908 ab. Strassburg: Druck. C. Griepkoven 1907. (21) — III 830
 (Bürgermeisteramt d. Stadt Strassburg.)
- Water rates statistics.**
 — Municipal Journ. & Engineer 24. 1908. (761—4) — XX q 18

Városépítés. Építésrendészet

(L. még: Lakáskérdés)

- Balzereit:** Stadtbaukunst—Bebauungspläne.
 — Städte-Zeitung 5. 1908. (533—7) — XX 436
- Bauordnung für die Stadt Strassburg.** Strassburg i. E.: M. DuMont-Schauberg 1904. (49) — III 793
- Baupolizeiordnung für den Stadtkreis Berlin v. 15. August 1897 nebst den dieselbe ergänzenden neueren Polizeiverordnungen. [1897.] 7. Aufl. Berlin: A. Seydel 1908. (92) — Berl 141**
- Csáky L.:** Városrendező törvényeink.
 — Városok Lapja 3. 1908. (3—6) — I q 155
- Endell, Aug.:** Die Schönheit der grossen Stadt. Stuttgart: Strecker & Schröder 1908. (88)
 (Kunst & Kultur. I.) — XX 565
- Fischer, Th.:** Neuere Bebauungspläne.
 — Städtebau 5. 1908. (85—7) — XX q 11
- Gsell, Paul:** L'enlaidissement de Paris. [Paris 1908.] (189—207)
 (La Revue.) — V 340
- Högg, E.:** Bremische Städtebaufragen.
 — Städtebau 5. 1908. (104—8) — XX q 11

Jahr, H.: Polizei-Verordnung betr. die Einrichtung und den Betrieb von Aufzügen (Fahrstühlen) mit den einschlägigen gesetzl. Bestimmungen u. Verordnungen, nebst einer Anweisung zur Berechnung der Seile u. Ketten und der Prüfung der Aufzüge. [189?] 4. Aufl. Hagen i. W.: O. Hammer-schmidt 1908. (64) — III 790

Licht: Gross-Berlin.
 — Dokumente d. Fortschritts 1. 1908. (719—24) — XVII 1459

Madjera, Wolfig.: Stadtschönheit und Bauordnung. Randbemerkungen zum Entwurf e. neuen Bauordnung für Wien.
 — Baupoliz. Mitteilungen 5. 1908. (97—101) — XX 443

Medgyaszay István: A Gellérthegey kiképzése és a nemzeti panteon.
 — Városi Szemle 1. 1908. (540—5) — XX 580

Medgyaszay István: A Szent-Gellérthegey kiképzése és a nemzeti panteon.
 — Magy. mérnök & építészegylet heti ért. 27. 1908. (269—74) — Mo XXV 80

Padelford, Fred.: The civic control of architecture.
 — Amer. Journ. of sociology 14. 1908. (38—51) — XVII 1399

Peabody, Rob. Swain: A holiday study of cities and ports. Boston: Boston Soc. of Architects 1908. (52, 35 pl.) 4° — XX q 16

Bruxelles. Règlement sur les bâtisses. Bruxelles: E. Guyot 1907. (53) — VII 352

Sanders, Wilh.: Das neue englische Gesetz über Wohnungswesen und Stadterweiterung.
 — Kommunale Praxis 8. 1908. (994—5) — XX q 2

Schilling, B.: Aufgaben der Gemeinden bei der Ausgestaltung des Bebauungsplanes in Rücksicht auf das Kleinwohnungswesen.
 — Zeitschr. f. Wohnsw. 6. 1908. (241—8) — XVII q 5

Scholtz: Das preussische Gesetz gegen die Verunstaltung der Ortschaften.
 — Techn. Gemeindebl. 11. 1908. (129—33) — XX q 4

Schultze, Ernst: Die Verschönerung amerikanischer Städte.
 — Soziale Praxis 17. 1908. (1122—25) — XVII q 15

Tavassi, Ambrogio: Le limitazioni del diritto di proprietà nei regolamenti municipali. S. Maria C. V.: F. Cavotta 1908. (111) — VI 197
 (Bibl. di cultura giurid. e soc. 3.)

Közütak

Clausen, G. L.: The evolution of pavements.
 — Municipal Engineer 34. 1908. (336—8) — XX 579

[Genève]: Le service de la voie publique de Genève.
 — Revue municipale 11. 1908. (219—23) — XX 576

Granés, Núñez: Memoria relative á los trabajos efectuados en dichas vías en los años de 1902—1905. Madrid: Impr. Mun. 1904—1906. 2 vol. 4° — VII q 82
 (Ayuntamiento de Madrid. Vías públicas del ensanche.)

Guillaume, Eug.: Traité pratique de la voirie urbaine. [1876.] 6me éd. rev. et augm. par C. Baur. Paris: P. Dupont 1909. (X, 510) — V 334

Scheuermann: Die Bewirtschaftung von Stadtstrassen in technischer, finanzieller und hygienischer Hinsicht.
 — Städte-Zeitung 5. 1908. (546—50, 596—8) — XX 436

Verordnung betr. das Reinigen der öffentlichen Strassen und Plätze, sowie der Wohnhäuser [der Stadt Strassburg]. Strassburg: Strassb. Druckerei & Verlagsanst. 1898. — III 834

V. B.: Die Uebernahme fiskalischer Strassen im Stadtbezirk Gotha durch die Stadt.
 — Städte-Zeitung 5. 1908. (633—36) — XX 436

Rendészet

Közbiztonság, nyilvános helyek ellenőrzése, erkölcsrendészet

[Basel.] Verordnung über das Halten von Hunden. Vom 8. Dez. 1906.
 — Veröff. d. Kais. Gesundheitsamt 32. 1908. (779—80) — XXIII q 1

Beuttenmüller, Herm.: Der rechtliche Schutz des Gehörs. Diss. Karlsruhe i. B.: Druck v. G. Braun 1908. (61) — Nm 1110

Butz, Gustav: Die Bekämpfung des Mädchenhandels im internationalen Rechte. Berlin: Puttkammer & Mühlbrecht 1908. (VII, 85, XV) — XX 557

Dog ordinances.
 — Municipal journal & engineer 25. 1908. (79—82) — XX q 18

Geller, Leo: Das Recht der Kraftfahrzeuge (Automobile und Motorräder.) Enthaltend das Haftpflicht-Gesetz nebst den sicherheitspolizeilichen Vorschriften. Erl. Wien: M. Perles 1908. (99) (Österr. Gesetze, 83.) — Au 615

Greene: The police department of the City of New York. A statement of facts. Address. New York: The City Club of New York 1903. (90) — VIII 167

Heindl, Rob.: Die Theater-Zensur. Diss. Wolfratshausen: A. Schwankl 1907. (78) — XX 561

Lautenschlager, G.: Kennzeichen der Kraftfahrzeuge. Vollständige Übersicht über die Verteilung der Kennzeichen und Erkennungsnummern unter die zuständigen Polizei-, Zoll- und Steuerbehörden der sämtlichen deutschen Bundesstaaten. [1907.] 2. erg. Aufl. Stuttgart: J. B. Metzler 1908. (VIII, 173) — Nm 1102

Maugras, E. & Guégan, M.: Le cinématographe devant le droit. Paris: Giard & Brière 1908. (142) — Fr 490

Molnár Lajos: A rendőrség államosítása és az önkormányzat. Szekszárd: Molnár M. könyvny. [1908.] (35) — Mo XX 644

Rachou, Louis: La réglementation des loteries.
 — Revue municipale 11. 1908. (201) — XX 576

Report of the Royal Commission upon the duties of the metropolitan police, together with appendices. Vol 1. London: Wyman & Sons pr. 1908. 1 v. 4° — IV q 174

La police des mœurs à Saint-Etienne.
 — Revue municipale 11. 1908. (207—9) — XX 576

Schneider, Camillo Karl: Die Prostituierte und die Gesellschaft. Eine soziologisch-ethische Studie. Mit einem Geleitwort v. A. Blaschko. Leipzig: J. A. Barth 1908. (VIII, 248) — XVII 1394

+Steenhof, Frida (Harold Gote): Die reglementierte Prostitution vom feministischen Gesichtspunkte. [190?] Uebertr. aus d. Schwed. v. Henny Bock-Neumann. Gautsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (32) — Kultur & Fortschritt. 197—98. — XVII 529

XIII. PÉNZÜGY*)

Finances publiques

Kézikönyvek és vegyes értekezések

Clavery, Édouard: La situation financière du Japon.
Paris: Berger-Levrault & Cie. 1908. (VI, 75)

— Ázs 62

Gradenwitz, Hirsch: Beiträge zur Finanzgeschichte des Deutschen Reiches unter Ludwig dem Bayer.
Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (46)

— Nm 1062

Jacob, Jos.: La progression des budgets en France du 13e siècle à nos jours. Ses causes, ses remèdes.
Lyon: Impr. Réunies 1908. (.80)

— Fr 503

Kosew, Peter: Die Staatsschulden Bulgariens.
Diss. Erlangen: Druck v. E. Th. Jacob 1907. (VIII, 81)

— Tk 125

Linschmann, Hugo: Die Reichsfinanzreform von 1906. Ein Rückblick auf ihre Geschichte. Stuttgart 1906. (210)

— Nm 390

[Bibliothek d. Rechts- & Staatskunde.]

Lion, Leop.: Die Lotteriestaatsverträge des Königreichs Preussen mit 18 deutschen Bundesstaaten.
Diss. Heidelberg: K. Groos Nachf. 1907. (82)

— Pr 225

A Magyar Királyi Pénzügyminiszterium öt évi működése 1867—1871-ig. Hiv. adatok alapján szerk. B. Pongrácz Emil és Lukács Béla.
Bp.: Államny. 1873. (206)

— Mo XIX 29

Van der Borcht, R.: Finanzwissenschaft. T. 1—2. [1902.] 3. erg. u. erw. Aufl. Leipzig: G. J. Göschen 1908. 2 Bde.

— XIX 203

1. Allgemeiner Teil. 1908. (112)

2. Besonderer Teil. (Steuerlehre.) 1908. (156)

(Samml. Göschen.)

Adók és illetékek

Korunk nevezetesebb egyenes adóreformjai.
Kiadja a magy. kir. pénzügymin. Bp.: Államny. ny. 1907. (403)

— XIX 204

(Az egyenes adó-enquête írományai.)

Ehrler, Jos.: Die neue Vermögenssteuer und die Gemeindesteuerreform in Baden.

— Jahrb. f. Nationalök. u. Stat. 3. F. 36. 1908. (57—77)

— XVIII 13

Enss, Hans: Die Anfänge der Bier-Zeise unter dem deutschen Orden. Ein Beitrag zur Geschichte der preussischen Accise. Diss. Königsberg i. Pr.: Buchdr. O. Kümmel 1908. (87)

— Pr 215

[Entwürfe württembergischer Steuergesetze 1—9] [Württemberg 1897—1898.] 9 He. 4° — Wb q 5

[1.] Entwurf eines Gesetzes, betr. die Einkommensteuer 1897. (249—278)

[2.] Bericht der Steuerkommission der Kammer der Abgeordneten über den Entwurf eines Gesetzes, betr. die Wandergewerbesteuer, mit Nachtrag. Berichterstatler: Rembold. Mitberichterstatler: Binz. 1897. (547—579)

[3.] Entwurf eines Gesetzes, betr. die Wandergewerbesteuer, nach den Beschlüssen der Steuerkommission. 1897. (571—582)

[4.] Entwurf eines Gesetzes, betr. Abänderungen des Gesetzes v. 28. April 1873 über die Grund-, Gebäude- und Gewerbesteuer. 1897. (53)

[5.] Bericht der Steuerkommission der Kammer der Abgeordneten über den Entwurf eines Gesetzes, betr. Abänderungen des Gesetzes v. 28. April 1873 über die Grund-, Gebäude- und Gewerbesteuer. Berichterstatler: Freiherr v. O w u. Hähne. 1897. (585—650)

[6.] Entwurf eines Gesetzes, betr. die Kapitalsteuer. 1897. (12)

[7.] Bericht der Steuerkommission der Kammer der Abgeordneten über den Entwurf eines Gesetzes, betr. die Kapitalsteuer. Berichterstatler: Sandberger. 1897. (693—720)

[8.] Entwurf eines Gesetzes, die Kapitalrentensteuer betr. 1897—98. (13)

[9.] Entwurf eines Gesetzes, die Gewerbesteuer betr. 1897—98. (91)

(Württembergische Kammer d. Abgeordneten.)

Die Gesetzentwürfe zur Reform der direkten Steuern in Bayern samt den Begründungen. 1908. München: E. Mühlthaler's Buchdr. 1908. (464) 4°

— Bj q 4

Gothein, Georg: Die Vermahlungssteuer für Mühlen und die progressive Besteuerung der Grossbetriebe. Berlin: L. Simion 1908. (61)

— Volkswirtsch. Zeitfragen. 230—231. — XVIII 622

Rosenbaum, S.: Food taxation in the United Kingdom, France, Germany, and the United States.

— Journal R. Stat. Society 71. 1908. (319—360) — XI 1

Sattler, Lorenz: Stempelstrafschrützer. [1903.] 2. verb. Aufl. Wien: Manz 1908. (208)

— Au 611

Steindamm, Joh.: Die Besteuerung der Waarenhäuser. Berlin: E. Ebering 1903. (VII, 155)

(Rechts- & Staatswiss. Studien. H. 21.) — XIX 202

1908: XXVIII. törvénycikk a szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról, úgyszintén a szeszkontingens megállapításáról és annak felosztásáról. Jegyzetekkel. Bp.: Ráth M. 1908. (XVI, 119)

— Mo XIX 150

Zebo, Carl: Vademecum für den Hausbesitzer. (Mit einem Anhang der gebräuchlichen Formulierungen.) Wien: Manz 1905. (52)

— Au 602

XIV. KÖZMŰVELŐDÉS. KÖZOKTATÁS

Culture intellectuelle. Enseignement

Közművelődési egyletek. Kongresszusok
Kulturpolitika

Fried, Alfr. H.: Das internationale Leben der Gegenwart. Leipzig: B. G. Teubner 1908. (VI, 111)

(Aus Natur & Geisteswelt. Bd 226.) — XVII 1431

Gyerkes Mihály: A népmívelési egyletek szervezése. Székelyudvarhely: Becsek D. fia ny. (63)

— Mo XXII 381

*) A községi pénzügyek irodalmának újabb gyarapodását az értesítő következő számában közöljük.

Kunfi Zsigmond: Ki tanítja és ki tanítsa a magyar népet? Bp.: Márkus S. ny. 1908. (22)
— Mo XXII 385

Sándor József: A magyar közművelődési egyesületek 1897. szeptember 8-án Budapesten megtartott ezredéves ünnepi kongresszusának naplója. Kapcsolatban az „Ezredéves Közművelődési Kiállítás” történetének feltüntetésével. Kolozsvár: Gombos F. ny. 1897. (74) 4° — Mo XXII q 18

7. deutsch-österreich. Volksbildungstag, Wien 1908. Wien: Zentralverb. d. deutsch-österreich. Volksbildungs-Ver. 1908. (58) 4° — Au q 120
(Zentralverb. d. deutsch-österreich. Volksbildungsver.)

Művészet. Műemlékek

Bérléti szerződés [a Népszínházról]. Bp.: Háziny. 1908. (5) 4° — Bp q 735

Biermann, Georg: Die Kunst von Alt-Holland [1908.]
— Lux, Jos. Aug.: Alt-Holland. (96—120) — III 551

Lezius, H.: Das Recht der Denkmalpflege in Preussen. Begriff, Geschichte und Organisation der Denkmalpflege nebst sämtlichen gesetzlichen Vorschriften und Verordnungen der Verwaltungsbehörden einschliesslich der Gesetzgebung gegen die Verunstaltung von Ortschaften und landschaftlich hervorragenden Gegenden. (Gesetze v. 1902 u. 1907.) Berlin: J. G. Cotta 1908. (10, 194)
— Fr 211

Iskolaügy

Az Országos Magyar Iskolaegyesület a l a p s z a b á l y a i. Bp.: Pesti könyvny. r.-t. ny. 1891. (19)
— Mo XXII 379

E. A.: A népiskolai törvényjavaslat és a nemzeti-ségek. Bp.: Franklin-társ. ny. 1907. (24)
— Mo XXII 382

Budde, Gerh.: Der Kampf um die höheren Knaben-schulen im Spiegel des modernen Geisteslebens. Hannover: Hahn 1908. (86)
— XXII 274

Burgerstein, Leo: Zur Schulbankfrage. Leipzig: W. Engelmann 1908. (86)
(S. A. aus: Internat. Archiv f. Schulhyg.) — XXII 275

Code of public instruction of the State of Washington, together with official rulings and blank forms. Olympia, Wash.: C. W. Gorham pr. 1907. (111)
— Am 445

Imber Károly: A magyar kath. népoktatásügy történetének áttekintése. Bp.: Stephaneum ny. 1900. (2.)
— Mo XXII 383

Inhaltsordnung für die Lehrer und Lehrerinnen der Elementar- und Kleinkinderschulen [der Stadt Strassburg]. [Strassburg 1908.] [3] 4°
— III q 300

Küttler, Wilh.: Die religiöse Kindererziehung im deutschen Reiche. Diss. Potsdam: Druck v. E. Stein 1907. (32)
— Nm 1086

György Aladár: Eötvös József báró és az „Eötvös-Alap”. Felolvasás. Bp. Egyet. ny. 1887. (14)
— Mo XXII 377

György Aladár: Emberbaráti tan- és nevelőintézetek. Bp.: Lampel R. 1896. (98)
— Mo XXII 376

Handarbeitsunterricht für Mädchen. Strassburg i. E.: Druck d. Strassburger Neuesten Nachrichten 1903. (13)
(Stadt Strassburg i. E.) — III 799

Handfertigkeitkurse für Knaben [in Strassburg.] [Strassburg] 1905. (14)
(Stadt Strassburg i. E.) — III 806

Jessen: Die städtische Schulzahnklinik, ihr Verhältnis zu Stadt, Schule und ortsansässigen Zahnärzten. Referat. Berlin: E. Simonis 1907. (16)
(S. A. aus: Odontologische Blätter.) — III 817

Jessen: Die zahnärztliche Behandlung der Volksschulkinder. Berlin: E. Simonis 1907. (39)
(S. A. aus: Odontologische Blätter.) — III 819

Marcuse, Max: Statistik zahnärztlicher Fürsorge für die Gemeindeschüler deutscher Stadtverwaltungen. [Strassburg 1908. 1 Taf. 45×29 cm.] — III 786

Schulgesetze. Wien: Manz 1901. (IV 380)
(Niederösterreich. Landes-Gesetze. Bd. 7. Nr. 19.) — Au 608

Seidel, Rob.: Die Schule der Zukunft eine Arbeitsschule. Kritik und Ergänzung des Vortrages v. Kerschensteiner. Zürich: O. Füßli 1908. (32)
— XXII 273

Statuten der städtischen kaufmännischen Fortbildungsschule zu Strassburg i. Els. Strassburg: Neueste Nachrichten [190?] (4)
— III 797

Teschemacher, Hans Geo.: Das Recht der Unterrichtsanstalten in der juristischen Literatur des alten deutschen Reichs. Diss. Heidelberg: Buchdr. Hörning 1907. (55)
— Nm 1089

Weber, L.: Die Tagesbeleuchtung der städtischen Schulen in Kiel. 1908. (42, 4 Taf.)
— Mitteilungen d. Stat. Amts Kiel. 9. — III 231

Zigány Zoltán: A felekezeti szellem erősödése a közoktatásban. — Huszadik század. 9. 1908. (1—14)
— XVII 174

Egyetemek

Az Arany János-Társaság emlékirata az országgyűlés képviselőházához és a magyar kormányhoz a Temesvárott állítandó egyetem tárgyában. Temesvár: Csanád-Egyházm. könyvny. ny. 1907. (77)
— I 489

Horn, Ewald: Das höhere Schulwesen der Staaten Europas. Eine Zusammenstellung der Lehrpläne. Berlin: Trowitzsch & S. 1906. (VIII, 201) — XXII 271

Mihályfi Ákos: A katolikus egyetemről. Előadás. Bp.: Nagy S. ny. (23)
— Mo XXII 384

Szeged az egyetemért. Szeged: Engel L. 1907. (69)
— I 490

Ferry, Edw. Delavan: Die amerikanische Universität. Leipzig: B. G. Teubner 1908. (IV, 96)
(Aus Natur & Geisteswelt. 206.) — Am 440

XV. TÖRTÉNELEM

Histoire

Budapest története

Dall'Eremitage: Successi dell'armi Cesaree nell'una, e nell'altra Ungheria dell'anno 1686. Lettere a Madama Ageride. [—] Trasportate dal francese. Venezia: G. Hertz 1687. (224)

— Mo XXIV (20)

Salagius, Stephanus: De columna romana miliaria ad Budam nuper reperta dissertatio. Quinque-Eclesiis: typ. J. J. Engel 1780. (VI)

Címlap hiányzik.

— Bp 2131

Egyéb várostörténetek és egyéb történet

Andreas, Willy: Der Geist der Politik in Venedig des sechzehnten Jahrhunderts. Diss. Leipzig: Quelle & Meyer 1908. (20)

— VI 204

†**Bezold, Fr. v. Gothein, E. & R. Koser:** Staat und Gesellschaft der neueren Zeit. (Bis zur französischen Revolution.) Berlin: B. G. Teubner 1908. (VI, 349)

— Die Kultur der Gegenwart. T. 2, Abt. 5, 1.

— XXV 733

Ecker, Rich.: Die Entwicklung der königlich preussischen Regierung von 1701 bis 1758. Diss. Königsberg. i. Pr.: Buchdr. O. Kümmel 1908. (113)

— Pr 226

Körner, Gust.: Die norddeutsche Publizistik und die Annexionsfragen im Jahre 1870. Diss. Hannover: Buchdr. Göhmann 1907. (97)

— Nm 1091

Milleker Bódog: Dézsánfalva története. Versecz: Kirchner J. E. ny. 1908. (39)

— I 487

Meerwarth, Herm.: Die öffentliche Meinung in Baden von den Freiheitskriegen bis zur Erteilung der Verfassung (1815—1818). Diss. Heidelberg: Buchdr. K. Rössler 1907. (117)

— Bd 50

Nirnheim, Otto: Der Konflikt in Preussen und die Berufung Bismarcks in der öffentlichen Meinung. Diss. Heidelberg: C. Winter 1907. (V, 96)

— Pr 224

Valentin, Veit: Politisches, geistiges und wirtschaftliches Leben in Frankfurt am Main vor dem Beginn der Revolution von 1848/49. Diss. Stuttgart: Druck d. Union Deutsche Verlagsges. 1907. (VI, 120)

— III 854

La vie politique dans les deux mondes. Publ. sous la dir. de Achille Viallate. Préf. de Anatole Leroy-Beaulieu. Année 1. 1906/1907. Paris: F. Alcan 1908. 1 vol.

— XX 559

Waldmann, Daniel: Entstehung der Nürnberger Reformation von 1479 (84) und die Quellen ihrer prozessrechtlichen Vorschriften. Diss. Nürnberg: Buchdr. Bieling-Dietz 1908. (IV, 98)

— III 861

Weidner, Friedr.: Beiträge zur politischen Geschichte Gothas 1815—1834. Diss. Gotha: Druck v. F. A. Perthes 1907. (84)

— Kn 118

XVI. FÖLDRAJZ

Géographie

Basel: Ein schweizerisches Städtebild.

— Arch. f. Volkswohlfahrt 1. 1908. (685—98) — XVII q 1

Behre, Otto: Das Klima von Berlin. Eine meteorologisch-hygienische Untersuchung. Berlin: O. Salfer 1908. (158)

— Berl 144

Bach, Hugo: Das Klima von Davos nach dem Beobachtungsmaterial der eidgenössischen meteorologischen Station in Davos. Diss. Zürich: Druck v. Züricher & Furrer 1907. (IV, 105)

— VII 35

Bodor Antal: Temesvár és Délmagyarország múltjára jelen közállapota és turistikai leírása az Aldun úti kalauzával. Bellai Józ. közreműködésével. Temesvár: Moravetz testv. [1908.] (VIII, 328)

— I 49

Friwisz, F.: Plan von Pest-Ofen. Pest: G. Heckel 1867. (75×103 cm)

— Bp 212

Guglia, Eug.: Wien. Ein Führer durch Stadt und Umgebung. Wien: Gerlach & Wiedling 1908. (CXXXVIII, 427, XVI Taf.)

— Bcs 21

Hartleben's historisch-romantischer Polyglotten Führer durch die Städte Pest und Ofen, zu ihren Sehens- und Merkwürdigkeiten und ihren nächsten Umgebungen. — Buda-Pest. — Guide polyglotte de l'étranger dans les villes de Pest et de Bude et dans leurs environs. — Hand-book for travellers in Pest and Buda. Pest: Hartleben [1857.] (181)

— Bp 213

[Német, magyar, francia és angol.]

Haupt, Gust.: Beiträge zur Kenntnis der Oberflächengestaltung des Samlandes und seines Gewässernetzes. Diss. Königsberg i. Pr.: Buchdr. Leopold 1907. (90)

— XI 29

Ihering, Rodolpho v.: Landeskunde der Republiken Brasilien, Estados Unidos do Brazil. Leipzig: C. J. Göschen 1908. (167)

— Am 44

(Samml. Göschen. 373)

Krickel, Adalbert Jos.: Fussreise durch den grössten Teil der österreichischen Staaten in den Jahren 1827, 1828 bis Ende Mai 1829, und zwar: durch Ungarn, Siebenbürgen, die Militärgrenze fast zu allen Teilen, sammt einem Ausfluge in die Walachei, dann durch Sirmien, Slavonien, Croatien, Krain, Friaul, das Küstenland, ganz Oberitalien und Tirol, Salzburg und Österreich ob und unter der Enns. Wien: Druck v. M. Chr. Adolph 1833. (VI, 340)

— Au 61

†**Lux, Jos. Aug.:** Alt-Holland. Mit einem Schlusskapitel v. Georg Biermann: Die Kunst von Alt-Holland. Leipzig: Klinkhardt & Biermann [1908.] (120)

— Stätten d. Kultur. 10.

— III 6

†**Servaes, Franz:** Wien. Briefe. Leipzig: Klinkhardt & Biermann [1908.] (134)

— Stätten d. Kultur. 8.

— III 6

Tissot, Victor: Vienne et la vie viennoise [2e] 6ème éd. Paris: F. Dentu 1878. (III, 476)

— Bécs 2

Weissbach, Friedr.: Wirtschaftsgeographische Verhältnisse, Ansiedlungen und Bevölkerungsverteilung im mittleren Teile des sächsischen Erzgebirges. Allgemeiner Teil. Diss. Stuttgart: Druck d. Union Deutsche Verlagsges. 1908. (60)

— Sz 2

XVIII. KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Hygiène sociale

Közegészségi viszonyok és törvényhozás

Atzél Béla: 1908: XXXVIII törvénycikk a közegészségügy rendezéséről szóló 1867: XIV. t.-c. II. rész 1. fejezetének (közegészségügyi szolgálat a községeknek) módosításáról, 1876: XIV. törvénycikk a közegészségügy rendezéséről. Bp.: Ráth M. 1908. (V, 80) — Mo XXIII 183

Bron, Jean: Les origines sociales de la maladie. Préf. de A. Marie. Paris: Giard & Brière 1908. (XII, 207, XV), — XXIII 780
(Encyclopédie intern. d'assistance, prévoyance, d'hyg. soc. et démogr. 1.)

Murillo, Adolphe: Hygiène et assistance publique au Chili. [1888.] Trad. d'Em. Petit. Chernoviz: A. Roger 1889. (VIII, 459) — Am 442
(Exposition univers. de Paris.)

Règlement sanitaire de la ville de Chantilly. Senlis: Impr. adm. 1908. (23) — V 344

Rendelelet és utasítás okleveles bábák számára. Bp.: Háziny. 1908. (35) — Bp 2129

Schoofs, Fr.: La législation et l'organisation sanitaires en Belgique. La médecine sociale et les institutions de prévoyance dans leurs rapports avec l'hygiène. Bruxelles: H. Lamertin 1908. (XVI, 116) — Bg 118

Statistik des Medicinal-Standes, der Kranken- und Humanitäts-Anstalten, der Mineralwässer, Bäder, Trink- und Gesundbrunnen von Ungarn. Wien: W. Braumüller 1859. (VIII, 359) — Mo XXIII 184

Por és füst

Lehmünd, Wilh.: Beiträge zur Kenntnis der grossstädtischen Luftverunreinigung und des Grossstadtklimas auf Grund von Untersuchungen mittels des Aitken'schen Staubzählers. — D. Vjschrift f. öff. Gesundheitspf. 40. 1908. (401–29) — XXIII 15

Layriz, Otfried: Die Staubplage und ihre Bekämpfung. München: Verl. d. Deutschen Ges. z. Bekämpfung d. Strassenstaubes 19. 8. (35) — XXIII 788

Liefmann, H.: Über die Rauch- und Russfrage insbes. vom gesundheitlichen Standpunkte und eine Methode des Russnachweises in der Luft. Braunschweig: Vieweg & S. 1908. (VII, 90) — XXIII 779
[Bibliographie: 74–90.]

Lakásegészségügy

Arbeitsort und Wohnort. Eine wanderungs- und steuerstatistische Untersuchung der nicht an ihrem Wohnort erwerbstätigen Personen für Zürich und Umgebung in 1900. Zürich 1908. (88) — Statist. d. Stadt Zürich. 9. — VII q 53

Blumenthal, Herm.: Fürsorge für den Bau von Arbeiterwohnungen auf dem Lande. Leipzig: Dietrich 1908. (32) — Kultur & Fortschritt. 188–89. — XVII 529

Dohrn, Wolf: Die Gartenstadt Hellerau. Bericht. Jena: E. Diederichs 1908. (31) — III 856

†**Fischer, Alfons:** Die hygienischen Mindestanforderungen an die Beschaffenheit von Arbeiterwohnungen. Leipzig: Dietrich 1908. (14) — Kultur & Fortschritt. 191. — XVII 529

†**Kalkstein, W.:** Ledigenheime. Gautzsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (16) — Kultur & Fortschritt 178. — XVII 529

Final report [of the] Royal Commission on congestion in Ireland. Dublin: A. Thom & Co. 19. 8. (XII, 222) 4° — Br q 89

†**Résultats de concours pour appareils de bains-douches; suivis d'une notice sur la législation des habitations à bon marché.** Paris: Berger-Levrault & Cie. 1908. (18) — Recueil de documents sur la prévoyance sociale. [2.] — Fr 494

Verordnung über die Hausentwässerungen und die Bedürfnisanstalten [zu Strassburg]. Strassburg: Buchdr. d. Elsässer 1903. (11) — III 831

Wandel, Arth.: Über das Schlafburschenwesen und über Ledigenheime vom Standpunkte der öffentlichen Gesundheitspflege. — D. Vjschrift f. öff. Gesundheitspf. 40. 1908 (483–99) — XXIII 15

[Wohnungsamt der Stadt Strassburg. 1–3.] Strassburg: Druck. d. Strassb. Neuesten Nachrichten 1905–1907. 3 He. — III 816

- [1.] Dienstordnung für die Wohnungs-Inspektoren. 1905. (8)
- [2.] Gesetz betr. die Verbesserung der Gesundheitsverhältnisse ungesunder Wohnungen. 1907. (4)
- [3.] Gesundheitliche Mindestforderungen der Strassburger Wohnungs-Kommission. 1907. [7]

Élelmiszerhigiéne

Heine: Das Reichs-Fleischbeschauengesetz v. 3. Juni 1900 nebst den Ausführungsbestimmungen des Bundesrates, sowie den preussischen Ausführungsbestimmungen. Hannover: M. & H. Schaper 1908. (1*3) — Nm 1073

König, J. & Juckenack, A.: Die Anstalten zur technischen Untersuchung von Nahrungs- und Genussmitteln, sowie Gebrauchsgegenständen, die im Deutschen Reich bei der Durchführung des Reichsgesetzes v. 14. Mai 1879 und seiner Ergänzungsgesetze von den Verwaltungsbehörden regelmässig in Anspruch genommen werden. Statistische Erhebungen. Berlin: J. Springer 1907. (XV, 308) — Nm 1040

Gyógyintézetek. Fürdők

Bürgerspital der Stadt Strassburg. [1–6.] Strassburg: Elsässische Druckerei [u. And.] 1904. 6 He. — III 796

- [1.] Besuchsordnung. 1904. [3]
- [2.] Dienstweisung für das Hauspersonal. 1904. (8)
- [3.] Dienstweisung für das Krankenpflegepersonal. 1904. (9)
- [4.] Hausordnung für Kranke. 1904. [7]
- [5.] Satzungen für das Bürgerspital. 1904. (16) (Zivil-Hospizien der Stadt Strassburg.)
- [6.] Speiseordnung. 1904. (15)

Emlékirat az Istenes Szent Jánosról nevezett Irgalmas-Rend Magyar Tartománya Budapest (Budai) rend és kórházának ujjaépítése és 1904. szeptember 29-én történt ünnepélyes felavatásának alkalmára. Kiadja a Magy. Rendtartomány. Bp.: Athenaeum r.-t. ny. [1903.] (72) 4° — Bp q 729

Knolz, Jos. Joh.: Darstellung der Humanitäts- und Heilanstalten im Erzherzogthume Oesterreich unter der Enns, als Staatsanstalten und Privatwerke. Wien: Mechitaristen Congregations-Buchh. 1840. (VIII, 320) — Bécs 211

Martin, Anselm: Die neue Gebär-Anstalt in München, ihre Geschichte und Erfahrungen. Mit Bemerkungen über bauliche und innere Einrichtung von Hospitälern. München: G. Franz 1857. (VII, 192) — III 860

[Poroszország] Quellschutzgesetz. Vom 14. Mai 1908. — Veröff. d. Kais. Gesundheitsamts 32. 1908. (730—3) — XXIII q 1

Sandner, Friedr.: Handbuch der Heil- und Pflegeanstalten Bayerns für Psychisch-Kranke, Idioten, Schwachsinnige, Epileptiker, Blinde, Taubstumme und Alkoholiker. Unter bes. Berücks. der Aufnahme- und Verpflegungsbestimmungen, nebst den wichtigsten einschlägigen gesetzlichen Vorschriften, Verordnungen und Entschliessungen. Ansbach: G. Oppel 1908. (X, 518) — Bj 71

Silbergleit, H.: Die öffentlichen Warmbadeanstalten im Deutschen Reich. — Veröff. d. Deutsch. Gesellsch. f. Volksbäder. 5. 1908. (1—115) — Nm 295

Fertőtlenítés. Mentőügy

Desinfektions-Anstalt der Stadt Strassburg. Strassburg: Buchdr. „Der Elsässer“ 1900. (8) — III 812

Meyer, George: Die Entwicklung des Rettungswesens im Deutschen Reiche. Festschrift. Berlin: A. Hirschwald 1908. (XVI, 192) — Nm 1033

Satzungen betr. die städtischen Desinfektionsanstalten und ihren Betrieb [nebst] Dienstvorschriften für die Angestellten der Desinfektionseinrichtungen. Ulm: Druck v. E. Reinecke 1907. (15) — III 841

Temetkezés

Hannig, Georg: Der Friedhof und seine Kunst. Zeitgemässe Betrachtungen über die Ausgestaltung unserer Friedhöfe. Berlin: Gebr. Borntraeger 1908. (XII, 160) — III 842

Reseña histórica y antecedentes acerca de la construcción de las necrópolis del Este y del Oeste Madrid: Impr. Mun. 1906. (72) — VII 35 (Ayuntamiento de Madrid.)

Gyógyszerügy

Biechele, Max: Die gesetzlichen Bestimmungen für das Apothekenwesen in Bayern. Eine vollständige Sammlung der reichs- und landesgesetzliche Bestimmungen über das Apothekenwesen. Er [1888.] 4. neubearb. u. verm. Aufl. Halle a. S. Kaemmerer & Co. 1908. (VIII, 231) — Bj 7

Alkoholizmus

Duckert, J. Scott: The licensing bill 1908. Full text. [1908.] 4 th ed. London: C. E. T. S. Pub. Depot 1908. (42) — IV 23

Gürtler, Alfred: Das österreichische Trunkenheitsgesetz v. 23 Juni 1881. Graz: Leuschner & Lubensky 1908. (51) — Au 61

Snowden, Philip: Socialism and the drink question. London: Independent Labour Party 1908. (205) (The socialist library. 6.) — XVII 138

Tuberkulózis. Tifusz

Croissant, Karl: Zur Frage der Dauererfolge der Lungenheilstätten. Diss. München: E. Mülhthale 1908. (16) — XXIII 79

Garnault, Paul: La professeur Koch et le péril de la tuberculose bovine. Paris: Inst. Intern. d. Bibliogr. 1902. (XX, 1062) — XXIII 78

Grósz Menyhért: A tuberkulózis elleni küzdelem módjai. Nagyvárad: Sonnenfeld A. 1905. (111) — XXIII 78

Guerville, A. B. de: La lutte contre la tuberculose. Paris: A. Lemerre 1904. (42) — XXIII 79

Magyarevits Mladen: Jelentés a Budapest székes főváros területén az 1908. év első öt hónapja alatt tömegesebben előfordult kiütéses tifusz (typhus exanthematicus) megbetegedésekről. Bp. Háziny. 1908. (17) — Bp 212

Főbb ajándékozók az 1908. év első három negyedében

Principaux donateurs durant les premiers trois trimestres de l'année 1908

MAGÁNOSOK

Barcza Imre úr
Barczy István úr
Basch Imre úr
Borbáth Imre úr
Bárdonyi Albert úr
Barrer Ferenc úr
Cunfi Zsigmond úr
Madzsar Józser úr
Márffy Ede úr
Pikler Gyula úr
Steindl Mátyás úr
Szabó Ervin úr
Faubner Vilmos úr
Foldy László úr

Magyar Vasútas szerkesztősége
Meteorológiai és földmágnassági
intézet
Műemlékek orsz. bizottsága
Múzeumok és könyvtárak orsz.
főfelügyelősége
Múzeumok és könyvtárak orsz.
tanácsa
Orsz. állatvédő egyesület
Orsz. magyar gazdasági egyesület
Pénzügyminisztérium
Poliklinikai egyesület
Posta- és távírda igazgatóság
Stefánia gyermekkorház
Technológiai iparmúzeum

Bureau of statistics and municipal library, Chicago
Oberbürgermeisteramt, Cöln
Commissioner of the district of Columbia
Statist. Landesamt, Czernowitz
Keresk. és iparkamara, Debrecen
Városi tanács, Debrecen
Magistrat, Danzig
Grossh. Bürgermeistereien, Darmstadt
Public library, Derby
Mairie, Dijon
Magistrat, Dortmund
Statist. Landesamt, Dresden
Oberbürgermeisteramt, Düsseldorf
Statistisches Amt, Düsseldorf
Town clerk, Edinburgh.
Heves vármegye alispáni hivatala, Eger
Joglyceum, Eger
Statistisches Amt, Elberfeld
Magistrat, Erfurt
Universitäts-Bibliothek, Erlangen
Oberbürgermeisteramt, Essen
Ufficio di statistica, Firenze
Magistrat, Frankfurt a/M.
Statist. Amt, Frankfurt a/M.
Magistrato civico, Fiume
Collège des bourgmestre et échevins, Gand
Oberbürgermeister, Gelsenkirchen
Conseil administratif, Genève
Town clerk, Glasgow
Magistrat, Görlitz
Mairie, Grenoble
Polgármesteri hivatal, Gyöngyös
Polgármester, Győr
Polgármester, Hajduböszörmény
Statistisches Amt, Halle a/S.
Senatskommission f. die Reichs- u. Auswärtigen Angelegenheiten, Hamburg
Magistrat, Hannover
Universitäts-Bibliothek, Heidelberg
Tanács, Hódmezővásárhely
Commercial Intelligence Department, India
Polgármester, Jászberény
Bürgermeisteramt, Karlsruhe
Polgármester, Kiskunfélegyháza
Városi levéltár, Kolozsvár
Königliche u. Universitäts-Bibliothek, Königsberg i. Pr.
Magistrat, Königsberg

HIVATALOK, INTÉZETEK, TESTÜLETEK, STB.

BUDAPESTEN

Állami számvevőszék elnöke
Balneológiai egyesület
Bölcsőde egyesület
Budai jótékony nőegylet
Budapesti államrendőrség főkapitánya
Budapesti orvosegyesület
Budapesti tankerület főigazgatója
Budapesti ügyvédi kamara
Déli vaspályatársaság
Dunagőzhajózási társaság
Egyetemi könyvtár igazgatósága
Erzsébet népakadémia
Földmívelésügyi minisztérium
Fővárosi közmunkák tanácsa
Kassa-Oderbergi vasút igazgatósága
Kegyes tanítótrend főnöke
Képviselőház
Keresk. alkalmazottak országos egyesülete
Kereskedelmi és iparkamara
Kereskedelemügyi minisztérium
Keresztény-szociális egyesületek orsz. szövetsége
Központi statisztikai hivatal
Magyar mérnök- és építészegylet
Magyar nemzeti múzeum igazgatósága
Magyarországi Kárpát-egyesület
Magyarországi szakszervezeti tanács

EGYEBÜTT

Statistisches Amt, Aachen
Bürgermeisteramt, Amsterdam
Polgármesteri hivatal, Arad
Magistrat, Augsburg
Statistisches Amt, Barmen
Free public library, Belfast
Kaiserl. Gesundheitsamt, Berlin
Kuratorium des Arbeitsnachweises d. zum „Verein d. Brauereien Berlins u. d. Umgegend“ gehörigen Brauereien, Berlin
Magistrat d. Haupt- u. Residenzstadt Berlin
Deutscher Städtetag, Zentralstelle, Berlin
Brandversicherungs-Anstalt des Kantons Bern
Stadtkanzlei, Bern
Kereskedelmi és iparkamara, Besztercebánya
Polgármesteri hivatal, Besztercebánya
Free libraries, Birmingham
Lord mayor, Birmingham
Sindaco, Bologna
Mairie de Bordeaux
Városi tanács, Brassó
Stadtmagistrat, Braunschweig
Senat, Bremen
Magistrat, Breslau
Municipal public libraries, Bristol
Collège des échevins, Bruxelles
Office du travail, Bruxelles
Bürgermeister, Brunn
Bureau de statistique, Buenos-Ayres
Mayor, Buffalo
Bürgermeisteramt, Chemnitz

Formandskab, Kristiania
 Bürgermeister, Laibach
 Mairie, Le Havre
 Verein f. Erdkunde, Leipzig
 Collège des bourgmestre et éche-
 vins, Liège
 Magistrat, Linz
 Town clerk, Liverpool
 County council, London
 Polgármester, Losonc
 Senatskanzlei, Lübeck
 Mairie, Lyon
 Alcalde, Madrid
 Magistrat, Magdeburg
 Bürgermeister, Mainz
 Polgármester, Makó
 Oberbürgermeister, Mannheim
 Polgármester, Mezőtúr
 Keresk. és iparkamara, Miskolc
 Polgármester, Miskolc
 Oberbürgermeister, Mülheim a. d.
 Ruhr
 Städt. Arbeitsamt, München
 Statistisches Amt, München
 Polgármester, Nagybecskerek
 Polgármester, Nagykőrös
 Városi tanács, Nagyszeben
 Polgármester, Nagyvárad
 Mairie, Nancy
 Municipal library, Newark N. Y.

Office of the mayor, New York
 Arbeiter-Sekretariat, Nürnberg
 Statistisches Amt, Nürnberg
 Stadtmagistrat, Nürnberg
 Sindaco, Padova
 Préfet de la Seine, Paris
 Polgármester, Pécs
 Mayor, Philadelphia
 Polgármester, Pilsen
 Town clerk, Portsmouth
 Magistrat, Posen
 Polgármester, Pozsony
 Jogakadémia, Pozsony
 Statistisches Landesamt, Prag
 Town clerk, Preston
 Bibliothèque et archives commu-
 nales, Rennes
 Sindaco, Roma
 Ufficio bibliografico, Roma
 Town clerk, Salford
 Statistisches Amt, Schöneberg
 Town clerk, Sheffield
 Keresk. és iparkamara, Sopron
 Magistrat, Stettin
 Bureau de statistique, Stockholm
 Maire, St. Pétersbourg
 Oberbürgermeister, Stuttgart
 Polgármester, Szabadka
 Polgármester, Szatmár-Németi
 Keresk. és iparkamara, Szeged

Polgármester, Szeged
 Polgármester, Szombathely
 Polgármester, Temesvár
 Sindaco, Torino
 Főjegyző, Törökszentmiklós
 Podesta, Trieste
 Főjegyző, Ujpest
 Polgármester, Újvidék
 Magistrat, Ulm
 Polgármester, Ungvár
 Giunta, Venezia
 Polgármester, Versec
 Bureau of labor, Washington
 Columbia University, Washingto
 Library of congress, Washingto
 Smithsonian institution,
 Washington
 Ackerbauministerium, Wien
 Arbeitsstatist. Amt, Wien
 Külügyminiszterium, Wien
 Osztrák-magyar bank, Wien
 Statist. Zentralkommission, Wie
 Zentralanstalt f. Meteorologie,
 Wien
 Stadtrat, Wiener-Neustadt
 Statistisches Amt, Wiesbaden
 Polgármester, Zágráb
 Polgármester, Zalaegerszeg
 Magyar ciszterci rend apátja, Zir
 Städt. Arbeitsamt, Zürich

APRÓ KÖZLEMÉNYEK

Mit olvas a német munkás? A frankfurti szerzett munkásság könyvtárának az 1907. évről szóló jelentésében a következő érdekes adatok találhatók. A legolvasottabb könyv W. Blos, Die deutsche Revolution c. műve volt, amelyet 131-szer kölcsönöztek. Ezt követik: Zola Germinal-ja, amelyet 125-, és Bebel, Die Frau u. d. Sozialismus c. könyve, amelyet 7-szer vettek ki használatra. A legolvasottabb szerzők Zola, Dumas, Gerstäcker, Schiller, Gorki, Tolstoj, Goethe és Heine voltak. A következő összeállítás a munkásság olvasmányairól pontosabban jeleztet.

Ki lettek kölcsönözve: Klaszikusok, drámák, köllemények: 20 kötet Schiller 217-szer; 12 kötet Goethe 30-szor; 12 kötet Heine 121-szer; (a Buch d. Lieder egyedül 70-szer); 5 kötet Stoltze (köllemények anfurti tájszólásban) 110-szer; 9 kötet Shakespeare 3-szor; 8 kötet Reuter 82-szer; 6 kötet Hauff 1-szer és Hauptmann, Die Weber c. színműve 5-ször.

A szépirodalomban 24 kötet Zola áll első helyen, 30-szor kölcsönöztek. Ezt követik: 20 kötet Dumas, melyeket 552-szer vettek kölcsön; 9 kötet Gerstäcker, melyeket 291-szer, 5 kötet Gorki, melyeket 169-szer és 1 kötet Tolstoj, melyeket 163-szor kölcsönöztek ki. Tanuk következnek sorban: Freytag, Rosegger, Heine, Blos, Schweichel, Klara Viebig, Maupassant, Tolstoj, Kurz, Sudermann, Berta v. Suttner, Jakowski, Gottfried Keller, Raabe és Kretzer. Disraeli nyil c. regényét 66-szor kölcsönözték ki. Becher assaltes Lebensende c. könyvét 92-en és Cervantes on Quichote-ját 33-an olvasták. Jellemző, hogy a munkások még mindig élénk érdeklődést mutatnak a reyfus-ügy iránt, ami abból tűnik ki, hogy az „ex apitány” memoire-ját 57 esetben vették kölcsön.

A természettudományi és filozófiai munkák közül kölcsönözték: Aveling: Die Darwinsche Theorie 7-szer; Köhler: Weltschöpfung u. Untergang 58-szor; Rodel: Moses oder Darwin 55-ször; Bölsche: Abstammung des Menschen 5.-szer; Langkavel: Der Mensch und seine Rassen 19-szer; Bommeli: Geschichte d. Erde 37-szer; Zimmermann: Wunder der Welt 36-szor; Teichmann: Vom Leben u. vom Tode 34-szer; Darwin: Abstammung des Menschen 4-szer és Heigel: Spaziergänge eines Atheisten 2-szer.

Világ- és kulturtörténeti munkák közül kiadattak: Blos: Die deutsche Revolution 131-szer; Zimmermann: Der grosse deutsche Bauernkrieg 69-szer; Kennan: Asien 58-szor; Gekrönte Häupter 54-szer; Corvin: Affenspiegel 48-szor; Nansen: In Nacht u. Eis 8-szer; Engels: Ursprung d. Familie 46-szor; Liebknecht: Rob. Blum u. seine Zeit 40-szer; Renan: Das Leben Jesu 37-szer; Lissagaray: Geschichte d. Kommune 32-szer; Sven Hedin: Abenteuer in Tibet 32-szer; Bock: Unter den Kannibalen 29-szer; Blos: Französische Revolution 1789. 26-szor.

A szociológiai és közgazdaságtani művek közül kikölcsönözték: Bebel: Frau u. der Sozialismus c. könyvét 117 szer; Kautsky: Erfurter Programm és Marx' Ökonomische Lehren 37—37-szer; Der Hochverratsprozess gegen Bebel, Liebknecht, Hepner 3.-szor; Lassalle: Reden u. Schriften Bd 1. 26-szor, Bd 2. 11-szer és Bd 3. 6-szor; Göhre: Drei Monate Fabriksarbeiter 24-szer és Bebel: Die Kaiserreden im Reichstage 18-szor.

A szórakoztató olvasmányok úgy viszonylanak a tisztán tudományos művekhez mint 2 az 1-hez. Az olvasott könyveknek körülbelül $\frac{2}{3}$ -a az elsőkhöz tartozik. Ezek közül minden kötetet átlag 19 esetben kölcsönöztek ki. A könyvtárlomány 4300 kötetre terjed és mivel 1907-ben 17.000 könyvet adtak ki használatra, minden egyes könyvre 4 kölcsönzés esik. (Blätter f. d. ges. Sozialwissenschaften.)

A berlini városi könyvtár. A könyvtár megnyitása, 1907. október 15-én 80.940 kötetel rendelkezett; 1908. április 1-ig 89.510 kötetre szaporodott. A számtalan folyóiraton és hírlapon kívül, a Friedländer-féle könyvtár, a 1848-as mozgalmak történetének és Engelen-féle könyvtár, a német nyelvtörténet gyűjtemények mellett a következő tudományágak állottak a közönség rendelkezésére: 1. Történelem. 2. Földrajz. 3. Irodalomtörténet és költészet. 4. Művészet. 5. Jogtudomány. 6. Államtudomány 7. Közgazdaságtan és társadalomtudomány 8. Természettudomány. 9. Technologia. 10. Matematika. Nagyszámban használták a könyvtárt úgy az olvasóterem, mint a kikölcsönzés révén. Az első hónapban 5000 kötetet kölcsönöztek ki, ami az ötödik hónapban 9000-re emelkedett. 1907 október 15-ikétől 1908 március 31-ig összesen 40.838 kötetet adtak ki házi használatra. A kikölcsönzött könyvek napi-átlaga 1907 októberétől 1908 márciusáig 182 kötet-ről 344-re emelkedett. Az olvasóteremben 148 folyóirat és 19 hírlap volt kitéve. Az olvasótermet az első hónapban 400-en, az ötödik hónapban 5000-en felül látogatták; az első esztendő alatt összes látogatóinak száma 27.374 volt. Különösen az vonzotta a közönséget, hogy a jobb s értékesebb irodalmi újdonságokat már a megjelenésük napján megtekinthették az olvasóteremben; 8 napig vannak a könyvek így közszemlére téve s csak ennek elteltével kölcsönzik ki.

A 28 városi népkönyvtár összesen kikölcsönzött 1907-ben 1.524.876 kötetet, 1906-ben 1.419.688-at, 1897-ben 600.853-at; 1897 óta tehát 924.023 kötetel emelkedett. A kikölcsönzésben első helyen áll a 20. népkönyvtár, mely 11.000 kötetnyi állományából 160.000 kötetet kölcsönzött ki. Önmagában álló jelenség a német népkönyvtárak történetében, hogy átlag minden kötetet 15-ször kölcsönöztek ki légyen egy esztendőben. A könyvtár ebben az esztendőben 1400 új olvasót vett fel, 108.560 térítvényt és 800 katalógust adott el.

(Blätter f. d. ges. Sozialwissenschaften.)

A városi könyvtárügy fejlődése Angliában.

A városi könyvtárak szervezésének törvényes alapját 1850-ben vetették meg törvénnyel (*Public Libraries Act*), mely a városokat könyvtárak létesítésére és ezek fentartására szolgáló adók kivételére hatalmazta fel. Ez az adó általánosságban a városi bevétel minden egyes fontja után járó egy-egy pennyből kerül ki, úgy, hogy ha a városnak pl. 360.000 font az évi adóbevétele, a kormány könyvtárak és múzeumok stb. szervezési és fentartási költségeire legfeljebb 1500 fontot engedélyezhet. Azon városok száma, melyek a *Public Libraries Act*-nak alávetették magukat, eddig 580-at tesz ki. Azon városok száma pedig, amelyek ezen törvény alapján könyvtárakat emeltek, 527-re rúg. Ha ehhez még hozzászámítjuk a fiókkönyvtárakat és olvasótermeket, úgy a külön városi könyvtárépületek száma 906. A bennük felállított könyvek száma 4,000.000-nál több csak helyben használható és 8,000.000-nál több kölcsönzésre rendelt kötetet tesz ki. A csak helyben olvasható könyveket évente átlag 11,000.000 esetben használják; a kikölcsönözhető könyvek használati száma a 60 milliót meghaladja. A bejegyzett kölcsönzők száma 1907-ben 2,500.000 volt, ami az Egyesült királyságok lakosságának $5\frac{1}{4}\%$ -át jelenti; ezt még érdekesebbé teszi az a körülmény, hogy a nyilvános könyvtárak terjeszkedése a falusi községekre még csak kezdetén van.

A tulajdonképi könyvtári olvasótermeken kívül számos angol város még külön általános olvasótermekkel rendelkezik, amelyekben az újságok és folyóiratok legújabb számai vannak kifektetve és amelyek a tulajdonképi könyvtári helyiségek tehermentesítésére szolgálnak. Majdnem minden könyvtárban külön osztályt találunk ifjúsági könyvek számára, amelyek rendszeren az iskolák közreműködése mellett szereltetnek fel és használtnak. A felnőttek számára újabban és pedig egyre növekvő terjedelemben a könyvtárosok könyvészeti és könyvtári kérdésekről előadásokat tartanak. Sok helyen az

újonnan beszerzett és napirenden lévő kérdések illetve eseményekre vonatkozó könyvek jegyzékét ki szemlére kifüggesztik, ami általános tetszést kelt a könyvtárak iránti érdeklődés fölkeltésére hathat eszközének bizonyult. (*Blätter f. d. ges. Sozial*

A görli tzi új népkönyvtár és nyilván olvasóterem. Görli tzi város nemeslelkű polgárán Müller Ottónak köszöni fennállását, aki 120.000 márkás alapítványt tett e célra. Ez alapítványt emeltették a görli tzi népkönyvtár díszes palotá azon telken, melyet Görli tzi város engedett át e cél. A könyvtár első emeletén van elhelyezve az óri könyvraktár, mely Lippmann-féle vasálványokkal v felszerelve s körülbelül 90.000 kötet befogadásá alkalmas.

A második emeleten van az olvasóterem, me 94 olvasót fogadhat be. Praktikus fölszerelését említésreméltó, hogy a padló linoleummal van b vonva s a széktáblák külön posztótalpakkal vann ellátva, hogy az olvasók elhelyezkedése zajjal járjon. A könyvtár élén 1 könyvtárosnő áll, kin 4 szobás lakása a könyvtárépület harmadik em letetén van.

E díszes épület, mely Görli tzi város kultu intézményeinek hosszú ideig díszre marad, csakne teljesen görli tzi iparosok munkája.

Szocialista szakkönyvtár. A wisconsini egyete egy a munkásmozgalom és munkáskérdés tanu manyozását szolgáló szakkönyvtárnak van birtokába. Ez a szakkönyvtár a közelmúltban rendkívül érdeke a maga nemében páratlan gyűjteménnyel gyarap dott. Hermann Schlüter, a *New-Yorker Volkszeitung* szerkesztője, a német szocialista irodalomnak maj nem összes műveit felölelő könyvtárát a Wisconsin University Library-nek ajándékozta. Schlüter gyűjt ményében nagy része megvan azon röpiratoknak, brosuráknak, amelyek az 1878-as szocialista törvé ideje alatt titokban közkézen forogtak.

(*Blätter f. d. ges. Sozialwissenschaftler*

Kivonat a könyvtári szabályrendeletből.

(1903/89. kgy. sz.)

1. §. A fővárosi könyvtár célja egyrészt a közigazgatás menetét általában, másrészt a statisztikai hivatal feladatát különösen elősegíteni, továbbá a fővárosra vonatkozó mindennemű irodalmi termékeket gyűjteni. Ezen könyvtár részére kizárólag csak közigazgatási érdekű, avagy olyan könyvek, folyóiratok stb. szerezhetők be, amelyek a fővárosra bármi tekintetben vonatkozással bírnak, vagy amelyekre a székesfőváros statisztikai hivatalának, többi hivatalainak és intézeteinek van szükségük.

6. §. A fővárosi könyvtár működési köréhez tartozik a főváros összes kiadványainak kezelése, valamint más belföldi vagy külföldi hatóságokkal való csereviszony gyakorlása. Evégből a kezelési nyomtatványokat kivéve, mindenféle nyomtatvány a fővárosi könyvtár igazgatója által a kinyomtatás előtt előre megállapítandó példányszámban a könyvtárnak megküldendő.

7. §. Minden, akármily úton a főváros hatósága címére érkező nyomtatvány a fővárosi könyvtárhoz beküldendő és a könyvtárban elhelyezendő; mindazon nyomtatványok azonban, melyeket valamely hivatal, illetőleg szakközeg önállóan beszerezett, valamint amelyek hozzá címezve érkeznek be, az illető szakkönyvtárban maradhatnak, azonban jegyzékbe vétel végett a fővárosi könyvtárnak bejelentendők.

14. §. A könyvtárból az alulírott feltételek alatt könyveket kölcsön kapnak:

a) a polgármester;

b) a fővárosi törvényhatósági bizottság tagjai;

c) a tanács tagjai és a főtisztviselők;

d) a fővárosi hivatalok, ügyosztályok, szakosztályok és intézetek főnökei és a törvényhatósági bizottság által választott tisztviselők, a tiszti személyzet többi tagjai, az illető hivatal, ügyosztály, szakosztály vagy intézet főnökének aláírására és felelősségére;

e) a statisztikai hivatal személyzete;

f) a hazai és külföldi hatóságok és tudományos intézetek;

g) a tudományos célból kutatók.

Hat kötetnél többet egyszerre senki sem vehet ki a könyvtárból.

Ki nem kölcsönözhetők:

a) olyan munkák, melyeket a könyvtárban gyakran használnak;

b) diszművek és ritka vagy drága munkák;

c) szótárak, enciklopédiák, törvény- és rendeletgyűjtemények, politikai lapok, térképek, tervek, szépirodalmi munkák és olyan művek, amelyekre a fővárosi hivatalok vagy intézetek személyzetének rendszerint gyakran van szükségük;

d) kötetlen vagy a könyvjegyzékbe még fel nem vett könyvek, folyóiratok vagy füzetes munkák.

15. §. Aki a könyvtárból valamely könyvet használatra kivett, azt két hónapon belül visszaadni köteles. A könyv azonban, feltéve, hogy arra időközben más valaki magát elő nem jegyezte, új térítvény és a könyv bemutatása mellett két hónapra ismét kiadható. Ha azonban valamely kivett könyvre a főváros hivatalainak hivatalos célra szükségük van, a kölcsönző azt eziránti felszólításra rögtön visszaadni tartozik.

BULLETIN

DE LA

BIBLIOTHÈQUE MUNICIPALE DE BUDAPEST

OCTOBRE 1908

IIE ANNÉE, N^O 4

TABLE DES MATIÈRES:

Basch, Imre : Guide des fonctionnaires communaux à l'usage des revues courantes de la Bibliothèque	63
Principales publications entrées à la Bibliothèque durant le 3 ^e trimestre 1908	67
Principaux donateurs durant les premiers trois trimestres de l'année 1908.	91
Miscellanées	93

A FŐVÁROSI KÖNYVTÁR ÉRTESÍTŐJE

1908 DECEMBER
II. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM

A Fővárosi Könyvtárban ingyen; postán
küldve v. könyvkereskedőnél egész évre 1 K

TARTALOM:

A Fővárosi Könyvtár jelentékenyebb szerzeményei az 1908. év 4. negyedében	99
II. Pótlék a lakáskérdés és a városépítés irodalmához. 1908.	123
Főbb ajándékozók az 1908. év 4. negyedében	136
Apró közlemények	137
Tárgymutató az újabb szerzeményekhez	138
A II. évfolyam címlapja és tartalomjegyzéke	—

A Fővárosi Könyvtár (IV., Károly-körút 28.) mindenki számára nyitva van:

köznapiokon 9-től 2-ig,
vasár- és ünnepnap 9-től 12-ig.

Mutató a legújabb szerzeményekhez

- I. Könyvtár. Általános könyvtáriszt 99—100
Könyvtár 99 — Könyvtárisztviszonyok 99 — Bibliográfia 100
- II. Általános munkák 100
Zsurnalizmus 100
- III. Bölcsészett 100
- V. Társadalomtudomány 100—102
Elméleti értekezések 100 — Egyes társadalmi képződmények. Család. Osztályok. Erkölc. Vallás 100 — Nemzeti-ségi kérdés 101 — Társadalmi kérdés 101 — Szociográfia 101 — Keresztény szocializmus 101 — Szocializmus 101 — Szindikalizmus 102 — Anarchizmus 102 — Nőkérdés 102
- VI. Statisztika. Demológia 103
Statisztika 103 — Népesedés 103 — Vándorlások. Gyarmatosítás. Idegenforgalom. Urbanizmus 103
- VII. Közgazdaságtan 103—107
Módszer. Történet 103 — Kézikönyvek. Gyűjtemények 103 — Érték-, ár- és egyéb elmélet 104 — Szövetkezetek. Részvénytársulatok. Kartellek és trösztök 105 — Gazdasági leírás és történet 105 — Földtulajdon 105 — Mezőgazdaság 105 — Ipar 105 — Új ipartörvény 105 — Munkáltató szervezetek 106 — Kereskedelem 106 — Külkereskedelem 106 — Közlekedés. Vasutak 106 — Városi közlekedésügy 106 — Pénz- és hitelügy. Tőzsde. Zálogházak 107 — Bankügy. Takarékpénztárak 107 — Jövedelem megoszlás. Nemzeti vagyon 107 — Élelmezés. Városok élelmezése 107 — Biztosításügy 107
- VIII. Munkákérdés és törvényhozás 107—110
Általában és egyes országokban 107 — Ipari és kereskedelmi munkások. Cselédek 108 — Hatóságok munkásai 108 — Munkaviszony. Munkaszerződés. Békéltetés. Kollektív szerződések 108 — Munkabér és munkaidő 108 — Munkanélküliség. Munkaközvetítés 108 — Munkásbiztosítás és -egészségügy 109 — Szakegyletek. Sztrájk 109
- IX. Jótékonyág. Szegényügy 110—111
Általában és egyes országokban 110 — Ingyenes jogsegély 110 — Gyermekevédelem 110 — Anyavédelem 111
- X. Államtudomány 111—112
Vegyes értekezések. Kézikönyvek 111 — Egyes országok politikai viszonyai 111 — Parlamentarizmus. Demokrácia 112 — Állam és egyház 112 — Külpolitika. Béke mozgalom 112.
- XI. Jogtudomány 112—113
Jogbölcsészett 112 — Magánjog. Kereskedelmi jog 112 — Lakbérletijog 112 — Perrendtartás 113
- XII. Közjog és közigazgatás 113—118
Magyar közjog és közigazgatás 113 — Külföldi közjog és közigazgatás 113 — Egyesületi jog. Sajtójog 114 — Köz-tisztviselők 114 — Községi tisztviselők 114 — Vármegy 114 — Községi igazgatás. Általános értekezések és kézi könyvek 115 — Magyar községi igazgatás és politik 115 — Német községi igazgatás és politika 115 — Francia községi igazgatás és politika 115 — Egyéb kül földi községi igazgatás 116 — Ügykezelés 116 — Község-üzemek 116 — Közmunkák. Közszállítások 117 — Világi tás 117 — Csatornázás. Vízvezeték 117 — Utépítés. Köve-zés. Szemétfuvarozás 117 — Rendőrség. Közrend. Köz-csend 117 — Hadügy 118
- XIII. Pénzügy 118—119
Általában és egyes országokban 118 — Egyenes adó 118 — Fogyasztási adók 118 — Pénzügyi igazgatás 118
- XIV. Közművelődés. Közoktatás 119—120
Iskolaügy. Pedagogia 118 — Népiskolák. Polgári iskolák 119 — Középiskolák. Egyetemek 119 — Szakiskolák 119 — Szabad tanítás 119 — Műemlékek védelme 120
- XV. Történelem 120
Város történetek 120 — Ország történetek 120 — Élet rajzok 120
- XVI. Földrajz 120—121
Budapest 120 — Egyéb területek 120
- XVIII. Közegészségügy 121—122
Közegészségügyi viszonyok és törvényhozás 121 — Utca-higiéne 121 — Köztisztaság 121 — Élelmiszerhigiéne 121 — Kórházak 121 — Fürdők. Gyógyforrások 121 — Temet-kezés. Halottégetés 121 — Gyógyszertárügy. Orvosok Mentőügy 122 — Fertőző betegségek. Járványok 122 — Alkoholizmus 122
- XIX. Technika 122

Megjelent

és a Fővárosi Könyvtárban s minden könyvkereskedésben kapható

Szakkatalógus:

1. füzet: A lakáskérdés és a városszabályozás kapcsolatos kérdései. 56 lap. 1907. Ára 1 K
2. füzet: A községi pénzügy. VIII + 139 lap. 1908. „ 1 „

A Fővárosi Könyvtár jelentékenyebb szerzeményei az 1908. év 4. negyedében

Principales publications entrées à la Bibliothèque municipale durant le 4e trimestre 1908

I. KÖNYVTÁRTAN. ÁLTALÁNOS KÖNYVÉSZET

Bibliothéconomie. Bibliographie générale

Könyvtártan

Cadre de classement des fonds imprimés [de la] Bibliothèque Publique [de la] ville de Rouen. Rouen: A. Lestringant 1902. (XIV, 50) — XVI 587

Champneys, Amian L.: Public libraries. A treatise on their design, construction and fittings. With a chapter on the principles of planning, and a summary of the law. London: B. T. Batsford 1907. (XIII, 183) — XVI 586

Hofmann, Walter: Denkschrift, betr. die Neugestaltung der Dresdner städtischen Volksbibliotheken. Dresden 1908. (25) — XVI 608
(Beilage zur ... Ratsdrucksache 1908.)

A népkönyvtári címjegyzék irányelvei. Bp.: Stephaneum ny. r.-t. ny. 1908. (12) — XVI 581

Népkönyvtárak és kisebb könyvtárak számára általában ajánlható művek jegyzéke. (2. sorozat.) Kiadja a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa. Függelék: A magyar népkönyvtárak szervezésének alapelvei. Bp.: Athenaeum r.-t. ny. 1908. (66) — XVI 582

Library handbook [of the] American Library Association publishing board. No 1—3. Boston: A. L. A. Publ. Board 1905—1907. 3 br. — XVI 598
1. Stearns, L. E.: Essentials in library administration. 1905. (103)
2. Hitchler, Theresa: Cataloging for small libraries. 1905. (84)
3. Bullock, Edna D.: Management of traveling libraries. 1907. (25)

Library tract [of the] American Library Association Publishing Board. Nr. 2—5, 8. Boston: Mifflin & Co. 1902—1905. 5 br. — XVI 599
2. Wire, G. E.: How to start a public library. 1902. (12)
3. Hutchins, Frank: Traveling libraries. 1902. (12)
4. Soule, Charles C.: Library rooms and buildings. 1902. (24)
5. Cuttner, Charles Ammi: Notes from the art section of a library with hints on selection and buying. 1905. (22)
8. Tarbell, Mary Anna: A village library in Massachusetts. 1905. (19)

American library practice. — Mun. Journ. 17. 1908. (921—2) — IV q 14

[Lipman]: Strassburger Patent-Büchergestell-Fabrik. System Lipman. Wolf Notter & Jacobi. Strassburg i/E.: Elsässische Druck. [1908.] (67) — XVI 596

Muster-Kataloge für Arbeiter-Bibliotheken. Hrsg. v. Bildungsausschuss der sozialdemokratischen Partei Deutschlands. Ser. 1. Berlin: Vorwärts 1908. (38) — XVI 579

Règlement des bibliothèques municipales de la Ville de Paris. Paris: impr. Chaix 1903. (30) (Cabinet du préfet de la Seine) — XVI 588

Schultze, Ernst: Krankenhaus-Büchereien. — Arch. f. Volkswohlf. 1. 1908. (813—9.) XVII q 16

Könyvtári viszonyok

Brown, James Duff: Les bibliothèques municipales en Angleterre. — Bull. Inst. Intern. de bibliogr. 1908. (8—27) — XVI 388

Enyvvári Jenő: Városi könyvtárakról. Bp.: Háziny. 1907. (7) — XVI 590
(K. l. A Fővárosi Könyvtár Értesítőjéből.)

Fritz, G.: Das Volksbibliothekswesen in Oberschlesien. — Arch. f. Volkswohlf. 1. 1903. (754—8) — XVII q 16

Gulyás Pál: Jelentése északnémetországi [népkönyvtári] tanulmányútról. — A Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának 6. jelentése. 1908. (194—224) — Mo XXII 369

Hennig, Gustav: Zehn Jahre Bibliothekarbeit. Geschichte einer Arbeiterbibliothek. Leipzig: Leipziger Buchdruck. A.-G. 1908. (39) — XVI 600

Hortzschansky, Adalbert: Die Königliche Bibliothek zu Berlin; ihre Geschichte und ihre Organisation. 4 Vortge. Berlin: Behrend & Co. 1908. (VI, 70) — XVI 580

Public Library of Cincinnati 1802—1908. Cincinnati 1908. (15) — XVI 602

56th annual report to the Council of the City of Manchester on the working of the public free libraries. Manchester 1908. 1 br. — XVI 594
(City of Manchester.)

6th annual Report of the Horniman Museum and Library. London: King & Son 1907. (27) (London County Council.) — IV 238

Report of a visit to libraries in the United States and Canada by representatives of the Manchester Libraries Committee. Manchester: print. for the Corporation 1908. (71) — XVI 597
(City of Manchester.)

Rye, Reginald Artur: The libraries of London, a guide for students. London: University of London 1908. (90) — XVI 578

Verwaltungsbericht der k. k. Universitätsbibliothek in Wien nebst einem Abriss ihrer Geschichte. Veröff. von der Bibliotheksvorsteherung. 1. Wien: Hof- & Staatsdr 1908. 1 H. — XVI 609
1. Verwaltungsjahr 1906/7. 1908.(39)

Bibliográfia

Dobján László: A magyarországi összes polgári iskolák értesítőiben 1906/7. tanévig megjelent értekezések, beszédek, nekrológok stb. repertoriuma. [Bp.] Franklin-társ. ny. [1908.] (83–114) — XV 605
(K. I. a Polgári isk. Almanach 19. évf.-ből)

Modern irodalom. 1. évf. Bp.: Népszava 1908. 1 f — XVI 603
1. Mit olvassunk? Előszót írta Garami Ernő. 1908. (98)

Lampel R.: Jegyzéke a Lampel R. könyvkereskedése kiadásában és bizományában 1905. jun. 30-ig megjelent műveknek. VI. évf. 3. sz. Bp.: Franklin-társulat 1908. (3 4) — XVI 604

A M. Gy. O. Sz. könyvtárának katalogusa. Lezáratott 1908. máj. 31-én.
— Közlönyek. A Magy. Gyáripárosok Orsz. Szöv. hiv. közlönye. 1908. 7. évf. 41. sz. — Mo XIV 124

II. ÁLTALÁNOS MUNKÁK

Généralitás

Zsurnalizmus

Achajus: Der Wert der Berliner politischen Presse. Berlin: Brachvogel & Ranft 1889. (88) — Berl 160

Brunhuber, Robert: Das deutsche Zeitungswesen. Leipzig: Göschen 1908. (172) — Nm 1140

Vereinigte Ofner-Pester Zeitung. Vom 3. Jan. bis 21. Dez. 1828. Nr. 1–102. [Ofen] 1828. 2 Bde. — Mo XXVII 39

III. BÖLCSESZET

Philosophie

Jehlicska Ferenc: Pikler belátásos elmélete. Pikler jogbölcseletének és világnézetének kritikai vizsgálata. Bp.: Stephaneum ny. rt. 1908. (XII, 308) — XVII 1450

Matičević, Steph.: Zur Grundlegung der Logik. Ein Beitrag zur Bestimmung des Verhältnisses zwischen Logik und Psychologie. Wien: W. Braumüller 1909. (192) — XXV 740

Nelson, Leonard: Über das sogenannte Erkenntnisproblem. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1908. (427) — XXV 737

Palágyi, Melchior: Kant und Bolzano. Eine kritische Parallele. Halle a. S.: Niemeyer 1902. (XI, 124) — XXV 744

Windelband, W.: Wesen und Wert der Tradition im Kulturleben. Vortr. Wien: C. Fromme 1908 (21) — XXII 27
(S. A. aus: Mitt. d. Vereins d. Freunde d. humanistische Gymnasiums in Wien. 7.)

V. TÁRSADALOMTUDOMÁNY

Sociologie

Elméleti értekezések

Gilbert, Pierre de: La valeur de la science sociale. — Etudes sociales & politiques. 1907. (126–159) — XVII 149

Lafargue Pál: A gazdasági materializmus Marx Károly alapján. Ford. Alpári Gyula. Bp. Népszava könyvk. 1903. (71) — XVII 150

Schulze-Gävernitz, Gerh. v.: Marx oder Kant. Rede Freiburg: Speyer & Kaerner 1908. (56) — XVII 146

Stillich, Osc.: Zweck und Bedeutung der Sozialwissenschaften. Eine Einführung mit Literaturanhang. Gautzsch b. Leipzig: Dietrich 1908. (18) — Kultur & Fortschritt. 210. — XVII 52

Tönnies, Ferdinand: Entwicklung der Soziologie in Deutschland im 19. Jahrhundert. — Die Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. XIV. (1–42) — XVIII 83

Társadalmi képződmények

Család. Osztályok. Vallás. Erkölcs

Baden-Powell, B. H.: The origin and growth of village communities in India. London: Sonnenschein & Co. 1899. (VI, 155) — Ázs 58
1. d. m.: [2nd impr.] 1908.

Balás Károly: A család és a magyarság. Bp.: Grill K. 1908. (52) — Mo XII 57

Kautsky, Karl: Ethik und materialistische Geschichtsauffassung. Ein Versuch. Stuttgart: Dietz Nachf. 1906. (VIII, 144) — XVII 1495

Kautsky, Karl: Der Ursprung des Christentums. Eine historische Untersuchung. Stuttgart: Dietz Nachf. 1908. (XVI, 508) — XVII 1478

Lehmann-Hohenberg: Die Bedeutung der Mittelstandsbewegung und ihr Kulturziel. Mit Zusätzen. Leipzig: Hammer-Verl. 1908. (24) — XVII 1490
(Hammer-Schriften 2.)

Nell, Franz Maria v.: Baphomet. Actenstücke zu dem durch des Joseph v. Hammer Mysterium baphometis revelatum wieder angeregten Prozesse gegen die Tempelherren; zur Ehrenrettung eines christlichen Ordens. Wien: Gräffer 1820. (XIV, 132) — XVII 1470

Szeberényi Lajos Zs.: A parasztkérdés külföldön és hazánkban. Szociális tanulmány. Békéscsaba: Tevan A. 1908. (208) — XVII 1457

Szeps, M.: Gleichberechtigung für den Mittelstand. Wien: Steyermühl 1885. (63) — XVII 1458
(S. A. aus: Neues Wiener Tageblatt)

Wernicke, J.: Der Mittelstand und seine wirtschaftliche Lage. Leipzig: Quelle & Meyer 1909. (118)
(Wissenschaft & Bildung. 56.) — XVII 1472

Nemzetiségi kérdés

Boenigk, O. v.: Die Antichinesen-Bewegung in Amerika.
== Festgaben für Karl Knies. 1896. (20—58) — XVIII 830

Denkschrift über die Stellung der Juden in Österreich. Wien: C. Gerold's Sohn 1859. (45)
— Au 629

Jelšoványi, Bp.: Rudnyánszky A. ny. 1879. (68)
— Mo XXIV 624

Malláth, Josef Graf: Die Nationalitäten in Ungarn.
== Malláth J.: Hungaricae res. 1908. (1—40)
— Mo XX 648

Löb, Abraham: Die Rechtsverhältnisse der Juden im ehemaligen Königreiche und der jetzigen Provinz Hannover. Diss. Frankfurt a. M.: J. Kaufmann 1908. (VIII, 140)
— Pr 232

Meinecke, Friedrich: Weltbürgertum und Nationalstaat. Studien zur Genesis des deutschen Nationalstaates. München: R. Oldenburg 1908. (498)
— XVII 1455

Zsilinszky Mihály: A hazafiság és nemzetiség kérdése. Történeti tanulmány. Bp.: Atheneum 1908. (20)
(K. I. a Beöthy-albumból) — XX 592

Veritas: A magyarországi románok egyházi, iskolai, közművelődési, közgazdasági intézményeinek és mozgalmának ismertetése. Bp.: Uránia könyvny. 1908. (492)
— Mo XVII 185

Wendel, Hermann: Die preussische Polenpolitik in ihren Ursachen und Wirkungen. Berlin: Buchh. Vorwärts 1908. (85)
— Pr 228

Társadalmi kérdés.

Brouard, Louis: Petit catéchisme social du démocrate. [1908.] 3e éd. Paris: Bloud & Cie 1908. (70)
(Questions de sociologie.) — XVII 1483

Herkner, Heinr.: Die Arbeiterfrage. Eine Einführung. [1894.] 5. erw. umgearb. Aufl. Berlin: J. Gutten- tag 1908. (XX, 761)
— XVII 1445

Jehlicska Ferenc: Társadalmi kérdés és etika. A marxista irány és a modern szociális irány bölcséleti alapjainak vizsgálata. Bp.: Szt.-István- társ. 1908. (220)
— XVII 1494

I. Jahresbericht der Zentralstelle für soziale Literatur der Schweiz für 1907 nebst Vorgeschichte des Instituts. Zürich: Buchdr. Conzett & Co. 1908. (24)
— Sv 163

The reformers year book, 1905 to 1908. 11th to 14th iss. Ed. by F. W. Pethick Lawrence & Jos. Edwards. London [1904—07.] 4 v.
— XVII 448

Szociográfia

Bovill, W. B. Forster: Hungary and the hungarians. London: Methuen & Co. 1908. (XXI, 352)
— Mo XI 392

Lichtenberger, Henri: L'Allemagne moderne. Son évolution. Paris: Flammarion 1908. (399)
(Bibliothèque de philosophie scient.) — Nm 1146

Rittler, Franz: Gaunerstreiche oder listige Ränke der Betrüger unserer Zeit. Eine Beantwortung der Frage: „Wovon leben so viele unbemittelte und doch nicht arbeitende Menschen, bes. in grossen Städten?“ Grätz: J. A. Kienreich 1820 (X, 269)
— XVII 1463

Sinclair, Upton: Metropolis. Ein Weltstadtdroman. Hannover: A. Sponholz [1908.] (400) — XVII 1488

Tábori Kornél & Székely Vladimir: A család Budapest. (A bűnös Budapest ciklus folytatása. Bp.: A Nap újságvál. ny. 1908. (112) — Bp 2154

Tábori Kornél & Székely Vladimir: A tolvajnép titkai. (A bűnös Budapest ciklus folytatása.) Bp. A Nap újságvál. ny. 1908. (111) — Bp 2155

Keresztényszocializmus

Erdmann, August: Die christliche Arbeiterbewegung in Deutschland. Stuttgart: J. H. W. Dietz Nachf. 1908. (VIII, 718)
— Nm 1133

Foerster, Fr. W.: Christentum und Klassenkampf. Sozialethische und sozialpädagogische Betrachtungen. 4—6. Tausend. Zürich: Schulthess & Co. 1908. (295)
— XVII 1451

Az Országos Keresztényszocialista Párt programja és szervezeti szabályai. Szabadka: Szöv. ny. 1908. (14)
— Mo XVII 181

Watson, David: Social problems and the church's duty. London: A. & C. Black 1908. (VIII, 216)
— XVII 1475

Szocializmus

Bernstein, Ed.: Ferdinand Lassalle und seine Bedeutung für die Arbeiterklasse. Zu seinem 40. Tode- tage. Berlin: Vorwärts 1904. (95) — XVII 1500

Engels, Friedrich: Herrn Eugen Dührings Umwäl- zung der Wissenschaft. [1878.] 6. unveränd. Aufl. Stuttgart: Dietz Nachf. 1907 (XX, 354) — XVII 1517

Gerlach, H. v.: August Bebel. Ein biografischer Essay. München: A. Langen 1908. (64) — XVII 1488

L'Internationale ouvrière & socialiste. Rapports soumis au congrès socialiste international de Stutt- gart (18—24 août 1907) par les organisations socialistes d'Europe, d'Australie et d'Amérique sur leur activité pendant les années 1904—1907. Ed. française publ. par le Secrétariat du Bureau Socialiste Internationale. Préf. d'Emile Van der- veld. Vol. 1—2. Bruxelles: Bur. Soc. Internat. 1907. 2 vol. — XVII 1465
2. Augmenté d'une note complémentaire sur le mouvement ouvrier et d'une étude sur l'organisation internationale de la jeunesse socialiste. (584)

- Judge, Mark H.:** Political socialism; a remonstrance. A collection of papers by members of the British Constitution Association, with presidential addresses by Lord Balfour of Burleigh and Lord Hugh Cecil. London: King & S. 1908. (187) (Constitution Issues 2.) — XVII 1467
- Kautsky, Karl:** Bernstein und das sozialdemokratische Programm. Eine Antikritik. Stuttgart: Dietz Nachf. 1899. (VIII, 195) — XVII 1480
- Lissagaray:** Geschichte der Kommune von 1871. [1877.] 2. durchges. Aufl. Nachtrag: Mendelson, Stanislaus: Die Vorgeschichte und die inneren Triebkräfte der Kommune. Stuttgart: Dietz Nachf. 1894. (XIV, 550) — Fr 519
- Lorris, Jean:** Les vérités de Pierre Mathurin. Ouvrier et paysan. Villeneuve-Saint Georges: Éd. de l'Union Typographique 1908. (32) — XVII 1464 (Le socialisme à la portée de tous.)
- Marx & Engels:** A kommunisták kiáltványa. [1847.] Sajtó alá rendezte Bokányi Dezső & Pfeifer Sándor. Bp.: Vass J. 1896. (40) — XVII 1486
- Mehring, Franz:** Geschichte der deutschen Sozialdemokratie [1897.] Bd. 1—4. Stuttgart: J. H. W. Dietz Nachf. 1903—06. 4 Bde — Nm 1141
1. Bis zur Märzrevolution. 3. Aufl. 1906. (IV, 388)
2. Bis zum preussischen Verfassungsstreit. 2. verb. Aufl. 1903. (IV, 378)
3. Bis zum deutsch-französischen Kriege. 2. verb. Aufl. 1903. (IV, 395)
4. Bis zum erfurter Programm. 2. verb. Aufl. 1904. (379)
- Oncken, Herm.:** Lassalle. Stuttgart: Fr. Fromann 1904. (450) — XVII 1474 (Politiker u. Nationalökonom, 2.)
- Oppenheimer, Franz:** Das Grundgesetz der Marx'schen Gesellschaftslehre. Berlin: G. Reimer 1903. (148) — XVII 1485
- Owen, Robert:** Eine neue Auffassung von der Gesellschaft. Vier Aufsätze über die Bildung des menschlichen Charakters, als Einleitung zu der Entwicklung eines Planes, die Lage der Menschheit allmählich zu verbessern. [1817.] Übers. & erklärt von Oswald Collmann. Leipzig: C. L. Hirschfeld 1900. (111) — XVII 1461
- Parvus:** Der Klassenkampf des Proletariats. Heft 1—3. Berlin: Buchh. Vorwärts 1908. 3 He. — XVII 1476
1. Der gewerkschaftliche Kampf. 1908. (20)
2. Die kapitalistische Produktion und das Proletariat. 1908. (46)
3. Die Sozialdemokratie und der Parlamentarismus. 1908 (39)
- Sorel, Georges:** Réflexions sur la violence. Paris: Libr. de Pages libres 1908. (XLIII, 257) — XVII 1359
- Zévaès, Alexandre:** La socialisme en France depuis 1871. Paris: E. Fasquelle 1908. (353) — Fr 516
- Challaye, Félicien:** Syndicalisme révolutionnaire et syndicalisme réformiste. Paris: F. Alcan 1909. (156) — XVII 1500
- †Laurin, T.:** Les instituteurs et le syndicalisme (Amicales et syndicats d'instituteurs.) Paris: M. Rivière 1908. (64) — XVII 128
= Bibliothèque du Mouvement socialiste. 7.
- Rivain, Jean:** Les socialistes antidémocrates. — Études sociales & politiques. 1907. (1—27) — XVII 149
- Szabó Ervin:** Szindikalizmus és szociáldemokrácia Bp.: Saját kiad. 1908. (23) — XVII 1473
- Troclét, Léon:** La question militaire ou le catholicisme du conscrit socialiste. Préf. de Ullor [1896.] 6e éd. rev. et augm. Paris: Libr. de Propaganda Socialiste 1901. (23) — XVII 1479

Anarkizmus

- Anarkizmus.** Előadások. Írták: Batthyány Ervin, Migray József, Schmitt Jenő. Bp.: Politzer Zs. & Fia 1904. (63) — XVII 1452
- Erőszaknélküliség.** Közlöny a Krisztus szellemében. 1—3. évf. Szerk. Schmitt Jenő Bp.: Fried & Krakauer ny. 1897—99. 3 k. 1-ben — XVII 1456
1—2. évf.: Állam nélkül. Az idealisztikus anarkisták közlönye.

Nőkérdés

- Bax, E. Belfort:** The legal subjection of men. [1902?] New ed. London: New Age Press 1908. (VIII, 64) — XVII 1481
- Loria, Achille:** Le féminisme au point de vue sociologique. Paris: Giard & Brière 1907. (15) (Extr. de la Revue Intern. de Sociologie.) — XVII 1460
- Mill, John Stuart:** The subjection of women. [1869.] New ed. with introductory analysis by Stanton Coit. London: Longmans, Green & Co. 1906. (128) — XVII 1484
- An equal moral standard for men and women.** Report of a special meeting for women [during] the Int. Congress of Women, 1899. London: Unwin Fisher 1900. (30) — XVII 646
- Ostrogorski, M.:** The rights of women. A comparative study in history and legislation. [1893.] 2. ed. London: Sonnenschein & Co. 1908. (XV, 232) — XVII 1471

Szindikalizmus

- Schirmacher, Kaethe:** Le féminisme aux États-Unis, en France, dans la Grande-Bretagne, en Suède et en Russie. Paris: Colin & Cie 1898. (73) (Questions du temps présent.) — XVII 1466
- Schwimmer Rózsa, Bedy:** A magyar nőmozgalom régi dokumentumai. Bp.: Az Igazság könyvt. 1907. (38) — Mo XVII 191 (Az Igazság könyvtára, 11—12.)

- Bouglé, C.:** Syndicalisme et démocratie. Impressions et réflexions. Paris: Cornély & Cie 1908. (VIII, 228) — XVII 1501

VI. STATISZTIKA. DEMOLÓGIA

Statistique. Démographie

Statisztika

Mayo-Smith, Richmond: Science of statistics. P. 1—2. New York: Macmillan Co. 1896—99. 2 v. — X 122

1. Statistics and sociology. 1896. (XVI, 399)
2. Statistics and economics. 1899. (XIII, 467)

Silbergleit, Heinrich: Preussens Städte. Denkschrift zum 100 jährigen Jubiläum der Städteordnung am 19. November 1808. Berlin: C. Heymann 1908. (XII, 248, 509) — III 875

Statistics of cities having a population of over 30,000: 1905. Washington: Gov. pr. off. 1907. (372) 4° — VIII q 15
(Dep. of commerce & labor. Bur. of census. Special reports.)

Népesedés

Alsberg, M.: Militäruntauglichkeit und Grossstadt-Einfluss. — Arch. f. Rassen- u. Gesellsch.-Biologie. 5. 1908. (729—42) — XVII 1429

Auerbach, Elias: Die Sterblichkeit der Juden in Budapest 1901—05. — Zeitschr. f. Dem. & Stat. d. Juden. 4. 1908. (145—58, 161—68) — XX 369

Bortkiewicz, Ladislaus v.: Die Bevölkerungstheorie. — Die Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. XIII. (1—57) — XVIII 837

†Bresztovszky Ernő: Magyarország fekete statisztikája. Bp.: Deutsch & Tsa 1908. (68) — XVII 1263
— Természet és társadalom. 8.

Fanta Ad.: Székesfehérvár város népesedési mozgalmának és közegészségügyének 10 évi története, 1865—74, valamint javaslatok a közegészség javítása érdekében. Székesfehérvár: Vörösmarty könyvny. 1875. (53) — I 496

Kovács Gábor: A népesedés elmélete. Debrecen: Hegedüs & Sándor 1908. (VIII, 328) — XII 256
(Társadalomtud. & gazdaságtört. kutatások. 4.)

Mortara, Giorgio: Le popolazioni delle grandi città italiane. Studio demografico. Torino: Unione Tipogr. Ed. 1908. (IV, 411) — VI 207

Patzig, Albrecht: Die exakte Ausgleichung der englischen Selekttafeln. Diss. Berlin: Mittler & Sohn 1908. (51) — X 260

Pflügl, Rich. v.: Die Bevölkerungsbewegung in Ungarn in den J. 1903 bis 1905 mit Bez. auf Konfession u. Muttersprache. — Statist. Monatschr. 13. 1908. (575—81) — X 13

Rahlson: Bevölkerungsverhältnisse [Wiesbadens.] — Die öffentliche Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (163—176) — III 884

Van Everdingen, E.: Relations between mortality of infants and high temperatures. Amsterdam 1907. (13) — XXIII 812
(Koninkl. Akad. van Wetenschappen te Amsterdam.)

Vándorlások. Gyarmatosítás

Idegenforgalom. Urbanizmus

Brohez, Modeste: La philosophie de la colonisation. — Congr. internat. d. sciences sociales. 1908. (55—74) — XVIII 821

Gerbers, H.: Der Fremdenverkehr Niederösterreichs in den letzten 10 Jahren. — Statist. Monatschr. 13. 1908. (564—73) — X 13

Knebel-Döberitz, Hugo v.: Die Reform der Freizügigkeit, ein Problem der Bevölkerungspolitik. — Zeitschr. f. Politik. 2. 1908. (42—83) — XX 599

Most, Otto: Die Nichteinheimischen in Düsseldorf (mit fremder Staatsangehörigkeit, Muttersprache, Heimat oder Herkunft) nach der Volkszählung vom 1. Dez. 1905. Düsseldorf 1908. (32, 11) — III q 223
— Mitteilungen z. Statistik d. Stadt Düsseldorf. Nr. 4.

Orpizewski, Ludwig v.: Die Abwanderung der landwirtschaftlichen Arbeiter aus dem Königreich Polen nach Deutschland. Diss. Göttingen: Druck. Dieterich 1907. (63) — XII 257

Pedder, D. C.: The secret of rural depopulation. — Carpenter & Dymond: Socialism and agriculture. 1908. (20—46) — XVII 1449

†Der Zuzug in die Stadt Zürich nach der kilometerischen Entfernung der Zuzugsgebiete. Zürich 1908. (52) — VII q 52
— Statistik d. Stadt Zürich. Nr. 10.

Workmann, F.: Die Citybildung. — Komm. Prax. 8. 1908. (1540—4) — XX q 2

VII. KÖZGAZDASÁGTAN

Économie politique

Módszer. Történet

Ashley, W. J.: The present position of political economy in England. — Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. XV. (1—26) — XVIII 837

Block, Maurice: Les progrès de la science économique depuis Adam Smith. Revision des doctrines économiques. T. 1—2. Paris: Guillaumin & Cie 1890. 2 vol. — XVIII 815

Gide, Charles: L'école économique française dans ses rapports avec l'école anglaise et l'école allemande. — Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. XVI. (1—27) — XVIII 837

Graziani, Augusto di: Sulle relazioni fra studi economici in Italia e in Germania nel secolo 19. — Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. XVII. (1—16) — XVIII 837

Fahlbeck, Pontus: Die volkswirtschaftliche Literatur Skandinaviens im 19. Jahrhundert. — Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. XIX. (1—15) — XVIII 837

Farnam, Henry W.: Deutsch-Amerikanische Beziehungen in der Volkswirtschaftslehre. — Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. XVIII. (1—31) — XVIII 837

Lexis, Wilhelm: Systematisierung, Richtungen und Methoden der Volkswirtschaftslehre. — Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. I. (1—45) — XVIII 837

Plechanov, G.: N. G. Tschernischewsky. Eine literarhistorische Studie. Stuttgart: Dietz Nachf. 1894. (388) — XVIII 836

Kézikönyvek. Gyűjtemények

†Berzeviczy Gergely élete és művei. Írta, ill. legnagyobbbrészt latinból és németből ford. G a a l Jenő. Bp.: Politzer és Fia 1908. (IX, 319) — XVIII 511
— Magy. közgazd. könyvtár 1.

- Bullok, Charles Jesse:** Introduction to the study of economics. [1897.] 3. ed. rev. & enl. New York: Silver, Burdett & Co. 1908. (619) — XVIII 827
- Congrès international des sciences sociales et économiques** du 16 au 21 septembre 1907, organisé par la Société d'économie politique de Bordeaux. Documents préliminaires, rapports, discussions et comptes rendus. Publ. par Jean Villate. Paris: Larose & Tenin 1908. (45^c) — XVIII 821
- Ely, Richard T.:** Outlines of economics. [1900.] New York: Macmillan Co. 1907. (XII, 432) — XVIII 833
- Die Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre im 19. Jahrhundert.** Festgabe für Gustav Schmoller. Dargebracht v. S. P. Altmann, W. J. Ashley, C. Ballod... T. 1—2. Leipzig: Duncker & Humblot 1908. 2 Bde. — XVIII 837
- Staatswissenschaftliche Arbeiten.** Festgaben für Karl Kries zur fünfundsiebzigsten Wiederkehr seines Geburtstages. Von E. v. Böhm-Bawerk, O. v. Boenigk, J. B. Clark... Hrsg. v. Otto v. Boenigk. Berlin: O. Haering 1896. (V, 338) — XVIII 830
- Say, J. B.:** Ausführliches Lehrbuch der praktischen politischen Ökonomie. [1803.] Dtsch mit Anmerk. von Max Stirner. Bd 1—4. Leipzig: O. Wigand 1845. 4 Bde. — XVIII 840
(Die Nationalökonomien d. Franzosen u. Engländer. Lfg 1—8.)
- Schmoller, Gustav:** Grundriss der Allgemeinen Volkswirtschaftslehre. [1900.] T. 1. Leipzig: Duncker & Humblot 1908. 1 Bd. — XVIII 824
1. Begriff. — Psychologische und sittliche Grundlage. — Litteratur und Methode. — Land, Leute und Technik. — Die gesellschaftliche Verfassung der Volkswirtschaft. 7—10. Tsd., erg. u. verm. 1908. (580)
- Smith, Adam:** Eine Untersuchung über Natur und Wesen des Volkswohlstandes. [1876.] Unter Zugrundelegung d. Übers. Max Stirners, a. d. Engl. v. Ernst Grünfeld. Einl. v. Heinr. Waentig. Bd 1. Jena: G. Fischer 1908 1 Bd. — XVIII 835
- ### Érték-, ár- és egyéb elmélet
- Altmann, S. P.:** Zur deutschen Geldlehre des 19. Jahrhunderts
= Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. 6. (1—67) — XVIII 837
- Böhm-Bawerk, E. v.:** Zum Abschluss des Marx'schen Systems.
= Festgaben f. K. Kries. 1896. (87—205) — XVIII 830
- Clark, J. B.:** The unit of wealth.
= Festgaben f. K. Kries. 1896. (1—20) — XVIII 830
- Diehl, Karl:** Die Entwicklung der Wert- und Preistheorie im 19. Jahrhundert.
= Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. 2. (1—71) — XVIII 837
- Duncker, Hermann:** Volkswirtschaftliche Grundbegriffe mit bes. Berücks. der ökonomischen Grundlehren von Karl Marx. Stuttgart: Dietz Nachf. 1908 (60) — XVIII 826
- Eckert, Christian:** Unternehmereinkommen.
= Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. 9. (1—19) — XVIII 837
- Gräul Ernő:** A gazdasági válságok elmélete kül. tek. az ipari válságokra. Bp.: Fritz A. ny. 1908. (56) — XVIII 834
(K. I. a Joghallgatók tud. egy. almanachjából.)
- Marx, Karl:** Das Elend der Philosophie. Antwort auf Proudhon's „Philosophie des Elends“. [1847.] Dtsch v. E. Bernstein & K. Kautsky Vorw. u. Noten v. Friedr. Engels. 3. unveränd. Aufl. Stuttgart: J. H. W. Dietz Nachf. 1895. (XXXIII, 188) — XVII 1497
- Spielhof, Arthur:** Die Lehre vom Kapital.
= Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. 4. (164) — XVIII 833
- Wiese, Leopold v.:** Die Lehre von der Produktion und der Produktivität.
= Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. 3. (1—36) — XVIII 837
- Wuttke, Robert:** Die Lehre vom Zins (aus Leihkapital).
= Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. 10. (1—23) — XVIII 837
- ### Gazdaságsszervezeti formák
- Szövetkezetek. Részvénytársaságok. Kartellek. Trösztök.**
- Chastin, J.:** Les trusts et les syndicats de producteurs. Paris: F. Alcan 1909. (VII, 304) — XVIII 816
- Compte rendu officiel du 7ème congrès de l'Alliance Coopérative Internationale, Crémone, 1907.** Londres: King & Son 1908. (151) — XVIII 831
- Crüger Hans:** Grundriss des deutschen Genossenschaftswesens. Leipzig: G. A. Gloeckner 1908. (130) (Handelshochschul-Bibliothek, 3.) — Nm 1142
- Hirsch, Karl:** De l'utilité d'une réglementation législative de la matière des cartels.
= Congrès intern. d. sciences sociales. 1908. (150—54) — XVIII 821
- Jahrbuch des allgemeinen Verbandes der auf Selbsthilfe beruhenden deutschen Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften f. 1907.** (Des Jahresberichts Neue Folge.) Jg. 11. Hrsg. v. Hans Crüger. Berlin: J. Gutentag 1908. 1 Bd. — Nm q 70
- Jahrbuch des Zentralverbandes deutscher Konsumvereine.** Hrsg. Heinrich Kaufmann. Jg. 6. 1908. Bd. 1—2. Hamburg: Kaufmann & Co. 1907—08. 2 Bde — Nm 1144
- Mencke, C.:** Die Geschäftsmethoden der Standard Oil Co. Berlin: Verl. f. Fachliteratur 1908. (208) — Am 448
- Müller, Hans:** Wesen, Grundsätze und Nutzen der Konsumvereine. [1908.] 2. Aufl. Basel: Verl. d. Verb. schweiz. Konsumver. 1908. (IV, 47) (Genossenschaftl. Volksbibl. H. 2.) — XVIII 809
- Protokoll der Verhandlungen des 7. Kongresses des internationalen Genossenschafts-Bundes.** London: Selbstverl. 1908. 1 Bd. — XVIII 832
7. Cremona, 1907. 1908. (238)
- Steinitzer, Erwin:** Ökonomische Theorie der Aktiengesellschaft. Leipzig: Duncker & Humblot 1908. (XVI, 192) — XVIII 838
- Tomaschek, R. B. von Stratowa:** Die registrierten Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften der Gewerbetreibenden in Österreich. Brünn: F. Irrgang 1908. (XXV, 77) — Au 631
(Beil. zur Statist. Monatschrift.)

Der Zentralverband deutscher Konsumvereine; Berichte des Vorstandes und des Sekretärs über die Entwicklung des Zentralverbandes deutscher Konsumvereine 1906, 1907. Von Max Radestock & Heinrich Kaufmann. Nebst Anh. 1. Die Unterstützungskasse des Zentralverbandes deutscher Konsumvereine. — 2. Bericht über die Tätigkeit des Tarifamtes des Zentralverbandes Deutscher Konsumvereine. — 3. Abrechnung und Vorschläge des Zentralverbandes deutscher Konsumvereine. Hamburg: Verlagsanst. d. Zentralverb. d. Konsumver. 1907—8. 2 Bde. — Nm 1034

Gazdasági leírás és történet

Caro, Georg: Sozial- und Wirtschaftsgeschichte der Juden im Mittelalter und der Neuzeit. Bd. 1. Leipzig: G. Fock 1908. 1 Bd. — XVII 1509
1. Das frühere und das hohe Mittelalter. 1908. (VII, 514)
(Grundriss d. Gesamtwissenschaft d. Judentums)

Jacobssohn, Alfred: Zur Entwicklung des Verhältnisses zwischen der deutschen Volkswirtschaft und dem Weltmarkt in den letzten Jahrzehnten. Diss. Göttingen 1908. (46) — Nm 1136

Kowalewsky, Maxime: La France économique et sociale à la veille de la révolution. Les campagnes. Paris: Giard & Brière 1909. (392) — Fr 520
(Bibliothèque sociologique intern.)

Krieshaber, Hugo: Wirtschaftliche Gefahren für Kroatien. Zagreb: Selbstverl. 1908. (48) — Mo XVIII 158

Földtulajdon

Carpenter, Edw.: The village and the landlord. — Carpenter & Dymond; Socialism & agriculture 1908. (6—19) — XVII 1449

Inama-Sternegg, Theodor v.: Theorie des Grundbesitzes und der Grundrente in der deutschen Literatur des 19. Jahrhunderts. — Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. 5. (1—104) — XVIII 837

Istóczy Győző: Otthonmentesítés. (Homestead-exemptió.) — Istóczy: Országgyűl. beszédei 1904. (249—386) — Mo XX 655

Percy, Wyndham: The small landowner. — Judge: Political socialism. 1908. (145—150) — XVII 1467

†Rovelli, Francesco: Die Agrarverfassung der Niederlombarden mit bes. Berücks. der Landarbeiter. Karlsruhe i. B. 1908. (X, 228) — XVIII 529
— Volkswirtschaftl. Abhandlungen d. Badischen Hochschulen. Bd. 10, Erg.-H. 1

Mezőgazdaság

†Amelung, Heinr.: Rationeller Gemüsebau des Privatmannes im Vorort. Berlin 1908. (117) — XX 547
— Vorort-Bibliothek. Bd. 7.

Carpenter, Edw., T. S. Dymond, D. C. Pedder: Socialism and agriculture. London: A. C. Fifield 1908. (94) — XVII 1449
(Fabian Society Series. No. 2.)

Gidófalvy István: A tej termelése és értékesítéséről. Sepsiszentgyörgy: Jókai ny. rt. 1908. (57) — XIII 111

Gonnard, René: La Hongrie au 20 siècle. Étude économique et sociale. Paris: A. Colin 1908. (XII, 400) — Mo XVIII 159

Gothel, E.: Agrarpolitische Wanderungen im Rheinland. — Festgaben f. Karl Knies. 1896. (230—338) — XVIII 830

†Hübner, Otto: Obstbau im Hausgarten. Berlin 1908. (117) — XX 547
— Vorort-Bibliothek. Bd. 6.

†Konkoly-Thege Miklós: A meteorológia és a mezőgazdaság. Bp. 1907. (33) — Mo XI 387
— Orsz. meteor. és földmágnassági intézet kisebb kiadványai. 4.

Schandi Károly: Károlyi Sándor gróf és a magyar föld. Bp. Pátria 1908. (71) — Mo XIII 286

Tizenkét év a Magyar Gazdaszövetség történetéből. 1896—1898. Bp. Pátria 1908. (335) — Mo XIII 287

Wormser, Lea: Die kommunale Schweinemast in Karlsruhe. — Schriften. d. Ver. f. Sozialpol. 128. — XVIII 523

Ipar

Fürth, Emil v.: Die städtische Übernahmestelle für Vieh und Fleisch in Wien und die erste Wiener Grossschlächtereier-Aktiengesellschaft. — Schriften d. Ver. f. Sozialpolitik 128. — XVIII 523

Hartig, S.: Terminologie der Gewerbepolitik zugleich ein Beitrag zur gewerblichen Mittelstandsfrage. Leipzig: A. Deichert 1908. (120) — XIV 69

L'industrie du froid en Hongrie; la portée économique de ses applications; les établissements frigorifiques de Hongrie. Rapport présenté au I. congrès international du froid, Paris 1908, par le comité hongrois. Bp. 1908. (VIII, 86) — Mo XIV 128

John, W.: Danzigs Industrie. — Danzig & seine Bauten. 1908. (369—384) — III 869

Lakatosmesterek I. orsz. nagygyűlésének naplója. Összeáll. Zombory Béla. Bp.: Lakatosmesterek orsz. szöv. 1907. (94) — Mo XIV 127

Laun, Rud. v.: Der Befähigungsnachweis bei Handelsgewerben. — Ost. Zeitschr. f. Verw. 1908. (199—201, 203—04) — Au q 119

Sugár, Otto: Die Industrialisierung Ungarns unter Beihilfe des Staates und des Kommunen. Vorwort von Josef Sztérynyi. Leipzig: Duncker & Humblot 1908. (XI, 134) — Mo XIV 129

Viallate, Achille: L'industrie américaine. Paris: F. Alcan 1908. (492) — Am 450
(Bibliothèque d'histoire contemporaine.)

Vulturescu, Jon Gr.: Über die Rumänische Handwerkerpolitik von 1873 bis 1902. Diss. Göttingen: Druck v. Kaestner 1908. (58) — Tk 129

Az új ipartörvénytervezet

Az Országos iparegyesület emlékirata az ipartörvénytervezet ügyében. 1908. (52) — Mo XIV 21
— Magy. Ipar 29. 1908. 50. sz. Mell.

†Észrevételek az ipar gyakorlásáról, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottak védelméről szóló törvényjavaslat előadói tervezetéről. A tanácsli ügyoszt. előterjesztése Budapest székesfőváros tanácsához. Bp.: Háziny. 1908. (102) — Bp 2176
(Mell. a Fővárosi Közlönyhöz.)

Farkas Elek & Edvi-III és László: A magyar építőiparosok országos szövetsége észrevételei az új ipartörvényjavaslat tervezetére. Bp.: A Szöv. kiad. 1908. (76) — Mo XIV 130

A magyar gyáripár és az új ipartörvény. A M. Gy. O. Sz. állásfoglalása. — Közlönyek. M. Gy. O. Sz. 7. 1908. 44. sz. (52—95) — Mo XIV 124

König Salamon: Tanulmány az új ipartörvénytervezet határozásaiából. Szeged: Endrényi L. [1908.] (39) — Mo XIV 126

Matlekovits Sándor: Az új ipartörvénytervezet taglalása. Kiadja az Orsz. Iparegyesület. Bp.: Singer & Wolfner 1908. (98) — Mo XIV 125

A szerb kereskedelmi szerződés tárgyalására vonatkozó diplomáciai okmányok. 1905—1906. Wien Államny. ny. 1906. 4° — Au q 12 (Közös külügymin.)

Report of the proceedings of the international free trade congress, London 1908. London: Unwin Brothers 1908. (XX, 652) — XVIII 82

Sauvage-Jourdan: Le protectionnisme anglais. — Congr. internat. d. sciences sociales. 1908. (208—227) — XVIII 82

Zichy Jenő gr.: Magyarország fizetési és kereskedelmi mérlege. Bp.: Buschmann F. ny. 1882. (22) — Mo XVIII 15

Munkáltatószervezetek

Kaff, Sigmund: Die Unternehmerverbände in Österreich. Ihre Ziele und Kampfmittel. Wien: Österr. Metallarbeiterverband 1908. (97) — An 633

Tschierschky, S.: Die Unternehmer-Organisationen in Deutschland. Berlin: Verl. f. Sprach- & Handelswiss. [1908.] (75) — Nm 1143 (Handel, Industrie u. Verkehr in Einzeldarstellungen, Bd 13.)

Kereskedelem

Goujon, Fernand: La réglementation du commerce, des professions et des petites industries sur la voie publique à Paris. Paris: Paulin & Cie 1909. (150) — V 362

Hell Lajos: Az élelmiszerértékesítés kézikönyve. [1907.] 4. kiad. Bp.: Radó I. ny. 1908. (179) — XVIII 822

Mollwo, Karl: Kommunale Lagerhäuser. — Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 128. 1898. (375—411) — XVIII 523

Seutemann, Karl: Die Preise in der Städtestatistik. Tübingen: H. Laupp 1905. (147—160) — X 261 (Aus d. Festgaben f. Fr. J. Neumann)

A budapesti állatvásárokon működő Budapesti Állatvásárpénztár Részvénytársaság üzletszabályzata. Bp.: Háziny. 1908. (23) — Bp 2177

Külkereskedelem

Bericht über Österreichs ungünstige Stellung im Welthandel und die Mittel der Abhilfe. Erstattet von den Revoltella-Comité. Triest: H. F. Münster i. Comni. 1865. (62, CXIX) — Au 639

Guyot, Yves: Le commerce comparé de la France en 1906. — Congr. intern. d. sciences sociales. 1908. (75—92) — XVIII 821

Kahn, Sylvian: Établissement de statistiques donnant les mouvements des marchandises en France et les destinations exactes des exportations. — Congrès internat. d. sciences sociales. 1908. (43—49) — XVIII 821

Kemény Ödön: Tengeri hajózásunk. — Kereskedők évkönyve, 1909. (29—37) — Mo XV 318

Közlekedés

Vasutak

Gerster Béla: Az alsóbbrendű vasutakról szóló törvényjavaslatról. — M. Mern. & Épít. Egl. heti ért. 27. 1908. (305—310) — Mo XXV 8

Kapus Béla: Vasut. — Kereskedők évkönyve, 1909. (18—22) — Mo XV 311

Az alsóbbrendű vasutakról szóló új törvény kihatalása a főváros lakás, élelmészeti és közlekedési viszonyaira. Több fővárosi polgár. Bp.: Heisler & Kószol ny. 1908. (6) 4° — Bp q 746

Mylius: Vicinália a jövőben. Észrevételek az alsóbbrendű vasutakról szóló törvény tervezetéről. Bp.: Singer & Wolfner biz. 1908. (19) — Mo XV 328

Semsey László gróf: Néhány szó a magyar államvasutakról. Bp.: Ráth M. 1908. (71) — Mo XV 326

Zadnik, Fritz: Die Bestimmungen der neuen Handelsverträge und der Vereinbarungen mit Ungarn sowie der Staatsverträge über das Eisenbahntarifwesen. Wien: Hof- & Staatsdr. 1908. (XIII, 209) — Au 638 (Handausg. d. österr. Gesetze u. Verordn., 19.)

Városi közlekedésügy

Betriebsordnung für die wiener öffentlichen Platzdiener. Wien: Hof- & Staatsdr. [1905.] (20) — Bécs 218

Birk, Alfred: Zur Frage der elektrischen Stadt- und Vorortsbahn in Hamburg. Wiesbaden: J. F. Bergmann 1904. (20) — Hamb 102 (S. A. aus: Zeitschr. f. d. ges. Lokal- & Strassenbahnwesen.)

Dietzsch, E. H.: Die Verkehrsnot in der Berliner Stadtverwaltung. — Komm. Rdsch. 2. 1908/09. (69—73) — XX q 19

Dominik, Hans: Die Wirtschaftlichkeit der Automobilomnibusse. — Städte-Zeitg. 6. 1908/9. (57—62) — XX 436

Hervieu, Jules: Le chemin de fer métropolitain municipal de Paris. Préf de F. Bienvenue. T. 1—2 [avec] Atlas. Paris: Ch. Béranger 1903—1908. 3 vol. — V q 91

London tramways guide. Prep. under the dir. of the Highways Committee of the Council. London: Southwood, Smith & Co. pr. 1908. (132) — IV 236 (London County Council.)

The trackless trolley. — Mun. Journ. 17. 1908. (901—2) — IV q 14

Pénz- és hitelügy. Tőzsde Zálogházak

Compte rendu du premier congrès des monts-de-piété de France tenu à Marseille, Novembre 1907. Marseille: Impr. Nouv. 1908. (265) — Fr 509

Hecht, Felix: Organisation des langfristigen industriellen Kredits Votr. nebst Diskussion.
— Veröff. d. Mitteleurop. Wirtschaftsver. H. 6. 1908 (59—110) — XVIII 437

Leser, E.: Zur Geschichte der Prämiengeschäfte.
— Festgaben f. Karl Knies. 1896. (207—230) — XVIII 830

Schumacher, Herman: Geschichte der deutschen Bankliteratur im 19. Jahrhundert.
— Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. 7. (1—39) — XVIII 837

Tőzsde almanach az 1908. évre. Szerk. Nyáry József. 2. évf. Bp: Pallas 1908. 1 k. — Bp 2181

Bankügy. Takarékpénztárak

Barthelme, Georg: Das deutsche, insb. das preussische Sparkassenwesen und das Scherlsche Prämiensparsystem. Berlin: Puttkammer & Mühlbrecht 1908. (208) — Nm 1126

Born, Erich: Die finanzielle Heranziehung der Zentralnotenbanken durch den Staat in Europa Leipzig: A. Deichert's Nachf. 1907. (10, 114) — XIX 205
(Wirtschafts- u. Verwaltungsstudien m. bes. Berücks. Bayerns, 28)

Knebel-Doeberitz, Hugo v.: Zur Frage der Errichtung kommunaler Sparkassen.
— Preuss. VerwBl. 30. 1908. (113—5) — Pr q 32

Knebel-Doeberitz, Hugo v.: Errichtung von Sparkassen-Filialen
— Preuss. VerwBl. 30. 1908/9. (149—50) — Pr q 32

A képviselőháznak 1907. évi december hó 11.-én hozott határozatával kiküldött bankbizottság által meghívott bankszakértők nyilatkozatairól felvett n a pló. 1908. Bp.: Pesti kny. r.-t. 1908. (VII, 175) — Mo XXVI 81

Jövedelemmegozslás

Nemzeti vagyon

Call, Henry Laurens: The concentration of wealth. Boston: Chandler Publ. Co. 1907. (48) — Am 455

Lavergne, A. de & L. Paul Henry: La richesse de la France, fortune et revenus privés. Paris: M. Rivière 1908. (XIV, 216) — Fr 510
(Systèmes et faits sociaux.)

Wilbrandt, Robert: Die Lehre von der Verteilung des Produktionsertrags.
— Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. 8. (1—29) — XVIII 837

Élelmezés

Városok élelmezése

Angliviel de La Beaumelle, R.: La question du pain à Bordeaux et l'insurrection fédéraliste de 1793.
— Vierteljschr. f. Sozial- u. WirtschGesch. 1908. (516—37) — XVIII 603

Cadoux, G.: L'approvisionnement en viandes de Paris en 1907
— Journ. de la Soc. de Stat. 1908. (342—4) — X 15

Cazalis: Enquête sur l'alimentation à bon marché en Suisse et en Allemagne. Paris: A. Rousseau 1907. (145—177) — XVIII 817
(Le Musée Social. Mémoires & documents.)

Dunker, Emil v.: Die kommunalen Einrichtungen Deutschlands für Fischversorgung.
— Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 128. (171—218) — XVIII 523

Ring, Ernst: Die Versorgung der Grossstädte mit Milch und der Kampf um den Milchpreis. Votr. Leipzig: Schmidt & Co. 1905. (30) — XXIII 799

Silbergleit, Heinrich: Städtische Betriebe zur Lebensmittelversorgung.
— Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 128. (115—69) — XVIII 523

Spiegel, Leopold: Kommunale Milchversorgung.
— Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 128. (219—43) — XVIII 523

Wirminghaus, A.: Die Lehre von der Konsumtion und ihrem Verhältnis zur Produktion.
— Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. XII. (1—39) — XVIII 837

Biztosításügy

Ecker: Hausbesitzer-Korporationen und öffentliche Feuerversicherungs-Anstalten.
— Dtsche Hausbesitzer-Ztg. 1908. Nr. 38. (2—3) — Nm q 34

Mewes, W.: Die wohnungspolitische Bedeutung der Mietverlustversicherung.
— Zeitschr. f. Wohnungsw. f. 1908/9. (33—36) — XVII q 5

Verwaltungsbericht [der] Städtischen Kaiser Franz Joseph Jubiläums- Lebens- und Renten-Versicherungs-Anstalt für das 9. Betriebsjahr 1907. Wien: Selbstverl. 1908. 1 H.
(2. Beil. z. Amtsblatt d. Stadt Wien.) — Bécs q 35

VIII. MUNKÁSKÉRDÉS ÉS TÖRVÉNYHOZÁS

Questions et législation ouvrières

Általában és egyes országokban

Bauer, Stephan: Staatliche Sozialpolitik.
— Weltwirtschaft. Jg. 3, T. 1. 1908. (146—150) — XVIII 542

Bosányi Endre: A munkásvédelem az új ipartörvényben.
— Közlemények. M. Gy. O. Sz. 7. 1908. 44. sz. (30—51) — Mo XIV 124

Deseilligny, A. P.: De l'influence de l'éducation sur la moralité et le bien-être des classes laborieuses. Paris: Hachette & Cie 1868. (III, 315) — XVII 1503

A törvényes munkásvédelem magyarországi egyesülete és annak 1907. évi működése. Bp. 1908. (34)
— A törv. munkásvédelem magyarorsz. egyes. kiadványa. 6. — Mo XVII 183

†Fischer, Alfons: Der Karlsruher Arbeiterdiskussionsklub, eine neutrale Vereinigung zur Aussprache zwischen Arbeitern und Höhergebildeten. Gautsch b. Leipzig 1908. (44)
— Kultur & Fortschritt. 207—9. — XVII 529

Kalkstein, W. v.: Der Wert und die Einrichtung von Sozialen Museen.
— Zeitschr. f. soz. Med. 4. 1908. (51—69) — XXIII 589

Varró István: A munkásvédelmi törvények végrehajtása Magyarországon. Bp. 1908. (46)
— A törv. munkásvédelem magyarorsz. egyes. kiadványa. 7. — Mo XVII 183

Plener, Ernst v.: Die englische Fabrikgesetzgebung. Wien: C. Gerold's Sohn 1871. (113)
— Br 360

Wassilieff, N.: Ein kommunales Arbeitsamt. Arbeitslosenkasse, Arbeitsnachweis, Einigungsamt. Bern: C. Sturzenegger 1899. (16)
— VII 367
(Arbeitersekretariat der Stadt Bern und Umgebung)

Waxweiler, E.: Quelques questions de la vie ouvrière. 3e éd. Bruxelles: J. H. Moreau 1905. (20)
— XVII 1504
(Extension de l'Université Libre de Bruxelles)

Egyes munkakategóriák

Ipari és kereskedelmi munkások. Cselédek

An Address to railway workers by the Industrial Workers of the World with extracts from W. J. Pinkertons „Competition and exploitation in railway service.“ [Chicago:] Publ. by I. W. W. [1908.] (4 sztn.)
— XVII 1513

Special committee on unskilled labour. Report and Minutes of evidence, June 1908. London: Charity Organis. Soc. 1908. (249)
— Br 362

†Die Gebärung und die Ergebnisse der Krankheits-, Mortalitäts- und Invaliditätsstatistik der Bergwerksbruderladen i. J. 1905. Wien 1908. (161)
— Statistik d. Bergbaues i. Österr. Lfg. 3. — Au 617

Stoll, Karl: Die Verteuerung der Lebenshaltung und die Einkommensverhältnisse der Handelsangestellten. Zürich: Verl. d. Schweiz. Kaufmännischen Ver. [1908.] (28)
— Sv 161
(S. A. aus: Schweiz. Kaufm. Centralblatt.)

A tanoncokhoz. Bp.: Világosság ny. r.-t. [1908.] (8)
— Mo XVII 180
(Az ifjúmunkások országos szervező bizottsága.)

Vasutasok! Testvéreink. Bp.: V. Ny. r.-t. [1907?] (13)
— Mo XVII 179
(A Vasúti Munkások Orsz. Szövets. előkészítő bizottsága.)

Ihrer, Emma: Unsere Hausangestellten.
— Sozialist. Monatshefte 12. 1908. (1070—6)
— XVII 1400

Layton, W. T.: Changes in wages of domestic servants during fifty years.
— Journ. R. Stat. Soc. 71. 1. 08. (515—24)
— XI 1

Die Löhne der häuslichen Dienstboten in d. J. 1904 bis 1907.
— Viertjber. d. Stat. Amts Schöneberg. 1. 1908., 2. (42—46)
— III 888

Hatóságok munkásai

Änderungen der Löhne und der Arbeitszeit der Staats- und Gemeindearbeiter in Grossbritannien in d. J. 1898—907.
— Gewerkschaft. 12. 1908. (1003—4)
— XVII 1516

Die Ausgestaltung der Allgemeinen Arbeitsordnung in Mannheim.
— Gewerkschaft. 12. 1908. (787—90)
— XVII 1516

Dienstvorschrift für die Schuldner der Berliner Gemeindeschulen. Berlin: Buchdr. W. Baensch 1893. (7)
— Berl 156

Die Löhne der städtischen Arbeiter im Juli 1907. [Magdeburg 1908.] (18)
— III 872
(S. A. aus: Verwaltungsber. der Stadt Magdeburg.)

Lohn- und Arbeitsverhältnisse in Betrieben der Stadt Wien.
— Soz. Rdschau 9. 1908. (25—32)
— XVII 291

Madarász János: Tervezet az állami altisztek és szolgák jogviszonyainak szabályozásáról. (Állam-szolgálati pragmatika) Bp. 1905. (177)
— Mo XX 662

Munkaviszony

Munkaszerződés. Békéltetés

Deutsch, Julius: Die Tarifverträge in Oesterreich. Wien: A. Hueber 1908. (78)
— Au 623
(Gewerkschaftliche Schriften, H. 1.)

†Der Dienstvertrag der Privatangestellten. 1. Jena: G. Fischer 1908. (175)
— Schriften d. Gesellsch. f. soz. Reform. Bd 3. H. 2.
— XVII 384

Gisi, Max: Einigungsamt und Schiedsgericht zur Lösung von Kollektivkonflikten zwischen Arbeitgebern und Arbeitnehmern. Darstellung der Normen öffentlich-privatrechtlicher Natur in den Staaten Europas, Australiens und Amerikas. Basel: Helbing & Lichtenbahn 1907. (IV, 215)
— XVII 1453

Gouttes, F.: Du contrat collectif du travail.
— Congrès internat. d. sciences sociales, 1908. (215—227)
— XVIII 821

Munkabér és munkaidő

Bernhard, Ludwig: Der Arbeitslohn.
— Entwicklung der deutschen Volkswirtschaftslehre. 1908. XI (1—13)
— XVII 837

Lichtenfelt, H.: Über Lebensmittelverbrauch, dessen Geldwert und die Lohnhöhe in Bonn während der Jahre 1809—1903. Bonn: M. Hager 1903. (24)
— III 863

Lohnstatistik. Bericht an das Schweizerische Industriedepartement v. Schweizerischen Arbeitersekretariat. Zürich: Schweiz. Grütliverein 1908. (VIII, 152)
— Sv 164

Törvényjavaslat az ipari munkának vásár- és ünnepnapj szüneteléséről. Előadói tervezet. Kiadja Kossuth Ferenc. Bp.: Athenaeum rt. ny. 1908. (75) 4°
— Mo XVII q 15

Was bringt der 8-Uhr-Ladenschluss. Ein Wort zum Nachdenken an Freunde und Gegner seiner Einführung. 1—30. Tausend. Hamburg: Deutschnat. Handlungsgehilfen-Verband 1906. (30)
— XVII 1469

Munkanélküliség. Munkaközvetítés

†Die städtische Arbeitslosenbeschäftigung im Winter 1901/2. Düsseldorf [1907.] (12)
— Mitteilungen z. Statistik d. Stadt Düsseldorf. Nr. 1.
— III q 223

Städtische Arbeitslosenbeschäftigung in Düsseldorf, Winter 1907/8. Düsseldorf: Druck. Fr. Dietz 1908. (7)
— III 866
(S. A. aus: Städtischer Verwaltungsbericht.)

Die Arbeitsvermittlung in Württemberg.
— Correspondenz-Blatt d. Generalkomm. 18. 1908. (708—10)
— XVII 1335

Boenigk, O. v.: Die Antichinesen-Bewegung in Amerika.
 — Festgaben f. Karl Knies. 1896. (20–56) — XVIII 830

Dearle, Norman B.: Problems of unemployment in the London building trades. London: Dent & Co. 1908. (XVIII, 203) — IV 244

Leites, K.: Der öffentliche Arbeitsnachweis in der Schweiz. Zürich: Rascher & Cie 1908. (43) — Sv 162

Leo, Victor: Zur Frage der gesetzlichen Regelung der Arbeitsvermittlung.
 — Soziale Praxis. 17. 1908. (1329–33) — XVII q 15

Proper, P. S. G.: The problem of unemployment.
 — Judge: Political socialism. 1908. (72–86) — XVII 1467

Return as to the proceedings of distress committees in England and Wales, and of the Central (Unemployed) Body for London under the Unemployed Workmen Act, 1905, during the year ended the 31st day of March, 1908. London: Eyre & Spottiswoode 1908. (35) 4° — Br q 90
 (Unemployed Workmen Act, 1905.)

Schücking, L.: Der städtische Arbeitsnachweis in der mittleren und Kleinstadt.
 — Städte-Zeitung. 6. 1908. (38–40) — XX 436

Silbergleit, H.: Beschäftigungsgrad und Arbeitsmarkt. Berlin: Deutscher Städteverl. 1908. (31) — XVII 1487

Zinner, Dionys: Die öffentliche Arbeitslosenfürsorge in der Schweiz.
 — Neue Zeit. 27. 1. 1908/9. (160–9) — XVII 753

Munkásbiztosítás és -egészségügy

Az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár új alapszabályaiban megállapított járulékok levonásának életbeléptetése. Bp.: Háziny. 1908. (8) 4° — Bp q 748
 (Bp. székesfőv. tanácsa.)

Casson, William A.: Old-age pensions act, 1908, together with the text of the regulations made thereunder and official circular and instructions for the guidance of pension authorities by the local government boards of England, Scotland and Ireland. Annotated [1908.] 2. ed. London: Knight & Co. 1908. (XXIII, 171) — Br 363

Chance, William: Old age pensions, the better way.
 — Judge: Political socialism. 1908. (122–129) — XVII 1467

†Chyzer Béla: A magyar agyagiparban előforduló ölommergezésekről. Bp. 1908. (87)
 — A törv. munkásvédelem magyarorsz. egyes. kiadványa 5. — Mo XVII 183

†Friedrich Vilmos: A phosphor okozta megbetegedések. Bp. 1908. (278)
 — A törvényes munkásvédelem magyarorsz. egyes. kiadványa 4. — Mo XVII 133

Gesetzentwurf, betr. die Sozialversicherung. (Regierungsvorlage vom 3. Nov. 1908.) Wien: Hof- & Staatsdruck. 1908. (338) — Au 637
 (Separatbeilage zu Nr. 11 der Sozialen Rundschau)

Gohier, Urbain: Reprise des biens nationaux. Dix milliards pour la caisse de retraites des travailleurs. Fin de la congrégation, commencement de la révolution. [Paris]: l'Aurore [1900 ?] (54) — Fr 512

Hatvany József: A munkásbiztosítás reformja. Előadás. Bp.: Pallas 1908. (39) — Mo XVII 190

Határozati javaslatok a munkásbiztosítás ügyének és az új ipartörvény tervezetének tárgyalásához az Ipartestületek Orsz. Szövetsége novemberi orsz. értekezlete elé. 1908. (24)
 — Magy. ipar 29. 1908. 46. Mell. — Mo XIV 21

Körlevél a munkásbiztosításról szóló 1907. évi XIX. törvénycikk életbeléptetése tárgyában. Bp.: Világosság rt. ny. 1907. (14) — Bp 2165
 (Budapesti kerületi munkásbiztosító pénztár.)

Lois, décrets, arrêtés concernant la réglementation du travail et nomenclature des établissements dangereux, insalubres ou incommodes. (Janvier 1908). Paris: Berger-Levrault & Cie 1908. (137) — Fr 508

†Macalester Loup, R.: Die Arbeiterversicherung in den Niederlanden. Berlin—Gross-Lichterfelde 1908. (59)
 — Die Arbeiter-Versicherung im Auslande, H. 13a. — XVII 570

Markull: Die Krankenunterstützungskasse für die Gemeindebeamten Preussens.
 — Preuss. Verwaltungs-Bl. 29. 1907/08. (1008–9) — Pr q 32

Piloly, Robert: Unfallversicherungsgesetze vom 30. Juni 1901 in der Fassung der Bekanntmachung des Reichskanzlers vom 5. Juli 1900 (mit Ausschluss des See-Unfallversicherungsgesetzes) [1900.] 3. neubearb. Aufl. München: C. H. Beck 1903. (XI, 727) — Nm 1129
 (Arbeiterversicherungsgesetze 2.)

†Potthoff, Heinz: Die Pensionsversicherung der Privatangestellten und die Vereinheitlichung der Arbeiterversicherung in Deutschland. Gautsch b. Leipzig 1908. (26)
 — Kultur & Fortschritt. 211/12. — XVII 529

Szana Sándor: Az új ipartörvény közegészségi szempontból.
 — Közlemények. M. Gy. O. Sz. 7. 1908. 45. sz. (3–30) — Mo XIV 124

Szontágh Jenő: Munkásbiztosítás.
 — Kereskedők évkönyve. 1909. (79–86) — Mo XV 318

Szakegyletek. Sztrájk

Az Industrial Workers of the World elvi alapja és alapszabályai. Chicago: Saj. kiad. 1906. (18) — Am 453

Baumgarten Nándor: A sztrájk jogi következményei. Jögelemző tanulmány tek. a polgári törvénykönyv tervezetere. Bp.: Franklin-t. 1908. (93) — XVII 1510

Industrial Union Leaflet. Publ. by the Industrial Workers of the World. No. 10, 16, 18, 19, 21. Chicago 1908. 5br. — XVII 1512
 10. Industrial Unionism in the textile industries.
 16. Kenneth, John: Story of a new labor union.
 18. Address to wage workers.
 19. Address to street car workers.
 21. To lumber and wood-workers.

Jahrbuch der christlichen Gewerkschaften. Hrsg. durch das Generalsekretariat des Gesamtverbandes der christlichen Gewerkschaften Deutschlands. Jg. 2. 1909. Cöln: Christlicher Gewerkschaftsverlag 1908. 1 Bd — Nm 1149

Kulemann, W.: Die Berufsvereine. [1899.] 2. völlig neubearb. Aufl. der „Gewerkschaftsbewegung.“ Abt. 1. Bd 1–3. Jena: G. Fischer 1908. 3 Bde — XVII 1498

1. Geschichtliche Entwicklung der Berufsorganisationen der Arbeitnehmer und Arbeitgeber aller Länder. 1908. Bd 1–3.
 1. Deutschland. 1. Einleitung. Organisation der Arbeitnehmer
 1. Öffentliche Beamte, freie Berufe, Privatangestellte. (XXXIV, 307)
2. Deutschland 2. Organisation der Arbeitnehmer. 2. (die Arbeiter, die Arbeiterinnen, einzelne Organisationen). (IX, 503)
3. Deutschland 3. Organisation der Arbeitgeber, gemeinsame Organisation. (VIII, 327)

Leon, Daniel de: The burning question of trades unionism. New York: Labor News Co. 1904. (27)

†**Parvus:** Der gewerkschaftliche Kampf. Berlin: Vorwärts 1908. (20)

— Parvus: Der Klassenkampf des Proletariats. I. — XVII 1476

Proceedings of the... convention of the Industrial Workers of the World. 1—3. 1905—07. 3v.

1. Chicago, 1905. New York: Labor News Co. 1905. (616)

— Am 454

2. Chicago, 1906. Chicago: I. W. W. 1906. (619) — Am 454

3. Chicago, 1907. Chicago: I. W. W. 1907. 2° — Am f 1

Report of the general secretary treasurer I. W. W. 2^d annual convention, held at Chicago, 1906. Chicago: Internat. Press 1906. (42) — Am 458

Report of the proceedings at the 41th annual Trades Union congress held in Nottingham, 1908. Ed. by W. C. Steadman, report. by Harry Whitehorn. London: Pr. Society Lim. 1908. 1 v. — Br 366

Trautmann, Wm. E.: Handbook of industrial unionism. — Edwards, A. S.: Analysis of the preamble Industrial Workers of the World / J 3^d ed. Chicago: I. W. W. [1907?] (34) — XVII 1489

Vandervelde, É[mile]: La grève générale. Gand: Volksdrukkerij 1908. (27) — XVII 1493
(Abonnement Germain. Ann. 5. No 4.)

IX. JÓTÉKONYSÁG. SZEGÉNYÜGY

Bienfaisance et Assistance publique

Általában és egyes országokban

Delprat, G.: La crise du libéralisme en matière d'assistance. — Rev. pol. & parl. 58. 1908. (101—11) — XX 391

†**Luppe, Herm. & Osk. Sell:** Behandlung erwerbsbeschränkter und erwerbsunfähiger Wanderarmen. Bericht u. Mitbericht. Leipzig 1908. (119)
— Sch r. d. D. Ver. f. Armenpfl. u. Wohlt. H. 85. — XVII 342

Solender, Agnes Willard: The homeless man and organized charity. — Charities 19. 1908. (125—9) — XVII 1477

Stein, Philip: Das Verhältnis der freiwilligen und zwangsgemeinschaftlichen Körperschaften in der Wohlfahrtspflege. — Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 128. 1908. (427—440) — XVIII 523

Davey, Herbert: Poor law settlement and removal. London: Stevens & Ss 1908. (XXIX, 364) — IV 235

Dodd, J. Theod.: Mistakes of the Local Government Board and of other authorities in poor law administration. Memorandum. Oxford: Parker & Co. 1908. (12) — IV 245

Cuntz, Friedr.: Einrichtungen für Fürsorgebedürftige. — Die öff. Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (114—117) — III 884

Forbáth, Tivadar: Adatok a magyar szegényügy rendezéséhez. Bp.: Márkus S. ny. 1908. (183, II) — Mo XVII 189
(Az orsz. szegényügyi egy. kiadv. 1.)

Gesetz über den Unterstützungswohnsitz in der Fassung v. 30. Mai 1908. Breslau: J. U. Kern 1908. (27) — Nm 1131
(Deutsche Reichsgesetze.)

Helbling, Karl: Die schweizerische Armenpflege. Zürich: Rascher & Cie 1908. (IV, 110) — Sv 160

Lanzac de Laborie, L. de: Paris sous Napoléon. Assistance et bienfaisance; Approvisionnement. Paris: Plon-Nourrit & Cie. 1908. (360) — V 358

Lohse: Die Einwirkung der Armenunterstützung auf öffentliche Rechte. — Zeitschr. f. d. Armenw. 9. 1908. (353—61) — XVII 1393

Neve, Osc.: Zur Entwicklung der Volkswohlfahrts-pflege im Jahre 1907. 2. Die Bundesstaaten. Berlin: Deutscher Verl. f. Volkswohlf. 1908. (758—767) — Nm 1127
(S. A. aus: Archiv f. Volkswohlfahrt.)

Muensterberg: Die neue Armengesetzgebung Niederösterreichs. — Zeitschr. f. Armenw. 9. 1908. (289—98) — XVII 1393

Muensterberg, E.: Armenwesen. — Weltwirtschaft. Jg. 3. T. 1. 1908. (123—132) — XVIII 542

Rózsay József: Szab. kir. Pest városi szegény-gyámolda (Elisabethineum) és az aggkorban gyakran előforduló sajátságos kórok. Pest: Müller E. ny. 1861. (19) — Bp 2187

†**Silbergleit, Heinr.:** Finanzstatistik der Armen-verwaltungen von 130 deutschen Städten 1901—05. Leipzig 1908. (53)
— Schriften d. D. Ver. f. Armenpfl. & Wohlt. 78. — XVII 342

Toop, W.: Wohlfahrtseinrichtungen [der Stadt Danzig]. — Danzig & seine Bauten. 1908. (39—42) — III 869

Ingyenes jogsegély

Bosshardt, A.: Die Errichtung von Rechtsauskunftsstellen für Minderbemittelte unter bes. Berücks. der Stadt Zürich. Zürich: Gebr. Leemann & Co. 1906. (30) — VII 362

Link, H.: Verband der gemeinnützigen und unparteiischen Rechtsauskunftsstellen. — Soziale Praxis. 18. 1908. (120—2) — XVII q 15

Rippel, Otto & Emil Hartwig: Rechtsauskunftsstellen und Volksbureaus. — Bericht der Berliner Volksbureaus f. 1904. Von F. Behrens & W. Bartelt. Berlin: Vaterl. Verl. & Kunstanst. 1905. (37) — Berl 159
(Hefte d. freien kirchlich-sozialen Konferenz. H. 30.)

Die Rechtsberatung der minderbemittelten Volkskreise im J. 1907. [in Deutschland] — Komm. Rundsch. 1. 1908. (10—16) — XX q 19

Szalay Sándor: Nyilvános jogi tanácsadás. — Városi Szemle. 1. 1908. (708—18) — XX 580

Gyermekvédelem

Bestimmungen für die Gewährung von Lehrmitteln an Schulkinder unbemittelter Eltern. Berlin: Druck. H. Theinhardt. 1891. (12) — Berl 152

Bestimmungen für die Lernmittelfreiheit in den Volks- und allgemeinen Fortbildungsschulen in Stuttgart. — Städte-Zeitg. 5. 1908. (41—2) — XX 436

Clax, Arthur: The state feeding of children. — Judge: Political socialism. 1908. (139—145) — XVII 1467

Engel Zsigm.: A gyermekvédelem bölcselése. Szociológiai tanulmányok a gyermekvédelemnek a szocializmussal és a darvinizmussal való viszonyáról. Bp.: Saj. kiad. 1908. (414) — XVII 1491

Gastpar: Die Beurteilung des Ernährungszustandes der Schulkinder. — Zeitschr. f. Schulgesundhpf. 21. 1908. (680—702) — XXII 280

†Glum & Clemens Schultz: Neuere Einrichtungen und Pläne auf dem Gebiete der Fürsorge für die normale, volksschulentlassene, männliche, städtische Jugend. Bericht u. Mitbericht. Leipzig 1908. (76) — Schr. d. D. Ver. f. Armenpf. u. Wohlt. H. 86. — XVII 342

Grün: Fürsorge für schulpflichtige Kinder. — Die öffentliche Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (118—126) — III 884

Jahrbuch der deutschen Jugendfürsorge in Böhmen. Jg. 1. 1908. Jubiläumswerk der Zentralstelle für deutsche Waisenpflege und Jugendfürsorge in Böhmen. Bearb. v. Hugo Heller. Mit Beitr. v. Franz Janisch, A. Kindelmann, Alois Kluge [etc.] Prag: J. C. Calve 1908. (XI, 544) — Au 630

†Linzen-Ernst, Clara: Stillstub. Gautzsch b. Leipzig 1908. (28) — Kultur & Fortschritt. 203—4. — XVII 529

Spann, Othmar: Die Verpflegungsverhältnisse der unehelichen Kinder, bes. in ihrer Bedeutung für die Sterblichkeit betrachtet. — Arch. f. Sozialw. & Socialp. 27. 1908. (686—729) — XVII 97

Vogel, R.: Die Säuglingsmilchküche in Basel im ersten Jahre ihres Bestehens. — Zeitschr. f. Schweiz. Statistik. 44. 1908. (208—17) — Sv 1

Waal, Annie de: Der Gesetzentwurf zur Ergänzung der niederländischen Kindergesetzgebung. — Zeitschr. f. d. Armenwesen. 9. 1908. (275—9) — XVII 1393

Anyavédelem

†Goyke, Carolina: Staatlicher Mutterschutz für die Gebärende. Bericht. Anh.: Studienmaterial und Verhandlungen im Preuss. Abgeordnetenhaus. Gautzsch b. Leipzig 1908. (18) — Kultur & Fortschritt. 202. — XVII 529

†Salomon, Alice: Mutterschutz und Mutterschaftsversicherung. Leipzig 1908. (99) — Schr. d. D. Ver. f. Armenpf. u. Wohlt. H. 84. — XVII 342

X. ÁLLAMTUDOMÁNY

Politique

Vegyes értekezések. Kézikönyvek

Balogh Arthur: Politika. 1. k. Bp.: Grill K. 1908. 1 k. 1. Alkotmánytan. 1908. (336) — XX 572

Elliot, Hugh: Man versus state. — J. d. g. Political socialism. 1908. (161—168) — XVII 1469

Études sociales et politiques. Année 1. 1907. Paris: Nouv. Libr. Nat. 1907. 1 v. — XVII 1492 (Cercle Joseph de Maistre)

Ferrari, Celso: I partiti politici nella vita sociale. Torino: Frat. Bocca 1903. (152) — XX 585

Gumplowicz, Ludwig: Philosophisches Staatsrecht. Systematische Darstellung. Wien: Manz 1877. (VI, 195) — XX 570

†Spinoza, Baruch de: Theologisch-politisches Traktat. [1670.] 3. Aufl. Übertr. und eingeleit. nebst Anmerkungen von Carl Gebhardt. Leipzig: Dürr 1908. (XXXIV, 423) — Philosophische Bibliothek. 93. — XXV 655

Tzschirner, H. G.: Das Reactionssystem. Leipzig: G. Fleischer 1824. (VIII, 188) — XX 574

Weber, Karl Julius: Staat, Religion und Sitte. Stuttgart: Scheible, Rieger & Sattler 1842. (431) — XVII 1511

Egyes országok politikai viszonyai

Atti del congresso nazionale pubblicati per deliberazione della direzione del Partito [radicale italiano]. (Resoconti stenografici.) Roma: Off. Poligr. Italiana 1903. (VII, 96) — Ol 217 (Partito radicale Italiano.)

Babel. Fragmente über die jetzigen politischen Angelegenheiten in Ungarn. Gedr. im Römischen Reiche 1790. (102) — Mo XXIV 629

Baernreither, J. M.: Bosnische Eindrücke. Eine politische Studie. Wien: Manz 1908. (58) — Au 627

Barre, André: La Bosnie-Herzégovine; administration autrichienne de 1878 à 1903. Paris: L. Michaud 1908. (280) — Au 634

Zehn Briefe aus Österreich an den Verfasser der Briefe aus Berlin. Gedruckt an der schlesischen Gränze 1784. (168) — Au 641

†[Clémenceau, Georges]: Les plus belles pages de Clémenceau. Recueillies et annotées par Pascal Bonetti. Intr. par C. Poincot. Paris: A. Méricaut [1908.] (V, 270) — XXV 741

Constant Benjamin: A politikai ellenhatások. [1795?] Ford. Halimbai Sándor. Pest: Trattner-Károlyi ny. 1845. (60) — XX 587

Die Corruption in Österreich. 2. Aufl. Leipzig: Luckhardt 1872. (59) — Au 640

Csávolszky Lajos: Az árulás története. Bp.: Világosság kny. rt. 1908. (101) — Mo XXIV 625

Handbuch für die Landtagswähler Niederösterreichs. Hrsg. vom Landesausschuss der sozialdemokratischen Arbeiterpartei in Niederösterreich. Wien: I. Brand & Co. 1908. (135) — Au 626

Hart, Alb. Bushnell: Actual government as applied under american conditions. [1903.] 3^a ed. rev. London: Longmans, Green & Co. 1908. (XLIV, 599) — Am 449 (Select bibliography of american government: XXIII—XLIV.] (American citizen ser.)

Istóczy Győző: Országgyűlési beszédei, indítványai és törvényjavaslatai 1872—1896. Bp.: Buschmann F. ny. 1904. (VIII, 4.8) — Mo XX 635

La Chesnais, P.-G.: La révolution russe et ses résultats, 1904—1908. Paris: Société du Mercure de France 1908. (79) — Or 174 (Les hommes et les idées.)

Lustkandl, W.: Die josephinischen Ideen und ihr Erfolg. Festrede. Wien: C. Konegen 1881. (VIII, 132) — Au 620

Mailáth, Josef Graf: Hungaricae res. 1. Die Nationalitäten in Ungarn. 2. Ungarn und Österreich. 3. Ungarn und Kroatien. Berlin: H. Walther 1908. (XII, 95) — Mo XX 648

Parlamentarizmus. Demokrácia

Belot, A. & A. Bertrand: La déclaration des droits de l'homme et du citoyen. 1er livret d'éducation civique et sociale. [1900?] 7ième éd. Paris: Ch. Delagrave [1908?] (48) — Fr 522

†**Garr, Max:** Parlament und Presse. Ein Beitrag zum Prinzip der parlamentarischen Öffentlichkeit. Wien: F. Deuticke 1908. (74) — Wiener Staatswiss. Studien. Bd 8. H. 2. — Au 357

Kun József, barabási: Nép, nemzet, nemzetiség. Politikai tanulmány. Bp.: Franklin-társ. 1908. (175) — XX 573

†**Parvus:** Die Sozialdemokratie und der Parlamentarismus. 1908. (39) — Parvus: Der Klassenkampf des Proletariats. 3. — XVII 1476

Reports from his Majesty's representatives abroad respecting the limitation of speeches in the supreme legislative assemblies in certain foreign countries. London: Harrison & Ss 1908. (10) 4° — XX q 20

Strachey, Loe: Payment of members. — Judge: Political socialism. 1908. (130—138) — XVII 1469

Állam és egyház

Bradley, J. Fovargue: Religious liberty in England. A scheme for providing and securing religious liberty in England and Wales. London: Pitman & Sons 1908. (XIII, 109) — Br 364

Erzberger, M.: Klerus und Gehaltsfrage. Beiträge zur Parität in den deutschen Bundesstaaten. Köln: J. P. Bachem 1908. (68) — Nm 1147

Hegyi Pál: Államfölség és papuralom. Egyházpolitikai tanulmány. A Syllabus és a porosz májusi törvények eredeti szövegével. Pozsony: Wigand F. ny. 1882. (IV, 186, VI, 73) — XX 595

Klein, Félix: La séparation aux États-Unis; histoire, lois, coutumes, documents. Paris: Bloud & Cie 1908. (126) — Am 452 (Questions historiques.)

Rajon, Claude: La congrégation des Chartreux. Rapport. Projet de loi, présenté par Ém. Combes. Exposé des motifs. Paris: É. Cornély 1903. (153) — Fr 514

Várady Zsigmond: A szekularizáció. Nagyvárad: Sonnenfeld Zs. 1908. (30) — XX 590 (Nagyvárad Tarsadalomtudományi Társaság kiadványa 2.)

Külpolitika. Békemozgalom

A második hágai békekonferencia. 1907. Wien: Udv. & áll. ny. 1908. (IV, 240) 4° — XX q 17 (Cs. és kir. külügyminiszterium.)

Gazeau, Jacques: L'impérialisme américain. — Études sociales et politiques. 1907. (193—221) — XVII 1492

XI. JOGTUDOMÁNY

Droit et jurisprudence

Schwartz Izidor és Hojtás Ödön: Jogi műszótár. Bp. Grill Károly 1908. 2 k. — XXI 286
1. Magyar—német. (162)
2. Német—magyar. (166)
(Jogi zsebkönyvek gyűjteménye. 9.)

Jogbölcsészet

Cruet, Jean: La vie du droit et l'impuissance des lois. Paris: E. Flammarion 1908. (344) — XX 582

Leroy, Maxime: La loi. Essai sur la théorie de l'autorité dans la démocratie. Paris: Giard & Brière 1908. (351) — XXI 283 (Études écon. & sociales. 6.)

Vanni, Icilio: Gli studi di Henry Sumner Maine e le dottrine della filosofia del diritto. Verona: Tedeschi e Figli 1892. (106) — XXI 287 (Biblioteca giuridica nazionale. 3.)

Magánjog. Kereskedelmi jog

Fraenkel, Georg: Zum Begriff des Handelsgeschäfts. Eine Kritik des § 343 des Handelsgesetzbuchs vom 10. Mai 1897. Diss. Northeim: Druck v. W. F. Kassebeer 1908. (39) — XXI 285

Goltermann, Erich: Hypothekengläubiger und Gebäudeversicherung nach B. G. B. Diss. Göttingen: Druck v. J. Hofer 1907. (119) — Nm 1138

Koninckx, A. de: Législation de la propriété immobilière et de la construction. Anvers: A. de Koninckx [1908.] (VII, 359) — Bg 121

Lévy Béla: A kereskedelmi adásvétel jogi szabályai. — Kereskedők évkönyve. 1909. (52—66) — Mo XV 318

Schlenker & O. Smreker: Wassergesetzgebung in den deutschen Bundesstaaten. — Veröff. d. mitteleurop. Wirtschaftsver. i. Deutschl. H. 6. 1908. (24—58) — XVIII 437

Lakásbérleti jog

A budapesti új lakásbérleti szabályrendelet, jegyzetekkel és magyarázatokkal. A főváros törvényhatósági bizottsága által elfogadott tervezet. Bp.: Lampel R. rt. 1908. (56) — Bp 2185

Lakásbérleti szabályrendelet. Bp.: Háziny. 1908. (16) 4° — Bp q 745

Perrendtartás

Imling Konrád: A végrehajtási törvényt módosító és kiegészítő 1908. évi XLI. törvénycikk magyarázata, leginkább „A végrehajtási törvény magyarázata” c. munkája kiegészítésére. Bp.: Franklin társ. ny. 1909. (62) — Mo XXI 286

Szende Pál: A végrehajtási novella.
— Kereskedők évkönyve. 1909. (74–79) — Mo XV 318

XII. KÖZJOG ÉS KÖZIGAZGATÁS*

Droit public et administration

Magyar közjog és közigazgatás

Ágoston Péter és Kerekes Pál: A magyar közigazgatás
— Huszadik Század 18. 1908. (541–54) — XVII 174

Apponyi, Albert: A brief sketch of the Hungarian constitution and of the relations between Austria and Hungary. Bp.: St-Stephens print. press 1908. (75) — Mo XX 661

Közigazgatási elvi határozatok egyetemes gyűjteménye. Összeáll. és kiadja a Magyar Közigazgatás szerkesztősége. 1–3. k. és Új folyam 1–2. Bp.: Pallas ny. 1895–1906. 5 k. — Mo XX 654

1. Állampolgárság, Országgyűlési képviselőválasztói jogosultság, Hatáskör. Törvényhatóság, Község. 1895. (VI, 619, IV)
 2. Gyámügy. Közrendészet. Népoktatás. Katonaiügy. Közigazgatás. 1895. (853)
 3. Pénzügy. 1895. (482)
- Új folyam 1. 1906. (VIII, 738)
2. 1906. (VIII, 704)

Irrthümer in den Begriffen der meisten Ungarn von der Staatsverfassung ihres Vaterlandes und von den Rechten ihrer Könige. Gedr. im Römischen Reiche 1790. (134) — Mo XX 657
[Hozzákövet:] Tausend und ein Irrthum des Verfassers der Ungarischen Irrthümer. [O. O.] 1791. (150)

Király János: Magyar alkotmány- és jogtörténet, különös tekintettel a nyugateurópai jogfejlődésre. 1. k. Bp.: Grill K. 1908. 1 k. — Mo XX 659
1. Bevezető rész: A nyugati alkotmány- és jogfejlődés a kezdő középkorban. 2. Magyar alkotmánytörténet a középkorban. 1908. (XV, 725)

Bosznia és Hercegovina közigazgatása. A cs. és kir. közös pénzügyminisztérium jelentése 1906. 1908. Bp.: Állami ny. 1906–1908. 2 k. 4° — Au q 122

Kolosy Miklós: Tanulmányok a közigazgatás köréből és egy kis statisztika. Bp.: Zilahy S. 1879. (127) — Mo XX 650

Lustkandl, W.: Die Centralstellen der Verwaltung in Oesterreich-Ungarn in ihrer historischen Entwicklung bis 1848. Wien: A. Hölder 1894. (35) (S. A. aus: Österr. Staatswörterbuch). — Au 622

Malláth, Josef Graf: Das staatsrechtliche Verhältnis zwischen Ungarn und Oesterreich.
— Malláth, J.: Hungaricae res. 1908. (41–61) — Mo XX 648

Malláth, Josef Graf: Ungarn und Kroatien.
— Malláth J.: Hungaricae res. 1908. (62–95) — Mo XX 648

* A parlamenti és községi választójog külön katalógusa februárban fog megjelenni.

Smith, Toulmin: Illustrations of the political and diplomatic relations of the independent kingdom of Hungary, and of the interest that Europe has in the „Austrian Alliance.” London: W. Jeffs 1861. (93) — Mo XXIV 628

Térfi Gyula: Hatásköri jogszabályok és hatásköri határozatok tára. A hatásköri bíróságról szóló 1907. LXI. törvénycikk, a m. kir. minisztérium életbeléptetési és végrehajtási rendelete... Bp.: Franklin-társ. 1909. (XII, 708) — Mo XX 560

Külföldi közjog és közigazgatás

Anson, Will. R.: The law and custom of the constitution. Vol. 2. Oxford: Clarendon Press 1907–08. 2 v. — Br 325

- 1.
2. The Crown. Part 1–2. [1892.] 3. ed. 1907–08. 2 v.

Clifford, Fred.: A history of private bill legislation. Vol. 2. London: Butterworth 1887. 1 vol. — IV 233

[Décentralisation administrative. Documents de la Chambre des députés. 1–2.] Paris: impr. Motteroz 1895–1907. — Fr 524

- [1.] Proposition de loi tendant à la décentralisation administrative par la division de la France en 24 régions administratives, y compris la France et l'Algérie... Prés. p. Emile Cornudet, Lockroy... 1895. (21)
- [2.] Sénat: Proposition de loi relative à la décentralisation et tendant à l'organisation de réformes politiques, administratives, communales, départementales et électorales. 1907. (35)

Éléments de droit public. Résumé du cours professé à l'université de Bruxelles. Bruxelles: A. Manceaux 1900. (581) — Bg 119

Gugel, Hermann: Verwaltungsrecht des Königreichs Württemberg. Systematisch dargestellt und erläutert. Heidelberg: Emmerling & Sohn 1908. (XVI, 767) — Wb 40

Hogan, Albert E.: The government of the United Kingdom, its colonies and dependencies. London: W. B. Clive 1908. (XV, 224) — Br 359

Moreau, Félix: Précis élémentaire de droit constitutionnel. (Organisation des pouvoirs publics et libertés publiques.) [1898.] 6. éd. compl. rev. Paris: Larose & Tenin 1908. (570) — Fr 515

[Organisation départementale et cantonale. Documents de la Chambre des députés. 1–6.] Paris: 1887–1907. 1 vol. — Fr 525

- [1.] Colfavru: Proposition, de loi ayant pour objet de modifier la division et l'organisation administrative de la France. 1887. (87)
- [2.] Martin, Louis et Chassaing: Proposition de loi relative à l'organisation départementale et cantonale et à la suppression de la tutelle administrative. 1901. (24)
- [3.] Martin, Louis et Defontaine: Proposition de loi relative à l'organisation départementale et cantonale et à la suppression de la tutelle administrative. 1902. (24)
- [4.] Rapport sommaire fait au nom de la 2e commission d'initiative parlementaire chargée d'examiner la proposition de loi de Louis Martin et Defontaine, relative à l'organisation départementale et cantonale et à la suppression de la tutelle administrative, prés. p. Paul Constans. 1902. (2)
- [5.] Proposition de loi tendant à la constitution de 25 régions en remplacement des départements actuels, prés. p. Charles Beauquier, Morlot... 1902. (25)
- [6.] Proposition de loi tendant à la constitution de 25 régions en remplacement des départements actuels, prés. p. Charles Beauquier, Arthur Legrand... 1907. (103)

Proposition de résolution concernant les économies à réaliser par les réformes administratives.
Présentée p. Beauquier, Antide Boyer...
Paris: imp. Motteroz 1902. (16) — Fr 529
(Chambre des députés, session de 1902.)

Egyesületi jog. Sajtójog

Altman, P.: Die freiheitlichen Bestimmungen des neuen Vereinsgesetzes.
— Annalen d. Dtschen Reichs 4. 1908. (637—61) — Nm 16

Sabatié, Léon: La censure. Paris: A. Pedone 1908. (184) — XX 568

Zimmermann, Friedrich: Die Grundbegriffe des französisch-belgischen Press-Strafrechts und ihre Verwertung für die Beurteilung des deutschen Reichspressgesetzes. Diss. Breslau: Buchh. Schletter 1907. (100) — XXI 284

Köztisztviselők

[Beamtenfragen im Deutschen Reiche. (Petitionen betr. Gehälter, Wohnungsgelder, Rangklassen, etc.) [Sammelband.] 1902—1906. 1 Bd.
— Nm q 67

Bouglé, C.: Les syndicats de fonctionnaires.
— Bouglé: Syndicalisme et démocratie. 1908. (3—58) — XVII 1501

Calwer, Rich.: Die Regelung des Beamten Einkommens in Preussen und die neuen Steuern.
— Sozialist. Monatshefte. 12. 3. 1908. (1389—93) — XVII 1400

Coböken, Jos.: Die preussischen Beamtenvorlagen. (Okt. 1908.) Berlin: Verl. d. Dtschen Nachrichten 1908. (112) — Pr 233

Demartial, G.: Les fonctionnaires prussiens.
— Rev. pol. & parl. 58. 1908. (79—100) — XX 391

Entwurf eines Besoldungsgesetzes. Berlin: Reichsdruck. 1908. (349) 4° — Nm q 73

Franz, W.: Der Verwaltungs-Ingenieur. Eine Sammlung von Aufsätzen. München: R. Oldenburg 1908. (IV, 162) — XX 583

Gidófalvy István: A hivatalnok. Bp.: Stephaneum ny. rt. 1907. (15) — Mo XX 649
(A magy. gazdaszövets. kiadv.)

Lehmann, Ernst: Der deutsche Beamte und sein Staatsbürgerrecht. Freiburg: J. Bielefeld 1907. (53) — Nm 1128

Louis, Gustav: Behördenorganisation und Besoldungsordnung. Ein Beitrag zu der bevorstehenden allgemeinen Aufbesserung der Beamtengehälter. Berlin: C. Heymann 1907. (24) — XX 575

Rapport préliminaire de la commission de la statistique des fonctionnaires. Paris: Imp. Nat. 1906. (80) — Fr 513
(Statistique générale de la France. Rapports au Conseil supérieur de statistique. Extr. du Bulletin No 10.)

Wagner, Wilh.: Die Haftung des Postbeamten Dritten gegenüber wegen Verletzung der Amtspflicht. Diss. Rostock 1908. (III, 83) — Nm 1135

Községi tisztviselők

Ansprüche der Gemeinden auf Erfindungen ihrer Angestellten.
— Wiener CommBl. 34. 1908. Nr. 43—44. — Bécs q 34

Berg, R.: Über die Wirkung der neuen preussischen Pensionsgesetzgebung auf die Gemeindebeamten.
— Kommunale Rundschau 11. 1908/9. (63—69) — XX q 19

East Ham and its officials.
— Municipal Journal. 17. 1908. (839) — IV q 14

East Ham and the National Association of local government officers.
— Mun. Journ. 17. 1908. (859, 883) — IV q 14

Gerhardt, Paul: Theoretische Bildung der Gemeindebeamten.
— Stadtverordnete. 3. 1908. (151—2) — XX 577

Hammermeister, W.: Praktische Anleitung zur Vorbereitung für den Kommunalverwaltungsdienst. [1905.] 3. Aufl. Berlin: A. W. Hayn's Erben 1908. (IX, 301, 125) — III 882

A tanácsnak a székesfőváros alkalmazottainak nyugdíjszabályzata ügyében hozott határozata 1908. (22)
— Fővárosi Közlöny. 19. 1908. 80. Mell. — Bp q 57

13. Hauptversammlung des Zentralverbandes der Gemeindebeamten Preussens.
— Stadtverordnete 3. 1908. (88—9) — XX 577

Markull: Die Krankenunterstützungskasse für die Gemeindebeamten Preussens.
— Preuss. VerwBl. 29. 1907/8. (1008—9) — Pr q 32

Rolland, Louis: La loi du 8 juillet 1908 sur l'organisation de la procédure de démission, de suspension et de révocation des maires et adjoints.
— Revue du droit publ. 25. 1908. (501—5) — XX 600

A székesfőváros alkalmazottainak nyugdíjszabályzata. Bp.: Háziny. 1908. (19) 4°
— Bp q 746

Rényi Dezső: Előterjesztése a közigazgatási tisztviselői fizetési szabályzata ügyében. Bp.: Háziny. 1906. (24) 4° — Bp q 739

Der Fall Schücking in der Presse. Berlin: Hilfe [1908.] (48) — Pr 231

Bürgermeister Schückings Verteidigung und die Anschuldigungsschrift der preussische Regierung. Hrsg. Otto Nuschke. Berlin: Buchverl. Hilfe 1908. (152) — Pr 234

A székesfőváros közigazgatási tisztviselői fizetési szabályzata. Bp.: Háziny. 1903. (53) 4°
— Bp q 742

Az új nyugdíjszabályzat tervezete. 1908. (66)
— Fővárosi Közlöny. 19. 1908. 78. Mell. — Bp q 57

Vollmer, R. F.: Pensionsrecht der sächsischen Gemeindebeamten. Leipzig: A. Rossberg 1907. (VI, 102) — Sz 63
(Jurist. Handbibliothek. Bd. 263.)

Vármegye

Erekly István: Tanulmányok a vármegyei önkormányzat köréből. Bp.: Grill K. 1908. (VIII, 332) — Mo XX 651

Erekly István: A magyar helyhatósági önkormányzat. Vármegyék és községek. 1—2. k. Bp.: Grill K. 1908. 2 k. — Mo XX 647
1—2. A vármegyék. 1908. 2. k.

Községi igazgatás

Általános értekezések és kézikönyvek

Lindemann, Hugo: Selbstverwaltung und staatliche Bureaucratie.
= Sozialist. Monatshefte 12. 3. 1908. (1181—5) — XVII 1400

Rowe, L. S.: Problems of city government. New York: Appleton & Co. 1908. (358) — VIII 170

Schücking: Kommunalwesen und Politik.
= Städte-Zeitung. 5. 1907/8. (649—50) — XX 436

†Verfassung und Verwaltungsorganisation der Städte. Bd. 7. Mit Beitr. von F. W. Hirst, H. Berthélemy, Frank J. Goodnow, Delos F. Wilcox. Leipzig: Duncker & Humblot 1908. 1 Bd.
7. England, Frankreich, Nordamerika. 1908. (XVII, 227, 298)
= Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 123. — XVIII 523

Viczián Istv.: A községi szervezet néhány főbb kérdése. (Párhuzam a magyar és a külállamok községi törvényei között). Bp.: Pallas r.-t. ny. 1909. (179) — Mo XX 658

Waddington, Rich.: Municipal societies.
= Municipal Journ. 17. 1908. (1023) — IV q 14

Magyar községi igazgatás és politika

A r. t. városok polgármesterei orsz. egyesületének emlékirata.
= Városok Lapja, 3. 1908. 22. sz. (1—5) — I q 155

Szántó Béla: Die Organisation der Gemeinden und die Klassenherrschaft des Feudalismus in Ungarn.
= Kommunale Praxis. 8. 1908. (1579—85) — XX q 2

Thirring, Gust.: Budapest, die jüngste Grossstadt Europas.
= Archiv. f. Volkswohlf. 2. 1908/9. (40—52) — XVII q 16

Winkler Albert: Városi törvény.
= Városok Lapja 3. 1908. 18. sz. (2—3) — I q 155

Német községi igazgatás és politika

Altenrath, J.: Das Jubiläum der preussischen Städteordnung von 1808.
= Techn. GemeindeBl. 11. 1908/9. (253—7) — XX q 4

Antoni, G.: Städteordnung für die Provinz Hessen-Nassau vom 4. August 1897. [1897] 2. neubearb. Aufl. Marburg: N. G. Elwert 1908. (VIII, 295) — III 864

Bericht über die Verhandlungen des 9. Bayer. Städtetages. Würzburg: J. M. Richter 1908. 1 H. 40
9. Fürth, 1908. (43) — III q 317

Borgmann, H.: Der Städtetag zum Jubiläum der preussischen Städteordnung.
= Kommunale Praxis. 9. 1908. (1345—53) — XX q 2

Clauswitz: Die Städteordnung von 1808 und die Stadt Berlin. Festschrift. Berlin: J. Springer 1908. (IX, 264) — Berl 161

Czudnochowski, O. Biégon v.: Selbstverwaltung und Staatshaushalt in Preussen. Art. 1. Leipzig: J. A. Brockhaus 1871. (321—337) — V 333
(Unsere Zeit. Jg. 7. H. 5.)

Dawson, W. H.: The government of Berlin.
= Municipal Journ. 17. 1908. (985) — IV q 14

Götting, Ludwig: Ortsgesetze der Stadt Hildesheim. Hildesheim: Gerstenberger 1896. (441) — III 886

Hirsch, Paul: 25 Jahre sozialdemokratischer Arbeit in der Gemeinde. Die Tätigkeit der Sozialdemokratie in der Berliner Stadtverordnetenversammlung. Berlin: Vorwärts 1908. (IX, 552) — Berl 157

Kommunales Jahrbuch. Hrsg. v. H. Lindemann & A. Südekum. Jg. 1. 1908. Jena: G. Fischer 1908. 1 Bd. — III 879

Königsberger-Hartungsche Zeitung. Sondernummer zur Jahrhundertfeier der preussischen Städteordnung. Okt. 1908. Königsberg 1908. (16 sztn.) 2° — III f 1

Meyer, J.: Ortsgesetze der Stadt Lingen. Lingen: Druck v. R. van Acken 1903. (VI, 136) — III 871

Petersilie, E.: Entstehung und Bedeutung der preussischen Städteordnung. Festschrift. Leipzig: Dürr 1908. (VI, 154) — III 881

Preuss, Hugo: Ein Jahrhundert städtischer Verfassungsentwicklung.
= Städte-Zeitung. 6. 1908/9. (86—100) — XX 436

Quehl: Stadtverordneten-Tage.
= Stadtverordnete 3. 1908. (65—7) — XX 577

Rive: Die Entwicklung der preussischen Städte seit dem Erlass der Städteordnung von 1808.
= Städte-Ztg. 8. 1908/9. (101—109) — XX 436

Saran: Preussens Städte.
= Preuss. Verwaltungs-Bl. 30. 1908/9. (97—9) — Pr q 32

†Silbergleit, Heinrich: Preussens Städte. Denkschrift zum 100-jährigen Jubiläum der Städteordnung vom 19. November 1808. Berlin: C. Heymann 1908. (XII, 248, 509) — III 875

Die preussischen Städte-Ordnungen vom 19. November 1808 und 31. März 1831 nebst den Ergänzungen und Erläuterungen zu beiden. [?] 7. Aufl. der R u m p f'schen Städte-Ordnung als Handbuch bearb. T. 1—2. Berlin: A. W. Hayn 1846. 2 Bde. — Pr 230
1. Die Städte-Ordnungen von 1808 und 1831. (IV, 319)
2. Gesetze, Verordnungen, Ministerial-etc. Rescripte zu beiden Städte-Ordnungen. (560)

Städtetage.
= Stadtverordnete 3. 1908. (67—70) — XX 577

Die Verhandlungen des Zweiten Deutschen Städtetages. (Stenographischer Bericht.)
= Komm. Rdschau 2. 1907/8. (435—449) — XX q 19

Francia községi igazgatás és politika

Berthélemy, H.: Les institutions municipales de la France. Leur evolution au cours du XIXe siècle.
= Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 123. 1908. (153—221) — XVIII 523

Bonneau, Georges: Manuel pratique des maires et des conseillers municipaux. Texte et commentaire de la loi du 5 avril 1884 et des principales législations et réglemmentations s'y rattachant. Paris: M. Rivière 1909. (XIX, 518) — V 351
(Bibliothèque d'administration & de droit usuel.)

3e Congrès des maires, tenu à Paris, les 8 à 10 déc. 1908.
= Revue mun. 11. 1908. (345—66) — XX 576

[Conseil municipal de Paris. Documents de la Chambre des députés. 1—2.] Paris: impr. Motteroz 1904. — V 369

[1.] Proposition de loi ayant pour objet la modification de l'article 10 de la loi du 14 avril 1871. (Conseil municipal de Paris) Prés. p. Ma u j a n, Adrien Veber ... 1904. (3)
[2.] Rapport fait au nom de la commission de l'administration générale, départementale et communale, des cultes et de la décentralisation chargée d'examiner la Proposition de la loi de Maujan ... Prés. p. Émile Morlot. 1904. (7)

[Conseils municipaux. Documents de la Chambre des députés. 1—2.] Paris: Impr. Motteroz 1899.

— V 365

- [1.] Dubuisson: Proposition de loi ayant pour objet de modifier les articles 141, 142 et 143 de la loi du 5 avril 1884 sur les conseils municipaux. 1899. (7)
- [2.] Mirman: Proposition de loi tendant à assurer la représentation proportionnelle dans les conseils municipaux. 1899. (64)

Documents relatifs à l'administration communale. 1851. Paris: imp. Impériale 1870. (371) — V 360
(Ministère de l'intérieur.)

Lallemand, Ch.: Rapport général présenté à la Commission interministérielle de la réorganisation administrative.
— Revue gén. d'adminstr. 93. 1908. (257—97) — XX 255

Le Mansois Duprey, M.: L'oeuvre sociale de la municipalité parisienne 1871—1891. Paris: Imp. Municipale 1892. (XII, 154) — V 352

[Loi municipale du 5 avril 1884. Documents de la Chambre des députés. 1—5.] Paris 1883—1906. 2 v.

— V q 93

- [1.] La nouvelle loi municipale. Documents, projet de loi, rapports... 1883. (722, CLVIII)
(Extr. du Journal off. de la Républ. Française.)
- [2.] Proposition de loi ayant pour objet de fonder la liberté communale en réformant la loi municipale du 5 avr. 1884. Présentée p. Alb. Chiché & Henri Aime. 1892. (171)
- [3.] Labussière: Proposition de loi portant modification à la loi municipale du 5 avr. 1884. 1898. (71)
- [4.] Bos, Charles: Proposition de loi tendant à modifier l'article 34 de la loi du 5 avril 1884 sur l'organisation municipale. 1902. (3)
- [5.] Babaud-Lacroze: Proposition de loi tendant à compléter l'article 86 de la loi du 5 avr. 1884 rel. à l'organisation municipale. 1906. (3)

Organisation municipale. Loi du 5 avr. 1884 modifiée par celles des 4 et 25 févr. 1901, 7 avr. 1902, 8 janv. 1905, 9 déc. 1905 et complétée par la loi du 22 mars 1890 sur les syndicats des communes. Paris: M. Rivière 1908. (47)
(Publ. des lois & décrets.) — V 357

[Organisation municipale de Paris. Documents de la Chambre des députés. 1—7.] Paris 1880—1906. 1 v.

— V 364

- [1.] Recueil de documents relatifs au projet d'organisation municipale de la ville de Paris et discours. 1880. (261)
- [2.] Humbert, Alphonse: Proposition de loi sur le régime de la ville de Paris. 1894. (48)
- [3.] Rapport fait au nom de la commission de l'organisation municipale de Paris, prés. p. Albert Pétrot. 1897.
- [4.] Rapport fait au nom de la commission chargée d'examiner 1° La proposition de loi de Vaillant et plusieurs pour l'application: à la ville de Paris, de la loi du 5 avril 1884 sur l'organisation municipale et: au Département de la Seine, de la loi du 10 août 1871, relative aux Conseils généraux. 2° La proposition de loi de Alphonse Humbert sur le régime municipale de la ville de Paris. 1897. (152)
- [5.] Proposition de loi pour l'application: à la ville de Paris de la loi du 5 avril 1884 sur l'organisation municipale, et: au département de la Seine, de la loi du 10 août 1871, relative aux Conseils généraux, prés. p. Ed. Vaillant, Allard... 1902. (14)
- [6.] Congy, A.: Proposition de loi pour l'application: à la ville de Paris de la loi du 5 avril 1884 sur l'organisation municipale; au département de la Seine de la loi du 10 août 1871 relative aux Conseils généraux. 1903. (38)
- [7.] Proposition de loi pour l'application: à la ville de Paris, de la loi du 5 avril 1884 sur l'organisation municipale, au département de la Seine, de la loi du 10 août 1871, relative aux Conseils généraux, prés. p. Edouard Vaillant. Aldy. 1906. (16)

Proposition de loi tendant à l'institution du referendum communal, présentée p. Argeliès, Compayré... Paris: imp. Motteroz 1898. (14)
(Chambre des députés, session de 1898) — Fr 527

Rappoport, Ch.: Die französische Gemeinde als politischer Faktor.
— Neue Zeit. 27. 1. 1908/9. (22—29) — XVII 573

Egyéb külföldi községi igazgatás

Braun, Markus Freih. v.: Die Zentralisierung der londoner Stadtverwaltung und ihrer Ausgaben.
— Archiv f. Sozialw. 27. 1908. (336—445) — XVII 97

Crawford, C. J.: State commissions and municipal departments.
— Municipal engineering. 35. 1908/9. (365—7) — XX 579

Goodnow, Frank J.: The position and powers of cities in the United States.
— Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 123. 1908. (3—31) — XVIII 523

Hirst, F. W.: London.
— Schriften d. Ver. d. Sozialpol. 123. 1908. (47—145) — XVIII 523

Hirst, F. W.: Municipalities in England.
— Schriften d. Ver. f. Sozialpolitik. 123. 1908. (1—46) — XVIII 523

London government reform proposals. Prepared by the London liberal members.
— Municipal Journ. 17. 1908. (1003) — IV q 14

Municipal parliament. Full report of the proceedings of the autumn meeting of the Association of Municipal Corporations.
— Municipal Journ. 17. 1908. (885—8) — IV q 14

Ordenanzas municipales de la invicta villa de Bilbao. [Ed. oficial.] Bilbao: M. Aldama 1906. (XXII, 311) — VII 368

†Sanders, Will.: Englische lokale Selbstverwaltung und ihre Erfolge. Einl. v. Alb. Südekum. Berlin: Vorwärts 1908. (42)
— Sozialdemokr. Gemeindepol. 8. — XVII 633

Schachner, Rob.: Die australasische Gemeinde in administrativer, politischer, wirtschaftlicher u. sozialer Beziehung.
— Jahrbücher f. Natök. & Stat. 3. F. 36. 1908. (433—501) — XVIII 13

Wilcox, F.: The government of great american cities.
— Schr. d. Ver. f. Sozialpol. 123. 1908. (51—294) — XVIII 523

Ügykezelés

Kohler, F.: Bekanntmachung des k. Württembergischen Staatsministeriums vom 30. Mai 1902, betr. die Formen des schriftlichen Geschäftsverkehrs der Behörden unter einander und mit dem Publikum. Stuttgart: W. Kohlhammer 1902. (49) — Wb 38

Külby, J.: Die Badische Gemeinderegistratordnung für die nicht unter die Städteordnung fallenden Gemeinden, erl. Heidelberg: Emmerling & Sohn 1906. (VI, 127) — Bd 53

Községi üzemek

(A községi üzemek irodalmáról rövidesen részletes katalógusunk fog megjelenni.)

Avebury, Lord: Municipal and government trading.
— Judge: Political socialism. 1908. (106—121) — XVII 1467

Carter, James: Municipal trading relieves rates.
— Mun. Journ. 17. 1908. (965—6) — IV q 14

†Gemeindebetriebe. Neuere Versuche und Erfahrungen über die Ausdehnung der kommunalen Tätigkeit Deutschland und im Ausland. B. 1. Mit Beiträgen v. P. Mombert, Th. Kutzer, H. Silbergleit... Hrsg. v. Karl Joh. Fuchs. Leipzig: Duncker & Humblot 1908. (XII, 440)
— Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 128. 1. — XVIII 523

Közmunkák. Közszállítások

- Ausführung von städtischen Bauten durch Unternehmer oder in Regie?
 = Techn. Gemeindebl. 11. 1908/9. (214-5) — XX q 4
- A pénzügyi és gazdasági ügyosztálynak a közoktatási ügyosztállyal közös előterjesztése „Központi anyagszertár” berendezése tárgyában.
 Bp. Háziny. 1908. (4) 4° — Bp q 744
- Janssen, Th.: Submissionswesen und Tiefbaugewerbe. Berlin: C. Heymann 1909. (40) — XX 596
- Weber: Vergebung von städtischen Arbeiten und Lieferungen.
 = Ber. ü. d. Verhandl. d. 9. bayer. Städtetages. 1908. (21-40) — III q 317

Világítás

- Adams, Alton D.: Acetylene town plants.
 = Mun. Journ. & Engineer. 25. 1908. (778-9) — XX q 18
- Adams, Alton D.: Cost of electric plants.
 = Mun. Journ. & Engineer. 25. 1908. (712-3) — XX q 18
- Adams, Alton D.: Cost of gas and naphtha lighting.
 = Mun. Journ. & Engineer. 25. 1908. (489-91) — XX q 18
- Ferndruck zündung für Strassenlaternen.
 Berlin: O. Elsner [1908.] (32) — XX 578
- Gamper, G. H.: Columbus municipal lighting plant.
 = Mun. Journ. & Engineer. 25. 1908. (479-87) — XX q 18
- Schweizerische Gesetzgebung über die elektrischen Anlagen. Hrsg. v. Eidg. Post- u. Eisenbahndepartement. Bern: Stämpfli & Cie. 1908. (189) — Sv 165
- Legros, Léon: Berechnung eines städtischen Lichtverteilungsnetzes. Zürich: A. Raustein 1904. (40) (Techn. Abh. H. 3) — XX 569
- Littler, H. W.: London electricity.
 = Mun. Journ. 17. 1908. (863) — IV q 14
- London electricity in parliament.
 = Mun. Journ. 17. 1908. (903-4) — IV q 14
- Puffer, Will. L.: Electric street lighting.
 = Mun. Journ. & Engineer. 25. 1908. (493-4) — XX q 18
- Street lighting in Chicago.
 = Mun. Journ. & Engineer. 25. 1908. (492-3) — XX q 18
- Weis, Wilhelm: Die Verwertung der Gasnebenprodukte in den städtischen Gasanstalten.
 = Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 128. 1908. (305-343) — XVIII 523

Csatornázás. Vízvezeték

- An act to make sanitary provisions applicable to the administrative county of London to amend the London Building Act 1894 to confer powers upon the London County Council and the councils of certain metropolitan boroughs to make provisions with respect to the drainage of parts of the metropolitan borough of Hackney and the urban districts of Tottenham and Willesden and for other purposes. London: Eyre & Spottiswoode 1908. (43) — IV 237
- Distributions d'eau et redevances de grande voirie. Versailles: imp. Aubert 19 8. (7) — V 370 (Comité de défense des intérêts municipaux.)
- Frensch: Die Kanalisation.
 = Die öff. Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (42-64) — III 884
- Halbertsma & Spieser: Die Wasserversorgung.
 = Die öff. Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (6-41) — III 884

- Mowry, Don E.: Water rates
 = Mun. Journ. & Engineer. 25. 1908. (678-80) — XX q 81
- Peters: Reinigung des Oberflächenwassers und Stand der Grundwasserfrage zur Versorgung der Städte mit Genuss u. Brauchwasser.
 = Techn. Gemeindebl. 11. 1908/9. (213-7) — XX q 4
- Prausnitz, W.: Wasserversorgung durch natürliche Filtration.
 = Centralbl. f. allg. Gesundheitspfl. 27. 1908. (377-82) — XXIII 27
- Salm: Die Kanalisation der Stadt Ems.
 = Städte-Zeitung. 6. 1908. (29-32) — XX 436
- Schreiber, Karl: Reinigung des Oberflächenwassers u. Stand der Grundwasserfrage zur Versorgung der Städte mit Genuss- und Verbrauchswasser.
 = Techn. Gemeindebl. 11. 1908/9. (197-201) — XX q 4
- Sewage disposal in England.
 = Mun. Journ. & Engineer. 25. 1908. (479-500) — XX q 18
- Sewer construction in Chicago.
 = Mun. Journ. & Engineer 25. 1908. (771-6) — XX q 18
- Taylor, Alex. J.: Reinforced concrete intercepting sewer.
 = Mun. Journ. & Eng. 25. 1908. (707-12) — XX q 18
- Turneure, Frederick E.: Water supply. A treatise on the sources, distribution, and consumption of water for commercial and domestic uses, and modern practice in the construction of waterworks and purification plants. Chicago: American school of correspondence 1908. (143) — XXIII 809

Útépítés. Kövezés

Szemétfuvarozás

- Blair, Will P.: The proper construction of brick street pavements.
 = Mun. Engineering 35. 1908/9. (279-84) — XX 579
- Errichtung städtischer Fuhrparks.
 = Städte-Zeitung. 6. 1908/9. (9-13) — XX 436
- H a n d b u c h für städtische und Gemeinde-Strassen- und Wegewärter im Königreiche Sachsen. Flöha i. S.: A. Peitz & S. 1907. (71) — III 883
- Jeffreys, W. Rees: Roads administration.
 = Mun. Journ. 17. 1908. (969) — IV q 14
- Kölle: Über Erfahrungen in Straßenspflasterungen.
 = Techn. Gemeindebl. 11. 1908/9. (249-53) — XX q 4
- New pavements and construction methods.
 = Mun. Journ. & Engineer. 25. 1908. (636-8) — XX q 18
- Scheuermann: Anlage und Pflege der Strassen.
 = Die öff. Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (74-94) — III 884
- Scheuermann: Die Entwicklung des Strassenwesens in Wiesbaden in hygienischer und in wirtschaftlicher Hinsicht.
 = Techn. Gemeindebl. 11. 1908/9. (145-50, 174-6) — XX q 4
- Schreiter, E. R.: Pavement assessments and collections.
 = Mun. Engineering 35. 1908/9. (367-9) — XX 579
- Service de la voie publique à Cologne.
 = Revue mun. 11. 1908. (297-303) — XX 576
- Sperber: Über die Erfahrungen mit Pflastermaterialien.
 = Techn. Gemeindebl. 11. 1908/9. (233-38) — XX q 4

Rendőrség

Közrend. Közcsend. Közerköles

- Baráth Ferenc: A prostitúció s befolyása a közegészségi állapotra. Pest: Athenaeum ny. 1872. (148) — XXIII 804
- Boxberger, Leo v.: Das deutsche Vogelschutzgesetz v. 3. Mai 1908 nebst den das Flugwild betr. Bestimmungen der preussischen Jagdordnung v. 15. Jul. 1907. Erl. Berlin: J. Guttentag 1909. (57) — Nm 1145 (Guttentagsche Samml. dtscher Reichsgesetze. Nr. 89.)

Dron, Gustave: Proposition de loi ayant pour objet d'organiser la police municipale. Paris: imp. Motteroz 1908. (54) — V 367
(Chambre des députés. Session de 1906.)

Kitt, Th.: Was muss jeder Hundebesitzer wissen? Die Gesetze und polizeilichen Vorschriften über das Halten von Hunden. (Hundesteuer, Haftpflicht, Tollwutparagrafen etc.) Die auf den Menschen und auf Tiere übertragbaren Krankheiten des Hundes. Die Pflege und Erziehung des Hundes. Stuttgart: F. Enke 1908. (VIII, 112) — Nm 1130

Kozákr a l o m Budapest. Bp.: Népszava 1908. (31) — Bp 2170
Ugyanaz. 2. kiad. 1908. (32)

Das polizeiliche Meldewesen, Aufenthalts- und Fremdenkontrolle, sowie die Wohnungsaufsicht nach den neuesten Bestimmungen vom Mai 1901. Textausg. mit Anmerkungen. Stuttgart: W. Kohlhammer 1902. (30) — Wb 39

Ordonnance concernant les théâtres, cafés-concerts et autres spectacles publics.

— Bull. mun. off. de Paris 27. 1908. (395—404) — V q 94

Polizeiverordnung über das Meldewesen. Berlin 1904. (16) — Berl 145

Reichmuth, Erich: Das Recht der Forstbeamten zum Waffengebrauch in Deutschland. Diss. Neudamm: Druck v. J. Neumann 1908. (63) — Nm 1137

Weidlich, Karl: Die Polizei als Grundlage und Organ der Strafrechtspflege in England, Schottland und Irland. Berlin: J. Guttentag 1908. (111) — Br 365
(Beitr. z. Reform d. Strafprozesses. Bd. 2. H. 3.)

Hadügy

Les armées et les flottes militaires de tous les États du monde. Composition et répartition en 1908. Paris: Berger-Levrault & Cie 1908. (83) — XX 594

Boisfleury, Robert: L'armée d'ancien régime. — Études sociales et politiques. 1907. (93—126) — XVII 1492

Káplány Géza: A ma militarizmus. Bp.: Orsz. közp. közs. ny. rt. 1908. (174) — XX 589

Moch, Gaston: Die Armee der Demokratie. [1899.] Übers. v. Alfred Herm. Fried. Stuttgart: Dietz Nachf. 1900. (XV, 468) — XVII 1496

Takáts Sándor: A magyar gyalogság megalakulása. Bp.: M. Tud. Akad. 1908. (XI, 312) — Mo XXIV 627

XIII. PÉNZÜGY

Finances publiques

(A községi pénzügyek újabb irodalmát a következő számban közöljük.)

Általában és egyes országokban

Denkschriftenband zur Begründung des Entwurfs eines Gesetzes betr. Änderungen im Finanzwesen. (Zsgest. im Reichsschatzamt.) T. 1—3. Berlin: J. Guttentag 1908. 3 Bde. 4° — Nm 971

1. Das Finanzwesen der öffentlichen Körperschaften Deutschlands. (857)
2. Die Finanzen von Frankreich, Grossbritannien und Irland, Italien, Japan, Oesterreich-Ungarn, Russland, der Schweiz, den Vereinigten Staaten von Amerika. (VI, 442)
3. Materialien zur Beurteilung der Wohlfahrtsentwicklung Deutschlands im letzten Menschenalter. (132)

Entwurf eines Gesetzes, betr. Änderungen im Finanzwesen. Berlin 1908. (37) — Nm q 74

A közös miniszterium előterjesztése a közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottsághoz, mellyel az Osztrák-Magyar Monarchia közös kiadásainak és bevételeinek 1906., 1908. és 1909. évi előirányzata alkotmányos tárgyalás végett bemutattatik. Wien: Udvari & államny. 1906—1907. 3 k. 4° — Mo XXVI q 34

Guyer-Freuler, Ed.: Kritische Betrachtungen über Staats- und Gemeindehaushalt. Zürich: Orell Füssli 1903. (39) — VII 370

Morawitz, Charles: Les finances de la Turquie. Paris: Guillaumin & Cie 1902. (VII, 440) — Tk 128

Stourm, René: Cours de finances. Le budget [1889.] 6. éd. rev. et mise au courant. Paris: F. Alcan 1909. (XV, 621) — XIX 211

Van der Borcht, R.: Die Entwicklung der Reichsfinanzen. Leipzig: Göschen 1908. (170) — Nm 1150
(Sammlung Göschen.)

Egyenes adók

Alcock, John: Taxation of land values. — Mun. Journ. 17. 1908. (860) — IV q 14

Breen, J. R.: A municipal franchise is a valuable asset. — Mun. eng. 35. 1908. (301—3) — XX 579

Czoernig, Karl Freih. v.: Geschichte der Triester Staats-, Kirchen- und Gemeinde-Steuer. Triest: F. H. Schimpff 1872. (105) — II 123

Dub, M.: Was haben Hausbesitzer und Mieter von der Gebäudesteuer-Vorlage zu erwarten? Wien: Manz 1908. (78) — Au 632

Glücksthal Samu: Az egyenes adókról. — Kereskedők évkönyve. 1909. (37—49) — Mo XV 318

Mansch, Ant.: Die österreichische Gebäudesteuerreform und ihr Einfluss auf den Gebäudewert. — Grundstück-Arch. 3. 1908. (305—8) — XVIII 823

Markowitsch, Zoran St.: Das Ertragssteuersystem in Serbien. München: J. Schweitzer 1908. (63) — Tk 130

Merker, Arnold: Die Steuerreform im Herzogtum Nassau von 1806 bis 1814. T. 1. Diss. Göttingen 1907. (32) — Kn 122

Powers, L. G.: The assets of the United States. — Amer. Journ. of Sociol. 18. 1908. (171—81) — XVII 1399

[Reichssteuerreform, 1908.] 7 He. in 1 Bd. — Nm q 72

1. Entwurf eines Gesetzes über den Zwischenhandel des Reichs mit Branntwein.
2. Entwurf eines Gesetzes wegen Änderung des Brausteuergesetzes.
3. Entwurf eines Elektrizitäts- und Gassteuergesetzes.
4. Entwurf eines Tabakverbrauchsteuergesetzes.
5. Entwurf eines Weinsteuergesetzes.
6. Entwurf eines Anzeigensteuergesetzes.
7. Entwurf eines Nachlasssteuergesetzes.

Schmelzle, Hans: Die bayerische Grundsteuer in ihrer Wirkung. — Annalen d. Deutsch. Reichs. 41. 1908. (561—8) — Nm 16

Fogyasztási adók

Legge sui dazi di consumo. Testo unico 7 maggio 1908, n. 248... Firenze: Amministr. della Rivista dei Comuni 1908. (61) — Ol 216
(Biblioteca di legisl. amministr. 4.)

Gegen die Gassteuer. Ist die Besteuerung von Gas volkswirtschaftlich zu rechtfertigen? München: Druck v. R. Oldenbourg [1908.] (5) — XIX 210

Katona Sándor: Az új szeszadótörvény nevezetesebb újításai.
— Kereskedők évkönyve. 1909. (99–105) — Mo XV 318

Pénzügyi igazgatás

Daróczi Béla: Fontosabb tudnivalók a jövedéki kihágásokról.
— Kereskedők évkönyve. 1909. (106–112) — Mo XV 318

Utasítás a m. k. fogyasztási adóhivatalok számára a fogyasztási adók beszedése és elszámolása, valamint ezen hivatalok szolgálati viszonya tárgyában. Kiadja a m. kir. pénzügyminiszterium. Bp.: Állami ny. 1908. (XII, 373) — Mo XIX 152

XIV. KÖZMŰVELŐDÉS. KÖZOKTATÁS

Culture intellectuelle. Enseignement

Iskolaügy. Pedagogia

Bert, Paul: L'instruction religieuse dans l'école. Conférence. [1881.] 2. éd. Paris: Picard-Bernheim & Cie [1881.] (71) — XXII 278

Des Cilleuls, Alfred: Histoire de l'enseignement libre dans l'ordre primaire en France. Paris: V. Retaux 1898. (XVIII, 790) — Fr 507

Lacombe, H. de: Liberté d'enseignement. Les débats de la commission de 1849. Discussion parlementaire et loi de 1850. [1879.] Nouv. éd. Paris: P. Téqui 1899. (XV, 344) — Fr 511

Lorenz, Alfr.: Studentenstiftungen im J. 1907.
— Stat. Monatschr. N. F. 13. 1908. (480–90) — X 13

Open-air school, Bostall Wood (Plumstead). Report of the Education Committee of the Council submitting (1.) a Report by the Educational Adviser on experiments conducted in Germany in connection with open-air schools, and (2.) a Joint Report of the Medical Officer and the Executive Officer on the open-air school carried on in Bostall Wood between 22nd July and 19th October 1907. London: King & Son. [1907.] (27) 4°
(London County Council.) — IV q 175

Requisition list of books for school lending libraries. London: King & Son 1908. (17) 4°
(London County Council.) XVI q 21

Scholarships and training of teachers handbook. Session 1907/08–09. London: King & S. 1907–08. 2. v. — IV 153
(London County Council.)

Der Stand der Schularztfrage in Österreich. Bericht von Th. Heller & Freih. v. Pirquet. Wien: M. Perles 1908. (14⁵) — Au 621
(Volksschr. d. Österr. Gesellsch. f. Gesundheitspflege. 20.)

Népiskolák. Polgári iskolák

Dobján László: Az elemi iskolai oktatás ingyenessége. Bp.: Franklin-társ. ny. 1908. (27)
(K. I. a Népiskolai Almanachból.) — Mo XXII 389

Lavergne, F.: Les écoles et les oeuvres municipales d'enseignement 1871–1900. Préf. de L. Bedorez. Paris: Soc. Anon. de Publ. Périodiques 1900. (IX, 447) — V 354
(Ville de Paris.)

Report of the chief examiner on the examination for junior county scholarships, 1908. London: King & Son 1908. (18) 4° — IV q 177
(Education committee. London County Council.)

Uhlig: Vom Bau der Volksschule.
— Techn. GemBl. 11. 1908. (161–6) — XX q 4

Volksschulkosten und Volksschulbesuch in deutschen Grossstädten.
— Mitt. d. Zentralst. d. D. Städtetags. 1908. 17. (486–7) — III 889

Középiskolák. Egyetemek

Enseignement secondaire. Instructions, programmes et règlements. Paris: Impr. Nationale 1830. (XVI, 228) — Fr 523
(Ministère de l'instruction publique)

Kempf, Józ.: Visszapillantás a budapesti 7. ker. m. kir. állami (Barcsay-utcai) gymnasium huszonöt éves történetére.
— A Bp. 7. ker. áll. főgym. 25. évi értesítője. 1906. (3–35) — Bp 222

Sibly, F. Arthur: The state and secondary education.
— Judge: Political socialism. London 1908. (51–72) — XVII 1467

Szakiskolák

Epileptic children. Report of the education committees of the London County Council submitting a report of the educational adviser on the instruction of, and the nature of the accommodation for epileptic children in great Britain and abroad. London: King & Son 1908. (23) 4°
(London County Council.) — XXII q 4

Kliis Lajos: Részletek hazai siketnéma-oktatás-ügyünk történetéből. Bp.: Fritz A. ny. 1902. (108) — Mo XXII 386

Kreutzer Lipót: A magyar kereskedelmi szakoktatás.
— Kereskedők évkönyve. 1909. (86–91) — Mo XV 318

Trade training of the blind in Germany. Report of the education committee of the London County Council submitting a report of the educational adviser on the trade training of the blind in Germany. London: King & Son 1908. (17)
(London County Council. Education.) — Nm q 68

Training of mentally defective children in Germany. Report of the education committee of the London County Council submitting a report of the educational adviser on the training of mentally defective children in Germany. London: King & Son 1908. (21) 4° — Nm q 69
(London County Council. Education.)

Szabad tanítás

Bericht über die Verhandlungen des 3. deutschen Volkshochschultages am 27. April 1908 in Dresden. Leipzig: B. G. Teubner 1908. (71) — XXII 279

Bericht über die volkstümlichen Universitätsvorträge der Wiener Universität im Studienjahre 1907/8. [Wien 1907.] (12) — Bécs 215
(S. A. aus: Zentralbl. f. Volksbildungswesen. 8.)

Műemlékek védelme

- Bredt, F. W.:** Die Denkmalpflege und ihre Gestaltung in Preussen. Berlin: A. Ahn 1904. (64) — Pr 227
- Bredt, F. W.:** Denkmalschutz im Wege der Enteignung. Ein Beitrag zur Denkmalpflege unter bes. Berücks. des Reichslandes. Strassburg: J. H. Ed. Heitz 1905. (16) — Kn 121
- Dehio, Georg Gottfried:** Denkmalschutz und Denkmalpflege im 19. Jahrhundert. Strassburg: J. H. Ed. Heitz 1905. (27) — XXII 276
- Schutz und Pflege der Naturdenkmäler. [Bibliographie.]
— Bibliogr.-liter. Ausk. 1. 1908. (62—3) — XVI 606

XV. TÖRTÉNELEM

Histoire

- Petsche, Ernst:** Geschichte und Geschichtsschreibung unserer Zeit. Leipzig: O. Wigand 1865. (218) — XXIV 176

Várostartörténetek

- Damus, R.:** Geschichtliche Entwicklung [der Stadt Danzig].
— Danzig und seine Bauten. 1908. (11—17) — III 869
- Jelentés az óbudai Papföldi ásatásról, 1881.**
Bp.: Pesti könyvny. rt. 1881. (22) — Bp 2190
- Ipolyi, Arnold:** Geschichte der Stadt Neusohl. [1874.] Aus dem ungar. übers. von Adolf Dux. Wien: W. Braumüller 1875. (131) — I 495
- Kramer, Friedrich:** Aus der Gegenwart und Vergangenheit der königl. Freistadt Bistritz. Festgabe. Hermannstadt: J. Drotleff 1868. (34) — I 493
- Negri, Angelo:** Il comune d'Imola dalla costituzione del regno alla fine del secolo XIX, 1859—1900. Notizie storiche e statistiche. Imola: P. Galeati 1907. (XVI, 210, LXVII) 4° — VI q 71
- Skizze einer Geschichte der Stadt Berlin.** Zugleich ein Wegweiser durch die Veröffentlichungen des Vereins für die Geschichte Berlins dargebracht dem Internationalen Kongress für historische Wissenschaften Berlin 1908. Berlin: Verein f. d. Geschichte Berlin 1908. (79) — Berl 144
(Schr. d. Ver. f. d. Geschichte Berlins.)
- Veres József:** Orosháza. Történeti és statisztikai adatok alapján. Orosháza: Veres L. ny. 1886. (204) — I 494

Országgtörténetek

- Boldényi J.:** La Hongrie en 1848. Recueil politique, historique et littéraire. No. 1—3. Paris: imp. Chaix & Cie. 3 br. — Mo XXIV 622
- Charmatz, Richard:** Österreichs innere Geschichte von 1848 bis 1907. 1. Leipzig: B. G. Teubner 1909. 1 Bd — Au 636
1. Die Vorherrschaft der Deutschen. 1909. (VIII, 140)
(Aus Natur u. Geisteswelt. 242.)
- Havas Rezső:** Mitis Silvio dalmát történetíró műve Nagy Lajos királyról. Bp.: Athenaeum ny. 1908. (29) — Mo XXIV 626
(K. 1. a Századokból.)
- Jászay Pál:** A sárospataki országgyűlés 1708-ban.
— Országgyűlési almanach. 1843. (104—121) — Mo XX 653
- Kovács Lajos:** A békepárt a magyar forradalomban. Válasz Irányi Dániel röpiratára. Bp.: Révai testv. 1883. (130) — Mo XXIV 623

†**Meister, Aloys:** Deutsche Verfassungsgeschichte von den Anfängen bis ins 15. Jahrhundert. Leipzig 1907. (143)

— Grundr. d. Geschichtswiss. Bd. 2, Abschn. 3. — XXIV 135

Pletcher, Nuba M.: Some chapters from the history of the Rhine country. Diss. New York 1907. (129) — Nm 1132

Életrajzok

- Charencey, Cte de:** L'historien Sahagun et les migrations mexicaines. Alençon: typ. A. Herpin 1898. (82) — Am 447
- Ferlito Bonaccorsi, G.:** Il generale Stefano Turri, apostolo di pace. Commemorazione. Catania 1908. (16) — XXIV 178
- Jogovic, Ph. Mr.:** Franz Schams, Apotheker und Geschichtsschreiber zu Petrovaradin. Ein Gedenkblatt. Wien: Pharmazeut. Post 1908. (13) — Bp 2152
(S. A. aus: Pharmazeutischen Post.)

XVI. FÖLDRAJZ

Geographie

Budapest

- Glück Frigyes:** A jánoshegyi messzelátó. Bp.: id. Weinwurm A. ny. [1907.] [4] — Bp 2180
(Megjelent Az Ujság-ban, 1907.)
- Neuer illustrierter Führer durch Budapest und Umgebung.** Bp.: L. Barta 1908. (96) — Bp 2184
- Mihályfi József:** Legujabb budapesti útmutató. Bp.: Pátria rt. 1909. (96) — Bp 2183
- Budapest székesfőváros területének térképe.** Lépték 1:5000. Kiadta a szf. tanácsa. Szerk. a szf. mérnöki hivatala. Bp.: Háziny. 1908. (65) 2° — Bp q 747
- Thirring, Gustav:** Budapest — die jüngste Grossstadt Europas. Berlin: Dtsch. Verl. f. Volkswohlf. 1908. (40—52) — Bp 2179
(Gemeindeverwaltungen als Träger wirtschaftl. u. sozialen Fortschritts. — S. A. aus: Archiv f. Volkswohlf.)

Egyéb területek

- Bibliographia Daciei.** Indice de scieri attingetore, directu seu indirectu, de vechii locuitori ai Daciei. Buccuresci: typ. Curtii 1872. (IX, 58) — XVI 595
- Fröhlich, R. A.:** Historisch-ethnographisch-statistische Erläuterungen zur neuesten National- und Sprachenkarte des österreichischen Kaiserstaates, und der angränzenden Teile. Wien: A. Wenedikt 1899. (65) — Au 642
- M. kir. orsz. meteorológiai és földmágnassági intézet kisebb kiadványai.** [1], 3—6. sz. Bp.: Heisler & Kószol ny. 1901—08. 5 k. — Mo XI 387
- [1.] Tolnay Lajos, ifj.: A tudományos léghajózás a magasabb légrétegek kutatásának szolgálatában. 1901. (X, 93)
2. Büky Aurél: A földmágnassági megfigyelések és azok kivételének ismertetése. 1905. (93)
4. Konkoly-Thege Miklós: A meteorológia és a mezőgazdaság. 1907. (33)
5. Konkoly-Thege Miklós: A nagytagyosi meteorológiai obszervatorium ismertetése és jelentése. 1908. (200)
6. Massány Ernő: A felsőbb légrétegek meteorológiai viszonyainak kutatása. Tanulmány egy Kecskeméti létesítendő sárkány és ballon állomás felállítására tárgyában. 1908. (108)

Ruhl, Arthur: The other Americans; the cities, the countries, and especially the people of South America. New York: Ch. Scribner's Sons 1908. (XI, 321) — Am 459

Thiele, J. C. v.: Das Königreich Ungarn. Ein topographisch-historisch-statistisches Rundgemälde, das Ganze dieses Landes in mehr denn 12.400 Artikeln umfassend. Bd. 1—2. Kaschau: Thiele'schen Erben 1833. 2 Bde. — Mo XI 391

XVIII. KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Hygiène sociale

Közegészségi viszonyok és törvényhozás

L'assainissement de la ville de Nantes. Nantes: imp. F. Salières 1895. (18) — V 352

Canovetti, M.: Note sur les travaux d'assainissement de la ville de Naples. Paris: G. Masson 1887. (20) (Extr. de la Revue d'hygiène) — VI 206

Durand-Claye, Alfred: Mémoire sur l'assainissement de la ville de Bruxelles. Paris: Dunod 1870. (48) — VII 361

Die öffentliche Gesundheitspflege Wiesbadens. Festgabe. Hrsg. v. H. Rahlson. Wiesbaden: J. F. Bergmann 1908. (IV, 178) — III 884

Liévin, H.: Hygienische Verhältnisse [der Stadt Danzig.] — III 869
— Danzig u. seine Bauten. 1908. (31—34)

Mauriac, E.: L'assainissement de Bordeaux. Bordeaux: Feret & Fils 1890. (72) — V 353
(Hygiène urbaine.)

Sergeant, Edw.: County health officers. — IV q 14
— Mun. Journ. 17. 1908. (947, 956)

Utcahygiène

Lessing, Theo: Die Lärmschutzbewegung. — Dokumente d. Fortsch. 1. 1908. (954—61) — XVII 1459

Leymann, Hermann: Die Verunreinigung der Luft durch gewerbliche Betriebe. Jena: G. Fischer 1903. (V, 94) — XXIII 802
(S. A. aus: Handb. der Hygiene. Suppl.-Bd. 3. Lief. 2.)

Sieper: Der Lärm der Industriestädte. — Kommunale Rundsch. 2. 1908. (104—7) — XX q 19

Solotaroff, Will.: Practical results of the municipal control of shade trees. — XX 576
— Mun. Engineer 35. 1908/9. (295—8)

Köztisztaság

Das Automobil und sein Einfluss auf die Strassen. — Städte-Zeitung 6. 1908/9. (33—6) — XX 436

Balló Alfréd: Az automobil és a köztisztaságügy. — XX 580
— Városi Szemle. 1. 1903. (880—93)

Berlit: Kehrlichtverbrennungsanstalt. [Wiesbaden.] — III 884
— Die öff. Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (66—73)

†Horney, Osk.: Der volkswirtschaftliche Wert der städtischen Fäkalien. Karlsruhe i. B. 1908. (55) — XVIII 529
— Volkswirtschaftl. Abhandlungen d. Badischen Hochschulen Bd. 10. H. 1.

Die Kosten der Strassenreinigung. — XX 577
— Stadtverordnete 3. 1908. (137—8)

Scheuermann: Die Müllabfuhr [in Wiesbaden.] — III 884
— Off. Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (65—66)

Uhlfelder: Bau einer Müllverbrennungs-Anstalt zur Unschädlichmachung der Hausabfälle und des Klärschlammes in Frankfurt a. M. Leipzig: F. Leineweber 1906. (35) — III 865

Élelmiszerhygiène

Lichtenfeld, H.: Anleitung zur Begutachtung des Nährwertes der Kost Privater und in den öffentlichen Anstalten. Bonn: F. Cohen 1903. (26) — XXIII 800

Nékám Lajos Sándor: A budapesti vaj. Bp.: Pesti Lloyd ny. 1890. (30) — Bp 2188
(K. l. az Orvosi Hetilapból.)

Steinacker Fer.: A község feladata az élelmiszerek ellenőrzésénél. — XX q 28
— Községi Közlöny 30. 1908. (450—1)

Kórházak

Jubileumi dolgozatok, a Poliklinika 25 éves fennállásának alkalmából kiadják az intézet főorvosai. Bp.: Franklin-Társ. 1908. (415) — Bp 2178

Hofmök, Eugen: Die Regelung der öffentlichen Kranken- u. Irrenpflege. — XVIII 283
— Zeitschr. f. Volksw., Sozialpol. u. Verw. 17. 1908. 5. (637—45)

Müller Kálmán: A budapesti két új kórház. — XX 580
— Városi Szemle 1. 1908. (657—707)

Fürdők. Gyógyforrások

Berlit: Volksbadeanstalten. — III 884
— Die öff. Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (103—108)

Fleckles, Leopold: Der ärztliche Wegweiser nach den vorzüglichsten Heilquellen und Gesundbrunnen des österreichischen Kaiserstaates. Monographische Skizzen. Wien: J. P. Sollinger 1834. (XVI, 391) — XXIII 810

Frensch: Heilbäder. — III 884
— Die öff. Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (108—113)

Die städtische Volksbadeanstalt zu Neustadt O.-S. — XX 436
— Städte-Ztg. 6. 1908/9. (129—34)

Die öffentlichen Warmbadeanstalten [des Deutschen Reich.] — XVII q 16
— Arch. f. Volkswolf. 1903. 12. (851—5)

Temetkezés. Halottégetés

Böhme, Franz: Das Kgl. Sächs. Gesetz die Feuerbestattung betr. vom 29. Mai 1906. Erl. Leipzig: Rossberg 1907. (79) — Sz 62
(Juristische Handbibliothek. 264.)

Csernoch János: A halottégetésről. Esztergom: Buzárovics G. ny. 1887. (VII, 91) — XXIII 801

Elischer Gyula: A halottak elégetéséről. Előadás. Bp.: Aigner L. 1874. (15) — XXVI 796

Fidus, (Pastor): Feuerbestattung und Neues Testament. Leipzig: Fest 1905. (IV, 36) — XXIII 798

**Friedhofordnung und Leichengebühren-
Ordnung v. 12. Dez. 1902. Amtl. Ausg. Würzburg:**
O. Stahel 1905. (26) — III 880
(Neue Samml. ortspolizeil. Vorsch. d. Stadt Würzburg. 16.)

Krumbiegel: Die Feuerbestattung als Aufgabe der politischen
Gemeinde.
— Kommunale Rdschau 1. 1903. 1. (1–5) — XX q 19

Lerner, M.: Zwei Fragen. Gutachten über Exhumie-
rung und Aschenurnenbeisetzung auf jüdischen
Friedhöfen. Berlin: M. Poppelauer 1905. (34)
— XXIII 803

Ordnung f. die Feuerbestattung im Krematorium zu Stuttgart.
— Städte-Zeitung 5. 1908. (722–4) — XX 436

Pic, F.: Hygiène des inhumations. Création, translation et a-
grandissement des cimetières.
— Rev. prat. d'hygiène mun. 4. 1908. (434–49) — XXIII 670

Thiesing: Kadaverbesichtigung nach modernen Prinzipien.
— Arch. f. Volkswohlf. 2. 1908. (8–26) — XVII q 16

Gyógyszertárügy. Orvosok. Mentőügy

Magyarország orvosainak évkönyve és címtára.
Függelékül: Horvát-Szlavonország és Bosznia-
Hercegovina orvosainak névjegyzéke. — Ärzt-
liches Jahrbuch von Ungarn und Adressenschema.
Mit einem Anhang enthaltend das Namensver-
zeichnis der Ärzte von Kroatien, Slavonien, Bosnien
und Herzegovina. Az Orsz. Orvos-szöv. hiv. kiadv.
1898., 1908. 8., 18. évf. Bp.: Petőfi váll. 1898–1908.
2 k. — Mo XXIII 177
8. Magyarország, Horvát- és Szlavonország orvosainak
évkönyve és címtára. Szerk. Pesti Alfréd. 1898.
18. Szerk. Hajnik Emil. 1908.
[Magy. és német.]

Holmström, E. Axel: Über käufliche Apothekenprivilegien und
deren Ablösung, sowie über die Pensionierung der Apotheker.
— D. Viertjschr. f. öff. GesPfl. 40. 1908. (679–703) — XXIII 15

Oláh Gyula: Az egészségügyi személyzet és a
gyógyszertárak statisztikája Magyarországon
1875. évről. Az egészségügyi személyzet- és a
gyógyszertártulajdonosok s kezelők névsorával.
Bp.: Légrády testv. 1876. (472) — Mo XXIII 186
(Magyarorsz. közegészségügyi statisztikája. 1.)

**A tanács előterjesztése a fővárosi közkórházakban szükséges
gyógyszerek beszerzése és kiszolgálása ügyében.**
— Föv. Közlöny 19. 1908. 78. Mell. — Bp q 57

**Schemes of instruction in first aid, home nursing,
health, and infant care [of] evening schools, sess.
1905–6, 1907–9. London: Alexander & Shepherd
pr. 1905–1908. 3 br. — IV 75
(London County Council.)**

Fertőző betegségek. Járványok

Calmette, A.: Déclarons la guerre aux rats Paris:
Éd. de la Revue du Mois 1908. (15) — XXIII 811

The international congress on tuberculosis.
— Monthly Bull. N. Y. State Dep. Health. 24. 1908.
(259–87) — VIII 93

Éhen Gyula: A szombathelyi tifusz.
— Városok Lapja 3. 1908. (5–6) — I q 155

Flügge, Carl: Die Verbreitungsweise und Bekämp-
fung der Tuberkulose auf Grund experimenteller
Untersuchungen im hygienischen Institut der Kgl.
Universität Breslau 1897–1908. Leipzig: Veit &
Comp. 1908. (X, 817) — XXIII 797

Frankenburger, A.: Die Anstalten und die Tätigkeit der
Vereins zur Bekämpfung der Tuberkulose in Nürnberg im
J. 1907.
— D. Viertjschr. f. öff. GesPfl. 40. 1908. (577–94) — XXIII 15

Morax, J.: La tuberculose à Lausanne.
— Zeitschr. f. Schweiz. Statist. 44. 1908. 2. (195) — Sv 1

Neisser: Dürfen Geschlechtskranke heiraten? Vortr.
Wien: M. Perles 1908. (36) — XXIII 795
(Volksschr. d. Österr. Gesellschaft. f. Gesundheitspfl. Nr. 21.)

The tuberculosis congress 1908.
— Charities 19. 1908. (182–262) — XVII 1477

Alkoholizmus

Regulation of the liquor traffic.
— Ann. Amer. Acad. of pol. & social science. 31. 1908.
(1–145) — XVIII 233

XIX. TECHNIKA

Technique

Handbuch der Ingenieurwissenschaften. T. 1–3.
5. Leipzig: W. Engelmann 1903–08. 13 Bde.
— XXV 668

1. Vorarbeiten, Erd-, Grund-, Strassen- und Tunnelbau. Hrsg.
v. L. v. Willmann. Bd 1–4. 1904–07. 4 Bde
1. Oberschulte, L. & Wegele, H.: Vora beiten
für Eisenbahnen und Strassen. Bauleitung. / J 4.
verm. Aufl. 1904. (XVIII, 564, 8 Taf.)
2. Häsel, E. & Wegele, H.: Erd- und Felsarbeiten.
Erdrutschungen. Stütz- und Futtermauern. Bearb. v. E.
H., H. W. u. L. v. Willmann. / J 4. verm. Aufl.
1905. (XVIII, 414, VI, 12 Taf.)
3. Willmann, L. v. & Zschekke, C.: Der Grundbau.
/ J 4. verm. Aufl. 1906. (XVI, 40, VI, 14 Taf.)
4. Laissle, Fr. v.: Strassenbau einschliesslich der
Strassenbahnen. / J 4. verm. Aufl. Lfg. 1. 1907. 1 Bd.
2. Der Brückenbau. Hrsg. v. Th. Landsberg, begr. v.
Th. Schäffer u. Ed. Sonne. Bd 1–2. 1904. 2 Bde.
1. Förster, M. & Landsberg, Th.: Die Brücken
im allgemeinen. Steinernen Brücken. Ausführung und
Unterhaltung der steinernen Brücken. Bearb. v. M. F.,
Th. L. u. G. Mehtens. / J 4. verm. Aufl. 1904.
(XII, 415, 23 Taf.)
2. Baumeister, R. & Heinzerling, F.: Hölzerne
Brücken. Wasserleitungen- und Kanalbrücken. Die Kunst-
formen des Brückenbaues. Bearb. v. R. B., F. H. u.
F. Lorey. / J 4. verm. Aufl. 1904. (X, 250, 11 Taf.)

- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
3. Der Wasserbau. Hrsg. v. J. F. Bubendey, A.
Frühling, Th. Koehn, [u. And.] Bd 3–5, 13.
1903–1908. 4 Bde.
1.
- 2.
3. Oesten, G. & Frühling, A.: Die Wasserversorgung
der Städte. / J 4. verm. Aufl. 1904. (XII, 416)
4. Frühling, A.: Die Entwässerung der Städte. / J
4. verm. Aufl. Hälfte 1. 1903. 1 Bd.
5. Sonne, Ed. & Becker, W.: Binnenschiffahrt.
Schiffahrtskanäle Flusskanalisierung. / J 4. verm.
Aufl. 1906. (X, 303, 10 Taf.)
- 6.
- 7.
13. Keehn, Th.: Ausbau von Wasserkraften. [Text u.]
Atlas. 1908. 2 Bde.
- 4.
5. Der Eisenbahnbau. Ausgenommen Vorarbeiten, Unterbau
und Tunnelbau. Hrsg. v. L. v. Loewe u. H. Zimmermann.
Bd 1–2, 4. 1906–08. 3 Bde.
1. Birk, Alfred: Einleitung und Allgemeines, Bahn und
Fahrzeug im allgemeinen. [1897.] 2. verm. Aufl. 1908.
(VIII, 210)
2. Zimmermann, Herm. & Blum, Alfred: Berechnung,
Konstruktion, Ausführung und Unterhaltung des Ober-
baues. Bearb. v. H. Z., A. B. u. Herm. Rosche.
[1897.] 2. verm. Aufl. 1906 (XII, 427, 3 Taf.)
- 3.
4. Anordnung der Bahnhöfe. Abt. 1. 1907. 1 Bd.
1. Goering, A. & Oder, M.: Einleitung, Zwischen-
und Endstationen in Durchgangstorm, Verschiebe-
bahnhöfe, Güter- und Hafenbahnhöfe. 1907. (XI, 336
5 Taf.)

II. Pótlék a lakáskérdés és városépítés irodalmához. 1908.*)

*II. Supplément au Catalogue de la littérature de l'habitation et de la construction des villes. 1908. — II. Nachtrag zum Katalog der Litteratur der Wohnungsfrage und des Städtebaues. 1908.**)*

ÁTNÉZET

TABLEAU SYNOPTIQUE

ÜBERSICHT

a) Általános munkák. — Könyvészet 124 — A lakás története 124 — Kézikönyvek. Gyűjteményes munkák 124 — Folyóiratok 124 — Értekezések 124 — Kongresszusok. Kiállítások 124 — Lakásviszonyok és lakástörvényhozás. Lakás- és épületstatistika 125

b) Egészségtelen lakások. — Lakásegészségügy általában 127 — Lakásegészségügyi igazgatás és törvényhozás 127 — Lakásfelügyelet 127 — Legényszállók, albérlők, ágyrajárók egészségügye 128

c) Egészséges építkezés és a lakóházépítés technikai és esztétikai szempontjai. Lakástervek. — Általában 128 — Nedvesség. Fűtés. Szellőztetés. Világítás. Csatornázás. Árnyékszékek 128 — Családi ház v. bérkaszárnya 128 — A városi lakosság decentralizációja 129 — Kertvárosok. Munkáskertek 129 — Falusi lakások 129

d) Városrendezés. — Általában 129 — Egyes országokban és városokban 130 — Községi bekebelezés 132

e) Lakáshiány. Olcsó lakások. — Általában 132 — Az állam tevékenysége 133 — A község tevékenysége 133 — Magán társulatok tevékenysége 133 — Lakásközzvetítés 134

f) A lakbérleti jog szociális reformja 134

g) Telek- és háztulajdon. Telekpolitika. — Magán ház- és telektulajdon 134 — Ház- és telekérték, telekforgalom és eladósdás 134 — Községi telektulajdon és telekpolitika 135 — Örök-bérlet 135

a) Généralités. Bibliographie 124 — Histoire de l'habitation 124 — Traités. Collections 124 — Périodiques 124 — Essais 124 — Congrès. Expositions 124 — Conditions, statistique et législation de l'habitation 125

b) Logements insalubres. — Hygiène de l'habitation en général 127 — Administration et législation sanitaires 127 — Inspection de l'habitation 127 — Hygiène des logements loués en garni 128

c) Construction saine. La maison au point de vue technique et esthétique. Plans de maisons. — En général 128 — Humidité. Chauffage. Ventilation. Eclairage. Canalisations. Latrines 128 — Maison individuelle ou caserne 128 — Décentralisation de la population urbaine. Trains ouvriers 129 — Cités-jardins. Jardins ouvriers 129 — Habitations rurales 129

d) Construction des villes. — Généralités 129 — Pays et villes divers 130 — Incorporation des faubourgs. Arrondissement 132

e) Manque de logements. Habitations à bon marché. — Généralités 132 — Action de l'État 133 — Action des communes 133 — Action d'associations privées 133 — Service d'offres et de demandes d'habitations 134

f) Réforme sociale du droit au bail 134

g) Propriété urbaine et bâtie. — Propriété immobilière privée 134 — Valeur, mouvement et endettement de la propriété urbaine 134 — Propriété et politique communale 135 — Bail emphytéotique 135.

a) Allgemeines. — Bibliographie 124 — Geschichte der Wohnung 124 — Handbücher. Sammelwerke 124 — Zeitschriften 124 — Abhandlungen 124 — Kongresse. Ausstellungen 124 — Wohnungsverhältnisse, -Statistik u. -Gesetzgebung 125.

b) Ungesunde Wohnungen. — Wohnungshygiene im Allgemeinen 127 — Wohnungspolizei 127 — Wohnungsinspektion 127 — Hygiene der Ledigenheime, Aftermieter, Schlafgänger 128.

c) Gesunder Wohnungsbau und dessen technische und aesthetische Gesichtspunkte. Wohnungspläne. — Im allgemeinen 128 — Feuchtigkeit. Heizung. Lüftung. Beleuchtung. Kanalisation. Aborte 128 — Familienhaus gegen Mietkaserne 128 — Dezentralisation der städtischen Bevölkerung. Arbeiterzüge 129 — Gartenstädte. Arbeitergärten 129 — Ländliche Wohnungen 129.

d) Städtebau. — Im Allgemeinen 129 — Einzelne Länder und Gemeinden 130 — Eingemeindung. Umlegung 132.

e) Wohnungsnot. Billige Wohnungen. — Im Allgemeinen 132 — Tätigkeit des Staates 133 — Tätigkeit der Gemeinden 133 — Tätigkeit von privaten Gesellschaften 133 — Wohnungsnachweis 134.

f) Soziale Reform des Mietrechts 134.

g) Grund- und Gebäudeeigentum. Städtische Bodenpolitik. — Privates Grund- und Hauseigentum 134 — Grund- und Häuserpreise, Verkehr und Verschuldung 134 — Kommunale Bodenpolitik 135 — Erbbaurecht 135.

*) Az I. Pótlékot I. az Értetítő 1907. évi folyamában (88—92. l.)

**) V. le Ier Supplément dans le Bulletin, Année 1, 1907, p. 88—92.

II. Pótlék a lakáskérdés és városépítés irodalmához. 1908.

II. Supplément au Catalogue de la littérature de l'habitation et de la construction des villes. 1908. — II. Nachtrag zum Katalog der Literatur der Wohnungsfrage und des Städtebaues. 1908.

a) Általános munkák
Généralités — Allgemeine Werke

a) Könyvészet
Bibliographie

Boos-Jegher, Ed.: Wohnungsverhältnisse.

== Bibliogr. d. Schweiz. Landeskunde. V. 9. f. (170—174). — XVI 448

†Kommunales Jahrbuch. Hrsg. v. H. Lindemann & A. Südekum. Jg. 1. 1908. Jena: G. Fischer 1908. 1 Bd. — III 879

β) A lakás története

Histoire de l'habitation — Geschichte der Wohnung

Baeumer, Wilh.: Eine Denkschrift über das bürgerliche Wohnhaus bei den Griechen und Römern im deutschen Mittelalter, im 16., 17., 18. & 19. Jahrhundert. Stuttgart: Druck E. Ebner's 1862. (IV, 19, 6 Taf.) 4° — XXIII q 34

Jourdain, Franz: Construction élevées au Champ de Mars par Ch. Garnier pour servir à l'histoire de l'habitation humaine. Texte explicatif et descriptif. Paris: Libr. Centr. d. Beaux-Arts 1889. (20, 2 tab.) 2° — XXIII q 35
(Exposition universelle de 1889.)

δ) és η) Kézikönyvek. Gyűjteményes munkák
Traité. Collections — Handbücher. Sammelwerke

Nettlefold, J. S.: Practical housing. Letchworth: Garden city press 1908. (XI, 200) — Br 343

Schriften der Zentralstelle für Wohnungsreform in Österreich. H. 1—5. Wien: Selbstverl. 1907—1908. 5 He. — Au 597

1. Rauchberg, Heinrich: Ziele und Wege der Wohnungsreform in Österreich. 1907. (21)
2. Pfeiffer, Theodor: Arbeiter-Gärten. (Familiengärten, Schrebergärten, Lauben-Kolonien, Jardins ouvriers, Jardin de famille, coin de terre.) 1908. (23)
3. Die Steuer- und Gebührenlast der gemeinnützigen Vereinigungen und Zwecke der Errichtung von Kleinwohnungen. (Erwerbs- und Wirtschafts-Genossenschaften, Gesellschaften mit beschränkter Haftung, Aktiengesellschaften.) 1908. (29)
4. Oppenheimer, Felix Freih. v.: Die Beschaffung der Geldmittel für die gemeinnützige Bautätigkeit. 1908. (19)
5. Koska, Max: Wohnungsfürsorge durch Beamtenbaugenossenschaften. 1908. (32)

ε) Folyóiratok
Périodiques — Zeitschriften

Mitteilungen der Zentralstelle für Wohnungsreform in Österreich. Jg. 1. Red. H. Rauchberg & Emil Ritter v. Fürth. Wien: Druck K. Brakl 1908. 1 Bd. — Au 635

θ) Értekezések
Essais — Abhandlungen

Lehmann, Ernst: Die moderne Wohnungsnot in Stadt und Land und ihre planmässige Bekämpfung. Korreferent: Liebrecht. [Mit Diskussion.]

== Verhandl. d. 11. evang.-soz. Kongresses. 1900. (73—126). — XVII 1160

†Fürth, Henriette: Wohnbedarf und Kinderzahl. (Beitrag zur Wohnungsfrage, zugleich Anregung für die Tätigkeit gemeinnütziger Bauvereine.) Leipzig: F. Dietrich 1907. (12)

== Kultur & Fortschritt. 124. — XVII 529

Ballod, Carl: Wohnungsfrage und Gartenstadtproblem. — Jahrb. f. Gesetzg., Verw. & Volksw. 32. 1908. 2. (219—282). — XVIII 166

Fabarius, W.: Hochbau, Wohnungsmiete und Bodenpreise. — Zeitschr. f. Wohnungsw. 6. 1908. (169—72). — XVII q 5

Freudenberg, Friedr. Carl: Wohnungsfrage und Bauordnung. Vortr. Karlsruhe: G. Braun 1908. (22). — XX 584

Hanauer, W.: Säuglingsfürsorge und Wohnungsfrage. — Zeitschr. f. Wohnungsw. 6. 1908. (259—60). — XVII q 5

Mewes, W.: Die wohnungspolitische Bedeutung der Mietverlustversicherung. — Zeitschr. f. Wohnungsw. 6. 1908. (33—36). — XVII q 5

Rab Pál: A lakáskérdés. — Szocializmus 2. 1908. (257—265). — XVII 1003

Wolff, Hellmuth: Verkaufsbauten und Bestellbauten. — Zeitschr. f. Wohnungsw. 6. 1908. (157—61). — XVII q 5

ι) Kongresszusok. Kiállítások
Congrès. Expositions — Kongresse. Ausstellungen

Kupffer, E.: Das Arbeiter-Wohnhaus auf der Ausstellung für Arbeiter-Wohnungen und Volksernährung, Riga 1907. — Nachtrag über die Laubengärten von G. Kuphaldt. Riga: Druck. Häcker 1907. (69). — XXIII 731

Rapports et compte rendu sténographique des séances [de la] Conférence nationale des sociétés d'habitations à bon marché. Paris: Société française des habitations à bon marché 1907. (104) — Fr 517

Bericht über die Konferenz rheinischer Baumeister, Düsseldorf, 1908. [Verhandlungsthema: „Was können wir Bauleute zur Förderung des Kleinwohnungsbaues tun?“] Berlin: C. Heymann 1908. (56) — XVIII 825
(Rheinischer Ver. z. Förderung d. Arbeiterwohnungswesens.)

National housing congress. Official report. — Municipal Journ. 17. 1908. Suppl. — IV q 14

Harmat, Émile: La question des habitations à bon marché au congrès de Londres, en août 1907. Renseignements pratiques sur les principaux types d'habitations visitées par le congrès et les institutions qui les ont érigées. Bruxelles: A. Dewit 1908. (40) — XVIII 818

Kampffmeyer, Hans: Ausstellungen und Wohnungsreform. — Zeitschr. f. Wohnswes. 6. 1908. (189—191) — XVII q 5

Rendu, Ambroise & Ém. Cacheux: Congrès international des habitations à bon marché de Londres, août 1907. Rapports. Orléans: imp. A. Gout & Cie 1908. (84) — XVIII 839

*) Lakásviszonyok és lakástörvényhozás Lakás- és épületstatistika

Conditions, statistique et législation de l'habitation
Wohnungsverhältnisse, -Statistik und -Gesetzgebung.

MAGYARORSZÁG

Hongrie — Ungarn

Budapest

Bród Miksa: Adatok a budapesti lakásnyomorhoz. — Huszadik Század 17. 1908. (273—282, 378—386) — XVII 174

Pásztor Mihály: Főlöleges emberek. Jegyzetek Budapest lakástípusához. — Huszadik Század 17. 1908. (19—29) — XVII 174

Thirring Guszt.: Adatok a drágaság kérdéséhez. 1. A lakásberek. 2. Az élelmickek árai. — Városi Szemle 1. 1908. (104—112, 198—203) — XX 580

AUSZTRIA

Autriche — Österreich

† Rauchberg, Heinrich: Ziele und Wege der Wohnungsreform in Österreich. Wien 1907. (21) — Sch.r. d. Zentralst. f. Wohnungsreform 1. — Au 597

Winarsky, Leopold: Die Wohnungsfrage. — Verh. d. Parteitage d. Deutsch. sozialdem. Arbeiterpartei in Österr. 1907. (180—191) — Au 558

Rivière, Louis: Les habitations ouvrières en Autriche. — Bull. trim. soc. franç. d. habit. à b. m. 18. 1908. (103—9) — XVIII 820

Vogel, Eman. Hugo: Die Wohnungsfrage in Oesterreich und das Arbeiterwohnungsgesetz vom 8. Juli 1902. — Österr. Ztschr. f. Verw. 41. 1908. (1—2) — Au q 119

Vogel, Emanuel Hugo: Arbeiterwohnungsgesetz und Volkswohnungsfrage in Oesterreich. — Zeitschr. f. Wohnsw. 6. 1908. (117—121) — XVII q 5

BELGIUM

Belgique — Belgien

Les habitations ouvrières en Belgique au 1er janvier 1907. — Bull. Soc. franç. habit. à b. m. 17. 1907. (474—490) — XVIII 820

BULGÁRIA

Bulgarie — Bulgarien

Резултати отъ прѣброяване на сградитѣ въ България 1900. София 1905. (299) — Résultats du recensements des bâtiments dans la Bulgarie 1900. Sophia 1905. (299) — Tk q 61
(Principauté de Bulgarie. — Direction de la statistique.)

EGYESÜLT ÁLLAMOK

États-Unis — Vereinigte-Staaten

The new tenement house laws in New York City. — Annals Amer. Acad. pol. & social sc. 10. 1897. (487—490) — XVIII 233

Addams, Jane: The housing problem in Chicago. — Annals Amer. Acad. of pol. & social sc. 20. 1902. (99—107) — XVIII 233

Certain aspects of the housing problem in Philadelphia by the Octavia Hill Association. — Annals Amer. Acad. of pol. & social sc. 20. 1902. (111—120) — XVIII 233

Paine, Robert Treat: The housing conditions in Boston. — Annals Amer. Acad. of pol. & social sc. 20. 1902. (123—136) — XVIII 233

Sayles, Mary B.: Housing conditions in Jersey City. — Annals Amer. Acad. of pol. & social sc. 20. 1902. (139—149) — XVIII 233

Sayles, Mary B.: Housing conditions in Jersey City. (72) — Suppl. to the Ann. Amer. Acad. of pol. & social sc. 21. 1903. — XVIII 233

Veiller, Lawrence: The housing problem in american cities. — Annals Amer. Acad. of pol. & social sc. 25. 1905. (248—272) — XVIII 233

Crowell, F. Elis: What bad housing means to Pittsburgh. — Charities 19. 1907/08. (1683—98) — XVII 1477

Franklin, Leo M.: The housing problem in Detroit. — Charities 19. 1907/08. (1338—44) — XVII 1477

Bacon, Albion Fellows: The housing problem in Indiana. — Charities 21. 1908/09. (376—83) — XVII 1477

Scager, Henry R.: Where people live that work in congested districts. — Charities 19. 1907/08. (39—43) — XVII 1477

FRANCIAORSZÁG

France — Frankreich

Rostand, Eugène: L'habitation du peuple: moyens et agents divers d'amélioration. — Rostand, L'action sociale. T. 2. 1897. (313—389), Ser. 3. 1902. (119—216) — XVII 994

La propriété bâtie à Paris, en 1899—1900. — Bull. de stat. et de légis. comp. 52. 1902. (53—77) — XIX 25

Picard, A.: Habitations ouvrières. — Picard: Le bilan d'un siècle. 5. 1907. (340—357) — XXII q 3

Rivière, Louis: L'habitation, le mobilier et le jardin ouvrier.

== Bull. Soc. franç. habit. à b. m. 17. 1907. (429—445) — XVIII 820

Strauss, Paul & Charles Bauliez: Habitations à bon marché. Commentaire juridique de la loi du 12 avril 1906 et guide pratique. Paris: E. Flammarion 1907. (386) — XVIII 737

†Les habitations à bon marché. Législation, statuts-types, statistiques. Paris: Berger-Levrault & Cie. 1908. (75)

== Recueil de documents sur la prévoyance sociale. [1.] — Fr 494

Loi du 10 avril 1908 relative à la petite propriété et aux habitations à bon marché. Rapports et discussion. — Bull. trimestr. Soc. franç. habit. à b. m. 18. 1908. 1. (33—90) — XVIII 820

Loi relative à la petite propriété et aux maisons à bon marché. — Bull. de stat. & lég. comp. 63. 1908. (395—8) — XIX 25

Schmoll, Louis: Habitations à bon marché. Commentaire de la loi du 10 avril 1908 relative à la petite propriété et aux maisons à bon marché. Préf. de A. Millerand. Paris: Marchal & Billard 1908. (XVIII, 107) — Fr 500

Turot, Henri: Question sur l'état des études rel. aux habitations à bon marché.

== Bull. mun. off. de Paris. 27. 1908. (1713—16) — V q 94

NAGYBRITANNIA

Grande-Bretagne — Grossbritannien

†Steadman, W. C.: Overcrowding in London and its remedy. With the text of the Housing of the working classes Act, 1900. Publ. by the Fabian Soc. London 1900. (15)

== Fabian tracts 103. — Br 257

†Lange, M. E.: The housing problem. Address. — London Ref. Union pamphlet. 5. 1905. (14) — IV 164

Mr. Burns's housing and planning bill. A criticism and a digest. — Municipal Journ. 17. 1908. (279—80) — IV q 14

Marcuse, Julian: Arbeiterwohnungen in England. — D. Viertelschr. f. öff. Gesundheitspf. 40. 1908. (360—8) — XXIII 15

Mussen, A. A.: Housing reform at Liverpool. — Municipal Journ. 17. 1908. (763, 774) — IV q 14

NÉMETBIRODALOM

Allemagne — Deutsches Reich

†Die Wohnungen mit Teilvermietung und die Dresdner Wohnordnung von 1898 auf Grund einer statist. Untersuchung von 1901. Dresden 1903. (48)

== Mitt. d. statist. Amtes Dresden, 11. — III 171

†Die Bautätigkeit in der Stadt Essen im Jahre 1903. Essen: H. Posthausen 1904. (4) 40

— III q 80

Ackermann: Wohnungsverhältnisse. — Die Stadt Danzig. 1904. (107—116) — III 758

Die Wohndichtigkeit der Dresdner Bevölkerung nach Baublöcken von 1880—1890.

== Mitt. d. statist. Amtes Dresden, 12. 1904. (20—36) — III 171

Bevölkerungs- und Wohnungsverhältnisse 1903—1904. Frankfurt a. M. [1904—905.] 2 He.

== Beilagen z. Statistik Frankfurt a. M. N. F. — III 84

Dresdner Wohnungsstatistik von 1900.

== Mitt. d. statist. Amtes Dresden, 12. 1904. (4—19) — III 171

Genzmer, Ewald: Über die Entwicklung des Wohnungswesens in unseren Grossstädten und deren Vororten. Hochschul-Festrede. Danzig 1906. (25) — XVIII 538

Weil, Bruno: Die Wohnungsverhältnisse der Stadt Metz. Strassburg i. E. 1906. (86) — III 358

Die Barmer Wohnungsverhältnisse.

== Beiträge z. Statistik Barmen. H. 2. 1906. (65—82) — III 470

†Ergebnisse der Wohnungszählung vom 1 Dez. 1905. Karlsruhe 1907. (50)

== Beitr. z. Statistik Karlsruhe. 20. — III q 18

†Feig, Joh.: Grundstücks- und Wohnungszählung vom 1. Dez. 1905. Düsseldorf [1907.] (37)

== Mitt. z. Stat. Düsseldorf. 2. — III q 223

†Guradze, Hans: Die Wohnungen und Grundstücke in Königsberg i. Pr.

== Königsberger Stat. 1907. 1—2. — III 207

†Der Mannheimer Wohnungsmarkt Ende November 1907. Mannheim 1907. (7)

== Beitr. z. Statistik Mannheim 18. — III q 33

Bail, H.: Bevölkerungsverhältnisse und Wohnungswesen [der Stadt Danzig].

== Danzig u. seine Bauten. 1908. (35—39) — III 869

Zur Erhöhung der Mieten.

== Deutsch. Hausbes.-Ztg. 15. 1908. (50—52) — Nm q 34

Fuchs, C. J.: Zehn Jahre praktischer Wohnungsreform im Rheinland.

== Zeitschr. f. Wohnsw. 6. 1908. (141—144) — XVII q 5

Grunenberg: Die Wohnungsreform in Deutschland und ihre Erfolge.

== Stat. Monatschr. N. F. 13. 1908. (1—22) — X 13

Gebäude- und Wohnungsstatistik der Stadt Lübeck nach der Volkszählung v. 1. Dezember 1905. Bearb. v. Statistischen Amte. [Lübeck 1908?] 1 H. — III 722

†Die Lage des dresdner Wohnungsmarktes im Jahr 1907 mit Rückblicken auf die Vorjahre und Vorbemerkungen über die Methode der Wohnungstatistik. Dresden 1908. (54)

== Mitt. d. Statist. Amtes d. Stadt Dresden. H. 17. — III 171

Lüttich, A.: Leipziger Wohnungsfragen.

== Neue Zeit. 27. 1. 1908. (101—6) — XVIII 753

Pabst, F.: Die Höhe der durchschnittlichen Mieten in deutschen Städten.

== Deutsch. Hausbes.-Ztg. 15. 1908. Nr. 14. — Nm q 34

Wächter, Geo.: Wohnungsstatistik sächsischer Städte nach der Erhebung vom 1. Dez. 1905. T. 3.

== Zeitschr. d. Kgl. sächs. statist. Landesamts. 54. 1908. (63—85) — Sz q 2

Der Wohnungsmarkt in Charlottenburg im Mai 1908. Charlottenburg 1908. (34)

== Monatsber. d. Statist. Amtes d. Stadt Charlottenburg. 1908. — III q 72

†Vorläufiges Ergebnis der Wiesbadener Wohnungszählung vom 15. Oktober 1907. Wiesbaden 1908. (8) 40

== Mitt. d. Stat. Amtes Wiesbaden 1. — III q 286

Die Zählung der leerstehenden Wohnungen im Nov. 1907. Bremen 1908. (12)

== Mitt. d. bremischen stat. Amtes. 1908. Nr. 1 — III 236

†Die Zählung der leerstehenden Wohnungen vom 15. Okt. 1907. Kiel 1908. (20)

== Mitt. Statist. Amtes Kiel 8. — III 231

OLASZORSZÁG

Italie — Italien

† *Relazione della commissione [dell' Unione Romana] per lo studio intorno al costo dei viveri e dei fitti e ai pubblici servizi.* Roma: tip. Pallotta 1907. (34) — VI 148

† *L'inchiesta sulle abitazioni popolari* (ottobre 1907). Firenze 1908. (64, 21 tab.) 4°

== Monografie e studi della Sezione di Statistica [del] comune di Firenze. 1. — VI q 70

SVÁJC

Suisse — Schweiz

† *Mangold, F.*: Die im Jahre 1907 im Kanton Basel-Stadt erstellten Neubauten. Basel 1908. (28)

== Mitt. d. Stat. Amtes d. Kanton Basel-Stadt. 12. — VII 210

Wohnungsverhältnisse im Kanton Basel-Stadt.

== Soziale Rdschau 9. 1908. (160—4) — XVII 291

† *Die Zählung der leerstehenden Wohnungen und Geschäftslokale in Basel 1907.* Basel 1908. (23)

== Mitt. d. Stat. Amtes Basel-Stadt. 11. — VII 210

SVÉDORSZÁG

Suède — Schweden

† *Sjunde allmaenna bostadsräkningen i Stockholm den 31 december 1905.* Utförd at Stadens statistiska kontor. — Le 7ième recensement général des habitations de Stockholm, le 31 décembre 1905. Elaborée par le Bureau de statistique de la ville de Stockholm. Stockholm 1906. (170)

== Stockholms stads statistik. 5. — VII 259

EGYES KÉRDÉSEK.

Questions spéciales — Spezialfragen

b) Egészségtelen lakások

Logements insalubres — Ungesunde Wohnungen

a) Lakásegészségügy általában

Hygiène de l'habitation en général — Wohnungs-hygiene im Allgemeinen

Compte rendu du congrès international d'assainissement et de salubrité de l'habitation. 1. 1904, 2. 1906. Paris: J. Rousset 1905—1907. 2 vol.

1. Paris 1904. 1905. (733) — XVII 659

2. Genève 1906. Publié par Ferd. Marié-Davy. 1907. (874)

† *Fischer, Alfons*: Die hygienischen Mindestanforderungen an die Beschaffenheit von Arbeiterwohnungen. Leipzig: Dietrich 1908. (14)

== Kultur & Fortschritt. 191. — XVII 529

Provensal, Henry: L'habitation salubre et à bon marché. Paris: Ch. Schmid 1908. (II, 80)

(Les problèmes sociaux.) — XXIII 761

Nussbaum, H. Chr.: Das Wohnhaus und seine Hygiene. Leipzig: A. Kröner 1909. (VIII, 443)

— XXIII 808

β) Lakáségeszségügyi igazgatás és törvényhozás

Administration et législation sanitaires de l'habitation — Wohnungspolizei

De Forest, Robert, W.: Tenement house regulation; the reasons for it; its proper limitations.

== Annals Amer. Acad. of pol. & social sc. 20. 1902. (83—95) — XVIII 253

Wohnungs-Ordnung der Stadt Chemnitz. Chemnitz: Druck Pickenhahn & Sohn 1906. (22)

— III 705

Tidemann: Wohnungswesen, Badewesen,

== Bremen in hyg. Beziehung. 1907. (165—200) — III 685

Bourcart, C.: Des mesures législatives rel. à l'expropriation en matière d'hygiène et de salubrité.

== Bull. Soc. franç. hab. à b. m. 18. 1908. (120—33) — XVIII 820

Jullerat, Paul & Alfr. Fillassier: La statistique sanitaire des maisons et le casier sanitaire des maisons de Paris.

== Bull. trim. Soc. franç. hab. à b. m. 18. 1908. (110—9) — XVIII 820

Kalkstein, W. v.: Was lehren uns die im Deutschen Reich schon bestehenden Wohnungs- u. Einlogierordnungen?

== Jahrb. f. Natök. u. Stat. 35. 1908. (633—58) — XVIII 13

Martin, John: The exhibit of congestion interpreted.

== Charities 19. 1908. (27—39) — XVII 1477

Final report [of the] Royal Commission on congestion in Ireland. Dublin: A. Thom & Co. 1908. (XII, 222) 4° — Br q 89

γ) Lakásfelügyelet

Inspection de l'habitation — Wohnungsinspektion

[*L'inspecteurat des logements à bon marché.* 1—3. Bruxelles 1897. 3 br. en 1 vol. — XVIII 764

1. Soenens, Albert: L'inspecteurat des logements à bon marché. 1897. (38)

2. Senetzler, André: De l'inspecteurat des logements à bon marché. 1897. (26)

3. Becker, Jules de: L'inspecteurat des logements à bon marché. 1897. (11)

(Congrès international d. habitations à bon marché, 1897, Bruxelles. Rapports préparatoires.)

Investigation of dispossessed tenants in New York city.

== Annals Amer. Acad. of pol. & social sc. 1898. (124—127) — XVIII 233

[*Wohnungsamt der Stadt Strassburg.* 1—3.] Strassburg: Druck. d. Strassb. Neuesten Nachrichten. 1905—1907. 3 He. — III 816

[1.] Dienstordnung für die Wohnungs-Inspektoren. 1905. (8)

[2.] Gesetz betr. die Verbesserung der Gesundheitsverhältnisse ungesunder Wohnungen. 1907. (4)

[3.] Gesundheitliche Mindestforderungen der Strassburger Wohnungs-Kommission. 1906. (7)

Gesetz über die Wohnungsaufsicht. Vom 3. IV. 1907 [Sachsen-Coburg-Gotha.]

== Veröff. d. kais. Gesundheitsamts. 32. 1908. (1133—4) — XXVIII q 1

Horsfall, T. C.: Housing inspection.

== Municipal Journ. 77. 1908. (925) — IV q 14

Jahresbericht des Zentralwohnungsinspektors im k. Staatsministerium des Innern für das Jahr 1907. Hrsg. im Auftr. des k. Staatsministeriums des Innern von Bergmann. München: J. Lindauer 1908. (32) — Bj 66

Wiedfeldt: Die Essener Wohnungsinspektion in den letzten vier Jahren.
 — Zeitschr. f. Wohnungsw. 6. 1908. (269—75) — XVII q 5

δ) Legényszállók, albérlők, ágyrajárók egészségügye

Hygiène des logements loués en garni — Hygiene der Ledigenheime, Aftermieter, Schlafgänger

Előterjesztése a jogi-, ipar- és rendészeti ügyosztálynak az ágybérlős és albérlős lakások, a tömeges éjjeli szállók és a pincelakások használati feltételeinek szabályozása tárgyában. Bp.: Háziny. 1908. (23) 4° — Bp q 666

†**Kalckstein, W.:** Ledigenheime. Gautsch. b. Leipzig: Dietrich 1908. (16)
 — Kultur & Fortschritt. No. 178. — XVII 529

†**Kalckstein, W. v.:** Das Einlogiererwesen. Gautsch. F. Dietrich 1908. (16)
 — Kultur & Fortschritt. 169. — XVII 529

Spiegel, M.: Ledigenheime.
 — Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 128. 1908. (413—425) — XVIII 523

Wandel, Art.: Über das Schlafburschenwesen und über Ledigenheime vom Standpunkte der öffentlichen Gesundheitspflege.
 — D. Vjschrift f. öff. Gesundheitspfl. 40. 1908. (483—99) — XXIII 15

c) Egészséges építkezés és a lakóház- építés technikai és esztétikai szempontjai. Lakástervek

Construction saine. La maison au point de vue technique et esthétique. Plans de maisons. — Gesunder Wohnungsbau und dessen technische und aesthetische Gesichtspunkte. Wohnungspläne

a) Általában

En général — Im Allgemeinen

Unwin, Raymond: Cottage plans and common sense. [1902.] Repr. Publ. by the Fabian Society. London 1905. (15)
 — Fabian tracts. 109. — Br 257

Bevier, Isabel: The house; its plan, decoration and care. Chicago 1907. (VI, 224) — XXIII 753
 (Library of home economy. 1.)

Jahn, H.: Kostenberechnung für ein gewöhnliches Wohnhaus. Essen: G. D. Baedeker 1907. (48) 4°
 — XIV q 2
 (Samml. v. Leitfäden f. d. Unterricht an Baugewerkschulen.)

Cheysson, Émile: Le logement des familles nombreuses à faible salaire.
 — Bull. Soc. franç. habit. à b. m. 18. 1908. (317—33) — XVIII 820

Ferrand, L.: Quelques idées nouvelles sur la construction des habitations ouvrières.
 — Bull. Soc. franç. habit. à b. m. 18. 1908. (334—46) — XVIII 820

Landsberger: Zur Wohnungsfrage.
 — D. Vierteljschr. f. öff. GesPfl. 40. 1908. (251—281) — XXIII 15

Sarason, D.: Ein neues Bausystem für Krankenanstalten und Wohnhäuser.
 — D. Vierteljschr. f. öff. Gesundheitspfl. 40. 1908. (204—209) — XXIII 15

β—ε) Nedvesség. Fűtés. Szellőztetés. Világítás. Csatornázás. Arnyékszék

*Humidité. Chauffage. Ventilation. Eclairage. Cana-
lisation. Latrines. — Feuchtigkeit. Heizung. Lüf-
tung. Beleuchtung. Kanalisation. Abort*

†**Normalien für Hausentwässerungs-Leitungen und deren Ausführungen, aufgestellt vom Verband deutscher Architekten- und Ingenieur-Vereine.** Berlin: E Toeche 1900. (25, 11 Anl.)
 — Denkschr. d. Verb. deutsch. Architekten u. Ingenieur-Vereine. 3. — XX 432

Verordnung über die Hausentwässerungen und die Bedürfnisanstalten [zu Strassburg]. Strassburg: Buchdr. des „Elsässer“ 1903. (11) — III 831

Picard, A.: Appareils et procédés d'éclairage non électrique.
 — Picard: Le bilan d'un siècle. 4. 1907. (165—183) — XXII q 3

Picard, A.: Chauffage et ventilation.
 — Picard: Le bilan d'un siècle. 4. 1907. (148—165) — XXII q 3

Renk, Friedr.: Untersuchungen über den Russgehalt der Wohnungsluft.
 — Arbeiten aus d. Kgl. hyg. Institute zu Dresden. Bd. 2. H. 1. 1907. (23—28) — XXIII 735

Küster: Die Tagesbelichtung von Aufenthaltsräumen in den Bauordnungen.
 — Techn. Gemeindebl. 11. 1908. (1—5) — XX q 4

†**Lux, S.:** Licht, Luft, Wärme im eigenen Heim. Berlin 1908. (150)
 — Vorort-Bibliothek. 2. — XX 547

Niemann, R.: Verbesserung der Tagesbeleuchtung ungünstig gelegener Wohnräume.
 — Zeitschr. f. Wohnungsw. 6. 1908. (299—301) — XVII q 5

ζ) Családi ház v. bérkaszárnnya

*Maison individuelle ou caserne — Familienhaus
gegen Mietkasernen*

Bröcker, Paul: Die Arbeiterwohnung in der Mietskasernen.
 — Sozialist. Monatshefte. 12. 3. (1483—91) — XVII 1400

η) A városi lakosság decentralizációja. Munkásvonatok

Decentralisation de la population urbaine. Trains ouvriers — Dezentralisation der städtischen Bevölkerung. Arbeiterzüge

Railways: (Workmen's trains on the metropolitan lines). London: Eyre & Spottiswoode pr. 1894—95. 3 br. 4° — IV q 116

[1.] Copy of statements furnished to the Board of Trade by the railway companies having termini in the Metropolis in reply to a circular letter requesting information on the subject together with a general statement showing the total number and mileage of the trains required to be run by special act of parliament, and also of those actually running in the years 1883, 1890, and 1894 respectively on the metropolitan lines. 1894. (59)

[2.] Notes of conference held at the Board of Trade on 28 th June 1893, with representatives of the London County Council and representatives of the railway companies having termini in the Metropolis and also copy of subsequent correspondence between the Board of Trade, the London County Council and the railway companies. 1894 (35)

[3.] Copy correspondence between the Board of Trade and the railway companies having termini in the Metropolis on the question of an alleged necessity for the provision of later cheap trains for workwomen. 1895. (15)

†**Walli, P. F.:** Die Dezentralisation der Industrie und der Arbeiterschaft im Grossherzogtum Baden und die Verbreitung des Mehrfamilienhauses (Mietskaserne) auf dem Lande. Karlsruhe 1906 (154) — Volkswirtschaftl. Abhandlungen d. Badischen Hochschulen. Bd. 8, Ergb. 4. — XVIII 529

Workmen's trains and trams with particulars of the council's dwellings for workmen and evening classes in 1907. London 1907. 2 br. — IV 88

†**Arbeitsort und Wohnort.** Eine wanderungs- und steuerstatistische Untersuchung der nicht an ihrem Wohnort erwerbstätigen Personen für Zürich und Umgebung in 1900. Zürich 1908. (88) — Statist. d. Stadt Zürich. 9. — VII q 53

Fischer, Emil: Wohnungsfrage und Verkehrspolitik in Hamburg. — Kommunale Praxis 8. 1908. (641—5) — XX q 2

†**Az alsóbbrendű vasutakról szóló új törvény kihatalása a főváros lakás-, élelmezési és közlekedési viszonyaira.** [Aláírva:] Több fővárosi polgár. Bp.: Heisler & Kószol ny. 1908. (6) 4° — Bp q 972

θ) Kertvárosok. Munkáskertek

Cités-jardins. Jardins ouvriers — Gartenstädte. Arbeitergärten

Asselin, Georges: Les jardins ouvriers à Amiens et dans la Somme. Amiens: imp. Yvert & Tellier 1907. (34) — V 297

Ballod, Carl: Wohnungsfrage und Gartenstadtproblem. — Jahrb. f. Gesetzg., Verw., & Volksw. 32. 1908. 2. (219—282) — XVIII 166

Culpin, G. Ewart: The town planning bill from the garden city standpoint. — Garden Cities 3. 1908. (89—92) — XXIII 760

Dohrn, Wolf: Die Gartenstadt Hellerau. Bericht. Jena: E. Diederichs 1908. (1) — III 856

†**Fischer, Alfons:** Gartenstadt und Gesundheit. 1908. (45) — Vorort-Bibliothek. 1. — XX 547

Fuchs, C. I.: Die Gartenstadt. — Deutsch. Vierteljschr. f. öff. Gespfl. 40. 1908. (91—102) — XXIII 15

†**Gienapp, Emil:** Die Gartenkunst im Dienste kommunal-sozialer und volkshygienischer Bestrebungen. Gautzsch: F. Dietrich 1908. (14) — Kultur u. Fortschritt. 170. — XVII 529

Kampffmeyer, Hans: Die Gartenstadtbewegung. — Jahrb. f. Nationalök. u. Stat. 36. 1908. (577—609) — XVIII 13

Morgand, Henri: Les jardins ouvriers. Paris: Berger-Levrault & Cie 1908. (31) — XXIII 806 (Extr. de la Revue prat. d'hygiène municipale.)

Morgand, Henry: Les jardins ouvriers. — Revue prat. d'hyg. municipale. 4. 1908. (49—60) — XX III 670

†**Pfeiffer, Theodor:** Arbeiter-Gärten. (Familiengärten, Schrebergärten, Lauben-Kolonien... Wien 1908. (32) — Schr. d. Zentralst. f. Wohnungsreform. 2. — Au 597

Vorort-Bibliothek. Eine Sammlung von Einzeldarstellungen aller wichtigen Fragen des Vorortlebens. Bd. 1—3. 5—7. Berlin: Baedeker & Moeller 1908. 6 Bde. — XX 547

1. Fischer, Alfons: Gartenstadt und Gesundheit. 1908. (45)

2. Lux, S.: Licht, Luft, Wärme im eigenen Heim. 1908. (150)

3. Blanke: Geflügelzucht in den Vororten. 1908. (134)

4.

5. Hoeniger, Franz: Ratgeber für Grundbesitz und Hypothekenverkehr in den Vororten. 1908. (100)

6. Hübner, Otto: Obstbau im Hausgarten. 1908. (117)

7. Amelung, Heinr.: Rationeller Gemüsebau des Privatmannes im Vorort. 1908. (117)

Working men's garden cities at Frankfurt-on-the-Main. — Garden-cities. 3. 1908. (103—5) — XXIII 760

ι) Falusi lakások

Habitations rurales — Ländliche Wohnungen

†**Blumenthal, Herm.:** Fürsorge für den Bau von Arbeiterwohnungen auf dem Lande. Leipzig: Dietrich 1908. (32) — Kultur & Fortschritt. 188/9. — XVII 529

Crotch, Walter: The cottage homes of England. The case against the housing system in rural districts. Introd. by G. K. Chesterton. [1900.] 3^d ed. rev. & enl. London: Industrial Publishing Co. 1908. (XIII, 117) — Br 346

δ) Városrendezés

Construction des villes — Städtebau

a) Általában

En général — Im Allgemeinen

Városi építésnek eleji. Buda: Kir. Akad. [ny.] 1780. (116) — Mo XIV 121

Angermayer Károly ifj.: A modern városrendezés egészségügyi alapjairól. Pozsony: Angermayer K. ny. 1907. (17) — XXIII 744

Engeln: Landschaftliche Verschönerung kleinerer Städte und Ausnützung städtischer Ländereien durch Obstbau. — Verh. d. 18. Jahresvers. d. hessischen Städtetages. 1907. (22—30) — III 655

Balzereit: Stadtbebauungskunst — Bebauungspläne. — Städte-Zeitung 5. 1908. (533—7) — XX 436

- City planning. Theory and practice.**
 — Charities. 19. 1908. (1489—1561) — XVII 477
- Endell, Aug.:** Die Schönheit der grossen Stadt.
 Stuttgart: Strecker & Schröder 1908. (88)
 (Kunst & Kultur. 1.) — XX 565
- Erlwein, Hans:** Wie kann die Stadtgemeinde zur Geschmacksbildung des Volkes beitragen?
 — Kommunale Rdschau. 1. 1908. (162—166) — XX q 19
- Geddes:** How to „town plan“.
 — Mun. Journ. 17. 1908. (945—6) — IV q 14
- Groll:** Aufstellung von Bebauungsplänen in mittleren u. kleineren Städten.
 — Städtebau 5. 1908. (143—7) — XX q 11
- †Kyllmann, Walter:** Bebauungsplan und Baupolizeiverordnungen in der Nähe von Grossstädten. Berlin 1908. (24)
 — Städtebauliche Vorträge. H. 4. — XX 593
- Lämmerhirt:** Baupolizei-Auskunftsstellen.
 — Baupoliz. Mitteilungen 5. 1908. (149—50) — XX 443
- Lux, Joseph Aug.:** Der Städtebau und die Grundpfeiler der heimischen Bauweise. Dresden: G. Kühnemann 1908. (156) — XX 531
- Mackowsky:** Die geschichtliche Entwicklung des Stadtplanes.
 — Städtebau. 5. 1908. (29—30, 45—47, 73—77) — XX q 11
- Mayreder, Karl:** Baugesetz und Baukunst. Ein Vergleich der Bauordnungen von Berlin, London, Paris, Rom und Wien. Vortr. Wien: F. Jasper 1908. (22)
 — XX 612
 (S. A. aus: Schlussberichte d. 8. Intern. Architekten-Kongr.)
- Padelford, Fred. M.:** The civic control of architecture.
 — Amer. Journal of sociology. 14. 1908. (38—51) — XVII 1399
- Palóczy Ant.:** A városrendezés alapelveiről.
 — Építő ipar 32. 1908. (394—396, 403—404, 414—416) — XIV q 4
- Peabody, Rob. Swain:** A holiday study of cities and ports. Boston: Boston Soc. of Architects 1908. (52, 35 pl.) 4° — XX q 16
- Robinson, Charles Mulford:** The call of the city. San Francisco: Elder & Co. 1908. (103) — XX 588
- Schilling, B.:** Aufgaben der Gemeinden bei der Ausgestaltung des Bebauungsplanes in Rücksicht auf das Kleinwohnungswesen.
 — Zeitschr. f. Wohnsw. 6. 1908. (241—8) — XVII q 5
- Schilling, B.:** Aufgaben der Gemeinden bei der Ausgestaltung des Bebauungsplanes in Rücksicht auf das Kleinwohnungswesen.
 — Techn. Gemeindebl. 11. 1908. (329—36) — XX q 4
- Seutemann, Karl:** Die private und die öffentliche Stadterweiterung.
 — Jahrb. f. Gesetzg., Verw. u. Volksw. 32. 1908. 2. (283—94) — XVIII 166
- Steindamm:** Ästhetische Baupolizei.
 — Grundst.-Arch. 1908. (337—9) — XVIII 823
- †Stübben, J.:** Die Durchführung von Stadterweiterungen mit bes. Berücks. der Eigentumsverhältnisse. Berlin 1908. (28)
 — Städtebauliche Vorträge. H. 6. — XX 593
- Town planning in theory and practice. A report of a conference arranged by the Garden City Association. Papers and speeches by Nettlefold, Aneurin Williams, Patrick Geddes, and others. London: Garden City Assoc. [1908.] (72) — XX 533**

Städtebauliche Vorträge aus dem Seminar für Städtebau an der Königl. Techn. Hochschule zu Berlin. Bd. I. H. 1—6 Hrsg. v. Josef Brix & Felix Genzmer. Berlin: Ernst & S. 1908. 6 He — XX 593

1. Brix, Josef: Aufgaben und Ziele des Städtebaues. — Genzmer, Felix: Kunst im Städtebau. 1908. (32)
2. Koehne, Karl: Die Grundsätze des Erbbaurechts und dessen Anwendung beim Bau von Städten und Ortschaften. 1908. (42)
3. Bornhak, Konrad: Verwaltungsrechtliches im Städtebau. 1908. (170)
4. Kyllmann, Walter: Bebauungsplan und Baupolizeiverordnungen in der Nähe von Grossstädten. 1908. (24)
5. Herkner, Heinrich: Wohnungsfrage und Bebauungsplan. 1908. (19)
6. Stübben, J.: Die Durchführung von Stadterweiterungen m. bes. Berücks. der Eigentumsverhältnisse. 1908. (28)

β) Egyes országokban és városokban

Pays et villes divers — Einzelne Länder und Städte

MAGYARORSZÁG

Hongrie — Ungarn

Aczél Géza: Debrecen város műszaki ügyeinek fejlődése.
 — M. Mérn. és épít. egy. heti ért. 27. 1908. (335—8) — Mo XXV 80

Csáky, L.: Városrendező törvényeink.
 — Városok lapja 3. 1908. 15. sz. — I q 155

Budapest

Építészügyi szabályzat Budapest fő- és székváros területére. Az 1870. évi X. törvénycikk alapján kiadja a fővárosi közmunkák tanácsa. [1893.] 2. hiv. kiad. Független a budapesti építészügyi szabályzathoz. Az épületek vakolására és használatba vételére vonatkozó új rendelkezések. A fővárosi közmunkák tanácsa hiv. kiad. — Budapest övezeti beosztása. Az építészügyi szabályzathoz tartozó térkép. Kiadja a fővárosi közmunkák tanácsa. Bp.: Légrády testv. 1899—1905. 2 k. és 1 térk. — Bp 2007

Morzsányi Károlynak és társainak indítványa, hogy a Károly-körútból kiindulólág a városliget irányában a Dob-utcának felhasználásával az Andrássy-úthoz hasonló útvonal létesítheték. Bp.: Háziny. 1900. (29) — Bp q 565

Budapest új szabályozása. A Magy. Mérnök- és Építész-Egylet előterjesztése. Bp.: Pátria 1903. (30) — Bp 2090

Szabályrendelet a szabályozásokról és telekrendezésekről Budapest székesfőváros területén. Bp.: Háziny. 1907. (11) 4° — Bp q 685

Heuffel Adolf: [Előterjesztése az Árok-utca vonalát követő új körút létesítése tárgyában.] Bp.: Háziny. 1908. (8) 4° — Bp q 645

Kabdebo, Gyula: A városok építése. 1. Budapest. — Városi Szemle 1. 1908. (95—103) — XX 580

Építészügyi szabályzat Budapest székesfőváros területére. Tervezet. Bp.: Heisler & Kószol könyvny. 1908. (118) 4° — Bp q 743
 (Főv. közmunkák tanácsa.)

AUSZTRIA

Autriche — Österreich

Winkler, E.: Technischer Führer durch Wien. 2. bis Frühjahr 1874 ergänzte Ausg. [Nebst] Ergänzung bis Frühjahr 1874. Wien: Lehmann & Wentzel 1874. (X, 320, 108, 44) — Bécs 214

Bach, Theodor: Bemerkungen zu dem Entwurfe für einen General-Regulierungsplan über das gesamte Gemeindegebiet von Wien. Ein zweiter Preis. Von T. B., Alfred Reinhold & Leopold Simony. Wien: Selbstverl. 1893. (50)

— Bécs 209

Kabdebó Gyula: A városok építése. 3. Bécs.

== Városi Szemle. 1. 1908. (446–459)

— XX 580

Madjara, Wolf: Stadtschönheit und Bauordnung. Randbemerkungen zum Entwurfe e. neuen Bauordnung für Wien. == Baupoliz. Mitteilungen. 5. 1908. (97–101) — XX 443

BELGIUM

Belgique — Belgien

Réglement sur les bâtisses. Bruxelles: E. Guyot 1907. (53) — VII 352

†**Konickx, A. de:** Législation de la propriété immobilière et de la construction. Anvers: A. de Konickx [1908.] (VII, 359) — Bg 121

EGYESÜLT ÁLLAMOK

États-Unis — Vereinigte Staaten

Ihlder, John: Civic spirit and city planning in Grand Rapids. == Charities. 19. 1908. (120–2) — XVII 1477

Schmidt Gyula: A városok építése. 7. New-York.

== Városi Szemle. 1. 1908. (770–794)

— XX 580

Schultze, Ernst: Die Verschönerung amerikanischer Städte.

== Soziale Praxis. 17. 1908. (112–25)

— XVII q 15

FRANCIAORSZÁG

France — Frankreich

Frémy-Ligneville: Traité de la législation des bâtiments et constructions. Doctrine et jurisprudence civiles et administratives. [?] 2e éd. ref. et augm. T. 1–2. Paris: Carilian-Goeury & Dalmont 1848. 2 vol. — Fr 418

Décret portant règlement sur la hauteur des maisons, les combles et les lucarnes, dans la ville de Paris. (27 juillet 1859.) == In: Loi relative à l'assainissement des logements insalubres. [1859.] (23–28) — V 79

Goyard: Le plan de Paris. Considérations d'hygiène et d'économie sociale sur la transformation graduelle de Paris. Paris: E. Rouveyre 1885. (52) — V 355

Goldmund, Heinrich: Stadtregulierung und Gartenwesen.

== Reiseberichte üb. Paris. 1901. (77–116)

— V 237

Greil, Alfred: Baupolizei, Theater etc.

== Reiseberichte üb. Paris. 1901. (119–148)

— V 287

Voirie urbaine. [Nancy]: Imp. Nancéienne 1904. (4 sztl.) 40 — V 363

(Extr. du Règlement de police mun. du 7 mars 1904.)

Gsell, Paul: L'enlaidissement de Paris. [Paris 1908.] (189–207) — V 340

(La Revue.)

Kabdebó Gyula: A városok építése. 4. Paris.

== Városi Szemle. 1. 1908. (528–539)

— XX 580

Réglement général de voirie [de la ville d'Alger.] Alger: P. Fontana 1908. [97] — V 361

Résolution tendant à assurer la protection des aspects et perspectives de Paris.

== Bulletin mun. off. de Paris. 27. 1908. (119) — V q 94

NAGYBRITANNIA

Grande-Bretagne — Grossbritannien

Interim report of the Royal Commissioners appointed to inquire into certain matters connected with the working of the Metropolitan Board of Works, [and] Minutes of evidence, [and] Final report. London: Eyre & Spottiswoode pr. 1888–89 2 vol. 40 — IV q 109

Reports from the select committee on the Metropolis management and building acts (amendment) bill and Metropolis management amendment act (1862) amendment bill, together with the proceedings of the committee, minutes of evidence and appendix, [and] Index. London: Hansard & S. pr. 1890. (X, 97) 40 — IV q 105

Licensed premises acquired by the Council. Return of licensed premises acquired by the Council showing the estimated premium values attaching to sites owing to the existence of the licenses. London 1907. (4) 40 — IV q 73 (London County Council.)

Howkins, F.: The future growth of London.

== Garden cities. 3. 1908. (94–5)

— XXIII 760

Rerrich Béla: A városok építése. 6. London.

== Városi Szemle. 1. 1908. (719–730)

— XX 580

Sanders, Wilh.: Das neue englische Gesetz über Wohnungswesen und Stadterweiterung.

== Kommunale Praxis. 8. 1908. (994–5)

— XX q 2

NÉMETBIRODALOM

Allemagne — Deutsches Reich

†**Dierschke, Alfons:** Ortsstatutarische Bauverbote. Die Bedeutung des § 12 des Preussischen Fluchtliniengesetzes für Praxis und Theorie. Berlin: C. Heymann 1907. (IV, 92) — Pr 165

Ludwig, Georg: Die Baubeschränkung des Strassen- und Platzlandes. Stuttgart: Druck v. C. Grüniger 1907. (VII, 40) — Nm 996

Städtebau und Wohnungswesen. [Bauordnung, Bebauungsplan. Schutz des Ortsbildes. Bodenpolitik. Eingemeindung und Vorortfragen. Erbbaurecht. Gartenstädte. Ledigenheime. Schrebergärten. Spiel- und Erholungsplätze. Strassen- und Wegebau. Umlegung. Wohnungsaufsicht. Schlafstellenwesen. Wohnungsbau. Wohnungstatistik.]

== Kommunales Jahrbuch. 1. 1908. (113–197)

— III 879

Bredt, J. V.: Ortsstatutarische Bauverbote.

== Preuss. VerwBl. 29. 1908. (277–9)

— Pr q 32

Danzig und seine Bauten. 1908. Hrsg. vom Westpreussischen Architekten und Ingenieur Verein zu Danzig. Berlin: W. Ernst & Sohn 1908. (VII, 432) — III 869

- Dominik, Hans:** Hundert Jahre kommunaler Technik.
== Städte-Zeitg. 6. 1908. (109—123) — XX 436
- Fischer, Th.:** Neuere Bebauungspläne.
== Städtebau. 5. 1908. (85—7) — XX q 11
- Fuchs, C. J.:** Der Entwurf einer neuen Landesbauordnung für Württemberg.
== Zeitschr. f. Wohnsw. 7. 1908/9. (61—8) — XVII q 5
- Genzmer, Ewald:** Vorschlag zur Abänderung der in Landesbauordnungen bisher üblichen Grundsätze über die Bebaubarkeit des Grund und Bodens.
== Techn. Gemeindebl. 11. 1908. (65—7) — XX q 4
- Horsfall, T. C.:** German town planning.
== Municipal journ. 17. 1908. (25—27) — IV q 14
- Jahr, H.:** Polizeiverordnung betr. die Einrichtung und den Betrieb von Aufzügen (Fahrstühlen) mit den einschlägigen gesetzl. Bestimmungen u. Verordnungen nebst einer Anweisung zur Berechnung der Seile u. Ketten und der Prüfung der Aufzüge. [1897.] 4. Aufl. Hagen i. Westf.: O. Hammer-schmidt 1908. (64) — III 790
- Schmedding:** Massnahmen gegen bauliche Verunstaltungen in Stadt und Land.
== Preuss. VerwBl. 29. 1908. (372—3) — Pr q 32
- Scholtz:** Das preussische Gesetz gegen die Verunstaltung der Ortschaften.
== Zeitschr. f. Wohnsw. 6. 1908. (281—5, 297—9) — XVII q 5
- Scholtz:** Das preussische Gesetz gegen die Verunstaltung der Ortschaften.
== Techn. Gemeindebl. 11. 1908. (129—33) — XX q 4
- Sonderanforderungen** an Waarenhäuser und an solche andere Geschäftshäuser, in welchen grössere Mengen brennbarer Stoffe feilgehalten werden. Vom 2. Nov. 1907. [Preussen]
== Baupoliz. Mitteilungen 5. 1908. (7—13) — XX 443
- Pfahner:** Baupolizeiliche Genehmigung bei staatsfiskalischen Bauten.
== Baupol. Mitteilungen. 5. 1908. (33—39) — XX 443
- Cron, Ludwig:** Die Eingemeindung der Vororte. Skizze aus dem Wirtschaftsleben neuzeitlicher Gemeinden. Heidelberg: A. Wolf 1900. (23) — XX 525
- Woltmann, Alfred:** Die Baugeschichte Berlins bis auf die Gegenwart. Berlin: Gebr. Paetel 1872. (VI, 312) — Berl 121
- Steinhäusser & Spangenberg:** Stadterweiterung, Wohnungswesen und Baupolizei.
== Steinhäusser: Augsburg in kunstgeschichtlicher, etc. Beziehung. 1902. (63—70) — III q 275
- Denk-schrift** über die Anwendung der Gesetze, betr. die Beschränkungen der Baufreiheit, auf Mülhausen. Mülhausen 1903. (8) — III 739
- Bauordnung** für die Stadt Strassburg. Strassburg i. E.: M. Dumont-Schauberg 1904. (49) — III 793
- Fehlhaber:** Bauten [in Danzig].
== Die Stadt Danzig 1904. (65—79) — III 758
- Bauordnung** für die kleineren Städte und Flecken des Regierungsbezirks Schleswig. Vom 7. Okt. 1907. Schleswig: J. Berges 1907. (117) — III 661
- Abendroth:** Gross-Berlin und die Praxis der Bebauungsplanaufstellungen.
== Techn. Gemeindebl. 11. 1908. (67—71) — XX q 4
- Bartschat, Joh.:** Das Problem des Grunewaldes.
== Städtebau. 5. 1908. (122—4) — XX q 11
- Bau-Polizei-Ordnung** für den Stadtkreis Berlin v. 15. August 1897 nebst den dieselbe ergänzenden neueren Polizeiverordnungen. [1897.] 7. Aufl. Berlin: A. Seydel 1908. (92) — Berl 141
- [Dasselbe] 4. verm. Aufl. 1902. (70)
[Dasselbe:] 1904. Berlin: Ernst & S. (74)
- Berger:** Die neue Bauordnung für die Stadt Breslau.
== Zeitschr. f. Wohnsw. 6. 1908. (325—330) — XVII q 5
- Block, M.:** Stadterweiterung [der Stadt Danzig].
== Danzig u. seine Bauten. 1908. (17—25) — III 869
- Bornhofen:** Bebauungsplan und Bauordnung.
== Die öff. Gesundheitspflege Wiesbadens. 1908. (95—102) — III 884
- K. Császár Ferenc:** A városok építése. 2. Berlin.
== Városi Szemle 1. 1908. (182—196) — XX 580
- Henrici, Karl:** Bebauungsplan der Stadt Honnef a. Rh.
== Städtebau 5. 1908. (113—6) — XX q 11
- Högg, E.:** Bremische Städtebaufragen.
== Städtebau 5. 1908. (104—8) — XX q 11
- Kabdebó Gyula:** A városok építése. 5. München.
== Városi Szemle. 1. 1908. (630—635) — XX 580
- Kotze, Otto:** Die baupolizeilichen Vorschriften für das platte Land des Regierungsbezirks Liegnitz. Berlin: Hayn's Erben [1908.] (VIII, 89) — III 759
- Schönwälder, Kurt:** Breslauer Baupolizeirecht. Breslau: Grass, Barth & Co. 1908. (192) — III 885
- Münchener Stadtverschönerung und Denkmalpflege.
== Städtezeitung. 5. 1908. (428—9) — XX 436
- Wallis, C.:** Das Ortsstatut zum Schutze der Stadt Görlitz gegen Verunstaltung.
== Preuss. VerwBl. 29. 1903. (491—4) — Pr q 32
- γ—δ Községi bekebelezés. Telekredezés**
Incorporation des faubourgs. Arrondissage — Eingemeindung. Umlegung
- Report of the Glasgow boundaries commissioners.** Vol. 1—2. Edinburgh: Neill & Co. pr. 1888 2 vol.
1. Report, with appendix. 1888. (LI, 302) — IV 162
2. Evidence. 1888. (121)
- Guradze, Hans:** Der Einfluss der Eingemeindung auf die Bevölkerungsbewegung der Grossstädte.
== Jahrb. f. Nationalök. & Stat. 35. 1908. (628—32) — XVIII 13
- Harrer Ferenc:** Nagy-Budapest.
== Városi Szemle. 1. 1908. (23—37) — XX 580
- Huttenbusch:** Zur Frage der Eingemeindung von Vor- und Nachbarorten.
== Preuss. VerwBl. 29. 1908. (667—8) — Pr q 32
- Licht:** Gross-Berlin.
== Dokumente d. Fortsch. 1. 1908. (719—24) — XVII 1459
- Loening, E.:** Eingemeindung und Eingemeindungsverträge.
== Preuss. VerwBl. 29. 1908. (657—62) — Pr q 32
- Tanulmány a szomszédos községeknek Budapesthez való kapcsolásáról.** (Harrer Ferenc.) Bp.: Háziny. 1908. (21, 39 tábl.) 2° [2 példány] — Bp q 718
- e) Lakáshiány. Olcsó lakások**
Manque de logements. Habitations à bon marché — Wohnungsnot. Billige Wohnungen
- a) Általában**
En général — Im Allgemeinen
- †Kalkstein, W. v.:** Der gemeinnützige Wohnungsbau. Gautsch b. Leipzig 1908. (18)
== Kultur & Fortschritt. 200. — XVII 529

Praktische Wohnungsfürsorge in Hessen. Hrsg. v. Ernst-Ludwig-Verein Darmstadt, Hessischer Zentralverein. f. Errichtung billiger Wohnungen. Wiesbaden: Westdeutsche Verlagsges. 1908. (98, 56 Taf.) 4° — III q 105

β) Az állam tevékenysége

Action de l'État — Tätigkeit des Staates

Mangold, F.: Denkschrift über die staatlichen Massregeln zur Verbesserung der Wohnungsverhältnisse im Kanton Basel-Stadt. Basel 1906. (24) (Ausstellung in Mailand 1906.) — Sv 96

Fleischl Róbert: Munkástelepek. A kispesti munkás lakótelep tervezése tárgyában a Magy. Építőművészek Szövetsége által szerkesztett emlékirat alapján. Bp.: Várnai F. 1908. (11) — Bp 2194 (Magyar Építőművészek Szövetsége.)

Das Gesetz vom 8. Juli 1902. R. G. Bl. Nr. 144, betr. Begünstigungen von Gebäuden mit gesunden und billigen Arbeiterwohnungen, samt Durchführungsvorschrift und Nachtragsordnungen. Hrsg. von der Zentralstelle f. Wohnungsreform in Österreich. Wien: Manz 1908. (VIII, 120) — Au 598 (Manz'sche Gesetz-Ausgabe.)

Maresch: Die Wohnungsfürsorge für Staatsbeamte. — Mitt. d. Zentralst. f. Wohnsref. in Öst. 2. 1903. No 3 — Au 635

Modificazioni alla legge 31 maggio 1903, sulle case popolari. Legge 2 gennaio 1908, corredata di tutte le altre disposizioni legislative dalla medesima richiamate. Napoli: E. Pietrococola 1908. (19) — VI 202

Nagy Dezső Interpellációja a kormányhoz a Budapesti lakásszükség tárgyában. — Országgy. Ért. 1908. 57. — Mo XXI q 4

Provvedimenti per la costruzione di case economiche nei ferrovieri, legge 14 luglio 1907, n. 553 e modificazioni successive, legge 2 gennaio 1908, n. 5. con note. Milano: L. G. Pirola 1908. (59—70) — OI 208 (Aggiunta alla legge sulle case popolari.)

Törvényjavaslat a Budapest székesfővárosban és környékén állami költségen létesítendő munkásházakról. 1908. (8) — Képv. irom. 1906/1911. 902. sz. — Mo XXVI q 4

Vogel, Hugo Emanuel: Die Fürsorge für Volkswohnungen auf dem Gebiete der Steuer- und Verwaltungsgesetzgebung in Österreich. Eine wirtschaftspolitische Studie zur Schaffung eines Volkswohnungsgesetzes. Wien: M. Perles 1908. (10) — Au 571

γ) A község tevékenysége

Action des communes — Tätigkeit der Gemeinden

Vortrag an den Gemeinderat betr. die Projekte für Errichtung billiger Wohnungen durch die Gemeinde Bern. Bern 1890. (10) — VII 311

Gutachten über die Wohnungsfrage mit bes. Berücks. der Nürnberger Verhältnisse. Anträge an die gemeindlichen Kollegien der Stadt Nürnberg behufs Stellungnahme zur Wohnungsfrage. Nürnberg: Druck U. E. Sebold 1898. (66) — III 768

Regulativ über die Verwaltung und Aufsicht der von der Einwohnergemeinde Bern erstellten Arbeiterquartiere. Bern 1898. (3) — VII 309

Relazione della commissione per le "Case Operaie." Milano: tip. degli Operai. 1902. (22) (Camera del lavoro di Milano.) — VI 192

Intorno alla costruzione di case operaie a Ferrara. Ferrara: tip. A. Soati [1906.] (9) 4° — VI q 49

Falloise, Maurice: De la construction d'habitations ouvrières. Notice. Liège: La Meuse 1906. (69) (Ville de Liège.) — VII 335

†Weis, Wilh.: Die Gemarkungs-, Boden-, Bau- und Wohnungspolitik der Stadt Mannheim seit 1892. Karlsruhe 1907. (83) — Volkswirtsch. Abhandl. d. Badischen Hochschulen. Bd. 9, H. 2. — XVIII 529

Working class dwellings. Report of the housing of the working class committee of the Council submitting accounts of the Council's working class dwellings for the year from 1st April 1906, to 31st March 1907. London: King & Son 1907. (34) — IV 171 (London County Council.)

Avrède, Georges: Projet de construction d'habitations ouvrières par la ville de Florence. — Revue municipale. 11. 1908. (281—3) — XX 576

Comité départemental des habitations à bon marché et de la prévoyance sociale. Règlement. — Bulletin mun. off. de Paris. 27. 1908. No. 22. — V q 94

Erfahrungen mit städtischen Arbeiterwohnhäusern in Kiel. — Städte-Zeitung. 5. 1908. (318—321) — XX 436

Hirsch, Paul: Wohnungspolitik [in Berlin]. — Hirsch: 25 Jahre sozialdemokratischer Arbeit in der Gemeinde. 1908. (142—168) — Berl 157

†Pranard, C.: L'habitation ouvrière et les autorités locales en Angleterre. Paris: Berger-Levrault & Cie. 1908. (83) — Recueil de documents sur la prévoyance sociale. [3.] — Fr 494

Rapport annuel sur les travaux du Comité officiel de patronage des habitations ouvrières et des institutions de prévoyance en 1907. Morlanwelz: imp. A. Biche 1908. 1 br. — VII 339 (Cantons de Binche & de Merbes-Le-Chateau.)

Rapport du comité de patronage des cantons de Mons, de Lens et de Pâturages (Est) pour 1907. Mons: Thiemann Vleminckx 1908. (30) — Bg 120 (Habitations ouvrières, institutions de prévoyance et allocations de vieillesse)

Re-housing in Manchester. — Municipal Journ. 17. 1908. 780. — IV q 14

[Schiavi, Arnoldo:] L'azione del comune di Bologna in materia di case popolari. Bologna: Frat. Merlani 1908. (42) 4° — VI q 61

Schilling, B.: Aufgaben der Gemeinden bei der Ausgestaltung des Bebauungsplanes in Rücksicht auf das Kleinwohnungswesen. — Zeitschr. f. Wohnungsw. 6. 1908. (253—9) — XVII q 5

Städtebau und Wohnungswesen — Kommunales Jahrb. 1. 1908. (113—197) — III 879

δ) — η) Magántársulatok tevékenysége

Action d'associations privées — Tätigkeit von privaten Gesellschaften

A Pesti Cottage Építő-társaság alapszabályai. Pest: Deutsch testv. ny. 1872. (24, 3 minta) — Bp 2060

Die Familienhäuser-Anlage des Wiener Cottage-Vereins in Währing-Döbling. Wien: A. Hölder 1894. (24) — Bécs 186

A Sas és Kör-Ház részvénytársaság alapszabályai. Bp.: Nagy Sándor ny. 1895. (16) — Bp 781

[Ugyanaz.] 1897. (17)
[Ugyanaz.] 1901. (15)

Statut des Mieter-Bau- und Spar-Vereins e. G. m. b. H. zu Magdeburg. [Mit] Nachtrag 2—3. Magdeburg 1901—1905. I H.
I ad: Mitglieds-Buch des Mieter-Bau u. Spar-Vereins. — III 147

Goecke: Die Linderung der Wohnungsnot durch Schaffung von Eigenhäusern. Hrsg. vom Deutschen Verein „Arbeiterheim.“ Bethel b. B. 1905. (8) — XVIII 537

Das Einküchenhaus, seine Zwecke, Ziele, Einrichtungen. Berlin: Zentralstelle f. Einküchenhäuser. [1907.] (32) — Berl 132

Lallemant, Charles: Participation des sociétés de secours mutuels à la création de logements économiques. — Bull. Soc. franç. habit. à b. m. 17. 1907. (411—426) — XVIII 820

Rapport sur l'exercice 1905—06 de la Société philanthropique de Paris: Habitations économiques, par Georges Picot. — Bull. Soc. franç. habit. à b. m. 17. 1907. (446—473) — XVIII 820

„A Tűzhely“ háztulajdont szerzők egyesülete. A villányi-úti (gellérthegyi) családi ház-telep terveze. Bp.: Franklin-társ. ny. 1908. (7) — Bp 2171

Zur Baugenossenschaftsfrage. — Deutsch. Hausbesitzer-Ztg. 15. 1908. Nr. 28 — Nm q 34

Baugesellschaften zu ungeteilter Hand in Dresden. — Wiener CommBl. 34. 1908. Nr. 22. — Bécs q 34

†Die Beschaffung hypothekarischer Darlehen für Baugenossenschaften. Berlin 1908. (XI, 164) — Schr. d. Centralst. f. Arbeiter-Wohlfahrtseinrichtungen. 33. — XVIII 596

Grünenberg: Die gemeinnützigen Bauvereine als Sparvereine. — Zeitschr. f. Wohnungsw. 6. 1908. (197—201) — XVIII q 5

†Koska, Max: Wohnungsfürsorge durch Beamtenbaugesellschaften. 1908. (32) — Schr. d. Centralst. f. Wohnungsreform. 5. — Au 597

Lorenz: Die Besteuerung der Baugenossenschaften in Schleswig-Holstein. — Zeitschr. f. Wohnungsw. 6. 1908. (309—15) — XVII q 5

†Oppenheimer, Felix Freih. v.: Die Beschaffung der Geldmittel für die gemeinnützige Bautätigkeit. Wien. 1908. (19) — Schr. d. Centralst. f. Wohnungsreform. 4. — Au 597

Schlunck, A. F.: Die Berliner Arbeiter-Kolonie, ihre Entwicklung und Arbeit. Berlin: Verl. d. Kolonie 1908. (50) — Berl 138

Schomerus, Fr.: Wege und Ziele der Baugenossenschaften. Vortrag. Jena: G. Fischer 1908. (25) — XVII 1341

Sociétés d'habitations à bon marché existant en Belgique au 31 décembre 1907. — Rev. d. travail. 13. 1908. (898—903) — Bg 32

Statut für das Kuratorium des Fonds zur Errichtung von Werkstätten-Gebäuden und Volkswohnungen in Wien. — Wiener CommBl. 34. 1908. Nr. 23. — Bécs q 34

†Steuer und Gebührenlast der Gemeinnützigen Vereinigung zum Zwecke der Errichtung von Kleinwohnungen. Wien 1908. (19) — Schr. d. Zentralst. f. Wohnungsreform. 3. — Au 597

*) Lakásközvetítés

Service d'offres et de demandes d'habitations — Wohnungsnachweis

Bericht über die Tätigkeit des Allgemeinen Arbeitsnachweis-Verbandes und des Allgemeinen Wohnungsnachweises Barmen f. d. Geschäftsj. 1906—1908. Barmen: Druck v. D. B. Wiemann 1908. 2 He. 4° — III q 170

Kalkstein, W. v.: Der öffentliche Wohnungsnachweis. — Städte-Zeitung. 6. 1908. (161—164) — XX 436

1) A lakbérleti jog szociális reformja

Réforme sociale du droit au bail — Soziale Reform des Mietrechts

Agoston Péter: Észrevételek a budapesti lakbérleti szabályrendelet tervezetéhez. — Városi Szemle 1. 1908. (546—9) — XX 580

A bérleti szabályrendelet tárgyalására és átdolgozására kiküldött ad hoc-bizottság jelentése. — Föv. Közlöny 19. 1908. 16. Mell. — Bp q 57

Veiler, Lawrence: A clever scheme to beat the tenement house law. — Charities 19. 1908. (375—8) — XVII 1477

g) Telek- és háztulajdon. Telekpolitika

Propriété urbaine et bâtie — Grund- und Gebäudeeigentum. Städtische Bodenpolitik

a) Magán ház- és telektulajdon

Propriété immobilière privée — Privates Grund- und Hauseigentum.

Cultivation of vacant lots. — Annals Amer. Acad. of pol. & social sc. 9. 1897. (481—483) — XVIII 233

Das bebaute und unbebaute private Grundeigentum in Dresden und die Berufs- und Einkommensverhältnisse der Eigentümer. Dresden 1904. (31) — Mitt. d. stat. Amtes Dresden, 14. — III 171

Schlegel, Carl: Was muss der Hausbesitzer wissen? Berlin: H. Steinitz 1905. (143) — Nm 1030

Meltzing, O.: Mietverlustversicherung und Grundbesitzer. — Grundstück-Arch. 3. 1908. 5—6 — XVIII 823

Pabst, F.: Ist der Hausbesitz ein Monopol? — Deutsch. Hausbes.-Ztg. 15. 1908. Nr. 10. — Nm q 34

†Rahlson, Hellmuth: Stadtgebiet, Bevölkerungs- und Grundstücksverhältnisse der Stadt Wiesbaden. Wiesbaden 1908. (48, 4 Taf.) 4° — Beitr. z. Wiesbadener Stat. H. 1. — III q 267

Roscher, Ernst: Die Kalkulation der Mieten. — Zeitschr. f. Wohnungsw. 6. 1908. (225—8) — XVII q 5

β) Ház- és telekérték, telekforgalom és eladósodás

Valeur, mouvement et endettement de la propriété urbaine — Grund- und Häusepreise, Verkehr und Verschuldung

†Eschwege, Ludwig: Privilegiertes Spekulantentum. Ein Beitrag zur Hypothekenfrage. [1899?] 3. Aufl. Berlin [o. J.] (32) — Soziale Streitfragen. 5. — XVII 255

- †Voigt, Paul: Hypothekenbanken und Beleihungsgrenze. Ein Beitrag zur Frage der Mündelsicherheit der Hypothekendarlehen. Berlin 1899. (41) — XIX 158
- Lützel, Ivo: Die Schätzung von Grundstücken für die Beleihung. — Jahrb. f. Gesetzg., Verw. & Volksw. 26. 1902. (111–145) — XVIII 166
- Streuli, Adolf: Die zürcher Liegenschaften-Krise. Eine wirtschafts- und sozialpolitische Studie. Diss. Zürich: Fäsi & Beer 1902. (VI, 129) — VII 353
- Engelhard, C. V.: Vorschriften über den Geschäftsbetrieb der gewerkmässigen Vermittlungs-Agenten für Immobilien-Verträge (Immobilien-Makler). Erlass des Ministers für Handel und Gewerbe, nebst einer Geschäfts-Anweisung für Grundstück- und Hypotheken-Makler. Hannover: C. V. Engelhard 1907. (117) — Pr 202
- Lederer, Emil: Bodenspekulation u. Wohnungsfrage. — Arch. f. Sozialw. & Sozialpol. 25. 1907. (613–648) — XVII 97
- Most: Ermittlungen der Werte städtischer Grundstücke. Bericht nebst Diskussion. — Verhandlungsbericht d. 21. Konferenz d. Vorstände Stat. Ämter deutscher Städte. 1907. (20–21) — III q 283
- Bernhardt, Arno: Grundpreise der Stadt Gera (Reuss J. L.) während der letzten 50 Jahre. Diss. Borna-Leipzig: Buchdr. R. Noske 1908. (112) — III 850
- Freudenberg, F. C.: Hochbau verbilligt die Mieten und verteuert den Boden. — Zeitschr. f. Wohnsw. 6. 1908. (101–104) — XVII q 5
- †Hoeniger, Franz: Ratgeber für Grundbesitz und Hypothekenverkehr in den Vororten. Berlin 1908. (100) — Vorort-Bibliothek, 5. — XX 547
- Mangoldt, K. v.: Bodenspekulation oder gemeinnützige Bodenpolitik für Gross-Berlin. Ein Reformvorschlag. Berlin: C. Heymann 1908. — Berl 137
- Offenberg: Die richtige Bewertung der Grundstücke in Stadt und Land und die Gründung von Taxämtern für Kreise und Städte. — Preuss. VerwBl. 30. 1908/9. (170–2) — Pr q 32
- Ossenbach: Der städtische Realkredit u. seine Befriedigung durch Gegenseitigkeits-Institute der städtischen Hausbesitzer. — Jahrb. f. NatÖk. & Stat. 36. 1908. (537–52) — XVIII 13
- Voigt, Andr.: Hängt der Preis des Bodens von dessen Verschuldung ab? — Kommunale Rdschau. 1. 1908. (122–127) — XX q 15
- Voss: Grundsätze für die rationelle Bewertung des Grund und Bodens. — Komm. Rundsch. 2. 1908. (93–104) — XX q 15
- Weyermann, M.: Die Bodenspekulation und das sog. Gesetz von Angebot u. Nachfrage. — Jahrb. d. Bodenreform. 4. 1908. (1–10) — XVIII 616
- γ) Községi telektulajdon és telekpolitika
- Propriété et politique communale — Kommunale Bodenpolitik
- L. A községi pénzügy katalógusát is. — V. a. notre Catalogue des Finances communales
- Voigt, Andr.: Kommunale Boden- und Wohnungspolitik. [Vortr. mit Diskuss.] — Ztschr. f. Volksw., Sozialpol. u. Verw. 14. 1905. (523–529) — XVIII 283
- Maed, P. Nelson: Land system of the Connecticut towns. — Political science quarterly. 21. 1906. (59–76) — XVIII 655
- †Páris Frigyes: Földreform. Sopron [1906.] (23) — XVII 825
- †Mangoldt, R. v.: Die städtische Bodenfrage. Eine Untersuchung über Tatsachen, Ursachen und Abhilfe. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1907. (XXX, 745) — Die Wohnungsfrage u. d. Reich. 8. — VII 284
- Eberstadt, Rud.: Die städtische Bodenparzellierung in England und ihre Vergleichung mit deutschen Einrichtungen. Berlin: C. Heymann 1908. (V, 61) — Br 357
- Errichtung eines Grunderwerbsfonds für die Stadt Worms. — Städte-Zeitung 5. 1908. (215–216) — XX 436
- Frenay: Bodenpolitik der Gemeinden m. bes. Berücks. der Verhältnisse der kleineren Städte. — Städte-Zeitung. 6. 1908. (138–142) — XX 436
- Inama-Sternegg, Karl Theod. v.: Städtische Bodenpolitik. — Inama-Sternegg: Neue Probleme des modernen Kulturlebens. 1908. (170–239) — XVIII 797
- †Kalkstein, W. v.: Kommunale Bodenpolitik. Gautzsch: Dietrich 1908. (16) — Kultur & Fortschritt. 187. — XVII 529
- Weber, Adolf: Boden und Wohnung. Acht Leitsätze zum Streite um die städtische Boden- und Wohnungsfrage. Leipzig: Duncker & Humblot 1908. (VII, 140) — III 785
- Wedelstaedt: Städtischer Grundstücksbedarf und städtische Grundstücksfonds. — Techn. Gemeindebl. 11. 1908. — XX q 4
- δ) Örökbérlet
- Bail emphytéotique — Erbbaurecht
- †Broadhurst, Henry & Robert T. Reid: Leasehold enfranchisement. London 1885. (138) — The imperial parliament. 7. — Br 341
- Eine Enquête über die gesetzliche Regelung des Erbbaurechts in Österreich. — Zeitschr. f. Wohnungswesen. 6. 1908. (285–7) — XVII q 5
- Erbbaurecht. Referat u. Beschluss des 6. österr. Städtetages. — Wiener Communalbl. 34. 1908. (398–9) — Bécs 34
- Erbbaurechtenquête. — Mitt. d. Zentralst. f. Wohnsw. u. Öst. 2. 1908. (4–14) — Au 635
- Erman, Heinr.: Erbbaurecht u. Kleinwohnungswesen. — Jahrb. d. Bodenref. 4. 1908. (248–95) — XVIII 616
- Grundsätze bei Vergebung von Bauland im Erbbaurecht durch den Stadtrat. [Freiburg i. S.] — Jahrb. d. Bodenreform. 4. 1908. (119–22) — XVIII 616
- †Koehne, Karl: Die Grundsätze des Erbbaurechts und dessen Anwendung beim Bau von Städten und Ortschaften. Berlin 1908. (42) — Städtebauliche Vorträge. H. 2. — XX 593
- Sohm, Rud.: Betrachtungen über das Erbbaurecht. — Jahrb. d. Bodenref. 4. 1908. (241–7) — XVIII 616
- Wagner, Heinr. V.: Praktische Bedenken u. Einwände gegen die heutige Form des Erbbaurechts. — Jahrb. d. Bodenref. 4. 1908. (296–303) — XVIII 616
- ε) A telekértékelmelkedés adója
- Impôt sur la plus-value immobilière. — Wertzuwachssteuer.
- L.: A Községi pénzügy katalógusát — V. le catalogue des Finances communales

Főbb ajándékozók az 1908. év 4. negyedében
Principaux donateurs durant le 4e trimestre de l'année 1908

MAGÁNOSOK

Bárczy István úr
 Dobján László úr
 Glück Frigyes úr
 Gonda Béla úr
 Havass Rezső úr
 Ödönfi Miksa úr
 Selymes Károly úr
 Stáinl Mátyás úr
 Szabó Ervin úr
 Thirring Gusztáv úr
 Wildner Ödön úr

**HATÓSÁGOK, INTÉZETEK,
 TESTÜLETEK, STB.**

BUDAPESTEN

Állami gyermekmenhelyek fel-
 ügyelője
 Államvasutak igazgatósága
 Asztalos ipartestület
 Erzsébet népakadémia
 Földművelésügyi miniszterium
 Főrendiház elnöksége
 Fővárosi közmunkák tanácsa
 Gör. kath. egyházközség
 Izraelita hitközség
 József műgyetem
 Kegyes-tanítórend főnöksége
 Képviselőház
 Központi választmány
 Múzeumok és könyvtárak orsz.
 tanácsa
 Nemzeti zenede
 Orsz. központi statisztikai hivatal
 Orsz. meteorológiai intézet
 Posta és távirda igazgatóság
 Református egyház
 Református főgimnázium
 Tanárképző intézeti gyakorló fő-
 gimnázium
 Vas- és fém munkások szakszer-
 vezete
 Vörös-kereszt egyesület

EGYEBÜTT

Magistrat, Aachen
 Centralbureau voor de Statistiek,
 Amsterdam
 Bureau de statistique du minis-
 tère des finances, Athènes
 Ayuntamiento, Barcelona
 Königl. preuss. Statist. Bureau,
 Berlin
 Magistrat, Berlin
 Stadtkanzlei, Bern
 Gewerbeschule, Beszterce
 Ayuntamiento, Bilbao
 Collège des échevins, Bruxelles
 Direccion de estadística de
 Tucumán, Buenos-Ayres
 Office of Superintendent of govern-
 ment printing, Calcutta
 Public library, Cincinnati
 Magistrat, Dessau
 Magistrat, Dortmund
 Statistisches Amt, Dortmund
 Stadtrat, Dresden
 Statistisches Amt, Dresden
 Oberbürgermeisteramt, Düssel-
 dorf
 Statistisches Amt, Düsseldorf
 Städt. Statist. Amt, Elberfeld
 Ufficio di Statistica, Firenze
 Statist. Amt, Frankfurt a/M.
 Verein für Geographie, Frankfurt
 Collège des échevins, Gand
 Universitäts-Bibliothek, Göttingen
 Statist. Landesamt für Steiermark,
 Graz
 Pannonthalmi főapát, Győr-Szent-
 Márton
 Departamento nacional de
 sanidad, Habana
 Magistrat, Halle a. S.
 Senats-Kommission für die Reichs-
 Angelegenheiten, Hamburg
 Bureau de statistique de Finland,
 Helsingfors
 Városi tanács, Hódmezővásár-
 hely

Statens Statistiske Bureau, Ko-
 benhavn
 Statist. Centralbureau, Kristiania
 Department of health, Lansing
 Statistisches Amt, Leipzig
 Verein für Erdkunde, Leipzig
 Collège des échevins, Liège
 Magistrat, Linz
 Board of trade, London
 County council, London
 Local government board, London
 Registrar-general, London
 Bureau d. Handelskammer, Lübeck
 Magistrat, Magdeburg
 Grossh. Bürgermeisterei, Mainz
 Public free libraries, Manchester
 Municipio, Milano
 Mairie, Nancy
 Service municip. d'hygiène, Nancy
 Stadtmagistrat, Nürnberg
 Statistisches Amt, Oldenburg
 Préfet de la Seine, Paris
 Statistique municipale, Paris
 Magistrat, Posen
 Direzione generale delle statis-
 tica, Roma
 Bibliothèque communale, Rouen
 Town clerk, Salford
 Landesregierung für Bosnien u.
 die Herzegovina, Sarajevo
 Polgármester, Sepsiszentgyörgy
 Direction de la Statistique, Sophia
 Magistrat, Stettin
 Statist. Centralbyrå, Stockholm
 Oberbürgermeister, Stuttgart
 Statistisches Amt, Stuttgart
 Gemeinderat, Wien
 Handelsministerium, Wien
 Ministerium für öff. Arbeiten,
 Wien
 Statistische Central-Commission,
 Wien
 Universitäts-Bibliothek, Wien
 Magistrat, Wiesbaden
 Kantonalstatist. Amt, Zürich
 Régie fédérale des alcools,
 Zürich
 Städtisches Arbeitsamt, Zürich

APRÓ KÖZLEMÉNYEK

A városok szervezkedése és a Fővárosi Könyvtár. Bárczy István polgármester úr a *Városi Szemle* januári számában a városok országos szervezkedéséről írván, többek között a Fővárosi Könyvtárnak is szerepet juttat e mozgalomban: „A városi könyvtárt illetőleg — mondja — leghelyesebb lenne a fővárosnak immár gazdag közigazgatási könyvtárát felhasználni és városaink kiadványaival rendszeresen kiegészíteni.”

A Fővárosi Könyvtár e feladatot örömmel vállalná magára. Az idei gyarapodásnak 41·10/o-a a városi irodalomra esett, ami maga egy évben 4000 kötetnek felel meg. E mellett szinte minden jelentősebb városigazgatási folyóirat is megtalálható könyvtárunkban. Könyvállományunk többi része is rokon tárgyú (közgazdaság, szociálpolitika, szociológia, politika, pedagogia), így szorosan kapcsolódik a városi igazgatáshoz, vagy az annak tudományos továbbfejlesztéséhez szükséges általános elveket és megismeréseket tartalmazza.

Am hogy ilyen nagy s országos hivatásnak is megfelelőhessen a Fővárosi Könyvtár, a könyvtár erősít lényegesen gyarapítani kell. Mert egy ily központi könyvtárnak, hogy hivatását teljesíthesse, nem szabad pusztán a könyvek megvásárlása és kikölcsönzése munkájára szorítkoznia, hanem a városigazgatás tudományos életének egyik központi irányító organumává kell fejlődnie. A Fővárosi Könyvtár lehetne e szervezet központi tudakozódó irodája (*Auskunftstelle*), amelyhez bárki, ha a városi élet valamely problémájával foglalkozik, fordulhasson, és a könyvtár a szükséges tudományos útbaigazítást megadhatta. A könyvtárak ne legyenek

puszta könyvlerakódó helyek, hanem oly tudományos intézetek, melyhez személyi kapcsolatok is hozzáfűzik az olvasókat. De ennek az a feltétele, hogy a könyvtárnak kellő számú személyzet álljon rendelkezésére; hogy publikációit gyarapíthassa, és hogy a közönség és az érdekeltek e publikációkat fel is használják.

De szükséges az is, hogy szorosabb kapcsolat fejlődjék ki a Fővárosi Könyvtár és a vidéki városok és azok könyvtárai között. Ma Magyarországnak vagy tíz városában van nagyobb városi könyvtár, de ezek, dacára részben közös feladatainak, teljesen izoláltak, szervezetlenül dolgoznak, holott e könyvtárak között való szorosabb kapcsolat lényegesen előre vihetné a városi könyvtárak ügyét, tökéletesíthetné ügykezelésüket, racionálisabbá tehetné beszerzéseiket, és lehetővé tenné, hogy a Fővárosi Könyvtár új feladatának megfelelően, a rendelkezésére álló nagyobb anyagi eszközök és publikációs segítségével előmozdíthassa a magyar városi könyvtárügy fejlődését is.

Elegendhetetlen szükség még az is, hogy a vidéki városok a lehető legnagyobb pontossággal küldjék be kiadványaikat, hogy a Fővárosi Könyvtár valóban összegyűjthesse a városi irodalmat. Eddigelé sokkal pontosabb gondossággal küldötték meg a külföldi városok kiadványaikat, mint ahogy a magyar városok tették.

Reméljük, hogy a városok szövetsége révén a vidéki városok úgy fogják tekinteni a Fővárosi Könyvtárt, mint sajátjukat, és úgy is fogják támogatni. S így mi is megfelelhetünk majd ez újabb feladatunknak.

Tárgymutató az újabb szerzeményekhez

Index alphabétique des matières des nouvelles acquisitions

- Adók . . . 31, 55–56, 86, 118
 Alkoholizmus . . . 32, 58, 90, 122
 Állam és egyház . . . 79, 112
 Államtudomány . . . 25, 51, 79, 111
 Anarchizmus . . . 15, 69, 102
 Anyavédelem . . . 24, 51, 78, 111
 Ar-elmélet . . . 45, 104
 Balkán kérdés . . . 50–51, 111
 Bankügy . . . 22, 48, 107
 Bányászat . . . 21, 72
 Békéltetés . . . 23, 50, 75–76, 108
 Békemozgalom . . . 112
 Bibliográfia: ált. . . 15, 43, 67, 100
 Biztosítás . . . 48, 74, 107
 Bojkott . . . 24, 50, 77–78, 109
 Bölcsészet . . . 43, 67, 100
 Budapest földrajza . . . 120
 Budapest története . . . 57, 88, 120
 Büntetőjog . . . 80–81
 Család . . . 16, 44, 68, 100
 Csatornázás . . . 30, 54, 84, 117
 Cselédek . . . 22, 49, 75, 108
 Demokrácia . . . 112
 Demológia . . . 18, 45, 70, 103
 Drágaság . . . 22, 49
 Egyesülési jog . . . 26, 52, 114
 Egyetek . . . 87, 119
 Egyház . . . 43
 Élelmiszerhiány . . . 33, 58, 89, 121
 Életrajzok . . . 120
 Építésrendszet . . . 30, 55, 84–85
 Erkölc . . . 16, 68, 100
 Erkölcrendszet . . . 85, 117
 Értékelmélet . . . 45, 104
 Faj . . . 16, 44, 68, 101
 Fertőtlenítés . . . 90
 Fogyasztás . . . 22, 48, 74, 107
 Földmívelés . . . 21, 47, 71, 105
 Földrajz . . . 32, 57, 88, 120
 Földtulajdon . . . 20, 46, 71, 105
 Fürdők . . . 58, 89, 121
 Gazdasági leírás és történet . . . 20, 46, 71, 105
 Gyarmatosítás . . . 19, 70, 103
 Gyermekvédelem . . . 25, 51, 78, 110–111
 Gyógyforrások . . . 121
 Gyógyintézetek, kórházak . . . 33, 58, 89, 121
 Gyógyító személyzet . . . 33, 122
 Gyógyszerügy . . . 34, 58, 90, 122
 Hadügy . . . 118
 Halálozás . . . 18, 70, 103
 Halottégetés . . . 121
 Hatóságok munkái . . . 23, 49–50, 75, 108
 Hitelügy . . . 22, 48, 74, 107
 Idegen munkások versenye . . . 76
 Ifjú munkások . . . 24, 50, 77
 Illetékek . . . 31, 55, 86, 118
 Ingyenes jogsegély . . . 110
 Ipar . . . 21, 47, 72–73, 105
 Ipari munkások . . . 49, 75, 108
 Ipartörvénytervezet, az új . . . 105–106
 Iskolaügy . . . 32, 56, 87, 119
 Járványok . . . 34, 90, 122
 Jegybankok . . . 22, 48, 107
 Jog és erkölcs . . . 16, 68, 100
 Jogbölcsezet . . . 79, 112
 Jogtörténet . . . 79
 Jogtudomány: ált. . . 25, 52, 79, 112
 Jogtudomány: bibliográfia . . . 25
 Jótékony . . . 24, 50–51, 78, 110
 Jövedelemmegoszlás . . . 19–20, 46, 70, 107
 Kártelek . . . 20, 46, 71, 104
 Kereskedelem . . . 21, 47, 73, 106
 Kereskedelmi jog . . . 80, 112
 Kereskedelmi munkások . . . 49, 108
 Keresztény szociálizmus . . . 17, 101
 Kivándorlás . . . 19, 45, 70
 Kollektív szerződések . . . 23, 50, 75–76, 108
 Könyvészet: ált. . . 15, 43, 67, 100
 Könyvtári viszonyok . . . 15, 43, 99–100
 Könyvtár . . . 15, 43, 67, 99
 Közezés . . . 30
 Közbiztonság . . . 30–31, 55, 85, 117
 Közegészségügy: ált. . . 32–33, 57, 89, 121
 Közegészségi viszonyok és törvényhozás . . . 33, 57, 89, 121
 Közgazdaságtan, ált. . . 19–20, 45–46, 70, 103–104
 Közigazgatás: ált. . . 27, 53, 82, 113
 Közigazgatási jog: ált. . . 26, 52, 81, 113
 Közigazgatási tisztviselők bíráskodása . . . 27
 Közjog: ált. . . 26, 52, 81, 113
 Közlekedés . . . 21–22, 48, 73–74, 106
 Közmunkák, közszállítások . . . 29–30, 54, 83, 117
 Közművelődés: ált. . . 32, 56, 86–87, 119
 Közművelődési egyletek . . . 86–87
 Közoktatás: ált. . . 32, 56, 86–87, 119
 Közrend . . . 30–31, 55, 85, 117
 Községi közigazgatás: ált. . . 27–28, 53, 82–83, 115
 Községi tisztviselők . . . 27, 52, 82, 114
 Községi üzemek, közsegésítés . . . 29, 54, 83, 116
 Köztisztaság . . . 121
 Köztisztviselők . . . 27, 52–53, 82, 114
 Közutak . . . 30, 85, 117
 Közúti vasutak . . . 21–22, 48, 73–74, 106
 Külkereskedelem . . . 21, 73, 106
 Kulturpolitika . . . 32, 56, 86–87
 Lakáségszégügy . . . 33, 57–58, 89
 Lakáskérdés és településpolitik . . . 20–21, 46–47, 71–72
 Lakbérleti jog . . . 25, 52, 80, 112
 Magánjog . . . 79–80, 112
 Megélhetési viszonyok . . . 22, 49
 Mentőügy . . . 33, 90, 122
 Mezőgazdaság . . . 21, 47, 71, 105
 Mezőgazdasági munkások . . . 49, 75
 Műemlékek . . . 57, 87, 120
 Munkabér . . . 23, 76, 103
 Munkaidő . . . 23, 76, 108
 Munkaközvetítés . . . 23, 50, 76, 108
 Munkáltató szervezetek . . . 73, 106
 Munkanélküliség . . . 23, 76, 108
 Munkaszerződés . . . 23, 50, 75–76, 108
 Munkásbiztosítás . . . 23–24, 50, 77, 109
 Munkásegészségügy . . . 23, 109
 Munkaszámtartás . . . 76
 Munkáskamarák . . . 24
 Munkáskérdés és törvényhozás: ált. . . 22, 49, 107
 Munkastitkárságok . . . 24, 78
 Művészet . . . 57, 87
 Nemzetiség . . . 16, 44, 68, 101
 Nemzeti vagyon . . . 70, 107
 Népesedés . . . 18, 45, 70, 103
 Nőkérdés . . . 18, 69, 102
 Nyilvános helyek ellenőrzése . . . 55, 85
 Osztályok . . . 16, 44, 68, 100–101
 Parlamentarizmus . . . 25, 51, 79, 112
 Pedagógia . . . 32, 56, 87, 119
 Pénz- és hitelügy . . . 22, 48, 74, 107
 Pénzügyi igazgatás . . . 31, 56, 86, 119
 Pénzügyi történet és leírás . . . 31, 55, 86, 118
 Polgári perrend . . . 25–26, 81, 113
 Politika: ált. . . 25, 51, 79, 111
 Politikai pártok . . . 25, 51, 79, 112
 Por és füst . . . 89, 121
 Rendőrség . . . 30, 55, 85, 117
 Részvénytársulat . . . 20, 104
 Sajtóügy . . . 81, 114
 Statisztika: ált. . . 18, 45, 70, 103
 Szakegyletek . . . 24, 50, 77, 109
 Szakiskolák . . . 119
 Szegényügy: ált. . . 24, 50–51, 78, 110
 Szellemi munkások . . . 75
 Szeméttuvarozás . . . 117
 Szindikálizmus . . . 17, 68, 102
 Szociálizmus . . . 17–18, 44–45, 68–69, 101–102
 Szociográfia . . . 16, 44, 68, 101
 Szociológia: ált. . . 15–16, 43–44, 67–68, 100
 Szövetkezet . . . 20, 46, 71, 104–105
 Sztrájk . . . 24, 50, 77–78, 109
 Születés . . . 18–19
 Takarékpénztárak . . . 22, 48, 74, 107
 Tanítók . . . 56–57, 87
 Tanoncügy . . . 24, 50, 77
 Tanulók . . . 56
 Társadalomtudomány: ált. . . 15–16, 43–44, 67–68, 100
 Társadalomtudomány: bibliográfia . . . 15
 Technika . . . 122
 Telepítés . . . 19, 45, 70
 Temetkezés . . . 34, 58, 90, 121
 Termelői erők . . . 70–71
 Tífusz . . . 90, 122
 Történelem . . . 32, 57, 88, 120
 Törvény- és rendeletgyűjtemények . . . 26
 Tözsze . . . 22, 48, 74, 107
 Tröszt . . . 20, 46, 71, 104
 Tuberkulózis . . . 34, 58, 90, 122
 Tulajdon . . . 16, 68
 Tűzoltás . . . 83
 Ügykezelés . . . 83, 116
 Urbanizmus . . . 103
 Utchigiénye . . . 121
 Üzemszervezési formák . . . 20, 46, 71, 104–105
 Vágóhidak . . . 55
 Választójog . . . 26–27, 52, 81–82
 Vallás . . . 16, 44, 68, 100
 Vámügy . . . 21, 48, 73
 Vándorlások . . . 19, 45, 70, 103
 Városépítés . . . 30, 55, 84–85
 Városigazgatás egyes országokban . . . 28–29, 53, 82–83, 115
 Városok élelméze . . . 22, 48–49, 74, 107
 Várostörténet . . . 32, 57, 88, 120
 Váसरéndszet . . . 55
 Vasutak . . . 21, 48, 73–74, 106
 Világítás . . . 30, 54–55, 83, 117
 Víz utak . . . 30, 84
 Vízszabályozás . . . 84
 Vizezetek . . . 30, 54, 84, 117
 Zsurnalizmus . . . 100

Kivonat a könyvtári szabályrendeletből.

(1903/89. kgy. sz.)

1. §. A fővárosi könyvtár célja egyrészt a közigazgatás menetét általában, másrészt a statisztikai hivatal feladatát különösen elősegíteni, továbbá a fővárosra vonatkozó mindennemű irodalmi termékeket gyűjteni. Ezen könyvtár részére kizárólag csak közigazgatási érdekű, avagy olyan könyvek, folyóiratok stb. szerezhetők be, amelyek a fővárosra bármi tekintetben vonatkozással bírnak, vagy amelyekre a székesfőváros statisztikai hivatalának, többi hivatalainak és intézeteinek van szükségük.

6. §. A fővárosi könyvtár működési köréhez tartozik a főváros összes kiadványainak kezelése, valamint más belföldi vagy külföldi hatóságokkal való csereviszony gyakorlása. Evégből a kezelési nyomtatványokat kivéve, mindenféle nyomtatvány a fővárosi könyvtár igazgatója által a kinyomtatás előtt előre megállapítandó példányszámban a könyvtárnak megküldendő.

7. §. Minden, akármily úton a főváros hatósága címére érkező nyomtatvány a fővárosi könyvtárhoz beküldendő és a könyvtárban elhelyezendő; mindazon nyomtatványok azonban, melyeket valamely hivatal, illetőleg szakközeg önállóan beszerzett, valamint amelyek hozzá címezve érkeznek be, az illető szakkönyvtárban maradhatnak, azonban jegyzékbe vétel végett a fővárosi könyvtárnak bejelentendők.

14. §. A könyvtárból az alulírott feltételek alatt könyveket kölcsön kapnak:

- a) a polgármester;
- b) a fővárosi törvényhatósági bizottság tagjai;
- c) a tanács tagjai és a főtisztviselők;
- d) a fővárosi hivatalok, ügyosztályok, szakosztályok és intézetek főnökei és a törvényhatósági bizottság által választott tisztviselők, a tisztii személyzet többi tagjai, az illető hivatal, ügyosztály, szakosztály vagy intézet főnökének aláírására és felelősségére;
- e) a statisztikai hivatal személyzete;
- f) a hazai és külföldi hatóságok és tudományos intézetek;
- g) a tudományos célból kutatók.

Hat kötetnél többet egyszerre senki sem vehet ki a könyvtárból.

Ki nem kölcsönözhetők:

- a) olyan munkák, melyeket a könyvtárban gyakran használnak;
- b) diszművek és ritka vagy drága munkák;
- c) szótárak, enciklopédiák, törvény- és rendeletgyűjtemények, politikai lapok, térképek, tervek,

szépirodalmi munkák és olyan művek, amelyekre a fővárosi hivatalok vagy intézetek személyzetének rendszerint gyakran van szükségük;

d) kötetlen vagy a könyvjegyzékbe még fel nem vett könyvek, folyóiratok vagy füzetes munkák.

15. §. Aki a könyvtárból valamely könyvet használatra kivett, azt két hónapon belül visszaadni köteles. A könyv azonban, feltéve, hogy arra időközben más valaki magát elő nem jegyezte, új térítvény és a könyv bemutatása mellett két hónapra ismét kiadható. Ha azonban valamely kivett könyvre a főváros hivatalainak hivatalos célra szükségük van, a kölcsönző azt eziránti felszólításra rögtön visszaadni tartozik.

BULLETIN

DE LA

BIBLIOTHÈQUE MUNICIPALE DE BUDAPEST

DECEMBRE 1908
IIe ANNÉE, N° 5

TABLE DES MATIÈRES:

Principales publications entrées à la Bibliothèque durant le 4 ^e trimestre 1908	99
II ^e Supplément au Catalogue de l'habitation et de la construction des villes. 1908.	123
Principaux donateurs durant le 4 ^e trimestre de l'année 1908.	136
Miscellanées	137
Index alphabétique des matières des principales acquisitions en 1908	138
Titre-page et table des matières du 2e volume du <i>Bulletin</i>	—